

T.C.
FIRAT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI

RİSALE-İ ELFAZ-I KÜFÜR
(İNCELEME-METİN-SÖZLÜK)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

DANIŞMAN
Dr. Öğr. Üyesi Mehmet ÖZEREN

HAZIRLAYAN
İrfan ALAN

ELAZIĞ-2018

T.C.
FIRAT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANA BİLİM DALI

RİSALE-İ ELFAZ-I KÜFÜR
(İNCELEME-METİN-SÖZLÜK)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

DANIŞMAN
Dr. Öğr. Üyesi Mehmet ÖZEREN

HAZIRLAYAN
İrfan ALAN

Jürimiz, ...14.12.2018 tarihinde yapılan tez savunma sınavı sonunda bu yüksek tezini oybirliği / oy çokluğu ile başarılı saymıştır.

Jüri Üyeleri:

1. Prof. Dr. Ahmet BURAN

2. Dr. Öğr. Üyesi Osman ÖZER

3. Dr. Öğr. Üyesi Mehmet ÖZEREN

F. Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Yönetim Kurulunun tarih ve sayılı kararıyla bu tezin kabulü onaylanmıştır.

Prof. Dr. Ömer Osman UMAR

Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürü

ÖZET**Yüksek Lisans Tezi****Risale-i Elfaz-ı Küfür
(İnceleme-Metin-Dizin)****İrfan ALAN****Fırat Üniversitesi****Sosyal Bilimler Enstitüsü****Türk Dili ve Edebiyatı AnaBilim Dalı****Yeni Türk Dili Bilim Dalı****Elazığ-2018, Sayfa: VIII+282**

Osmanlı Türkçesi Eski Oğuz Türkçesinin devamı olarak 14. yüzyıldan 20. yüzyıla kadar yazı dili olarak varlığını sürdürmüştür. Bu süre zarfında pek çok edebî, ilmî ve dinî eserler kaleme alınmıştır. Kaleme alınan bu eserler Türkçenin zengin söz varlığı açısından da oldukça önemlidir.

Yapılan bu çalışmada, Bedr er-Reşid Muhammed b. İsmail'in Arapça yazdığı Risâle-i fî-Elfâz-ı küfr adlı eserinin ismi belli olmayan bir mütercim tarafından Osmanlı Türkçesine çevrilen ve Türk Dil Kurumu Yazma Eserler Arşivine kayıtlı A55 nolu Risale-i Elfaz-ı Küfür adlı eser yeni harflere aktarıldı. Eser yeni harflere aktarıldıktan sonra, dil özellikleri açısından incelenip, metnin sözlüğü oluşturuldu. Çalışma giriş, inceleme, metin, sözlük olmak üzere dört ana bölümden oluşmaktadır.

Risale-i Elfaz-ı Küfür, dini-didaktik içerikli bir eserdir. Eserde hangi sözlerin küfür sözleri olduğu, hangi sözlerin kişiyi dinden çıkarttığı üzerinde durulmuştur. Arapçadan Osmanlı Türkçesine tercüme edilen eserin istinsah tarihi belli değildir. Eser 40 varak olup, her varak 13 satırdan teşekkül etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Elfaz-ı Küfür, Dini-Didaktik, Eski Türkçe.

ABSTRACT**Master Thesis****Risale-i Elfaz-i Küfür
(Analysis-Text-Dictionary)****İrfan ALAN**

**The University of Fırat
The Institute of Social Science
The Department of Turkish Language and Literature
Elazığ-2018, Page: VIII+282**

The ottoman Turkish, Turkey's old Turkish has maintained between 14 to 20th centuries. In this period of time, many literally, scientific and theologic works has been written. These written works are very important in the creation of new words in Turkish language.

In this way, Bedr-Erreshid Muhammad Ismail's script in Arabic, Risâle-i fî-Elfâz-ı küfr, has been translated by an unknown translator and it is relaid in the Turkish language institution's written works archive numbered A55 as Risale-i Elfaz-ı Küfür in new Turkish alphabet. After inverting to the new alphabet, with regards to the language which is used research, the index of the text was formed. The introduction of essay, research, text and index include four main parts.

Risale-i Elfaz-ı Küfür has a religious-didactical content. Risale focuses on the words that are kofr and the ones that cause the renunciation of the religion by a person. The copying date of the Risale which was translated from Arabic to Ottoman Turkish is unknown. It contains 40 pages and each page consists of 13 lines.

Key Words: Elfaz-ı Küfür, Religious - Didactical, Old Turkish.

İÇİNDEKİLER

ÖZET	I
ABSTRACT.....	III
İÇİNDEKİLER	IV
ÖN SÖZ	VI
KISALTMALAR	VII
TRANSKRİPSİYON İŞARETLERİ.....	VIII
GİRİŞ	1

BİRİNCİ BÖLÜM

1. İNCELEME.....	4
1.1. Yazım ve İmlâ	4
1.1.1. Ünlülerin Yazımı	4
1.1.2. Ünsüzlerin Yazımı	10
1.1.3. Metinde Kullanılan Harekeler	13
1.2. Ses Bilgisi.....	14
1.2.1. Ünlü Uyumu	14
1.2.2. Ses Özellikleri ve Ses Olayları	16
1.3. Şekil Bilgisi	18
1.3.1. Çokluk Ekleri.....	18
1.3.2. İyelik Ekleri	18
1.3.3. Hâl Ekleri.....	19
1.3.4. Fiil Çekim Ekleri	20
1.3.5. Yapım Ekleri	23
1.3.6. Sıfat Fiiller.....	25
1.3.7. Zarf Fiiller	25
1.3.8. İsim Fiiller	25
1.4. Kelime Türleri.....	26
1.4.1. İsimler.....	26
1.4.2. Zamirler	27
1.4.3. Sıfatlar	27
1.4.4. Zarflar	28
1.4.5. Edatlar.....	29

1.4.6. Bağlaçlar	29
1.4.7. Fiiller	29
İKİNCİ BÖLÜM	
2. METİN	30
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	
3. SÖZLÜK.....	70
KAYNAKÇA.....	257
EKLER	258
Ek 1. Orijinallik Raporu	258
Ek 2. 32/a ile 34/a varakları arasındaki Arapça metnin Türkiye Türkçesine çevirisi:	259
Ek 3. Tıpkı Basım	261
ÖZGEÇMİŞ	282

ÖNSÖZ

Türkler'in İslamiyet'i kabul etmesinin ardından Arapçadan Türkçeye tercüme faaliyetleri artmış, İslam dinin esaslarını oluşturan akaid, kelimeler gibi konularda yazılan Arapça eserler Türkçeye tercüme edilmiştir. Yapılan bu tercümeler, içeriklerinin yanı sıra Türkçenin söz varlığı açısından da oldukça değerlidir. Eski Oğuz Türkçesi ve Osmanlı Türkçesi dönemlerinde Türkçenin söz varlığı Arap alfabesi ile yazıya geçirilmiş ve yüzyıllar boyunca birbirinden değerli şaheserler ortaya çıkmıştır. Türkçenin muazzam söz varlığını içeren bu yazma eserler, arşivlerde gün yüzüne çıkmayı beklemektedir.

Osmanlı Türkçesi ile yazılan eserleri Latin harflere aktarma işi oldukça önemli bir konudur. Bilindiği üzere, Osmanlı Türkçesi Arap alfabesi ile yazılmıştır. Bu eserlerdeki söz varlığının yeniden standart yazı dilinde okuyucuya sunulması ve bu söz varlığının incelenmesi önemli bir gereksinimdir. Literatüre kazandırılan her millî eser, Türk dili, edebiyatı ve kültürüne ışık tutmaktadır.

Üzerinde çalışılan Risale-i Elfaz-ı Küfür, Arapçadan tercüme edilmiş dinî bir eserdir. Eserde elfaz-ı küfür konusu işlenmiştir. Elfaz-ı küfür, küfür sözler anlamına gelip, kişinin imandan çıkmasına sebep olan sözlerdir. Eserin içeriğini çeşitli fetva kitaplarından alınan bilgiler oluşturmaktadır.

Türk Dil Kurumu Yazma Eserler Arşivi'ne kayıtlı A55 nolu Risale-i Elfaz-ı Küfür üzerine yapılan bu çalışmanın Türklük bilimine faydalı olması en büyük temennimizdir.

Çalışma boyuncaengin bilgi ve tecrübelerinden faydalandığım danışman hocam Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Özeren'e, Fırat Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı bölüm başkanı Prof. Dr. Ahmet Buran'a, Fırat Üniversitesi Çağdaş Türk Lehçeleri ve Edebiyatları bölüm başkanı Prof. Dr. Ercan Alkaya'ya, Dr. Öğr. Üyesi Osman Özer'e teşekkürü bir borç bilirim.

KISALTMALAR

-	: Fiil köklerini gösterir.
?	: Anlamı bulunamayan madde başlarını gösterir.
+	: İsim köklerini gösterir.
Ar.	: Arapça
B.T.S.	: Büyük Türkçe Sözlük
Bkz.	: Bakınız.
D.T.S.	: Dini Terimler Sözlüğü
Far.	: Farsça.
Ktp.	: Kitaplık.
LT.	: Lügat
Nr	: Numara.
O.T.A.L.	: Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lügat
O.T.S.	: Osmanlı Türkçesi Sözlüğü
S.	: Sayfa
TDK	: Türk Dil Kurumu

TRANSKRİPSİYON İŞARETLERİ

ء	ˁ
ث	s
ح	ḥ
خ	ḫ
ذ	ẓ
ص	ṣ
ض	d/ẓ
ط	ṭ
ظ	ẓ
ع	ʿ
غ	ġ
ق	ḳ
ك	ḵ

GİRİŞ

Elfaz-ı küfür tamlaması "küfür sözler" anlamına gelmektedir. İmandan çıkıp küfre girmeye sebep olan sözler anlamında bir terim olmasının yanı sıra, daha çok bu konuda yazılan eserlerin genel adı olmuştur. İslam âlimleri, dinî değerleri koruma, ve daha çok iman ve küfrün sınırlarını belirlemek için elfaz-ı küfür konusuna ayrı bir önem vermiştir (Kılavuz, 1995: 27).

Elfaz-ı küfür meselesi genellikle fetva kitaplarında ele alınmıştır. Fetva literatüründe elfaz-ı küfür meselesinin en fazla işlendiği eser Âlim b. Alâ'nın El-Fetavâ't-Tâtârhâniyye eseridir (Akgündüz ve Bulut, 2017: 903). Elfaz-ı küfür risalelerinin ilk örnekleri Osmanlı döneminde görülmeye başlanmıştır. Daha çok Hanefî fıkıh âlimleri tarafından yazılan bu risalelerde Bedrû'r-Reşid'in metodu izlenmiştir. Elfaz-ı Küfür risalelerinin en meşhuru Bedrû'r-Reşid Muhammed b. İsmail'in Arapça yazdığı "Risâle fî elfâzi'l-küfür" adlı eserdir. Eser Tarikatçı Emir Mustafa tarafından şerhiyle birlikte Türkçeye tercüme edilmiştir (Akgündüz ve Bulut, 2017: 910).

Fıkıh âlimleri tarafından yazılan akaid ve kelâm konulu eserlerin çoğu Arapçadan tercüme eserlerdir. Bu tercüme eserler halk arasında çok rağbet görmüş, şer'î konularda başvuru temel kaynaklar haline gelmiştir. Bu eserler içeriklerinin yanı sıra, Türkçenin söz varlığını taşıması açısından da oldukça önemlidir.

Yazma eser arşivlerine kayıtlı belli başlı elfaz-ı küfür risaleleri şunlardır:

Bedr er-Reşid Muhammed b. İsmail *Risâle fî elfâzi'l-küfür* (Süleymaniye Ktp., Esad Efendi. nr. 37291 6; Şehid Ali Paşa, nr. 207 / 2).

Muzaffer b. İbrahîm el-Hatîb *Risâle fî beyâni kelimetî'l-küfr ve ahkâmi men tekelleme bîhâ* (Süleymaniye ktp., Reîsülküttâb, nr. 1200).

İbn. Ebû Nasr *Risâle fî elfâzi'l-küfür* (Süleymaniye ktp., Fâtih, nr. 5426).

Çalışma konusu olarak seçilen elfaz-ı küfür risalesi Bedrû'r-Reşid Muhammed b. İsmail'in *Risâle fî elfâzi'l-küfür* adlı eserinin ismi bilinmeyen bir mütercim tarafından Türkçeye tercüme edilmiş bir eserdir. Eserin tespit edilen başka nüshası bulunmamaktadır.

Eserin Genel Özellikleri ve İçeriği

Risale-i Elfaz-ı Küfür, Türkçe nesih hatla, 192x125-130x75 mm. ölçüsünde, 13 satırlı, 40 yaprakta, arma filigranlı kâğıda yazılmıştır. Çizgiler ve noktalar kırmızı mürekkepledir. Lâcivert pandizot kaplı bir cilt içerisindeydir.

Arşivde eserin yazarı Birgilî Mehmed Efendi b. Pir Alî olarak kaydedilmiştir. Fakat eserdeki 5a/3 ile 9 satırları arasında yer alan açıklamadan anlaşıldığı üzere eser, Bedri'r-Reşid Muhammed b. İsmail'in Arapça yazdığı Risale-i fi-Elfâz-ı Küfr adlı eserinin Osmanlı Türkçesine çevirisidir: "(3) *pes imdi böyle olduğı ecilden* (4) *şeyh imām-ı ʿallāmeḥu Muḥammed bin İsmāʿīl bin Maḥmūd bin Muḥammed* (5) *e'l-maʿrūf Bibedri'r-Reşid ḥazretleri kütüb-i fetāwiden* (6) *küfür lâzım gelen fiʿilleri ve sözleri Elfâz-ı Küfür nām risālesinde* (7) *cemʿ eylemişdür lakin ʿArabî olmağıla maʿnāsını herkes fehmi* (8) *itmedüğü ecilden bu fakîr-i pür-takşîr gücüm yetdüğü miqdâr* (9) *Türküye tercüme itdüm*".

Eserin giriş kısmında Birgilî Mehmed Efendi b. Pir Alî'nin ilm-i kelâmda yazdığı bir risaleden bahsedilmiştir. Muhtemelen bu bilgiyi gören arşiv çalışanları, eserin yazarının Birgilî Mehmed Efendi b. Pir Alî olduğunu zannetmişlerdir. Söz konusu bilgi eserin 1b ile 2a varagında şöyle yazılmaktadır: "*1/b bilgil ki* (4) *vaḳtā ki merḥūm ve maḡfūr lehü ʿālim ü fāzıl ve ʿāmil* (5) *ve cemīʿ ʿulūmda kāmīl Muḥammed Efendī e'l-Birgilī* (6) *ʿaleyhi rahmetü'l-ʿaliyy ilm-i kelāmda Türküce bir risāle* (7) *yazup ol risāleyi dīn-i İslām isteyenler ve āḫiret* (8) *ve ʿuḳbā isteyenler şifāt-ı selbiyyeyi ve* (9) *şifāt-ı şübūtiyyei öğrenüp* ¹ *هو كما في* ¹⁴ *tiḳād-* (10) *ların muḥkem mermerde yazılmış yazuya dönderdikden* 2/a(1) *şoñra şol kimesneler ki atalarından ve analarından ve sâʿir* (2) *ḥalkdan yañlış ve bozğun iʿtiḳadlar ile iʿtiḳad-* (3) *landılar ve Kütüb-i Kelāmiyyei bilmediler anlara ibtidāʿen* (4) *farz-ı ʿayn olan merḥūmuñ risālesin okuyup* (5) *yāḥūd dinleyüp aña göre iʿtiḳad bağlayalar*"

¹ Hakkı olduğu gibi.

Eserin istinsah tarihi belli değildir. Fakat Bedr er-Reşid Muhammed b. İsmail'in 1523 ile 1573 yılları arasında yaşadığından yola çıkarak, eserin 16. yüzyıldan sonra yazıldığını söyleyebiliriz. Eserde kullanılan dil 17. yüzyıl Osmanlı Türkçesinin dil özellikleri ile benzerlik göstermektedir. Eserde oldukça sade ve anlaşılır bir dil kullanılmıştır.

Risale-i Elfaz-ı Küfür dini-didaktik bir eserdir. Eserin içeriğini çeşitli fetva kitaplarından alınmış bilgilerden oluşmaktadır. Bu bilgiler çeşitli fıkıh âlimlerinin verdiği fetvalardır. Eserde bu fetvalar esas alınarak, küfür lazım gelen sözlere yer verilmiş ve niçin küfür lazım geldikleri açıklanmıştır. Eserde küfür lazım gelen sözlerin yanı sıra, imanın şartlarından ve İslam'ın şartlarından da söz edilmiştir. Eserin 32a/11 satırı ile 34a/5 satırları arasında Arapça bir metin bulunmaktadır. Eserin Arapçadan tercüme edildiği düşünüldüğünde, mütercimnin neden bu kısmı Türkçeye çevirmediği anlaşılamamaktadır. Söz konusu Arapça metin Türkçeye çevirildi. Metnin Türkçesi uzun olduğu için, çalışmanın ekler bölümüne verildi. Eserin 29b ile 32a varakları arasında Ebus-Suud Efendi'nin bir fetvası, 39a ile 40a varakları arasında ise kadınlara nasihat manzumesi yer almaktadır.

Metin Kurulurken Takip Edilen Usul

Eser, Latin harflere aktarılırken varak numaraları 1/a, 1/b... şeklinde gösterilmiştir. Her varağın satırları numaralandırılıp, numarası satırın başına yazıldı. Metindeki Arapça ayet, hadis ve ibareler yine orijinal haliyle yazıldı ve anlamları dipnotlar şeklinde verildi. Metin kurulurken noktalama işaretleri kullanılmadı, fakat metinde geçen özel isimlerin ayırt edilebilmesi için, özel isimlerin ilk harfi büyük harflerle yazıldı.

Eser Latin harflere aktarılırken transkripsiyon harfleri kullanıldı. Metin transkribe edilirken, metnin orijinaline bağlı kalındı.

Metin çevrildikten sonra, metnin sözlüğü oluşturulup, sözlükte kelimelerin orijinal şekilleri de yazıldı. Kelimelerin anlamlarını tespit edilirken farklı lügatlerden istifade edilmeye çalışıldı. Sözlükte isim kökleri + ile fiil kökleri ise - işaretleri ile gösterildi. Anlamları tespit edilen kelimelerin karşısına, anlamın tespit edildiği sözlük adının kısaltılışı ve anlamın geçtiği sözlük sayfa numarası da yazıldı.

BİRİNCİ BÖLÜM

1. İNCELEME

1.1. Yazım ve İmlâ

Eser, okunaklı ve harekeli nesih hatla yazılmıştır. Eserin harekeli yazılması yanlış okumaların önüne geçmekle birlikte, ses olaylarının tespitinde de kolaylık sağlamıştır. Eser yazım ve imla özellikleri bakımından 17. yy. Osmanlı Türkçesinin karakteristik özelliklerini yansıtmaktadır.

1.1.1. Ünlülerin Yazımı

Eserde a,e,i,u,ü,o,ö olmak üzere toplam 8 ünlü ses kullanılmıştır. Arapça ve Farsça kelimelerde ünlülerin yazımı standart olduğu için, sadece Türkçe kelimelerdeki ünlülerin yazımı üzerinde duracağız.

a ünlüsü

Metinde "a" ünlüsü için üstünlü elif (ا), üstün (ـ) ve üstünlü güzel he (ه) kullanılmıştır. Eserde medli elif (إ) ile yazılması gereken uzun "a" (ā) sesleri de üstünlü elif (ا) ile yazılmıştır.

ön seste:"a" ünlüsü ön seslerde üstünlü elif (ا) ile yazılmıştır:

adına 31b/4 أَدِينَه

ac 15b/6 أَجْ

acılıkdan 10a/12 أَجْلُفْدَنْ

ağır 22a/6 أَغْرُ

ağacı 13b/6 أَغَاجِي

ağzına 27b/11 أَغْزَنَه

ağçesi 14a/8 أَقْچَه

iç seste:"a" ünlüsü iç seste bazen üstünlü elif ile (ا) bazen de üstün (ـ) ile yazılmıştır:

üstünlü elif (ا) ile yazılan kelimeler:

ağacı 13b/6 أَغَاجِي

hatun 13a/12 خَاتُونُ

inanmakdur 34a/10 إِيْنَانْمَقْدُرُ

kabağı 8b/2 قَبَآغِي

kaçdur 17b/6 قَاجُورْ

kalıup 30a/13 قَالْقُوبُ

üstün ile (-) yazılan kelimeler:

faıırlanmak 5b/5 فَخِرْلَمَقْ

olanlar 12b/9 أُولُنْزْ

olduklarında 6a/8 أُولُقْلَرْنُدَهْ

ğayrı 2a/10 غَيْرِي

son seste: "a" ünlüsü son seste üstünlü elif (İ) ve üstünlü güzel he (e) ile yazılmıştır.

üstünlü elif (İ) ile yazılan kelimeler:

aña 12b/10 أَكَأْ

ana 38b/4 أَنَاْ

baña 14b/6 بَكَأْ

üstünlü güzel he (e) ile yazılan kelimeler:

başka 3b/7 بَشَقَهْ

bunca 36b/7 بُونْجَهْ

kara 39b/6 قَرَهْ

e ünlüsü

Metinde "e" ünlüsü için üstünlü elif (İ), üstün (-) ve üstünlü güzel he (e) kullanılmıştır. Aynı harf ve hareke "a" ünlüsü için de kullanıldığı için, sesi ayırt etmek için kelimeyi tanımanın yanı sıra, harften veya harekeden önceki ve sonraki harfe de dikkat etmeli. Örneğin kaf ق harfinden sonra gelen elifi İ e sesi olarak okumak yanlış olur.

ön seste: "e" ünlüsü ön seste üstünlü elif (İ) ile yazılmıştır:

erlik 40a/12 أَرْلِكْ

evli 18b/4 أَوْلِيْ

ey 17b/3 أَيْ

eyledüğümde 5b/12 أَيْلْدُكُمْدَهْ

eyüce 30a/4 أَيْوْجَهْ

etmek 24b/10 أَتْمَكْ

iç seste: "e" ünlüsü iç seste sadece (-) ile yazılmıştır.

erkekli 37a/9 أَرْكَكْلِيْ

geldi 13b/4 كَلْدِيْ

gerçek 23b/1 كَرْجَكَ

istemem 24b/4 اِسْتَمَم

son seste: "e" ünlüsü son seste sadece üstünlü güzel he (ة) ile yazılmıştır.

işte 36b/5 اِشْتَه

öldüdükte 4b/12 اُولُكُدْكَه

öte 35b/11 اَوْتَه

üzre 4b/13 اُوْزْرَه

deve 37a/3 دَوَه

ı ünlüsü

Metinde "ı" ünlüsü esreli elif (ل), esre (-), elif ve esreli ye (اي) ve esreli (ي) ye ile yazılmıştır. Metinde aynı harfler ve harekelerle "i" ünlüsü de yazılmıştır.

ön seste: metinde "ı" ünlüsü ile başlayan sadece iki kelime tespit edilmiştir. "I" ünlüsü ön este esreli elif (ل) ve elif ve esreli ye ile yazılmıştır.

esreli elif (ل) ile yazılan kelime:

ısıtmağa 26b/13 اِسْتَمَغَه

elif ve esreli ye (اي) ile yazılan kelime:

ışıldan 27a/1 اِیْصِیْدَنْ

iç seste: "ı" ünlüsü iç seste bazen esre (-) ile bazen de esreli ye (ي) ile yazılmıştır.

esre (-) ile yazılan kelimeler:

kızı 40a/1 قَزِی

kızdurdı 26b/11 قَزْدُرْدِی

şığır 37a/6 صِیْغِرْ

çıkarın 14b/10 حَقَارِیْن

kıldan 35b/13 قَلْدَنْ

esreli ye (ي) ile yazılan kelimeler:

kılınan 4a/3 قِیْلَنْ

kovuculuk 38a/2 قُوْجِیْلُقْ

yıllık 35b/13 یِیْلَلِیْقْ

son seste: metinde "ı" ünlüsü son seste esreli ye (ي) ile yazılmıştır.

altı 37a/5 اَلْتِی

anı 27b/10 اَنِی

dahı 11a/5 دَخِی

gayrı 2a/10 غَیْرِی

طُقُرُنْجِسِي 4b/3

ünlüsü

Metinde "i" ünlüsü esereli elif (ل), esreli ye (ي), esre (-) ya da elif ve esreli ye (اي) ile yazılmıştır.

ön seste: "i" ünlüsü ön seste bazen esreli elif (ل) ile bazen de elif ve esreli ye (اي) ile yazılmıştır:

esreli elif ile (ل) yazılan kelimeler:

imdi 15b/10 اَمْدِي

ince 35b/13 اِنْجَة

işitmekdür 30a/13 اِشْتَمَكْدُرْ

işidenler 7b/5 اِشْدَنْلَرْ

elif ve esreli ye (ي) ile yazılan kelimeler:

içinde 10a/7 اِچْنِدَه

içmek 23a/12 اِچْمَكْ

içün 11a/10 اِچُونْ

içürseler 27a/7 اِچُورْسَلَرْ

iç seste: "i" ünlüsü iç seste bazen esre (-) ile bazen de esreli ye (ي) ile yazılmıştır.

esre (-) ile yazılan kelimeler:

bir 26b/1 بَرْ

birliğine 3a/13 بَرْلِکْنَه

kimesne 3a/8 کِمَسْنَه

kim 11b/1 کِمْ

şimdi 14a/5 شِمْدِي

esreli ye (ي) ile yazılan kelimeler:

vir 22b/13 وِیَرْ

diledükde 3a/2 دِیْلْدُکْدَه

virme 22b/13 وِیَرْمَكْ

biñ 34b/10 بِيْڭ

son seste: "i" ünlüsü son seste esreli ye (ي) ile yazılmıştır.

birbiri 37b/12 بَرْبَرْي

didi 13b/5 دِیْدِي

dişili 37a/9 دِشِلِي

evli 18b/4 اُولِي

issi 26b/7 اِسِّي

o ünlüsü

Metinde "o" ünlüsü elif ve ötreli (و) vav, ötreli vav (و), ötre (ُ) ve bir yerde ise ötreli elif (ا) ile yazılmıştır.

ön seste: "o" ünlüsü ön seste genellikle elif ve ötreli vav (و) ile yazılmasına karşın bir yerde ötreli elif ile yazılmıştır.

elif ve öterli vav (و) ile yazılan kelimeler:

olmak 14a/10 اُولَمَقْ

oğlan 13a/11 اُوْغَلَانْ

on 10b/12 اُونْ

oyuncu 39a/2 اُوْیُونْجِي

ötreli elif (ا) ile yazılan kelime:

omuzına 21a/11 اُمُوزِينَه

iç seste: "o" ünlüsü iç seste ötreli vav (و) ve ötre (ُ) ile yazılmıştır.

ötreli vav ile yazılan kelimeler:

tok 15b/5 طُوقْ

toğdısı 20a/5 طُوْغْدِيْسَه

korğu 13a/8 قُورْقُ

koşduğı 27b/5 قُوشْدُوْغِي

şol 15b/2 شُولْ

ötre (ُ) ile yazılan kelimeler:

toksan 34b/8 طُقْسَانْ

tolu 9b/11 طُلُوْ

sovuğı 26b/7 صُوغِي

soñra 17a/13 صُكْرَه

son seste: metinde son seste yazılı "o" ünlüsü tespit edilememiştir.

ö ünlüsü

Metinde o ünlüsü elif ve ötreli (و) vav, ötreli vav (و), ötre (ُ) ile yazılmıştır.

ön seste: ö ünlüsü ön seste elif ve ötreli vav (و) ile yazılmıştır.

öğrenüp 1b/10 اُوْكْرَنْوْبْ

öldükde 4b/12 اُولْدُكْدَه

ötürü 1a/1 اُوْتُورِي

öyle 26b/8 اُوَيْلَه

iç seste: "o" ünlüsü iç seste sadece ötreli vav (و) ile yazılmıştır.

ötreli vav (و) ile yazılan kelimeler:

sögdüm 8a/7 سَوَّكْدُومُ

söz 21b/13 سَوَزُ

köprüsi 35b/12 كَوْبْرُسِي

gökde 25a كَوْكْدَه

gözi 5b/3 كَوْزِي

son seste: metinde son seste yazılı "ö" ünlüsü tespit edilememiştir.

u ünlüsü

Metinde "u" ünlüsü elif ve ötreli (و) vav, ötreli vav (و) ve ötre (ْ) ile yazılmıştır.

ön seste: "u" ünlüsü ön seste elif ve ötreli vav (و) ile yazılmıştır.

uğursız 1a/1 اَوُغْرُسِزْ

unutdı 13b/3 اَوُنُوْتْدِي

uymaz 39b/12 اَوُيْمَازْ

uzun 22a/5 اَوُزُونُ

iç seste: "u" ünlüsü iç seste bazen ötre (ْ) ile bazen de ötreli vav (و) ile yazılmıştır.

ötre (ْ) ile yazılan kelimeler:

toğuzıncısı 4b/3 طَوُغْزِیْنِجِیْسِی

yumurda 21b/3 یُمُورْدَه

koyun 37a/11 قُیُونُ

kovuculuk 38a/2 قُوْجِلِیْقْ

ötreli vav (و) ile yazılan kelimeler:

kuklacı 39a/2 قُوْقْلَاجِی

kulağı 5b/3 قُوْلَاجِی

okudum 29b/13 اَوُقُوْدُومُ

şatun aldıysa 20a/5 صَاتُونُ أَلْدِیْسَه

şusuzlığa 39a/12 صُوْسُزْلِیْغَه

son seste: "u" ünlüsü son seste ötreli vav (و) ile yazılmıştır.

şu 27b/1 صُوْ

tolu 9b/11 طُلُوْ

korku 13a/8 قُوْرْقُوْ

bu 10a/7 بُوْ

ü ünlüsü

Metinde "ü" ünlüsü elif ve ötreli (ؤ) vav, ötreli vav (و) ve ötre (ْ) ile yazılmıştır.

ön seste:"ü" ünlüsü ön seste elif ve ötreli vav (و) ile yazılmıştır.

üzerinde 36a/3 اُوْرِيْنْدَه

üstünde 2b/3 اُوْسُنْدَه

üç 35b/13 اُوْج

iç seste:"ü" ünlüsü iç seste bazen ötre (ْ) ile bazen de ötreli vav (و) ile yazılmıştır.

ötre (ْ) ile yazılan kelimeler:

üçüncisi 17b/8 اُوْجُنْجِي

küçücükden 2b/13 كُوْجُوْجُكْدَنْ

itdürmek 31b/3 اِيْتْدُرْمَكْ

gümişde 37b/3 كُْمِيْشْدَه

ötreli vav (و) ile yazılan kelimeler:

yüksek 12b/3 يُوْكْسَكْ

yüz 7a/13 يُوْزْ

gülenler 26a/3 كُوْلْنَلَرْ

gün 37b/10 كُوْنْ

son seste:"ü" ünlüsü son seste ötreli vav (و) ile yazılmıştır.

güyegü 18a/4 كُوْيَكُوْ

dürlü 30a/10 دُرْلُوْ

kendü 20a/2 كَنْدُوْ

1.1.2. Ünsüzlerin Yazımı

Eserdeki Türkçe kelimelerde b,c,ç,d,f,g,g,h,h, h,k, k,l,m,n,ñ,p,r,s,s, ş,t,t, v,y, z olmak üzere toplam 26 ünsüz ses kullanılmıştır. Arapça ve Farsça kelimelerdeki ünsüzlerin yazımı standart olduğu için, sadece Türkçe kelimelerdeki bazı ünsüzleri inceleyeceğiz.

p ünsüzü

Metinde "p" ünsüzü bazen pe پ harfi bazen de ba ب harfi ile yazılmıştır. Özellikle "-p" zarf fiil eki düzenli bir şekilde ba ب harfi ile yazılmıştır.

pek 23b/2 پَكْ

yapışup 5b/7 يَآپِشُوْبْ

yapsa 20a/9 يَأْيسَا

hep 39a/10 هَبْ

gelüp 13b/9 كَلُوبْ

ip 21a/13 اَيْبْ

çünsüzü

Metinde "ç" ünsüzü genellikle cim ج harfi ile yazılmıştır. Bir kaç kelime de çim چ harfi ile de yazıldığı görülür. Bazı kelimelerin hem çimle hem de cimle yazılmış şekli de tespit edilmiştir.

çalarken 8b/10 جَالَارْكَنْ

çanağda 10b/1 جَنَاقْدَا

kaçan 25b/12 قَجَنْ

kaçdur 17b/6 قَاچْدُرْ

akçe 14b/7 أَكْجَا

içmek 23a/12 اِيْچْمَكْ

gerçekden 13a/4 كَرْجَكْدَنْ

içürseler 27a/7 اِيْجُورْسَلَرْ

kılıç 4a/11 قَلِيْچْ

ölçerken 10a/1 اُولْجَرْكَنْ

ölçülür 37b/4 اُولْجُولُورْ

çıkarın 14b/11 چَقَارِيْنْ

çirkin 12a/13 چِرْكِيْنْ

çokluk 36b/2 جُوْقْلُقْ

k-ğ ünsüzleri

Metinde "k" ünsüzü kef ile "ğ" ünsüzü kaf ق harfi ile yazılmıştır.

karındaş 27b/6 قَرِنْدَاشْ

kara 39b/6 قَرَا

kanda 14b/8 قَنْدَا

karşu 4a/11 قَرْشُو

kıldan 35b/13 قِلْدَنْ

kırk 37a/12 قِرْقْ

kendi 20a/4 كَنْدِي

keserler 13b/7 كَسَرْلَرْ

kimün 11b/7 كِيْمُنْ

kişi 13b/6 كِشِي

t-ṭ ünsüzleri

Metinde "t" ünsüzü te ت harfi ile "ṭ" ünsüzü ise tı ط harfi ile yazılmıştır.

taşra 39b/11 طَاشْرَا

tartarken 10a/1 طَارَطَرَكَنْ

tarlık 11a/12 طَارَلِيقْ

tamuda 39b/1 طَمُودَا

tañrı 28a/3 تَنْرِي

türküce 1b/7 تُرْكُجَا

türküye 5a/9 تُرْكُيَا

üstünde 2b/3 اَوْسُنُنْدَا

yeter 28a/12 يَتَرْ

altun 37a/11 اَلْتُونْ

s-ş ünsüzleri

Metinde "s" ünsüzü sin س ile "ş" ünsüzü sad ص harfi ile yazılmıştır.

şarık 40a/8 صَارِيقْ

şardılar 40a/8 صَرْدِيلَارْ

şag 11b/7 صَاغْ

ışıdan 27a/1 اِيشِيدَنْ

şu 27b/1 صُوْ

sözden 35b/6 سَوُزْدَنْ

söylenen 6a/6 سَوِيلَنْنْ

siz 30b/13 سِيزْ

sevmezem 8b/2 سَوْمَزَمْ

nesne 10a/13 نَسْنَا

okudum 29b/13 اَوُقُدُمْ

öyle 26b/8 اُولَئِکَ

unutdı 13b/3 اَوْنُوْتْدِي

üç 35b/13 اَوْچُ

hemze (ء)

Metinde hemze işareti Arapça kelimelerde kullanılmasının yanı sıra yer yer belirtme hal ekini karşılamak için de kullanılmıştır.

risāleyi 1b/8 رِسَالَةٍ

kütüb-i Kelāmiyyeyi 2a/3 كُتُبِ كَلَامِيَّيْهٖ

med (ُ)

Metinde med işareti kapalı heceyi ifade eder.

aķçe 14b/7 اَقْچَهٗ

aldı 40a/12 اَلْدِي

dinlemez 40a/6 دِنْکَلْمَزْ

şedde (-)

Metinde şedde çift ünsüzü göstermek için kullanılmıştır.

issilik 26b/11 اِيسِيلِيْکْ

issi 26b/7, 26b/7 اِيسِي

elli 37b/11 اَلَّلِي

1.2. Ses Bilgisi

1.2.1. Ünlü Uyumu

Kalınlık-İncelik Uyumu

Eserde kalınlık incelik uyumuna genel olarak uyulduğu görülse de bazı kelimelerin uyuma girmediği tespit edilmiştir.

Metinde kalınlık-incelik uyumuna aykırı olan alıntı sözcüklerin bazıları şunlardır:

āb-dest 36b/10 اَبْدَسْتُ, ādet 4b/13 اَعَدْتُ, ādil 23b/9 اَعْدِلْ, aķreb 30b/10 اَقْرَبْ, āṣī 38b/5 اَعْصِي, āvaze 30a/12 اَوَازَهٗ, ba'dehu 13b/3 بَعْدَهٗ, beyān 34b/12 بَيَّانْ, būhtān 38a/2 بُهْتَانْ, cāhil 16a/4 جَاهِلْ, cānib 12a/7 جَانِبْ, cārī 5b/8 جَارِي, cimār 38a/13 جِمَارْ, ṣānī 36b/3, selām 29b/5 سَلَامْ, semā 30a/12 سَمَاعْ, sevāb 22b/2 ثَوَابْ

Eserde -ken zarf fiil eki hariç Türkçe ekler büyük ünlü uyumuna uymaktadır. Ekler geldiklere kelimenin son ünlüsüne göre, kalın veya ince ünlü taşımaktadırlar.

-ken zarf fiil ekinden kaynaklı uyumsuzluklar:

tartarken 10a/1 طَرَطَرَكُنْ , çalarken 8b/10 جَالَارَكُنْ , okurken 9b/9 اَوَقُورَكُنْ , otururken 8b/1 اَوْتُورُرَكُنْ

Düzlük-Yuvarlaklık Uyumu

Eserde düzlük-yuvarlaklık uyumuna genellikle uyulmuştur. Metinde düzlük-yuvarlaklık uyumuna aykırı olduğu tespit edilen kelimeler şunlardır:

yalıñuz 9b/7 يَالِئُوزُ , karşı 4a/11 قَرَشُوزُ , yazuya 1b/11 يَزُوزِة degül 19a/3, 19a/5, sevgüli 22a/2 سَوُكْلي دُرُ , kendü 20a/2, 25b/3 كَنْدُوزُ , hatun 13a/12 خَاتُونُ , uğırsız 1a/1 اَوُغْرِسِيزُ ,

Metinde düzlük-yuvarlaklık uyumuna aykırı olan ekler şunlardır:

-up/-üp zarf fiil eki:

gelüp 13b/9, 19b/11 كَلُوبُ , eyleyüp 17a/1 اَيْلُيُوبُ , idüp 10a/3, 11a/6 اِيدُوبُ , idinüp 2b/12 اِيدِينُوبُ , işidüp 26a/3, 4b/10 اِشِيدُوبُ , itmeyüp 15b/10 اَيْتْمُيُوبُ , kefenleyüp 5a/1 كَفَنْلُيُوبُ

-duk/dük- sıfat fiil eki:

yetdügi 5a/8 يِتْدُوكْي , itmedügi 5a/8 اَيْتْمِدُوكْي , dedüğinden 1a/1 دَدُوكْئِنْ , geldükde 22a/5 اَكْلُدُوكْغِي , alındığı 14b/7 اَلْنِدُوكْغِي , anladığı 2b/6 اَنْلَادُوكْغِي

-dur/-dür- fiilden fiil yapım eki:

yedürseler 27a/7 يِدُرْسَلَرُ , berkişdüre 3a/1 بَرْكِشْدُورِة , bildürdi 13a/5 بِيْلْدُرْدِي , itdürdiler 19b/12 اَيْتْدُرْدِيلَرُ , itdürmek 31b/3 اَيْتْدُرْمَكْ

-ur/-ür fiilden fiil yapım eki:

arturduñ 11b/8 اَرْتُرْدُوكْ , içürseler 27a/7 اِيْچُورْسَلَرُ

-sun/-sün emir eki:

olasun 18a/9 اُولْسُونُ , olsun 21b/13, 23b/10 اُولْسُونُ , eylesün 18a/13, 18b/1 اَيْلْسُونُ , gelsün 11b/2 كَلْسُونُ , itsün 16a/9 اَيْتْسُونُ

+dur/+dür bildirme eki:

dirhemdür 37b/4 دِرْهَمْ دُرُ , dirhemleredür 14a/5 دِرْهَمْلَرِة دُرُ , elzemdür 17a/6 اَلْزَمْ دُرُ , eylemekdür 35a/2, 35a/9 اَيْلْمَكْدُرُ , ezberlemekdür 35b/1 اَزْبِرْلْمَكْدُرُ , gâfilerdür 15a/10 غَاْفِيلَرْدُرُ

-ur/-ür geniş zaman eki:

gelür 12b/11, 29a/3 كَلُورُ , gelürse 1a/1 كَلُورْسِة , gelürsin 13a/5 كَلُورْسِينُ , incinürler 6a/7 اِنْجِنُورْلَرُ

+i 3. tekil şahıs iyelik eki

güci 17b/9 كُوجِي , gözi 5b/3 كُوزِي

1.2.2. Ses Özellikleri ve Ses Olayları

i ünlüsü

Eski Oğuz Türkçesinde bazı kelime başı ve iç seslerdeki i sesleri sonraki dönemlerde e sesine dönüşmüştür. Sonraki dönemlerde e sesine dönüşen i seslerinin metindeki bazı kelimelerde korunduğu görülmüştür:

ideler 17a/3 ايدَلَر, idinüp 2b/12 ايدِينُوب, yirden 24a/8 يِيرْدَنْ, yiterse 17b/9 يِيْتَرْسَه, yise 37b/9 يِيْسَه, virdi 11a/12 وِيرْدِي, gice 15b/5 كِيْجَه

Bazı kelimelerin hem *i* ünlüsü ile hem de *e* ünlüsü ile yazıldığı tespit edilmiştir:

yerde 13b/1 يِرْدَه / yirden 24a/8 يِيرْدَنْ

yeter 28a/12 يِيْتَر / yiterse 17b/9 يِيْتَرْسَه

yemez 21b/10 يِمَز / yise 37b/9 يِيْسَه

Eski Oğuz Türkçesindeki Türkī kelimesinin sonundaki nispet i'sin eserde ü ünlüsü ile yazıldığı tespit edilmiştir:

Türküye 5a/9 تُرْكِيْه, Türküce 1b/7, 6a/1 تُرْكُجَه

e ünlüsü

Eski Oğuz Türkçesinde bazı kelime başı ve iç seslerdeki e sesinin sonraki dönemlerde i sesine dönüşmüştür. Metindeki iyice ve giymek kelimelerin Eski Oğuz Türkçesindeki şeklini koruduğu görülmüştür:

eyüce 30a/4 اِيُوْجَه, geymek 7b/11 كِيْمَك

ṭ ünsüzü

"Eski Türkçede kelime başında d- sesi bulunmaz, bu durum Çağdaş Türk Lehçelerinden Batı Türkçesi hariç hepsinde halen devam etmektedir. Ancak 13. yüzyıl Eski Anadolu Türkçesi metinlerinde ET'de t- ile başlayan birçok kelimenin d- ile başladığı görülmektedir" (Öztürk, 2003: 141) Eski Oğuz Türkçesinden sonra d sesine dönüşmeye başlayan kelime başındaki ṭ sesinin metindeki bazı kelimelerde ṭ şeklini koruduğu görülmüştür:

ṭoğdısa 20a/5 طُوْغْدِيْسَه, ṭoğsan 34b/8 طُوْغْسَان, ṭolu 9b/11 طُلُو, ṭoydum 11b/1 طُوِيْدُمْ, ṭoyuran 27a/12 طُوِيْرَان, ṭurup 13b/8 طُوْرُوْب

d ünsüzü

Eski Oğuz Türkçesinde bazı kelime başındaki d sesleri sonraki dönemlerde t sesine dönüşmüştür. Sonraki dönemlerde t sesine dönüşen d sesinin bazı kelimelerde korunduğu görülmüştür:

derletdi 27b/3 دَرَلْتَدِي, derleteni 27b/4 دَرَلْتِي, destere 13b/5 دَسْتَرَة, dürlü 30a/10 دُرْلُو

ķ-h ünsüzü

Eski Türkçede iç seste görülen bazı ķ sesleri Eski Oğuz Türkçesinde h sesine dönüşmüştür. Metinde yohsa kelimesinin Eski Oğuz Türkçesindeki şeklini koruduğu görünmektedir:

yohsa 31a/7 يُوْحْسَة

ğ-v ünsüzü

Eski Oğuz Türkçesinde sovuķ şeklinde olan soğuk kelimesinin metinde aynı şeklini koruduğu görünmektedir:

sovuğı 26b/7, 26b/7 صُوْغِي

g-v ünsüzü

Eski Oğuz Türkçesinde bazı iç seslerdeki g sesleri sonraki dönemlerde v sesine dönüşmüştür. Metinde sövmek ve dövmek fiillerinin Eski Oğuz Türkçesindeki şeklini koruduğu görünmektedir:

sögdüm 8a/7 سُوْكْدُمْ, dögersin 19a/6 دُوْكَرْسِيْن

Ünlü Türemesi

Eserde, Arapçadan Türkçeye geçen bazı sözcüklerin iç seslerinde ünlü türemesi görülmektedir:

ķabir 40a/3 قَبْر <ķabr, ķatil 25a/1, 29a/12 قَاتِل <ķatl, kesib 27a/2 كَسِب <kesb, kısım 36a/5 قِسْم <ķısm, küfür 27a/10 كُفْر <küfr, vakıt 10b/12 وَاقْت <vaķt

Ünlü Düşmesi

Metinde bazı kelimelerin iyelik eki aldıktan sonra gövdelerinde ünlü düşmesi meydana geldiği görülmektedir:

oğlınuñ 18b/12 اَوْغْلُنْكَ <oğul, ağzına 27b/11 اَغْزِيْنَة <ağız, göñlüne 7a/11 گُوْغْلُوْنه <göñül, ķarnım 27a/12 قَارْنِم <ķarın

Göçüşme

Metinde göçüşme ses olayı sadece çömlek kelimesinde görülmektedir. m-l ünsüzlerinin yer değıştirmesiyle çömlek kelimesi çölmek şeklini almıştır:

çölmek 10a/7 جُوْلْمَك, çölmegi 9b/5 جُوْلْمَكِي

1.3. Şekil Bilgisi

1.3.1. Çokluk Ekleri

+lar

İ'tikadlar 2a/2 اِعْتِقَادُلَرُ , müslimānlar 4b/13 مُسْلِمَانْلَرُ, pilāvcılar 10b/8 پِلَاوْجِيْلَرُ, ba'zılar 11a/7 بَعْضِلَرُ, gayrılar 18b/6 غَيْرِيْلَرُ

+ler

ḥaṭībler 26a/1 حَاطِيْبْلَرُ, işler 20b/10 اِيشْلَرُ, kāfirler 30a/4 كَافِرْلَرُ

1.3.2. İyelik Ekleri

1. tekil şahıs iyelik eki +um-üm/ım-im

karnım 27a/12 قَارْنِمُ , evlādım 11a/10 اَوْلَادِيْمُ, ehlim 11a/10 اَهْلِيْمُ, ehlüm 28a/1 اَهْلُْمُ, gücüm 5a/8 كُجُمُ, kitābum 13b/6 كِتَابُْمُ

2. tekil şahıs iyelik eki +uñ/ñ

borcuñı 24a/4 بُوْرْجُكِي, destereñi 13b/2 دَسْتَرَهَكِي

3. tekil şahıs iyelik eki +ı-i/sı-si

şehādeti 32a/1 شَهَادَتِي, şapkası 21a/9 شَبَقَهْسِي, tā'ifesi 6b/7 طَائِفَهْسِي, taqlīdi 26a/2 طُقُوْزْنَجِسِي, te'viline 11a/6 تَاْوِيلِيْنَه, tevbesi 25a/2 تَوْبَهْسِي, toközuncısı 4b/3 طُكُوزْنَجِسِي, te'viline 11a/6 تَاْوِيلِيْنَه, te'viline 11a/6 تَاْوِيلِيْنَه, te'viline 11a/6 تَاْوِيلِيْنَه

1. çoğul şahıs iyelik eki +umuz-ümüz

zamānumuz 23b/9 زَمَانُْمُ, dedigümüz 34b/1 دَدِيْگُْمُ

2. çoğul şahıs eki +uñuz-iñuz-iñiz

İkrāruñuz 39b/2 اِكْرَارُكُمْ, inkāruñuz 39b/3 اِنْكَارُكُمْ, şabriñuz 39a/11 صَبْرُكُمْ, avretiñiz 30b/13 اَوْرَتِيْكُمْ

3. çoğul şahıs iyelik eki +leri-ları

ḥatunları 17a/7 خَاتُونْلَرِي, koñşuları 3b/9 قُونُشُولَرِي, şartları 34b/1 شَرَطْلَرِي, tırnakları 25a/9 طِرْنَقْلَرِي, erleri 17a/8 اَرْلَرِي, katilleri 2b/1 قَاتِلَرِي

1.3.3. Hâl Ekleri

Yalın Hâl

akçe 14b/7 أَفْجَه, and 23a/12 أُنْد, at 37a/10 أَت, ay 22a/5 أَى, ayak 31a/9 أَيْاق, bābā 38b/4 بَابَا, başka 3b/7 بَشَقَه, ben 11a/2 بِنْ, beş 11a/2 بَشْ

İlgi Hâli

+niñ-niñ/nuñ-nüñ/iñ-iñ/uñ-üñ

kimesneniñ 28a/3 كِمَسْنَهْنَك, anıñ 15b/2 أَنْك, āyet-i kerīmenüñ 2b/6 أَيْتَكْرِيمَهْنَك, Birgilīnūñ 5a/10 بِرْكِلِينُك, birinūñ 2a/12 بِيرِينُك, celālīnūñ 4b/5 جَلَالِينُك, cümleñ 16a/10 جُمْلَهْنُك, anuñ 36b/4 أَنْك, kuṭṭā-i ṭarīkūñ 4b/5 قُطَّاعْطَرِيْقُك, mecūsīlerūñ 21b/4 مَجُوسِيْلَرُك, merhūmuñ 2a/4, 2b/11 مَرْحُومُك, müslimānıñ 34b/4 مُسْلِمَانْلِيْغُك, sū'ālīñ 36b/10 سُؤَالُك

Yükleme Hâli

+ı-i/nı-ni/n

toyanı 27a/13 طُيُورَانِي, yanını 9b/9 يَانِينِي, yaşını 37a/7 يَاشِينِي, zekātını 22b/13 زَكَاتِينِي, borcuñ 24a/4 بُورْجُكِي, bunları 17b/5 بُونْلَرِي, destereñi 13b/2 دَسْتَرَهَكِي, fetvāy 13a/9 فَتْوَايِي, kendüyi 21a/9 كَنْدُويِي

Eserde yüklem hal eki, güzel he ile biten kelimelerde hemze ve esre ile yazılmıştır: nesneyi 10a/1 نَسْنَه, loğmayı 28a/1 لُوقْمَه, kimseneyi 24a/12 كِمَسْنَه

Eserde, Türkiye Türkçesinde de yüklem hal eki olarak kullanılan +ı-i/nı-ni-ni eklerinin yanı sıra +n ekinin de kullanımı tespit edilmiştir.

olduğın 18b/3 اُولْدُوغُنْ, yerin 40a/2 يَرِينْ, avretin 13a/3 عَوْرَتِينْ, āvāzesin 30a/12 أَيْتِينْ, āyetin 10a/2 أَيْتِينْ, avāz-ı sefeleye 6a/12, başire 36b/6 بَصِيرَه, beline 21a/11 بَلِينَه

Yönelme Hâli

+a/e

te'ālāya 27b/5 تَعَالِيَّه, 'ulemā'ya 6b/11 عُلَمَائِيَه, yazuya 1b/11 يَزُويَه, açlığa 39a/12 اَعْلَیْغَه, adına 31b/4 اَدْنَه, ağzına 27b/11 اَغْزِنَه, 'aleyhi's-selāma 29a/5 اَلَيْهِالسَّلَامَه, āna 18b/13 اَنَه, avām-ı sefeleye 6a/12, başire 36b/6 بَصِيرَه, beline 21a/11 بَلِينَه

Bulunma Hâli**+da/de**

altunda 37b/2 اَلْتُونْدَه, 'Arafât'da 38a/8 عَرَفَاتَه, Bahrül'-Kelâm'da 26b/6 بَحْرُ الْكَلَامَه,
beyābānda 37a/9 بَيَّابَانْدَه, cimā'da 17b/5 جِمَاعَه, çanağda 10b/1 چَنَاقَه, dükkānda 13b/3
دُكَّانْدَه, dünyāda 14b/10 دُنْيَاْدَه

Ayrılma Hâli**+dan/den**

bunlardan 22a/4 بُونْلَرْدَنْ, halkdan 2a/2 خَلْفَنْ, iḳābdan 24b/12 عَقَابْدَنْ, ĩmāndan
22a/1 36a/4 اِيْمَانْدَنْ, İslām'dan 20b/4 اِسْلَامْدَنْ, i'tiḳāddan 29a/11 اِعْتِقَادْدَنْ, kāzīdan 14a/12
قَاضِيْدَنْ, kenīsādan 12b/10 كَنِيْسَاْدَنْ, kesibden 27a/2 كَسِيْبْدَنْ, kıbleden 12a/7 قِبْلَدَنْ,
kimesneden 7a/2 كِمَسْنَهْدَنْ, küçücükden 2b/13 كُوجُوجُكْدَنْ

Eşitlik Hâli**+ce**

eyüce 30a/4 اَيُّجَه

Vasıta Hâli**+la/le-ıla-ile**

devrānla 31b/13 دَوْرَانْلَه, dille 3b/2 دِلَّه, ḳalbiyle 3b/2 قَلْبِيْلَه, olmağıla 5a/7 اَوْلْمَغْلَه

1.3.4.Fiil Çekim Ekleri**Şahıs Ekleri****tekillik****çokluk**

1. kişi -m/in

1.kişi yok

getürdüm 28a/2 كَتُورْدُمْ

virmezim 22b/13 وَيْرْمَزِيْن

2. kişi -ñ

2. kişi yok

unutduñ 13b/2 اُونُتْدُكْ

3. kişi

3. kişi -ler/lar

unutdı 13b/3 اُونُتْدِي

incinürler 6a/7 اِنْجِنُرْلَر, i'tiḳālandılar 2a/2 اِعْتِقَادْلَنْدِلَر

Olumsuzluk Eki

-me/ma

degmeyüp 18b/12 دَكَمَيُوبُ, dimeşe 21a/3 دِمَـسَـه, eyleme 7a/7 اَيْلَمَـه, kılmadı 15a/10 قَلَمَدِي, kılmamak 11b/9 قَلَمَمَقْ, ölmezler 6a/5 اَوْلَمَزَلَرُ, virmez 10a/13 وَيَرَمَزُ, virmezsin 22b/13 وَيَرَمَزِيْنُ, bulunmaz 24a/5 بَوْلَنَمَزُ

Soru Eki

mı/mi

olur mı 30a/8 اَوْلُورْمِي, denilür mi 31a/10 دِينِيلُورْمِي, kâfir mi 14b/10 كَافِرْمِي

Eserde Kullanılan Zamanlar ve Kipler

Geniş Zaman

Eserde ar-er/ır-ir/ur-ür geniş zaman ekleri kullanılmıştır.

geçer 38b/5 كَجَرُ, gidersen 13a/3 كِيدِرْسَنْ, gider 36a/2 كِيدِرُ, kılar 11a/8 قَلَارُ, kılarum 11a/10 قَلَارُمُ, ölçülür 37b/4 اَوْلُجُلُورُ, söylediürse 5b/9 سَوِيلْدُرسَـه, virür 26a/13 وَيِرُورُ, virürse 24b/4 وَيِرُرسَـه, virilür 24a/6 وَيِرِيلُورُ, düzedir 39b/11 دُوزَدِيرُ, gözedir 39b/10 گُوزَدِيرُ, işidirseñ 7a/2 اِشِيدِرْسَنْ, oynadırlarsa 31a/11 اَوِينَادِرَلَرَسَا, uyanurlar 6a/9 اَوِيَانُرَلَرُ, alurın 25b/7 اَلِرِنْ, bozulur 38a/4 بوزُلُرُ, bulursın 24a/2 بَوْلُرسَنْ, dinilür 31a/10 دِينِيلُورُ, eydür 10b/2 اِيدُرُ

Geniş Zamanın Hikâyesi

gelürlerdi 4a/10 كَلُورُلَرْدِي, severdi 8b/2 سَوَرْدِي,

Görülen Geçmiş Zaman

Eserde dı-di/du-dü geçmiş zaman ekleri kullanılmıştır.

kızdurdı 26b/11 قَزْدُردِي, oldı 13b/11 اَوْلْدِي, oldılar 40a/7 اَوْلْدِيلَرُ, oldıysa 38b/6 اَوْلْدِيْسَـه, olunmadı 10b/10 اَوْلْنَمَدِي, sağaltdı 27a/4 صَاغْلَتْدِي, şardılar 40a/8 صَارْدِيلَرُ, virdi 11a/12 وَيَرْدِي, virdiñ 20b/12 وَيَرْدِيْڭ, arturduñ 11b/8 اَرْتُورْدُڭ, kıldum 35b/7 قَلْدُمُ, sögdüm 8a/7 سَوُكْدُمُ, söyledüm 28a/7 سَوِيلْدُمُ, yetiştürdüm 4a/9 يَتِيْشْدُردُمُ

Öğrenilen Geçmiş Zaman

Eserde mış-miş/muş-müş öğrenilen geçmiş zaman ekleri kullanılmıştır.

dimişler 15b/13 دِمِشْتَرُ, eylemişlerdür 5b/11 اَيْلَمِشْتَرُ, geçmiş 37a/7 كَجَمِشْت, getürmüş 7b/9 كَتُورُمِشْت, kılmış 4a/6 قَلَمِشْت, koşmuş 26a/8 قُشْمِشْت, yazılmış 1b/11 يَزَالَمِشْت, olmuş 12a/13 اُولُمِشْت, buyurmuşdur 6b/9 بُوَيْرُمِشْتَرُ, buyurmışdur 15b/2 بُوَيْرُمِشْتَرُ, getürmüşdür 7b/13 كَتُورُمِشْتَرُ

Emir/istek Kipi

1. tekil kişi

geleyim 21b/11 كَلْهَيْمُ, vireyin 22b/12 وِيرْهَيْيْنُ, ideyin 21b/11 اِيْدِيْنُ,

2. kişi tekil kişi

namāz kıl 9b/6 نَمَازِقِلْ, şabr eyle صَبْرْاَيْلَهْ

3. tekil kişi

ögrede 18a/3 اَوْكُرْدَهْ, berkişdüre 3a/1 بَرْكِشْدُرهْ, ideydi, nazar eyleye 7a/1 نَظَرَاَيْلَهِيَهْ,

1. çoğul kişi

gidelüm 12b/12 كِيْدَهْلُمْ,

3. çoğul

gideler 3a/4 كِيْدَهْلَرُ, öğreneler 36b/2 اَوْكُرَنْلَرُ

Eserde **gıl-gil** emir ekinin kullanımı da tespit edilmiştir:

āgāh olğıl 34a/7 اَكَاْهَاولْغِلْ, bilgil 1b/4 بِيْلْغِلْ

Şart Kipi

1. tekil kişi

etsem 17a/10 اَتْسَمُ

2. tekil kişi

dilerseñ 20b/13 دِيْلَرْسَنْ

3. tekil kişi

verse 21b/8 وَرْسَهْ, yise 37b/9 يِسَهْ, bilse 27a/2 بِيْلْسَهْ, büyüse 16b/6 بُوْيُوسَهْ

3. çoğul kişi

yedürseler 27a/7 يَدُورْسَهْلَرُ, diseler 10a/4 دِيْسَهْلَرُ,

1.3.5. Yapım Ekleri

İsimden İsim Yapım Ekleri

+lık/lik

kovuculuk 38a/2 قُوْجِيْلُق, tarlık 11a/12 طَارْلُق, yıllık 35b/13 يِلْلُق, açlıktan 10a/12 اَرْلُق, ıssılık 26b/11 اَيْسَلِك, erlik 40a/12 اَرْلِك

+cı/ci

meymüncü 39a/2 مَيْمُونَجِي, oyuncu 39a/2 اُوْيُونَجِي, pilâvcılar 10b/8 پِلَاوْجِيلَر, zabıtcıların 14b/2 ضَبْطَجِيْلَرِن, cinn düşürücü 25a/4 جِنْدُوشُورُجِي, kuşlacı 39a/2 قُوْفْلَاجِي

+li/lü

sevgülüdür 22a/2 سَوْكَوْلِيدُر, erkekli 37a/9 اَرْكَكْلِي, dişili 37a/9 دِشِيلِي, dürlü 30a/10 دُرْلُ

+sız/siz/süz

īmānsız 18a/11 اِيْمَانْسِيَز, kimesnesiz 24b/5 كِمَسَهْسِيَز, sensiz 24b/3 سَنْسِيَز, īmānsuz 18a/12 اِيْمَانْسُز, küfürsüz 6a/4 كُفْرُسُز, tahāretsüz 12a/3 طَهَارَتْسُز

+daş

karındaş 27b/6 قَرِنْدَاش

+cik

emīrcik 13a/13 اَمِيرْجِك

+ce; ekin eserdeki yazımı şu şekildedir: جە

Türküce 1b/7 تَرْكُجە

İsimden Fiil Yapım Ekleri

+le/la

kefenleyüp 5a/1 كَفَنْلِيُوب, söylemek 38a/1 سَوْيَلْمَك, diñlemez 40a/6 دِيْغْلَمَز, eyledi 10a/12 اَيْلَدِي, ezberlemek 34a/11 اَزْبِرْلَمَك, işlediği 23a/4 اَيْشْلَدُوكِي, otlamazsa 37a/6 اُوْتْلَمَزْسە, anlayup 2b/12 اَكْلِيُوب, bağlasa 21a/11 بَاغْلَاسە, boğazlamağa 15a/3 بُوْغَزْلَمَغە

+lan

fağırılanmak 5b/5 فَخِرْلَنْمَق, i'tikadlandılar 2a/2 اِعْتِقَادْلَنْدِيلَر

Fiilden İsim Yapım Ekleri

-ğun

bozğun 2a/2 بُوْزْغُونُ

-ük

bölük 2b/2 بُولُكْ

-üci

cinn düşürücü 25a/4 جِنْدُوشُورُجِي

-kin

keskindür 35b/13 كَسْكِندُورْ

-u

يازویه 1b/11 yazuya, طُلُو 9b/11 tolu, قُورْقُو 13a/8 qorqu, قُونُشُوسِي

-mek

yemek 37b/9 يَمَكْ

-k

yüksek 12b/3 يُوْكْسَكْ

Fiilden Fiil Yapım Ekleri

-dır/-dür/-dur

قَانْدِرْدِي 27b/2 kındırdı, وَاَرْدِرْ 39b/3 vardır, قَرْقِيرْسَه 12a/13 kırkırsa, يَدُورْسَلَر 27a/7 yedürseler, بَرْكِشْدُورَه 3a/1 berkişdüre, بِيْلْدُورْدِي 13a/5 bildürdi, İTDÜRMƏK 31b/3 itdürmek, قِزْدُورْدِي 26b/11 kızdurdu, اِيْتْدُورْمَكْ

-l

اُولْچُولُور 37b/4 ölçülür, دِيْنِلْدِي 24b/12 dinildi, وِيرِيلُور 24a/6 virilür, يازيلمىش 1b/11 yazılmış, طُوتُولْدُقْدَنْ 25a/2 tutuldukdan, بُوْزُولُور 38a/4 bozulur, يِازِلْمِش

-n

اَلْدُورْغِي 14b/7 alındığı, صَالِنْمَقْ 31b/2 şalınmak, صَقِنْمَقْ 23b/2 şakınmak, اُولْنَدِي 3a/5 olundu, اُولْنَان 37a/13 olınan, قِلْنَمَز 4b/5 kılınmaz, اِنْجِنْدِيْم 30a/2 bulunmaz, اُوْكُرْنَهَلَر 36b/2 öğreneler, قُوشَانُوب 21a/13 kuşanup, بُوْشْنَمَغَه 20b/2 boşanmağa, بُولْنَمَز, يَنْمَسِي 31b/9 yenmesi, سُوْيْلَنْ 6a/6 söylenen

-r

arturduñ 11b/8 اَرْتۇرۇڭ, طۇيۇردى 27a/13 تويدۇر, ايجۇرسىلر 27a/7

1.3.6.Sıfat Fiiller

-an,-en

qılan 4a/2 قىلان, ايدىن 16a/7, اولان 3b/11 olan

-duq,-dük,-dıq,-dik

didügi 7a/1 بىلدۈگى, bildigi 16a/4, اولۇندۇغى 32a/9, اولۇندۇغى 14b/7 alundugı

, دىدۈگى

-mış,-miş

yazılmış 1b/10 يازىلمىش, كچمىش 37a/7 geçmiş

-maz,-mez

bulunmaz 24a/5 بولۇنماز, وپىرمز 6b/5 virmez

1.3.7.Zarf Fiiller

-up,-üp

söyleyüp 4b/10 قالقۇپ, 30a/13 kalkup, بولۇپ 5b/8 bulup, ألۇپ 12b/6 alup

, سۇيلىھۇپ

-ince

gelince 18b/13 كىلىنچە, بىلىمىنچە 5b/2 bilmeyince

-meden

aitmeden 22b/8 ايتمەدن

-iken

oynar iken 39a/3 اوينارپىكن, بىلمزپىكن 18b/3 bilmez iken

1.3.8.İsim Fiiller

-mak,-mek

olmak 14a/9 اولماق, قىرۇماق 12b/1 kırkmaq, دىكىلمك 6a/1 dinilmek

1.4. Kelime Türleri

1.4.1. İsimler

Tekil İsim

سوريسىڭ 38a/5 , sivirisiñek , صو 27b/1 , şu , شَيْطَان 5b/7 , şeytān , اوچ 35b/13 , üç , صَحَابَه 4a/9 , şahābe , صَارِق 40a/8 , şarık , سَوَكُولِي 22a/2 , sevgüli

Çoğul İsim

مُسْلِمَانَلَر 4b/13 , müsliṁānlar , طَرْنَقَلَر 25a/9 , tırnaqlar , شَرَطَلَر 34b/1 , şartlar , خَطِيبَلَر 26a/1 , haṭībler , غَيْرِلَر 18b/6 , gayrılar , بَعْضِلَر 11a/7 , baʿzılar , يِلَاوْجِيلَر 10b/8 , işler , كَافِرَلَر 30a/4 , kāfirler , ايشلَر 20b/10

Özel İsim

اِبْرَاهِيمْحَلْبِي 28a/13 , İbrāhīm-i Halebī , عَبْدُالله 18b/12 , ʿAbdu'l-lāh , İstānbül 39b/8 , مُنِيَّةُ الْمُصَلَّى 28a/13 , Müniyetü'l-Muṣallā , تَكْرِي 28a/3 , Tañrı , تُرْكُجَه 1b/7 , Türküce , استانبول

Cins İsim

صَارِق 40a/8 , şarık , صو 27b/1 , şu , شَيْقَه 21a/9 , şapka , طَانَه 37a/9 , tana , اُمُوز 21a/ , omuz , پُوت 39b/13 , püt , صِغِر 37a/6 , şıgır , سَوُر

Somut İsim

صَارِق 40a/8 , şarık , صو 27b/1 , şu , شَيْقَه 21a/9 , şapka , طَانَه 37a/9 , tana , كُورُك 26b/10 , kürk , مَرْمَر 1b/11 , mermer , پُول 14a/8 , pül , پُوت 39b/13 , püt , صِغِر 37a/11 , şıgır

Soyut İsim

اِيْمَان 16a/5 , imān , قُورُقُو 13a/8 , kórqu , مَجَال 39b/4 , mecāl , مَلَال 11a/12 , melāl , طَارِلِق 11a/12 , tarlık , كَرَجَك 23b/1 , gerçek , كُوكُل 7a/11 , göñül , كُنَاه 4b/2 , günāh , عِلْم 13a/7 , yemīn 26a/6

1.4.2. Zamirler

Kişi Zamirleri

tekillik

ben 11a/2 بِنُ

sen 11b/8 سَنُ

ol 10a/8 اُولُ

çokluk

biz 11a/8 بِزُ

siz 30b/13 سِزُ

anlar 2a/11 اَنُلُرُ

Dönüşlülük Zamirleri

kendü 20a/2 كَنْدُ, kendi 20a/4 كَنْدِي

İşaret Zamirleri

Metinde kullanılan işaret zamirleri bu, ol'dur. Bunların dışında bu zamirlerin çoğul eki almış halleri de mevcuttur.

bu 11a/5 بُو, ol 19a/4 اُولُ, bunlar 17b/10 بُونُلُرُ, anlar 2a/11 اَنُلُرُ

Belirsizlik Zamirleri

ba'zılar 11a/7 بَعْضِلُرُ, ba'zısı 15a/12 بَعْضِيسِي, biri 10a/10 بِيرِي, birisi 12b/10 بِيرِيسِي, kimse 10a/3 كِمْسَه, kimesne 22a/7 كِمْسَنَه, bir şey 1a بِيرُشَيْ, her biri 2b/10 هَرُ بِيرِي, bir kısmı 10b/4 بِيرِ قِسْمِي, gayrılar 7b/4 غَيْرِلُرُ, cümlesi 7b/7 جُمْلَهْسِي, bir kimse 11a/11 بِيرِ كِمْسَه

Soru Zamirleri

kim 11b/6 كِمُ, kimler 2a/1 كِمَلُرُ, ne 10a/8 نَهْ

1.4.3. Sıfatlar

Niteleme Sıfatları

bozğun i'tikādlar 2a/2 بُوَزُ غِنَاغِتْقَادَلُرُ, yüksek mekân 12b/3 يُوَكْسَكْمَكَانُ, küfür söz 7b/1 كُفْرُسُوزُ, zelîl kimesne 7a/2 ذَلِيلُ كِمْسَه, haķir kimesne 7a/2 حَقِيرُ كِمْسَه, ĥor kimesne 7a/2 خُورُ كِمْسَنَه, tolu kadeĥ 9b/11 طُلُوقْدَحُ, uğırsız dedügi 1a اُوْغْرِسِزْدَدُوكِي, zamāne ĥatunları 17a/7 زَمَانَهَاَتُونُلُرِي

İşaret Sıfatları

bu emri 11b/1 بُوْأَمْرِي, şol kimesne 15b/5 شُولُ كِمْسَنَه, ol günde 21b/8 اُولُ كُونْدَهْ

Sayı Sıfatları

iki risāleyi 5b/1 اِكْبَرِ سَالَه, iki haşmuñ 10a/9 اِكْبَحْصُمُكْ, üç kısım 36a/5 اَوْجَسِم, beş vakt 11a/2 بَشَوْت, altı ay 37a/5 اَلْتَيَا, yedi yerde 36a/3 يَدِيرْدَه, elli sekiz günü 37b/11 اَلْيَسَكِرْ كُونِي

Belirsizlik Sıfatları

ba'zı rivāyetde 15b/4 بَعْضِيرِ اَيْنْدَه, nice biñ kerre 34b/10 نِيْجَهَبِيْكَرَه, nice kitāblarda 5b/11 نِيْجَهَكْتَاْبَلَرْدَه, fülān tarafa 10b/13 فُلَانْ طَرَفَه, fülān işde 35b/5 فُلَانْ اِيْشْدَه, birkaç sūāl 17a/10 بِيْرَقْجُسُوَال, birkaç akçe 18b/9 بِيْرَقْجَاقْجَه, çok zahmet 20b/12 جُوْقَزَحْمَتْ

Soru Sıfatları

kaç 34a/10 قَاج, ne 29b/6 نَه

1.4.4. Zarflar

Nitelik Zarfları

şöyle 23a/8 شَوِيلَه,

Zaman Zarfları

şimdi 6a/8 شِيْمْدِي, imdi 15b/10 اِمْدِي, sonra 17a/13 صُكْرَه, gündüz 34b/8 كُونْدُوْز,

gice 34b/8 كِيْجَه

Yer-yön Zarfları

aşağı 18a/6 اَسْغَه, alt 36a/1 اَلْت, üzerinde 36a/3 اُوْزَرِيْنْدَه, yerde 36a/3 يَرْدَه, bunda 13b/4 بُوْنْدَه, öte 35b/11 اُوْتَه, beri 35b/11 بِيْرِي, karşı 4a/11 قَرْشُو, üzerine 4b/4 اُوْزَرِيْنَه, arasında 21b/1 اَرَاْسِيْنْدَه, tarafa 10b/13 طَرَفَه, cihete 10b/13 جِهْتَه

Miktar Zarfları

ziyāde 24a/7 زِيَادَه, çok 11a/12 جُوْق, ekşer 25b/1 اَكْثَر, pek 5b/7 پَكْ

Soru Zarfları

niçün 9a/10 نِيْچُون, nice 7a/3 نِيْجَه, kaçan 8b/8 قَاجَنْ, ne 19a/2 نَه, ne zamānda نَهَزَمَانْدَه

1.4.5. Edatlar

gibi 39b/13 كَبِي, kadar 18a/8 قَدَر, üzre 26b/12 اُزْرَه, için 27b/6 اِچُون, dek 4b/12 يَالْكُونُز 9b/7 يَالْنُز, göre 2a/5 كُورَه, لَكِن 5a/7 لِكِن, اَمَّا

1.4.6. Bağlaçlar

ki 15a/3 كِه, ve 15a/7 وَ, de 18b/10 دَه, da 20b/1 دَه, dahı 21b/11 دَخِي, ammā 26b/2 اَمَّا, likin 5a/7 لِكِن

1.4.7. Fiiller

Basit Fiiller

Yet- 28a/12 يَت, yi- 37b/9 يِي, yu- 4b/13 يُو, yaz- 1b/8 يَاز, yap- 20a/9 يَآپ, سُولُك 8a/7 سَوُك, طَآب 39b/13 طَآپ, طُوغ 20a/5 توغ, وِز 11a/12 vir-11a/12

Türemiş Fiiller

viril- 24a/6 وِزِيل, vardır- 39b/3 وَاذِر, üşüt- 26b/10 اُشُت, tutul- 25a/2 – سُولُت 28a/7 سَوُت, طَارِل 21a/7 طَارِل, طُيُور 27a/12 طُيُور, طُونُول

Birleşik Fiiller

muslimān ol- 34a/8 مُسْلِمَانُول, namāz kıl- 35a/7 نَمَازُقِل, hacc eyle- 35a/9 حَاجَّآيَلَه, zekāt vir- 35a/7 زَكَاةُوير, ziyāret it- 38a/9 زِيَارَتَايِت, kāfir ol- 28a/2 كَافِرُول, ta'lim it- 3a/1 تَعْلِيمَايِت

İKİNCİ BÖLÜM

2.METİN

1/a

الهملایاتبالحسناتالانتولایدفعالسیاتالانتاحولولاقوةالابك² (1)

الهمرزقنشهادةفسبیلکواجعلمو تبیلدرسولکرواة البخاری³

halkıñ uğırsız dedüğinden ötüri ƙalbine bir şey⁴ gelürse bu du‘āyı okup

1/b

(1) hazā risāle-i şerīf fī-beyānū'l-elfāz-ı küfür

(2) bismillāhi'r-raḥmani'r-raḥīm

(3) الحد لله رب العلمين و الصلوة و السلام علي رسوله محمد و علي اله اجمعين⁴ (4) bilgil ki

vaqtā ki merḥūm ve mağfūr lehü ‘ālim ü fāzıl ve ‘āmil (5) ve cemī‘ ‘ulūmda

kāmil Muḥammed Efendī e'l-Birgılı (6) ‘aleyhi raḥmetü'l-‘aliyy ‘ilm-i kelāmda

Türküce bir risāle (7) yazup ol risāleyi dīn-i İslām isteyenler ve āhiret (8) ve

‘uqbā isteyenler şifāt-ı selbiyyeyi ve (9) şifāt-ı şübütiyyei öğrenüp كما هو حقه⁵

i‘tikād- (10) ların muḥkem mermerde yazılmış yazuya dönderdikden

2/a

(1) şöñra şol kimesneler ki atalarından ve analarından ve sā‘ir (2) halkdan

yañlış ve bozgün i‘tikādlar ile i‘tikād- (3) landılar ve Kütüb-i Kelāmiyyei

bilmediler anlara ibtidā‘en (4) farz-ı ‘ayn olan merḥūmuñ risālesin okuyup (5)

yāḥūd diñleyüp aña göre i‘tikād bağlayalar ve ‘inde- (6) n'nās ve ‘inde-

Resūlu'l-lāh ve ‘inde-Allāh mü‘mīn-i ḥaḳīḳī (7) olup bir kerre

² Allah'ım güzellikler verecek ve kötülükleri defedecek olan ancak sensin. Güç ve kuvvet ancak senindir.

³ Allah'ım beni senin yolunda şehadetle rızıklandır, ölümümü resulünün şehrinde gerçekleştir. Buhari'nin rivayeti.

⁴ Hamd âlemlerin rabbi olan Allah'adır. Salât ve selam Hz. Muhammed'e ve bütün ailesinedir.

⁵ Hakkı olduğu gibi.

لا اله الا الله محمد رسول الله⁶ diyen (8) cehennemde mü'ebbed kalmaz diyü hadîs-i şerîfde mezkûr olan (9) ol risâlede mezkûr olan i'tikâda i'tikâdı muvâfık (10) olan kimesnedür veillâ ehl-i sünnet ve cemâ'atden ğayrı (11) yetmiş iki millet ki fırak-ı dâiledür anlar dahı لا اله الا الله محمد رسول الله dirler velikin her birinüñ bir küfür (13) îcâb ider sözi ve i'tikâdı vardır ol söz

2/b

(1) ol i'tikâddan ötüri kâfir olup katilleri vâcib (2) oldu cümleden biri bir bölük şâ'ife Allâh sübhânehu (3) ve te'âlâ hazretlerini celle celâluhu 'arş üstünde oturur (4) i'tikâd iderler الرحمن علي العرش استوا⁷ (5) âyet-i kerîmesiyle istidlâl iderler hâlbuki bu âyet-i (6) kerîmeüñ ma'nâsı anlaruñ añladuğı gibi degildür İmâm-ı (7) A'zam ve Hümâm-ı Akdem Kitâbü'l-Vaşıyye'de zikir itmişdür (8) ve ba'zılar dahı Allâh sübhânehu ve te'âlâ hazretlerini celle (9) celâluhu cisimdür dirler ol ecilden kâfir olmuşlardır (10) ve sâ'ir bunuñ emsâli nesneler çokdur her biri Kütüb-i (11) Kelâmiyye'de mezkûrdur imdi merhûmuñ risâlesini (12) cemî' halk idinüp mefhûmın añlayup ve kendi (13) 'âmil olup ba'dehu evlâd-ı ensâbına küçükdür

3/a

(1) ta'lîm idüp i'tikâdın berkişdüre fırak-ı dâlle- (2) den birisi râst gelüp i'tikâdın bozmağ diledükde (3) bozulmaya tâ ki dünyâdan âhirete îmân-ı kâmil-i muncî ile (4) gideler Fetâvî-i Tatar-hâniyye'de eydür Resûlu'l-lâh (5) şalâllâhu 'aleyhi ve's-sellem eydür sū'âl olundu ki bir kimesne (6) kendünüñ ehl-i sünnet-i cemâ'atden idügin ne zamânda bilür (7) peygamber 'aleyhi's-selâm eytdi kaçan bir kimesne kendi nefsinde (8) on haşlet bulsa ol kimesne

⁶ Allah'tan başka ilah yoktur, Hz. Muhammed onun resulüdür.

⁷ Rahman olan Allah arşa istiva etti. Taha/5

ehl-i sünnet ve cemā'atdandır (9) diyü buyurdılar ol on haşletüñ evvelkisi mü'min olup (10) ĩmānında eyitmekdür ya'nî mü'min misin dinildikde mü'minin (11) inşā'-allāh diyememekdür belki ⁸انا مومن دقا⁸ dimekdir (12) dağı şıfāt-ı ĩmān bilmekdür zīrā sā'ir 'ibādātüñ (13) içinde ĩmān āşıldır Allāh te'ālā hāzretinüñ birliğine

3/b

(1) ve peygamber 'aleyhi's-selāmuñ haqq te'ālā cānibinden getür- (2) düğine her ne ise dille ikrār idüp kalbiyle inanmağdur (3) ve ĩmānuñ şıfatı altıdur ikincisi ⁹وشره من الله تعالى⁹ (5) وكتبه ورسله واليوم الآخر وبالقدر خيره (4) ¹⁰امنت بالله وما لانتكته şalāt -ı hamseyi cemā'at ile (6) kılmakdur hattā bir kimesnenüñ 'özü-i şer'isi yok (7) iken cemā'atı terk idüp evinde başka başına (8) kılsa ta'zīr vācibdür yā savt¹⁰ ile veyā māl (9) almağla ve eger anuñ kōnşuları görüp ve bilüp (10) sükūt iderlerse eşīm olurlar üçüncisi her (11) bir şālīh ve fāsık olan kimesnenüñ hālefinde namāz (12) kılmakdur ammā efđal budur ki imām faķīh ve müttakī (13) olmağdur zīrā müttakī kimesnenüñ hālefinde namāz kılmak

4/a

(1) efđaldur ehl-i bid'at ve ehl-i fesād kimesnenüñ ardında (2) namāz kılan cemā'at şevābına dāhil olur ancak velikin (3) müttakī ardında kılınan namāzuñ şevābı gibi degildür zīrā (4) hāzret-i peygamber 'aleyhi's-selām buyurdi bir kimesne bir 'ālim-i (5) müttakīnün ardında namāz kılsa ke-ennehu enbiyā'dan birinüñ (6) hālefinde kılmış gibi ola dördünci hayrı ve şerri (7) Allāh'dan bilmekdür beşinci seferde ve hāzarda edük üzerine (8) meşhi cā'iz görmekdür

⁸ Gerçek bir müminim.

⁹ Allah'a inandım, meleklerine inandım, kitaplarına inandım, peygamberlerine inandım, âhiret gününe inandım, iyiliğin de, kötülüğün de Allah tarafından geldiğine inandım, öldük ten sonra dirilmenin hak olduğuna inandım.

¹⁰ Metinde kelime yanlış yazılmıştır. Doğru şekli ¹⁰صوت'dır.

Hasan-ı Başrî radiyallāhu ʿanhü eydür (9) şahābeden tamām yetmiş kimesneye yetiştüm cümlesi edük (10) üzerine meshi cāʾiz görürlerdi altıncısı pādişāha (11) karşı kılıç ile varmağdur yedincisi hāzret-i Ebū-Bekir (12) ve hāzret-i ʿÖmer'i ve hāzret-i ʿOsmān'ı ve hāzret-i ʿAlī'yi sāʾir (13) şahābenüñ üzerlerine tafḍīl eylemekdür **رضوانالله تعالى**

4/b

(1) **عليهماجمعين**¹¹ bunlardan birini zemm ile aṇmamakğdur (2) sekizincisi ehl-i kıbleden birini günāh işlemekle ikfār (3) itmemekdür mādām ki helāldür dimeye tokuzuncısı ehl-i kıble- (4) den vefāt iden kimesnenüñ üzerine namāz kılmağdur (5) illā celālīnūñ ve kuṭṭāʿ-ı ṭarīkūñ üzerine namāz kılınmaz o- (6) nuncısı **الجماعة حقا**¹² yaʿnī cemāʿatı haḡḡ bilmekdür ilāhenā (7) kelāmın Tatarḡāniyye ehl-i sūnnet ve cemāʿatdan olup ve iʿtikādın (8) muḡkem itdükden soñra bu ḡāl üzerine sābit olursa (9) müʾmīn-i muvaḡḡid dinilür ammā baʿzı efʿāl-ı küfür ve elfāz-ı küfür vardır (10) anı bilenler söyleyüp kāfir olurlar ve işidüp gülenler daḡı (11) elfāz-ı küfüre güldükleriçün kāfir olup tecdīd-i ĩmān tecdīd-i (12) nikāḡ eylemezse ölünceye dek itdügi zināʾ olur öldükde (13) müslimānlar anı müʾmin ḡann idüp ʿādet üzere yuyup ve

5/a

(1) ve kefenleyüp ve üzerine namāz kılup ve müslimānlar ḡabrinde (2) defin iderler ammā ḡabri **العياذ** **بالله تبارك وتعالى**¹⁴ (3) **حاضرة من حضر الذير**¹³ pes imdi böyle olduḡı ecilden (4) şeyḡ imām-ı ʿallāmeḡu Muḡammed bin ĩsmāʿīl bin Maḡmūd bin Muḡammed (5) E'l-Maʿrūf Bibedre'r-Reḡīd hāzretleri kütüb-i

¹¹ Allah onların hepsini korusun.

¹² Cemmatı hak bilmek.

¹³ Cehennem çukurlarından bir çukurdur.

¹⁴ Allaha sığınırız; Allah korusun.

fetāvīden (6) küfür lâzım gelen fi'illeri ve sözleri Elfāz-ı Küfür nām risālesinde (7) cem^c eylemişdür likin ^cArabī olmağıla ma^cnāsını herkes fehm (8) itmedügi ecilden bu fakīr-i pür-takşīr gücüm yetdügi mikdār (9) Türküye tercüme itdüm havāşş u¹⁵ ^cavāma nefī şümül üzerine (10) ola zīrā gördüm ki Birgilī'nüñ risālesiyle mü'mīn (11) olmak mümkün fe-emmā elfāz-ı küfuri bilmeyüp söylerlerse cehl-i (12) ^cözür olmaz kāfir olup tecdīd-i īmān tecdīd-i nikāh (13) lâzım olur pes imdi evvel mü'min olup şoñra kāfir

5/b

(1) olmakdan kendüyi hıfız itmege bu iki risāleyi okuyup (2) bilmeyince olmaz vaqtā ki halkıñ kalbi fāsīd oldısa (3) eli ve ayağı gözi ve kulağı ağız dili ve cemī^c (4) a^czāsı fāsīd olup kızib ve bühtān ve hubb-ı dünyā (5) ve manşīb ve libās-ı fāhire ile fağırılanmak bu halk içinde (6) maqbūl ve mergūb olup helāl ve harām fark olunmayup (7) ve emr-i dünyāya pek yapışup ve emr-i āhireti terk idüp şeytān (8) dağı īmānlarına fūrce bulup dillerine elfāz-ı küfuri cārī (9) idüp söyledürse hāl müşkil olur ve bu halkıñ īmānların (10) hıfız için ^culemā²-ı dīn ^{رحمهم الله تعالى رحمة واسعة}¹⁶ (11) nice kitāblarda elfāz-ı küfr olan sözleri beyān eylemişlerdür (12) ve bu hakīr dağı ^cavām ile muḥālaḫa eyledüğümde niçe (13) elfāz-ı küfür istimā^c idüp şol kimesneye ki bu söz

6/a

(1) küfürdür dinilmek mümkün olduğuçun bu risāle Türküce (2) tercüme olundı ve şol kimesneler ki küfür söylediklerini (3) bilmezler anlara dağı evvelī olan ihtiyāten tecdīd eylemekdür (4) zīra bu halk dillerine cārī olan küfürsüz sözleri (5) bilmezler ve ^culemā²-dan sū'āl idüp öğrenmezler (6) fī-

¹⁵Metinde bağlaç olan ve'ler üstün ile yazılırken bu kelime ötre ile yazılmış.

¹⁶Allah onlara engin rahmetiyle rahmet etsin.

zamāninā cümle söylenen sözlerde küfür çokdur (7) ve bu söz küfürdür دینه
 الحق مر¹⁷ muktezasınca incinürler (8) zīrā bu hāḷḷ şimdi uyurlar ammā sekrān-
 ı mevt olduklarında (9) uyanurlar likin fā'ide itmez ve istimā' olunur ki 'ilme
 mensūb (10) olanlar ve ziyy-i 'ulemā' ile mütezeyyī olup munāşib-ı dünyā ile
 mükerrerem (11) ve mu'azzez olanlar ve müzākere-i ders ile mevşūf olanlar
 (12) erzāl-ı ceheleye ve 'avām-ı sefeleye lāyık olmayan sözleri (13) tekellüm
 iderler ve ol sözler küfür icāb ider lakin tenbīh

6/b

(1) mümkün olmayup kütüb-i fetāvīde elfāz-ı küfürün ba'zısı (2) 'ālim-i fāzıl
 mevlānā şeyḥ imām Muḥammed bin İsmā'il ḥazretleri (3) istiḥrāc itmişdür
 'ālim ü fāzıl olup kütüb-i fetāvāya (4) kudreti olmayanlar için fetāvā
 kitāblarından elfāz-ı küfür (5) risālesin cem' itmiş lakin ümmetlere fā'ide
 virmez 'ālimler ise (6) mezelletde olduklarıçun i'lām itmezler eger i'lām
 iderler- (7) se bunları 'avām tā'ifesi tahkīr iderler ḥālbuki ḥazret-i (8)
 peygamber 'aleyhi's-selām buyurdu ليس المومن ان يذل نفسه¹⁸ ve bir ḥadīs-i
 şerīfde dahı buyurmuşdur علي اعناق الذناير¹⁹ (10) ولاتعلق الجواهر
 murād 'ilimdür ḥanāzīrden (11) murād 'ilmi işidüp 'āmil olmayup 'ulemā'ya
 ḥaḳāret nazarı (12) ile nazar idenlerdür كما قيل لا تنظر الي (13)²⁰ من قاله و انظر
 الي ما قال pes dimekdür ol 'ilm-i dīn kimesnenün ḥaḳāretine

¹⁷Hak dini acıdır.

¹⁸ Mümin kendini hakir gören biri değildi.

¹⁹ Domuzların boynuna gerdanlık takılmaz.

²⁰Denildiği gibi; söyleyene değil, söylenilen şeye bakınız.

7/a

(1) nazar itmeye belki didügi ʿilme nazar eyleye ve eger bir hor (2) haķır zelīl kimesneden işdirseñ sen anı kibār-ı (3) ʿulemāʿdan işidüp nice ʿamel idersen sen anı kibār-ı ʿulemāʿdan (4) işidüp nice ʿamel iderseñ²¹ yine öyle ʿamel eyle zīrā ol (5) sözün şāhibi haķķ sübhānehu ve teʿālā ḥazretleridür celle (6) celāluhu veyā Resūlu'l-lāh'dur şalāllāhu ʿaleyhi vesellem (7) söyleyenlerün ʿizzetine ve hürmetine nazar eyleme Hülāşatü' (8) l-Fetāvāda eydür bir kimesne diliyle kāfir olsa ammā kalbinden (9) olmasa ol kimesne kāfirdür kalbinde īmān olduğı (10) fāʿide itmez ve bir kimesne küfür icāb sözi ḥatırına (11) getürse lakin söylemese ve gönüline geldüğine rāzī (12) olmasa īmānı maḥzdur söyleyecek kāfir olmaz ve bir kimse (13) yüz yıldan soñra kāfir olmağa kaşd eylese fi'l-ḥāl

7/b

(1) kāfir olur ve küfür söz söyleyen kimesneler kendi (2) rızā'sıyla gülenler dağı kāfir olurlar نعوذ بالله تعالى²² (3) Mecma'ü'l-Fetāvāda getürmişdür ki eger bir kimesne kelime-i (4) küfür söylese ğayrılar gülseler cümlesi kāfir olurlar (5) ve bir kimesne kelime-i küfür söylese işidenler kabül itseler (6) cümlesi kāfir olurlar ve bir maḍḥek kelime-i küfür söylese (7) ğayrılar iʿtikād itseler cümlesi kāfir olurlar baʿzılar (8) dimişler ki sükūt idüp yanında oturanlar bile kāfir (9) olurlar fetvā-yı muḥīṭde getürmiş ki bir kimesne ḥadīs-i (10) mütevātiri inkār eylese kāfir olur meşelā erlere ḥarīr (11) geymek gibi bir kimesne ḥelāldür dise kāfir olur (12) ve bir kimesne aşl-ı vitr ve aşl-ı

²¹ Yazım tekrarı. Önceki ifadenin aynısı tekrar edilmiştir.

²² Yüce Allah'a sığınırız.

uđhiyyeyi inkār eylese (13) kāfir olur Hülāṣatü'l-Fetāvā'da getürmüşdür bir kimse

8/a

(1) ḥadīs-i şerīfī inkār eylese kāfir olur Fetāvā-yı Zāhriyye'de (2) getürmişdür Nebī ʿaleyhi's-selāmuñ **او ما بين قبري روضة من رياض الجنة**²³(3) ما بين بيت ومنبري ḥadīs-i (4) şerīfīni kıṛāʿat eylese ve bir kiři dağı ben ḥazīri (5) ve menberi gördüm ğayrı nesne görmedüm dise kāfir olur (6) Muḥiṭ eydür bir kimesneye peygamber ʿaleyhi's-selāma şetm (7) eyle diyü ikrāh olunsa ol dağı söğdüm dise ve lakin (8) ḥātırıma getürmedüm ve rāzī olmadum dise kāfir olmaz (9) veyāḥūd ḥātırıma naşārādan Muḥammed nām bir kāfiri getürüp (10) aña şetm eyledüm dise yine nesne lāzım gelmez ve kāfir olmaz (11) veyāḥūd ḥātırıma naşārādan Muḥammed nāmında bir recülün ismi (12) geldi lakin Muḥammed ʿaleyhi's-selāma şetm itdüm dise (13) kāfir olur Hülāṣatü'l-Fetāvā'da getürmişdür ḥazret-i

8/b

(1) Ebī-Yūsuf ḥalīfe ile otururken peygamber ʿaleyhi's-selām (2) kabađı severdi dinildi bir kimesne dađı ben kabađı sevmezem (3) didi Ebī-Yūsuf eyitdi bu kişinün katli vācib oldı (4) ve kılıç getürün diyü emr itdi ol kiři eyitdi **اشهد ان لا اله الا الله / مما ذكرت ومما يوجب الكفر**²⁴ (5) **استغفر الله** (6) **اشهد ان**²⁵ didi andan soñra (7) Ebī-Yūsuf ol kişinün katlinden ferāğat itdi Fetāvā-yı (8) Zāhriyye'de getürmişdür Kūrʿān-ı ʿAzīm kaçan kitābet olunsa (9) cisimdür ve kıṛāʿat olunsa ʿarzdur diyenleri ikfār vācibdür

²³ Evim ve minberim arası veya kabrim ve minberim arası cennet bahçesinden bir bahçedir.

²⁴ Küfrü gerektiren o sözlerden Allah'a sığınırım.

²⁵ Şahitlik ederim ki, Allah'tan başka hiçbir İlâh yoktur, ve yine şahitlik ederim ki Muhammed, O'nun kulu ve elçisidir.

(10)Halāṣatü'l-Fetāvā'da getürmüşdür bir kimesne def çalarken (11) kūr'ān okusa kāfir olur veyāhūd bir va'di veyā bir va'idi (12) inkār eylese Allāh te'ālā Kūr'ān'da zikir itdüğinden kāfir olur (13) Cevāhirü'l-Fetāvā'da getürmüşdür bir kimesne sekerātü'l-mevtde

9/a

(1) olan aḥvāle i'timād itmese kāfir olur veyāhūd aḥvāl-ı (2) kabre inanmasa kāfir olur veyāhūd kıyāmetde olan (3) aḥvāle inanmasa kāfir olur veyā mizānda olan aḥvāle (4) inanmasa kāfir olur veyā sırātda olan aḥvāle (5) inanmasa ve bu cümleden birin inkār eylese kāfir olur (6) Tetimmetü'l-Fetāvā'da eydür bir kimesne Kūr'ān-ı 'Azīm'i taḥkīr (7) eylese kāfir olur veyāhūd mescidi taḥkīr eylese kāfir olur (8) veyā şer'î şerîfide ta'zîmi lâzım olan nesnelerden birin (9) taḥkīr eylese yine kāfir olur Cevāhirü'l-Fetāvā'da eydür (10) bir kimesneye niçün Kūr'ān okumazsın diseler ol daḥı tıyduḡ dise (11) kāfir olur ve bir kimesne Kūr'ān okusa biri daḥı (12) şavt-ı tırfe dise istihzā'en kāfir olur Fetāvā-yı Zāhriyye'de (13) eydür bir kimesne laṭife ile Kūr'ān okusa kāfir olur نعوذ

9/b

(1) بالله تعالى Tetimmetü'l-Fetāvā'da eydür bir kimesne izdiḥām (2) nāsda فجمنا²⁶ dise kāfir olur Fevzü'n-necāt'da eydür (3) bir kimesne bir kimesneye هم جمعاً dise kāfir olur Fetāvā-yı والسماء الطارق²⁷ gibi (4) yüksek itdi dise kāfir olur Fetāvā-yı Kādī-ḥāne'de (5) eydür bir kimesne bir kimesneye çölmegi قل هو الله أحد²⁸ ile (6) kaynatdı dise kāfir olur ve bir kimseye gel cemā'at ile namāz kııl (7)diseler

²⁶Onların hepsini topladık. Kehf/99

²⁷Semaya ve Tarık'a and olsun. Tarık/1

²⁸De ki, Allah birdir.İhlas/1

ol daḥı ben yalıñuz kıların zīrā ḥaḳḳ te‘ālā (8) ²⁹ didi dise kāfir olur Fetāvā-yı Muḥīṭ'de (9) zikir ider ki bir kimesne Qur‘ān-ı ‘Azīm'i okurken altı yanını (10) ḥaṭırına getür imese bir kimesne daḥı aña ³⁰ والتفت الساق (11) وكاسا dise kāfir olur veyāḥūd bir kimesne bir tolu ḳadeḥi (12) getürüp فکانت شرابا ³² dise kāfir olur veyā bir kimesne (13) daḥı laṭife ile دهاقا ³¹ dise kāfir olur bir kimse

10/a

(1) bir nesneyi ölçerken veyā tartarken و اذا كالوهم ³³ (2) ayetin bi-tarīkū'l-mizāḥ okusa (3) kāfir olur ve biri ki kimse bir yire cem‘ olup veyā cem‘ idüp (4) و جمعناهم ³⁵ (5) veyā وحشرناهم فلم نغادر منهم أحداً ³⁴ (6) zikir ider ki bir kimse bir kimeseye muşḥaf-ı şerīfūñ ücretin (7) aldıysa kāfir olur bir kimse bir kimseye bu çölmek içinde (8) ne var dise ol da و الباقيات الصالحات ³⁶ (9) olur Fetāvā-yı Zahrīyye'de zikir ider iki ḥaşmuñ biri (10) لا didikde biri لا حول ولا قوة ³⁷ (11) nesneye ḳādir degildür dise kāfir olur veyāḥūd لا حول ³⁸ (12) ne eyledi dise veyāḥūd لا حول ولا قوة (13) ḳurtarmaz veyā لا حول saña bir nesne virmez

10/b

(1) veyāḥūd لا حول ولا قوة çanaḳda serīd olmaz dise (2) bu cümle sözde kāfir olur Tetimmetü'l-Fetā'vāda eydür ki (3) bir kimse şürb-i ḥamr iderken veyā

²⁹ Namaz alıkoyar.

³⁰ Bacak bacağa dolamak.

³¹ Allah onları yoğun tecellileri ve sonsuz dehasının tesiri ile kuşatır.

³² Şarap içti.

³³ Ölçüp tarttıklarında hile yaparlar.

³⁴ İçlerinden hiçbirini bırakmdan hepsini mahşer alanında toplarız.

³⁵ Onları topluca toplarız.

³⁶ Geriye kalan güzel şeyler.

³⁷ Kuvvet ve kudret ancak cenâb-ı Allah'tandır.

³⁸ لا حول ولا قوة ifadesinin kısaltışıdır.

zinā' iderken veyā livāṭa iderken (4) veyā ḥarām yerken bismillāh dise bir kısmı ḥarām-ı la'inedür (5) anda bismillāh diyen kāfir olur bir kimese bir kimesneye (6) gel ṭa'ām diyecek maḥallde bismillāh dise kāfir olur (7) Fetāvā-yı Muḥīṭ'de eydür bir kimse ğazā'da kūr'ān okuyanları (8) görüp pilāvcılar dise kāfir olur diyü kavlı vardır (9) Tetimmetü'l-Fetāvā'da zikir ider bir kimesne istiḥfāfen ve vücūden (10) nāmāz kılmazın dise veyāḥūd emr olunmadı vācib degildür dise (11) veyāḥūd farz degildür dise bi'l-cümlede kāfir olur Ḥülāṣatü' (12) l-Fetāvā'da bir kimesne Allāh te'ālā on vaḳt namāz emr ideydi (13) kılmazdum veyāḥūd kıble fülān tarafa olsaydı ol cihete

11/a

(1) kılmazdım dise kāfir olur Fetāvā-yı Zāhriyye'de bir kıl (2) Fetāvā-yı Zāhriyye'de³⁹ben beş vaḳt namāzı kılmazın zīrā (3) sevābı efendimūñ olur dise kāfir olur bir kimse ramāzān-ı (4) şerīfde namāz kılop ğayrı aylarda kılmasa niçün (5) kılmazsın didüklerinde bu daḥı çokdur dise kāfir olur (6) eger te'vīline kādir degil ise ve eger te'vīl idüp (7) senūñ emrūñ ile kılmazın dirse ba'zılar 'indinde (8) kāfir olmaz ve eger ḥalk bizüm içün kılar dise (9) kāfir olur Fevzü'n-Necāt'da bir kimseye namāz kıl diseler (10) ehlim evlādım yok kimiñ içün kılarum dise kāfir (11) olur Fetāvā-yı Zāhriyye'de bir kimse benüm ḳalbüme bu (12) namāz çok ṭarlıḳ ve melāl virdi dise kāfir olur (13) Cevāhirü'l-Fetāvā'da niçün namāz kılmazsın diseler

11/b

(1) toydum dise veyā bu emri yürütmege kim kādir olur (2) veyāḥūd şabr eyle ramāzān ayı gelsün de kılayın dise (3) veyāḥūd 'uḳalā' işleyecekleri dāḥil olmazlar (4) veyāḥūd namāz ağırdur dise kāfir olur cümlesinde (5) Fetāvā-yı

³⁹İfade yazım tekrarıdır. İfadenin üstü çizilmiştir.

Muḥīṭ'de bir kimseye namāz kıl didüklerinde ol daḥı (6) bu emri āḥirine ve nihāyetine yetiřdürmege kim kâdir olur (7) dise veyāḥūd bābām anam řağ kimün içün kılayın (8) dise veyā sen kıлмаğla ne arturduñ dise veyā- (9) ḥūd kıлмақ kılmamaқ birdür dise bu cümlede kâfir (10) olur Cevāhirü'l-Fetāvā'da eydür bir kimesne řalāt zekāt (11) ğüsülden birin inkār eylese ya'ni farz degildür dise (12) her birinde kâfir olur ve bir kimseye řalāt -ı ḥamseden (13) ve zekātdansū'āl olduқda farz idügin bilmem dise kâfir

12/a

(1) olur Fevzü'n-Necāt'da bir kimseye namāz kıl diseler ne (2) güçdür kıлмақ dise kâfir olur Fetāvā-yı Şuğrā'da (3) ve Cevāhirü'l-Fetāvā'da eydür bir kimesne ṭahāretsüz namāz (4) kılsa kâfir olur Tetimmetü'l-Fetāvā'da eydür ki bir kimse (5) riyā'en āb-destsiz secde itse veyā ihāneten namāzın terk (6) itse kâfir olur Fetāvā-yı Muḥīṭ'de eydür bir kimse (7) қаşd ile kıbleden ğayrıya namāz kılsa ittifāқ kıble ol cānibe (8) olsa Ebū-Ḥanīfe қatında kâfir olur ve kezā şevb-i ṭāhire (9) kâdir iken şevb-i necis ile namāz kılsa kâfir olur (10)Ḥülāşatü'l-Fetāvā'da eydür bir kimse sebeb-i zāhirsiz bir 'ālime (11) buğz 'adāvet eylese ol kimse kâfir olur diyü қavl (12) vardur Fetāvā-yı Zāhriyye'de bir kimesne bir faқīhe bıyığın (13) kırpdırsa bir kimesne görüp çirkin olmuş dise kâfir olur

12/b

(1)Ḥülāşatü'l-Fetāvā'da eydür bir kimesne bıyıқ kırқмақ çirkin- (2) dür dise kâfir olur Fetāvā-yı Muḥīṭ'de eydür bir kimse bir (3) yüksek mekāna otursa ve aña bi-ṭarīķü'l-istihzā' mesā'ilden (4) sū'āl olunsa ve ḍarb itseler ve ḥalқ ğülse kâfir olur (5) şer'i istihfāf itdükleriçün ve bir kimesne mekteb ḥāce-

(6)sine taklīd idüp ⁴⁰علي وجه السخرية eline çūbuḵ alup (7) şıbyāna darb eylese kāfir olur Fetāvā-yı Zāhriyye'de(8) eydür bir kimesne vā'izlere taklīd idüp gülse ve yanında (9) olanlar bile gülseler cümlesi de kāfir olur Hülāşatü'l-Fetāvā'da(10) eydür bir kimesne meclis-i 'ilmden gelse birisi de aña bu ādem kenīsādan (11) gelür dise kāfir olur Fetāvā-yı Zāhriyye'de eydür bir kimesne (12) bir kimesneye ḵalk meclis-i 'ilme gidelüm dise ol daḡı anlaruñ (13) didügin tütmaḡa kim ḵādir dise kāfir olur Cevāhirü'

13/a

(1) l-Fetāvā'da eydür 'ulemā' emr itdügin işlemege kim ḵādir olur dise (2) kāfir olur Tetimmetü'l-Fetāvā'da eydür bir kimse meclis-i 'ilme (3) gitme gidersen 'avretin⁴¹ boş olur dise laṭifeyle (4) veyāḡūd gerçekten dise kāfir olur Fetāvā-yı Şuḡrā'da eydür (5) bir kimse⁴²bir kimseye 'ilim saña ne bildürdigi vardır gelürsin (6) dise kāfir olur yā da serīd çanaḡı 'ilmden yegdür dise kāfir (7) olur Fetāvā-yı Zāhriyye'de bir kimesne benümle 'ilm oturmayasun (8) dise kāfir olmaḡdan ḵorku vardır Hülāşatü'l-Fetāvā'da(9) bir kimesne fetvāyı yire biraḡsa kāfir olur veyā şer' nedür (10) dise kāfir olur Fetāvā-yı Muḡīṭ'de bir kimesne ben ṭalāḡ (11) malāḡ bilmem oḡlan anası evde gerek dise kāfir olur (12) ve bir ḡatun la'net zevc-i 'āleme dise kāfir olur veyā bir (13) emīre emīrcik dise kāfir olur istiḡfāf itdügiçün

13/b

(1) bir faḡīḡ bir yerde kitābın unudup gitdikde bir kimse (2) destereñi unutduñ ḵaldı dise kāfir olur ḡikāyet olunur ki (3) bir faḡīḡ kitābın bir dükkānda unuttı gitdi ba'dehu faḡīḡ (4) ol dükkāna geldi dükkān şāḡibi faḡīḡ destereñi

⁴⁰ Latife üzere.

⁴¹ yazım yanlış

⁴² yazım yanlış

bunda unutduñ (5) unutduñ⁴³ didi faķih eytdi destere degildür benüm sende (6) kitābum vardur dedi ol kiři eytdi dülgerler ağacı (7) destere ile keserler lakin halkuñ haķķını sen bunuñla keser- (8) sin didi ol faķih turup Şeyh Muhammed bin E'l-faẓl (9) hażretleri katına gelüp şikāyet eyledi şeyh hażretleri (10) ol recülüñ katline fetvā virüp emr eyledi zīrā kütüb-i faķihi (11) istiḥfāf eyledi kāfir oldu Tetimmetü'l-Fetāvā'da eydür (12) bir kimse şeri'ata ihānet eylese kāfir olur ve mesā'il-i (13) şeri'iyeden birin taḥfīf ve ihānet eylese kāfir olur

14/a

(1) ve bir kimesne ben ḥelāl ve ḥarām bilmem dise kāfir olur (2)Fetāvā-yı Muḥiṭ'de eydür bir ʿālim bir meṣ'ele naql eylese (3) biri daḡı bu bir şey' degildür dise kāfir olur veyā bir ḥadīs-i (4) şaḥīḥ naql eylese bir şey' degildür dise kāfir olur veyāḥūd (5) ʿilim neye yarar şimdi i'tibār aķçeyedür dise ve dirmehlere- (6) dūr zīrā şimdi ʿizzet ḥürmet hemān dirheme i'tibār olunur (7) şimdi dise kāfir olur Fetāvā-yı Zāhriyye'de eydür bir kimse (8)aķçesi olmayan bir pūla degmez dise kāfir olur bir kimesne (9)bir şālih kişiye saña mülākī olmak hemān ḥınzīre mülākī (10) olmak gibidür dise küfürden ķorku vardur bir kimse bir kimseye(11) gel şer'e gidelüm dise veyā şer'u'l-lāha gel dise(12) ol daḡı kādīdan muḡzır getürmeyince zābitinden(13) ādem veyā çavuş getürmeyince gitmezin dise bi'l-cümle bu söz-

14/b

(1) lerüñ her birinde kāfir olur zīrā ki şer'e mu'ānide itmiş olur (2) zabtçıların şer'-i Muḥammediye'den a'lā görmüş olmağla (3) kāfir olur ve ger müdde'ī gel kādīya gidelüm dise ol daḡı (4) gitmezin dise veyā bu mezkūr olan sözlerden birin dise kāfir (5) olmaz veyāḥūd dise ki şer' ve daḡı şer' emsālinde olan (6)

⁴³ yazım tekrarı

baña fāide itmez veyā benüm benüm⁴⁴ katumda nāfiz degildür dise kâfir olur (7) Fetāvā-yı Zāhriyye'de bir kimse bu akçe alındığı zamānda şer^c (8) kanda idi dise kâfir olur Hülāşatü'l-Fetāvā'da bir kimseye (9) mü'min misin didüklerinde te'vilsiz inşā'-allāhte'ālā mü'minin (10) dise kâfir olur eger dünyāda kâfir mi çıkarın mü'min mi (11) çıkarın te'vili ile didiyse kâfir olmaz Fetāvā-yı Zāhriyye- (12) de kişi inşā'-allāhmü'min demek lāyık degildür zīrā taḥkīk-i (13) ĩmānla me'mūrdur ⁴⁵قال الله تعالى قولوا آمنا بالله Şeyḫ

15/a

(1) 'Abdu'l-lāh Senedyūnī Kitāb-ı Keşf'inde Menākıb-ı Ebī-Ḥanīfe'de (2) Mūsā ibn Ebī-Bekir'den ve ol daḫı İbni 'Ömer'den raḍiyyallāhu 'anhümā (3) rivāyet ider ki İbni 'Ömer raḍiyyallāhu 'anhü bir koyunu boğazlamağa (4) götürdi ol maḥalle bir recül mürür itdi İbni 'Ömer ol recüle mü'min- (5) sin diyü sū'āl itdi ol recül daḫı mü'minin inşā'-Allāh didi (6) ibn-i 'Ömer ĩmānında şekk iden benüm koyunumu boğazlamasın didi (7) ve koyunu boğazlatmadı bir recül daḫı mürür eyledi aña daḫı böyle (8) sū'āl eyledi ol kişi aña mü'minin ḥaḳḳen didi koyunu aña (9) boğazlatdı ibn-i 'Ömer raḍiyyallāhu 'anhā ĩmānında şekk ideni (10) mü'min kılmadı pes bu mes'ele den ḥaḳḳ ḡāfillerdür ve bu (11) mes'elenüñ mebhāşı 'ilim-i kelāmda mezkūrdur Fetāvā-yı Muḥīṭ'de (12) eydür selefden ba'zısı ĩmānında istiṣnā itdi didikleri (13) şahīḥdür lakin ĩmānlarında şekkleri olduğından degildür belki

15/b

⁴⁴ Yazım tekrarı

⁴⁵ Allahu Teala dedi ki; Allah'a iman ettik deyiniz.

(1) şıfat-ı mü'min hakkında vārid-i aḥbārda peygamber ʿaleyhi's-selām (2) buyurmışdır ki mü'min şol kimsedür kinās anuñ şerrinden (3) emīn ola ve daḥı buyurur ki mü'min şol kimesnedür ki(4) zulmından nās emīn baʿzı rivāyetde koñsusu zulmından emīn ola (5) ve daḥı buyurur şol kimesne mü'min degildür ki gice kendüsi toḡ olup (6) koñsusu ac ola müteḡaddimēnden şol kimesne ki īmānında(7) istiḡnā itdi nefsinde bu eḡādīs-i şerīfenüñ mefhūmı var mıdur (8) bilmeyüp istiḡnā itmişdür ve-illā īmānında istiḡnā degildür (9) ve bu eḡādīs-i şerīfeyi ḡalk bilmez ʿāmil olmak ḡanda ḡaldı belki (10) istimāc itmemişlerdür pes imdi istiḡnā itmeyüp aña mü'min-i muḡaḡḡaken (11) diyü taḡḡik lāzımdur ammā şāfiʿiyyenüñ baʿzısı ḡatında istiḡnā (12) olunur ol ecilden şāfiʿiyyeden olan imām īmānında (13) istiḡnā iderse imāmeti ḡanefiyyeye cāʿiz olmaz dimişler

16/a

(1) dimişdür Ḥülāḡatü'l-Fetāvā'da eydür bir kāfir bir müslimāna baña (2) İslām'ı ʿarz eyle dise ol daḥı fülān ʿālime var dise (3) kāfir olur ammā faḡḡih Ebū'l-Leyḡ kāfir olmaz didi zīrā (4) cāhilüñ bildiḡi telḡinden ʿālimüñ bildiḡi eyüdür Cevāhirü' (5) l-Fetāvā'da eydür bir kimseye īmān nedür diseler ol daḥı (6) bilmezsin dise kāfir olur ve bir müslimān müslimān olmak (7) murād iden kāfire ben şıfat-ı īmānı bilmezsin dise kāfir olur (8) veyāḡūd şabr eyle dise veyā fülān ʿālime var veyā fülān (9) şeyḡe var saña İslām'ı ʿarz itsün dise kāfir olur (10) veyā meclis-i āḡirine var nice şabr eyle dise bu cümleñ(11) her birinde kāfir olur Fetāvā-yı Zāḡriyye'de eydür bir kimesne (12) küfrine rāzī olsa kāfir olur Fetāvā-yı Ḥāvī'de eydür (13) bir kimseye tevḡīdi bilür misin diseler ol daḥı bilmezsin

16/b

(1) dise kâfir olur Muḥîṭ'de ĩmānuñ şıfatı nedür bilmez (2) dise kâfir olur Şemsü'l-E'imme ḥazretleri eydür ol (3) kişinuñ dīni yokdur ve şalâtı yokdur ve şavmı ve t̃a'atı (4) ve daḡı nikāḡı yokdur ve evlādı evlād-ı zinādur şıfat-ı ĩmānı (5) bilmeye didi maṭlab bir nā-bālige naşrāniyye-i müslimüñ taḡt-ı(6) nikāḡında olup büyüse ma'tühe ve mecnüne olmasa ve (7) cemī dīnlerden birin bilmese ve naşrāniyye zevcinden (8) talāk-ı bāyin ile boş olur kezalik şaḡire-i müslime (9) bir mü'minüñ taḡt-ı nikāḡında bālige olsa şerā'it-i İslām'ı (10) bilmese ve şıfat-ı İslām'ı bilmese bu daḡı zevcinden bāyin-i (11)talāk boş olur **لانها جهلتان ليست هامة** (12) **مخصوصة ملة مخصوصة**⁴⁶ millet-i maḡşuşa ise ibtidā'en ve beḡā'en şartdur (13) imām Muḡammed 'aleyhi'r-raḡmete bunlara kitābında mürtedde

17/a

(1) tesmiye eyleyüp eyitdi alan küfürlerine ḡüküm dedi (2) ve'l-ḡaşıl cemī erlere lāzımdur ki ḡatunlarına şıfat-ı (3) İslām'dan ve şıfat-ı ĩmāndan sū'āl ideler ve cevāb (4) virürlerse ve vaṭyı cā'iz bilmezlerse ḡarāmdur zīrā (5) mürtedde olmuşlardır tecdīd-i ĩmān ve tecdīd-i nikāḡ ideler (6) bu mes'eleden nās ḡāfillerdür ammā bilmesi ehemmiyyet ve elzemdür (7) mā-ḡaşala zamāne ḡatunları ceheledür belki şıfat-ı (8) İslām ve şıfat-ı ĩmānı bilmezsin diyüp mürtedde olması erleri (9) 'indinde muḡarrer ise ḡile-i şer'ıyyesi budur ki ḡatunına (10) muḡaddem eyde ki saña bir kaç sū'āl etsem gerekdür ammā ben (11) her ne dirsem sen hemān öyledür diyesin diyü (12) tenbīh idesin şaḡın zinhār bilmezsin dimeyesin (13) andan soñra diyesin ki baḡ a ḡatun İslām'ıñ şartı

17/b

⁴⁶ Çünkü o ikisi cahildir. Çünkü ikisinin mahsus bir milleti yoktur.

(1) beş degilmidir hatun dağı öyledür beşdür diye eger (2) eger⁴⁷ bilmezsin dirse mürtedde olup talāk-ı bāyin ile boş (3) olur andan sonra ey hatun imān altı degilmidir diye (4) eger bilmezsin dirse ⁴⁸العیاذ بالله bāyin talāk boş olur (5) bunları sūāl itmese avret dağı bilmese itdüğü cimā'da (6) havf vardır şıfat-ı İslām'ı demek İslām kaçdur dimekdür (7) şıfat-ı İslām beşdür evvelā bir ⁴⁹لا اله الا الله demek (8) ikinci namāz kılmak üçüncüsü zekāt vermek dördüncüsü (9) ramazān orucın tutmak beşinci gücü yiterse hacc (10) eylemek bunlar şıfat-ı İslām'dur şıfat-ı imān altıdur (11)

الآخر وبالقدر خير هو شره من الله تعالى (12) انتبأ لله ما لا تكتبه ورسا له اليوم (13) gerekdür ki bir kimse gerdege girse ol kişi ibtidā hatunına

18/a

(1) bu minvāl üzre şıfat-ı İslām'ı ve şıfat-ı imānı sūāl (2) ide eger bilmeyüp hatā iderse hāricden bir hatuna ta'lim (3) ide ol dağı geline öğrede eger ol dağı mümkün (4) olmazsa ol hatun geline güyegü saña her ne sūāl (5) iderse hemān öyledür diyü başını aşağı eg diyü ta'lim (6) ide güyegü dağı şıfat-ı İslām beşdür ve şıfat-ı imān (7) altıdur diye gelin dağı öyledür maḳāmında başıyla (8) işāret eyleye bu kadar kifāyet ider dimişler Hülāsa'da (9) bir kişi bir kişiye imānsız olasun diyü bed-duā eylese (10) kāfir olur Cevāhir'de bir kişi bir müslimāna Allāhte'ālā senden (11) İslāmı ahz itsin dise veyā dünyādan imānsız çıkarısın (12) dise veyā imānsuz olursun dise veyā kāfir (13) olursın dise veyā cehennemde mü'ebbed eylesün dise

18/b

⁴⁷ Yazım tekrarı.

⁴⁸ Allah korusun.

⁴⁹ Allah'tan başka ilah yoktur.

(1) muḥalled eylesün dise bu cümlede kāfir olur Cevāhir'de (2) fülānıñ katli ḥelāldür dise yāḥūd mübāḥdur dise (3) ol kimsenüñ mürtedd olduğın bilmez iken veyāḥūd katl-i nefis (4) itdüğün bilmez iken ⁵⁰بغير حق veyā evli olup zinā itdüğün (5) bilmez iken veyā fülānuñ mālī baña ḥelāldür dise bu cümle (6) sözlerde kāfir olur ve ğayrılar da taṣdīk idüp (7) ḥelāldür diseler kāfir olurlar Ḥülāṣa'da bir kimesne (8) saña da İslām'ıña da la'net dise kāfir olur veyā (9) bir kāfire müslimān olsa bir kaç aḳçe virseler biri (10) daḥı n'olaydı ben de kāfir olaydum şimdi müslimān(11) olaydum baña da aḳçe virelerdi dise kāfir olur (12) ʿAbdu'l-lāh oğlınıñ bābāsı kāfir olup mālī buña degmeyüp (13) maḥrūm ḳaldıḳda n'olaydı bu āna gelince ben müslimān

19/a

(1) olmayaydum dise kāfir olur ve kāfirden müslimān olan (2) kimesne dīnīnden ne zarar gördüñ müslimān olduñ dise (3) kāfir olur Fevzü'n-Necāt'da bir kiṣiye müslimān degül misin (4) diseler ol daḥı degülin dise kāfir olur Muḥīṭ'de (5) ve Cevāhir'de bir kimseye müslimān degül misin beni yā fülānı (6) ne dögersin didikde degülin dise kāfir olur ve eger (7) ḥaṭā'en müslimānın diyecek maḥallde sebḳat-ı lisān idüp (8) degülin dise nesne lāzım gelmez Tetimmetü'l-Fetāvā'da bir (9) kiṣiye Allāh'dan ḳorḳ bu işi işleme diseler ol daḥı (10) sözüñi diñlemez dise kāfir olur veyā bir ḥarām fi'ilde (11) olan kiṣiye bu fi'ilden geḳ Allāhd'an ḳorḳ diseler (12) ḳorḳmazın dise kāfir olur ammā bu sözi ḥarām (13) olmayan nesnelerde dise nesne lāzım olmaz illā

19/b

⁵⁰ Haksız yere.

(1) meger istiḥfāfen diye Muḥīṭ'de bir kimseye müslimān(2) degilmisin didiklerinde degilin dise kāfir olur bir kiři (3) bir kiřiye yā kāfir didükde didügiñ gibiyn veyā kāfir olmasam (4) senünle sākin olmazdum dise kāfir olur cevāhirde (5) bir kimse bir kimseye yā kāfir yā mecūsī yā yehūdī diyü çağır- (6) sa ol dağı ⁵¹لبيكdise kāfir olur Muḥīṭ'de bir kimseye (7) yā kāfir dise ol dağı eger ben kāfir isem benümle ıurma (8) dise kāfir olur ve bir kimse bir kimseye yā kāfir dise (9) ol dağı süküt eylese faḳīh Ebū Bekir-i Belḥī eydür (10) kāfir olur ammā Belḥ meşāyiḥinün ğayrısı kāfir olmaz (11) didiklerinden şoñra Belḥ'e gelüp buḥārā e'immesinün (12) ba'zısına fetvā itdürdiler kāfir olur diyü andan şoñra (13) Şeyḥ Ebū-Bekir'ün fetvāsına rücū idüp cümlesi ḥāşā

20/a

(1) şümme kāfir olur diyü ittifāk itdükləri Ḥülāşa'da (2) kiři kendü evlādına yā mecūsī evlādı dise ba'zı 'ulemā' (3) ıatında kāfir olur Zahrıyye'de bir kimse dāyesine(4) yā dāyetü'l-kāfir dise eger kendi milkinde ve kendi (5) yanında toğdısa kāfir olur eger şatun aldıysa (6) kāfir olmaz Tetimme'de bir kimse bir ḥālde kāfir idüm (7)müslimān oldum dise ba'zı 'ulemā' ıatında kāfir (8) olur ba'zılar ıatında kāfir olmaz ve bir kimse büt (9) yapsa kāfir olur Qāḍī-ḥāne'de bir kimse bir ḥuşuşda (10) kāfir olmağı ıarīb oldum dise kāfir olur veyāḥūd (11) bir ḥatun erine ıo beni kāfire oldum dise kāfire (12) olur Fetāvā-yı Muḥīṭ'de Fetāvā-yı Şuğrā'da ve Fetāvā-yı (13) Cevāhir'de bir kimse bir ğayrı kelime-i küfür telḳin eylese

20/b

⁵¹ Buyurunuz.

(1) eylese⁵² ol da tekellüm eylese evvel telkīn iden sonra (2) kā'il kāfir olur ve dağı bir hatun erinden boşanmağı (3) hīle-i şer'īyye istedikde ol dağı var mürtedde (4) ol ya'ni İslām'dan rücū' eyle bāyin talāk erinden (5) boş olursın dise ikisi dağı kāfir olurlar (6) Muḥīṭ'de bir kimse bir kimseye mürteddolmağı emr itse (7) Fevz-i Necāt'da ve Cevāhir'de bir kimse eger fūlān nesne bāriz (8) olursa veyā olmazsa kāfir olayın dise hemān sā'at (9) kāfir olur Muḥīṭ'de er ve 'avret birbirine ba'zı (10) işler eydürsin ki elemümden kāfir olurum dise yā kāfir (11) olmağı karīb olursın dise kāfir olur ve bir kimse bir kimseye (12) baña çok zaḥmet virdiñ hattā kāfir olmağı murād itdüm (13) dise kāfir olur Fevz-i Necāt'da bir kimse bir kimseye dilerseñ

21/a

(1) kāfir olur dilerseñ yehūdī benüm yanumda ikisi de birdür (2) dise kāfir olur Fetāvā-yı Hāviyye'de bir müslimāna⁵³ (3) lā ilāhe ilāllāh di diseler ol dimeşe kāfir olur fetāvā-yı (4) Tetimme'de yine böyle kāfir olur ve eger şimdi ve el-ān dimez (5) dise kāfir olmaz Muḥīṭ'de naşrāniyye yehūdīden yegdür (6) dise kāfir olur lāyık olan budur ki yehūdīden naşrāniyye (7) eşedddür diye Hülāşa'da fūlān kişi beni tarıldı kāfir itdi (8) dise kāfir olur kādī-ḥānede bir kişi başına mecūsī (9) şapkası giyse yā kendüyi yehūdīlere teşbīh eylese (10) yā naşrāniyyelere teşbīh eylese mizāḥ veyā laṭīfe tarīki ile (11) kāfir olur Muḥīṭ'de bir kimse beline zünnār bağlasa yā omuzına (12) 'aselī važ' eylese kāfir olur Hāviyye'de bir kimse (13) beline bir ip kuşanup zünnārdur dise kāfir olur

21/b

⁵² yazım tekrarı

⁵³ yazım yanlış

(1)Zahriyye'de bir kimsene gāzab arasında kāfir oldum dise (2) kāfir olur Hūlāşa'da eger bir kimesne nevrūz güninde mecūsī (3) t̄ā'ifesine yumurda hibe eylese kāfir olur Mecma'ü' (4) n-Nevāzil'de nevrūz günü bir müslimān mecūsīlerüñ cem'īyyetin (5) görüp ne hoşca mesīredür dise kāfir olur (6)Şuğrā'da bir kimesne bir zamānda ala gelmedügi şey'i nevrūz güninde (7) ta'zimen alsa kāfir olur ve bir kimesne nevrūz gününe ta'zimen (8) ol günde bir insāna bir nesne hediye virse kāfir olur (9) Cevāhir'de bir kimseye haram yeme diseler ol dağı baña haram (10)yemez bir ādem getür dise yā baña bir helāl yer ādem getür aña (11) īmān getüreyim veyā secde ideyin veyā izzet ideyin (12) dise bu cümlede kāfir olur veyāhūd lāyık olan māl (13) almakdur gerek helāl gerek haram olsun dise bu söz

22/a

(1) īmāndan küfre akrebdür Zahriyye'de helāl maldan ekil eyle (2) diseler ol dağı baña haram sevgülüdür dise kāfir olur (3) Cevāhir'de bir kimesne şüreb-i hamr yā zinā yā zulüm katl-ı nefis (4) bunlardan biri baña helāl olaydı dise kāfir olur (5) maṭlab bir kimesne ramazān ayı geldükde uzun ay geldi dise (6) yā ağır ay geldi dise dīk ay geldi dise kāfir olur (7) Muḥīṭ'de bir kimesne Allāh te'ālā bu t̄ā'atı bizüm için bizüm (8) üzerimüze 'azāb kıldı dise kāfir olur ve eger murādın(9) ta'ab ile ile te'vīl iderse kāfir olmaz Hūlāşa'da eydür ki (10) günāh-ı şağā'ir iden bir kimesneye gel tevbe eyle dinildükde (11) ben işledüm ki tevbeye muhtāc oldum dise kāfir olur (12)Fetāvā-yı Muḥīṭ'de dağı ben eyledüm ki hattā tevbe idem dise (13) kāfir olur Fetāvā-yı Muḥīṭ'de ve Kitāb-ı Kāmili'l-Fetāvā'da

22/b

(1) eydür bir kimesne ḥarām mālđan bir faķīre tařadduķ eylese (2) ve sevāb umsa kāfir olur Hūlāřatū'l-Fetāvā'da bir kimesne ḥarām (3) mālđan sevāb recā idüp tařadduķ idüp eylese ve faķīr (4) daķı ḥarām idüğini bilüp duā eylese ve ol duā iderken (5) bu āmīn dise ikisi bile kāfir olurlar ḥalk bu mes'eleden (6) ğāfillerdür bir kimesne imre'sine ḥāiz iken vaṭy itmek ḥelāldür (7) dise kāfir olur veyā livāṭa itmek ḥelāldür dise yine (8) kāfir olur Muḥīṭ'de eydür bir kimesne bir cāriyeye iřtirā itmeden (9) evvel vaṭy itmek ḥelāldür dise kāfir olur ve bir kimesne bir ecnebī (10) ḥatunı öpüp bu ḥatun baña ḥelāldür dise kāfir olur (11) Cevāhirü'l-Fetāvā'da eydür bir kimesneye niķün zekāt virmezsin diseler (12) ol daķı bu ğarāmeti kime vireyin dise kāfir olur ve daķı zekāt (13) vācib olan kişiye zekātını vir diseler ol daķı virmezsin

23/a

(1) dise kāfir olur Hūlāřa'da eydür bir kimesne eger ben fūlān nesneyi (2) iřledüm ise mecūsī veyā Allāh'dan biri olayın dise (3) ḥālbuki iřledüğün bile ol kiři kāfir olur ve daķı (4) iřledüğü şey'i bilürken eger ben fūlān nesneyi iřledüm (5) ise veyā itdüm ise yehūdī veyā nařrānī olayın dise (6) kāfir olur Fevzü'n-Necātda ve Fetāvā-yı Kāđī-ḥān'da eydür ki (7) bir kimse bir nesneyi iřlemeden Allāhbilür iřledüm dise (8) kāfir olur veyāḥūd Allāhma'lümdür şöyle dise kāfir olur (9) ve bir kimse bir kimseye Allāhbilür evlādımdan sevgülisin baña dise (10) ḥālbuki ḥilāf olsa ya'nī kāzib olsa kizib eylese kāfir (11) olur ibni ma'ūd eydür rađiyyallāhu 'anhā Allāh'dan ğayrı (12) and içmek eředddür yalan yere Allāh'a and içmekden (13) veyāḥūd Allāh'a yalan yere and içmek baña sevgülidür Allāh'dan

23/b

(1) ğayrıya gerçek yere and içmekden dise bu cümleden ḥaṭā' (2) muḳarrerdür pek şaķınmak gerek Fetāvā-yı Zahrıyye'de eydür (3) eger bir sulṭān aġsırsa bir kimse aña یرحمك الله⁵⁴ dise (4) bir āḥir kimesne daḡı ol kimseye sulṭāna böyle dinilmez dise (5) kāfir olur eger bir kimse bir maḥlūka yā ḳuddūs dise veyāḥūd (6) yā ḳayyūm dise veyāḥūd yā raḡman dise veyāḥūd ḡālıķa muḡaşşāş (7) olan esmā'-ı şerīfden birin dise kāfir olur Ḥülāşau' (8) l-Fetāvā'da ve Fetāvā-yı Şuġrā'da zikir olunmuşdur ki Ebū-Manşūr (9) Māturidī eydür her kimse ki zamānumuz sulṭānına ʿādildir ise (10) kāfir olur maṭlab ma'lūm olsun ki bir kimesne ḳıyāmeti (11) veyāḥūd kim cenneti veyāḥūd cehennemi veyāḥūd mīzānı veyāḥūd (12) sırātı veyāḥūd ḡaşrı veyāḥūd ḡisābı veyāḥūd kirāmen (13) kātibinūñ yazduķları şaḡā'ifi inkār eylese veyāḥūd olmaz

24/a

(1) dise bu sözlerüñ her birinde kāfir olur العیاذ بالله (2) تعالی ve bir kimse ḳāziyyede beni ḳanda bulursın ve ḳanda (3) görürsin ḳıyāmet ğününüñ izdiḡāmından⁵⁵ dise kāfir (4) olur ba'zı ʿulemā' ḳatında ve bir kimse bir kimseye borcuñı (5) baña dünyāda vir ḳıyāmet ğüninde dirhem yokdur bulunmaz (6) şevābuñdan virilür didikde ol medyūn daḡı getür (7) daḡı ziyāde vir ḳıyāmet ğüninde al dise veyāḥūd (8) daḡı ziyāde vir ḳıyāmetde bir yirden al dise kāfir (9) olur Fetāvā-yı Ḥāvī'de eydür bir bir kimesne ḳıyāmet ğüninde (10) ḡayvānāt için ḡaşr olunmaz zu'um eylese kāfir olur (11) ve benī ādemde daḡı böyle ḡaşr olunmaz zu'mın iden (12) kāfir olur bir kimesne bilmem ḡaḳḳ

⁵⁴ Allah sana merhamet etsin.

⁵⁵ yazım yanlışı.

te'ālā fülān kimesneyi (13) niçün halk eyledi dise kāfir olur Cevāhirü'l-Fetāvā'da

24/b

(1) eydür eger bir kimesne Allāhte'ālā baña fülān kimse ile (2) cennete girmeye emir eyler ise girmezem dise kāfir olur (3) Hülāşatü'l-Fetāvā'da eydür bir kimse Allāh te'ālā sensiz (4) cenneti baña virürse istemem dise kāfir olur veyā fülān (5) kimesnesiz virürse istmem dise kāfir olur veyā cenneti (6) baña virürse istemem dise kāfir olur veyāhūd (7) kimse ile bile dise veyā liķā' dilerem cennet (8) istemem dise bu cümle sözlerüñ her birinde kāfir olur (9) Fetāvā-yı Zahrīyye'de eydür bir kimse hemān dünyāda hūbur (10) lāzımdur ya'nī etmek lāzımdur āhīretde ne olursa (11) olsun dise kāfir olur Fetāvā-yı Muḥīṭ'de eydür bir kimesne (12) ben şevābdan ve 'ikābdan berīyin dise kāfir olur dinildi (13) Fetāvā-yı Zahrīyye'de eydür eger bir sāḥiri tutsalar

25/a

(1) katıl itmek lāzımdur eger tevbe iderse zīrā ki (2) tutuldukdan şoñra tevbesi kabūl olunmaz belki (3) hemān bir kerre sāḥir idügin ikrār eylese kanı ḥelāldür (4) daḡı cinn düşürici daḡı böyle Hediyyetü'l-Mehdiyyīn (5) de eydür peygamber 'aleyhi's-selām kılına bir kimse (6) kılcaḡız dise kāfir olur ve eger ta'zīmen dise nesne (7) lāzım gelmez ve bir kimse peygamber 'aleyhi's-selām içün (8) bimem ins midür cinn midür dise kāfir olur ve bir (9) kimse peygamber 'aleyhi's-selāmuñ mübārek tırnaqları (10) içün uzun idi dise kāfir olur (11) علي وجهه⁵⁶ dedi ise ve bir kimse bir ḡuşūşda bir mādde (12) içün gökde Allāhbilür dise veyā mekān murād (13)itse kāfir olur eger kim mekāna niyyeti yok ise de

⁵⁶ Hakaret yüzünden.

25/b

(1) de yine kāfir olur ekser ʿulemāʾ katında ve eger Zāhir-i Ahbār'dan (2) hikāyet murād itdiyse kāfir olmaz ve eger Allāh'ı cennette (3) göreyin dise kāfir olur ve bir kimesne kendü işledüğünü (4) bilürken Allāhbilür işlemedüm dise ʿulemāʾnuñ bunda (5) ihtilāfı vardır velikin eşaḥḥ budur ki kāfir olur (6) bir kimse Allāh sübhānehu ve teʿālā kıyāmet güninde ḥaḳ ile (7) daḥı ʿadl ile ḳazā iderse ḥaḳḳımı senden alurın dise kāfir (8) olur eger bir kiři fülān kimse peygamber olaydı aña ĩmān (9) getürmezdüüm dise kāfir olur ve eger bir kimse ben Allāhteʿālā- (10) nuñ resūlıyam dise kāfir olur ve bir kimse daḥı eger (11) peygamber iseñ bir muʿcizāt göster dise kāfir olur (12) ve eger ğaraḳı ızhārı-ı ʿaciz ise kāfir olmaz ḳaçan kim (13) bir kimseye namāz kııl diseler kıılmazın dise baʿḳı meşāyih

26/a

(1) katında kāfir olur vāʿizler ve ḥaṭībler daḥı mekteb (2) ḥācelerine taḳlīd eylese kāfir olur ve bu taḳlīdi (3) görüp işidüp rızā'sıyla ğülenler daḥı kāfir olur tecdīd-i (4) nikāḥ ve tecdīd-i ĩmān lāzım olur bir kimesne vallāhi diye- (5) cek yerde ⁵⁷حياتك dise veyāḥūd ⁵⁸بدياتي dise kāfir (6) olmaḳ ḳorḳusu vardır zīrā kim yemīn olmaz illāllāhe (7) olur ḳaçan Allāh'dan ğayrıya bir kimesne yemīn itse Allāh'a (8) řerīk ḳoşmış olup kāfir olur ve bir kimesne bir mescidiñ (9) ḥavalisini ṭavāf eylese ol kişiye kāfir olmaḳdan ḳorḳu vardır (10) ve bir kimesne bir kimesneye saña mülākī olmaḳ melekü'l-mevte mülākī (11) olmaḳ gibidür dise eger melekü'l-mevti sevmediginden didi (12) ise kāfir olur ve

⁵⁷ Senin hayatın.

⁵⁸ Benim hayatım.

eger melekü'l-mevti sevdiğinden ise kâfir (13) olmaz ve yine Hediiyetü'l-Mehdiyyîn'de haber virür yenâbi^c

26/b

(1) zikir ider bir kimesne riyâ'en namâz kılsa ol namâzıñ (2) ecridir yokdur günâh-kâr olur ammâ ba'zılar ecridir ve günâhı (3) yokdur لا يضر ولا ينفع⁵⁹ dur didiler keennehu kılmamış ile (4) berâberdür didiler Fetâvâ-yı kâdî-hâne'de eydür yalan (5) yere Allâhbilür fülân nesneyi işlemedüm dise kâfir olur (6) Baḥrû'l-Kelâm'da eydür ki şevb giymek ya'nî kaftân ve zübün (7) giymek issi ve sovuğı def'e sebebdür lakin issi ve sovuğı (8) def iden Allâh sübhânehu ve te'âlâdur öyle olsa (9) bir kişi kürk beni üşütmedi yâ kaftân ve zübün beni (10) üşütmedi dise veyâḥûd kürk zübün ve kaftân beni (11) tamâm kızdurdu dise ve zannı daḥı issilik mücerred kürk (12) ve kaftân ve zübün ile olmak üzere olsa kâfir olur (13) zîrâ ki kürk ve kaftân zübün ısıtmağa kâdir degildür

27/a

(1) bi'l-cümle üşüden ve ışıdan Allâh'dur bir kimesne rızkı (2) kesibden bilse kâfir olur veyâḥûd kesib itmeyince rızk (3) ele girmez dise ve zann eylese kâfir olur ve bir kimse fülân (4) ḥekîm ve fülân ṭabîb beni şağalatdı dise kâfir olur (5) zîrâ ol ṭabîb birisidür şağaltdan Allâh'dur ve marîz (6) iden daḥı Allâh'dur ve marîz olan kimesne devâ' sebebdür (7) ya'nî şerbet içürseler yâ ma'cûn yedürseler bi'l-cümle sebeb olur (8) şifâ' Allâh'dandır her kim şifâ'yı şerbetden ve ma'cûndan (9) zann eylese kâfir olur العياذ بالله meger dirken sebeb olan (10) nesneyi ḥâtırına getüre ol zamânda küfür lâzım gelmez (11) Kütübül-Kelâmiyye'de mezkûrdur ki ta'âm toymağa (12) sebebdür lakin

⁵⁹Zarar vermez ve fayda vermez.

toyuran Allāh'dur her kim ta'ām ıarnım (13) toyurdu dise ve toyurarı ta'ām zann iylese kâfir olur

27/b

(1) bilmez ki ta'ām ancak toymağa sebebdür şu içmek hūd (2) ıanmağa sebebdür her kim ki şu beni ıandırdı dise ıandıranı (3) şu zann eylese kâfir olur her kim ki kürk beni derletdi (4) dise ve derleteni kürk zann eylese kâfir olur niçün (5) bu cümlede haqq sübhānehu ve te'ālāya şerik koşduğı (6) için pes imdi mü'min olan ıarındaş kıyās eylemek (7) gerekdür cemī' eşyā' bir şey'e kâdir degildür ancak hemān (8) sebebdür ve sebebi Allāh'dur her nesne bir nesneye sebebdür (9) Allāh'ın emri ile her mü'min irāde-i cüz'iyenin neye (10) şarf iderse haqq sübhānehu ve te'ālā anı yaradı virür meşelā (11) bir kimesne eliyle bir loğma alup ağızına götürmege kâdir (12) degildür ol kimesne elin ağızına götürmege irāde ider (13) haqq te'ālā dağı getürir virür kudretiyle irāde ol kimesne

28/a

(1) niñdür velikin getüren Allāh'dur her kim ki loğmayı elüm ile alup (2) ağızuma ben götürdüm dise kâfir olur zira ki getüren Allāh'dur (3) Tañrı te'ālāya şerik koşduğı için kâfir olur her kimesneniñ (4) ef'al ve aqvālı vardur ben işledüm ve ben didüm zann ider (5) hālbuki ol kimesne bir nesne işlemege ve bir nesne dimege (6) kâdir degildür ancak Allāh işlemege ve söylemege sebebdür işleden (7) ve söyleden Allāh'dur ol ecilden ben işledüm ve ben söyledüm (8) dise fi'l-haқиқа böyle zann eylese kâfir olmaz bu ma'lumdur ki (9) Tañrı'dan gayrı bir kimesne bir küçücük böcek yaratmağa kâdir degildür (10) ve bir böcegi yaratmağa kâdir olmayan kişı kendi söylemege ve işlemege (11) nicekâdir olur olamaz her nesnede kudret

hālîkîndür(12) ‘acz-ı takşîr maḥlûḳuḥdur fehmī olup añlayana bu söz yeter
(13) Cevāmi‘-i Kelimî‘dendür Münîyetü’l-Muşallā şerhinde İbrāhîm Ḥalebî
eydür

28/b

(1) bir kimesne şalāta şürū‘ itdükde medd-i hemze’ ile tekbîr (2) eylese şalāt
fāsîd olur ve şalātın içinde olan (3) tekbîrleri daḥı böyledür ve evvel ki
tekbîrinde medd itse (4) şürū‘ cā’iz olmaz ve eger kaşd ile iderse kāfir olur (5)
ve eger ki allāhu ekberde bā’dan soñra bir elif daḥı getürüp (6) allāhu ekbār
dise eger iftitāḥ-ı tekbîrde ise şalāta (7) şürū‘ şahîḥ olmaz eger esnā’-ı şalātda
ise şalāt (8) fāsîd olur zîrā ekbār ve reṭān dirler bir şeyṭānın (9) ismidür ādem
oglanlarına vesvese virür سمعت (10) من استاذي مترجم هذه الرسالة الشريفة مصلح
(11) Fetāvā-yı Bedī‘de eydür bir
(12) الدين افندي الواعظ في المصر في جامع سليمان باشا⁶⁰
kimesne ehl-i ‘ilim istiḥfāf (13) eylese zevcesi boş olur ve eger yā ebleh dise

29/a

(1) ve eger yā nā-dān dise veyāḥūd ki ḥınzîr dise veyāḥūd (2) yā nākes dise
علي طريق المزاح⁶¹ der ise ya‘nî laṭîfeyle (3) dediyse ta‘zîr lâzım gelür ve eger ki
علي وجه الحقارة⁶² (4) der ise kāfir olur müftîyü’s-seḳaleyn Kemāl (5)
Pāşā-zāde raḥmetu’l-lāhı ‘aleyhi eydür bir kimesne peygamber ‘aleyhi’ (6) s-
selāma sebb eylese ḳatli lâzım olur ve bir kimesne cimā‘ (7) lafzıyla şetm
eylese ḳatli olunur ḳehār yāra şetm idene (8) ta‘zîr-i belîḡ te’dîb-i ḡalîz lâzım
olur ve siyāsete ve ḳatli (9) olunursa da olur ve mu‘āmele-i şer‘i yyesi
didikleri ḥaḳḳ te‘ālāyı (10) aldamaḳ gibidür bundan ḥāşıl olan ribḥ ḥarāmdur

⁶⁰ Mısır’da Süleyman Paşa camisinde vaiz olan bu risale-i şerifin mütercimi üstadım Muslihuddin Efendi’den şöyle işittim.

⁶¹ Mizah amacıyla.

⁶² Hakaret amacıyla.

böyle itmek(11) cā'iz degildür kâfir olur eger i'tikâddan dönmezse(12) katl olunur ve bir kimse sehv ile küfür söylese tecdîd-i ĩmān (13) lâzım olmaz mes'ele şeref-i ĩlim ile müşerref neseb berāber

29/b

(1) midür el-cevāb degildür berāber olmaz هليستويالدين (2)
 (3) لايعلمونابوالسعودلانتشرالكسباقويمن شرفالنسبو عن هذا قيلت عايشها فضل (4)
 (5) فاطمة رضي الله عنهما لا تفي عايشه شر فالعلم⁶³ kezā fī-el-Muḥīṭ mes'ele kâfire selām
 virüp selām almak (6) isteyen kimesne ne vech ile eylemek gerek el-cevāb
 İslām'a (7) gelmesi niyyetine selām virmekde be'is yokdur e's-selāmı
 'aleyke(8) ve 'aleyke's-selām daḥı ma'ḳūldur Ebu's-Su'ūd mes'ele(9) zeyd bir
 ḳāziyyede nādim olup estagfuru'l-lāh kâfir idüm (10)müslimān oldum dise ve
 evli olsa şer'an ne lâzım(11) gelür el-cevāb tecdîd-i ĩmān tecdîd-i nikāḥ
 gerekdür Aḥmed bin (12) Kemāl Pāṣā-zāde zeyd bir nesneye şöyle incindüm
 ki (13) küfri ezber okudum dise şer'an ne lâzım olur

30/a

(1) el-cevāb istiğfār lâzım olur zeyd bir ḳāziyyede şöyle (2) incindim ki küfür
 oldum dise şer'an ne lâzım olur (3) el-cevāb tecdîd-i ĩmān tecdîd-i nikāḥ lâzım
 gelür Aḥmed bin (4) Kemāl Pāṣā mes'ele bir kimesne ba'zı eyüce kâfirler
 vardur (5) ḥabīs müslimāndan yegdür dise şer'an ne lâzım gelür el-cevāb (6)
 tecdîd-i ĩmān tecdîd-i nikāḥ lâzım olur Aḥmed bün Kemāl (7) Pāṣā mes'ele
 lafz-ı hū esmā'-ı Allāh'dan olup hū hū demek (8) zikru'l-lāh olur mı el-cevāb
 lafz-ı hū zamīrdür her neye ircā' (9) iderseñ aña ircā' idüp rāci' olur isim
 degildür Ebu's-Su'ūd (10) mes'ele ḥarām olan raḳış nedür el-cevāb her dürlü

⁶³ Hiç bilenler bilmeyenler bir olur mu? Ebu Suud dedi ki; çünkü okuryazarlık bakımından üstünlük, soyca üstünlükten daha yücedir. Bundan dolayı denilmiştir ki, Hz. Ayşe Hz. Fatma'dan daha üstündür. Çünkü Ayşe'deki ilmin şerefi de böyledir.

rakış harāmdur (11) fī-zamāninā şūfīlerüñ itdügi dahı harāmdur zīrā ol dahı rakışdur (12) Aḥmed bin Kemāl mesʿele semā nedür el-cevāb zikir āvāzesin (13) işitmekdür ve ol sebep ile şevke gelüp kılup devrān

30/b

(1) itmege dahı semā dirler ammā ki ihtilāf vardur hürmetinde (2) başın ve belin egüp ve büküp elin ayağın şalıcağ (3) rakş olur bi'l-ittifāk harāmdur Aḥmed bün Kemāl mesʿele (4) rakış nedür el-cevāb harām olan rakış ol hareketdür ki (5) zamāne şūfīleri devrān ile zikirde iderler Aḥmed bin Kemāl (6) mesʿele fī-zamāninā olan mutaşavvıfa tevḥīd iderken devrānına (7) mübāḥ iʿtikād iden kimesneler şerʿan kāfir (8) olur mı el-cevāb eger çi mübāḥ iʿtikād idenüñ küfrine (9) fetvā virmişlerdür lakin ʿibādet idüğine iʿtikād (10) itmeyecek tevaḳḳuf olunmağ ihtiyāta aḳreb ve ensebdür (11) Ebū's-Suʿūd mesʿele zeyd şūfīyyūndan baʿzı kimesnelere (12) zikru'l-lāh iderken rakış idüp dödükleri için (13) kāfirler siz ʿavretiñiz da boşdur dise şerʿan ne lāzım

31/a

(1) olur el-cevāb kāfir dimeyüp fāsıḳ ve fācir dimekle (2) zecr eylemek evvelīdür Ebū's-Suʿūd mesʿele ḥalka-ı zikirde (3) ihtiyār ile devrān ḥelāldür diyen kimesne tekfīr idüp (4) yaʿnī kāfir olur diyen kimesneye şerʿan ne lāzım olur (5) el-cevāb nesne lāzım olmaz Aḥmed bün Kemāl mesʿele (6) ihtiyār ile rakış ve devrān ḥelāldür diyü iʿtikād (7) iden kimesneler şerʿan ehl-i sünnetden midür yoḥsa degilmidür (8) el-cevāb baʿzı kütüb-i fetāvāda tekfīr olunur Aḥmed bün Kemāl (9) mesʿele fī-zamāninā şūfīlerüñ ayak üzre ṭurup (10) zikir itdüklerine rakış denilür mi el-cevāb dinilür (11) eger bellerin ve başların oynadırlarsa şüret-i mezbüre- (12) de olan zikir ḥelāldür diyen kimesnelere şerʿan (13) ne lāzım olur kāfir olurlar rakış ḥelāldür demekleri

31/b

(1) ile Aḥmed bün Kemāl uḥrāsında mesʿele zākirīn (2) zikru'l-lāh iderken şalınmaḵ ve başın iki cānibe ḥareket (3) itdürmek şerʿan cāʿiz midür el-cevāb cāʿiz degildür (4) edeb üzre olmaḵ gerek Aḥmed bün Kemāl şūfī adına olan (5) zeyd devrān idüp devrānı ʿibādet ʿadd eylese (6) nikāḥ şaḥīḥ ve zebīḥa ḥelāl olur mı el-cevāb devrānı ʿibādet (7) ʿadd idicek mürtedddür aña müslimeden zimmīyeden (8) ʿavret nikāḥlatmaḵ mümkün degildür zebīḥası meyyitedür (9) ekli yaʿnī yemesi ve yenmesi mümkün degildür ammā ʿibādet (10) ʿadd itmeyüp mübāḥ iʿtikād idüp devrān iderse (11) mürteddegildür tāʿatdan ḥāric fāsiḳdur hemān (12) sāʿir feseḳa gibidür menkūḥası tefrīḳ olunmaz ve zebīḥası(13) yenür Ebu's-Suʿūd mesʿele raḳış idüp ve devrānla

32/a

(1) zikru'l-lāh idüp ḥelāldür diyen kimesnenüñ şahādeti (2) şerʿan maḳbūl olur mı el-cevāb muʿtād ise olmaz (3) ittifāḳ bir ḥāl ʿarız olup kendüsin bilmez olup eyitdi (4) ise ʿādil oluncaḵ olur Ebu's-Suʿūd mesʿele (5) fī-zamāninā devrān eyleyen şūfīlerüñ şahādeteri (6) maḳbūle olur mı el-cevāb olmaz Ebu's-Suʿūd (7) mesʿele zeyd bir nāʿibe ben senüñ ḥükmüne ḳāʿil degülin (8) dise ne lāzım olur el-cevābeger ol ḥüküm-i şerʿī (9)ḥüküm olup ḥaḳḳ-ı ʿadl üzre olduḡı muḳarrer ise (10)taʿzīr ve tecdīd-i imān lāzım olur Aḥmed bün kemāl (11) رسول الله صلى (12) وفي الغيائيه ذكر محمد في السبد الكبير عن الحسن ان رفع (13) الصّوت عند ابقرء و عند الجناید و الذكر(13)الله عليه و سلم كان يكره

32/b

عند سماع القرآن والذكر تسقط العدلة (2) وفي الجامع الفتاوي نقلاً عن العنينة رفع الصوت و (1) رفع الصوت بالذكر حرام لقوله عليه (4) اللعب بالنرد و الشطرنج وفي فتاوي قاضيخان (3) كما و روي عن سعيد بن مسيب مشي (6) لمن رفع صوته بالذكر لا تدع اصماً ولا غايماً (5) السلام عليه السلام لا تذبحوه (8) في خلقته محقياً او مغتياً في عهدي رسول الله فقله (7) اودار اوسقط وذكر في فتاوي (10) العمود ابرح من مكاني هذا حتي حتي جدد ايمانه (9) ولكن ار بطوه بهذا (12) ضرب الرجل علي الارض والمشي في الذكر والدوران (11) حاوي ودقائق الاسرار الرقص السماع مباح ان الله تعالى يعاقب عليه و هذا (13) كفر و في التاتارخاتيه اعلم ان قول القائل

33/a

بن عمر رضي الله عنهما ان الشيطان بدخل (2) امر لا يعرف بمجرد العقل بل بالسمع و الشرع (1) السقالي يقول كنت في مجلس (4) كما دوي السهروردي قال سمعت الشيخ ابو العباس (3) في جوفه بين ايدهم وينفحون (6) فدايت الشياطين عديانا يطوفون اطرافهم ويلعبون (5) قدم اشنعلوا بالسماع الم عدومين و في (8) ان قال الله تعالى ولا تتبعوا اخطواب الشيطان انه (7) فيهم فيتوجدون بذلك (10) حرام فاقل من احد ثه اصحاب السامري انيرقصون (9) حيوة الحيوان الرقص و التواجد فنبغي السلطان و تواته ان يمنعوهم من (11) حوله و يتواجدون فهنو دين الكفار و عبادل العجل الا حد ان يدضر (13) المساجد و غير ها ولا يحل لا حد يومن بالله تعالى واليوم (12) الدصور في معهم علي باطل هم هذا مذهب

33/b

مزانمة المسلمين نقل عن الامام (2) مالك والشانعي وابي حنيفة و احمد بن حنبل و غيرهم (1) و يطنون انهم علي (4) لهو لا يرقصون رقص الفجار و يزغفون مثل الحمار (3) الرازي انه قال اولياء مندون (6) قال الله تعالى يتخذ المومنين الكافرين (5) طريق الابرار بل هم اضل من الكفار الصوت (8) منع الصفية الذين يدعون الوجد والمحدث عن رفع (7) المومن و في تحفة الملوك يحب هو حرام خصوصاً في هذا الزمان و في خدانة الفقه (9) و تمزيق الشيايب عند سماع الغناء الذي اعلموا ايها الاخوان في الدين ان (11) الوقف علي الصوفية لا يجوز و كذا وقف صوفي خانه (10)

نقد تشبیه الکفار بهذا (13) مختص بفعل الکفار فانا فعل المسلم بغير استحلال (12) الرقص والتواجد
الفعل و كان من الفاسقين

34/a

تجدید الايمان و تجديد النکاه تحت (2) فاذا فعله باستحلال كان من الکافرين فيجب عليه (1)
للمتقين⁶⁴ (5) رب العالمين والعاقبة (4) بعون الله تعالى و توفيقه والحمد لله (3) الرسالة
(6) bismillāhi'r-raḥmani'r-raḥīm (7) ammā ba'dehu bil ve āgāh olgıl kim her
kim ki ehl-i cennet (8) olmak dilese evvelā müslimān olmak farzıdır imdi (9)
her kim ki mü'min ve müslimāndur aña evvelā imān (10) ve imān neye dirler
ve kaç nesneye inanmağıdır bunları (11) bilüp ve ezberlemek farz-ı ayındur
bir kimseye imān nedür (12) ve neye inanmağıdır diyü sū'āl olunsa ol dağı
(13) ale'l-fevir cevāb viremese ol anda kāfir olur

34/b

(1) ve cemi' ibādetleri bāṭıl olur bu didigümüz şartları (2) bilüp cevābın
virmezsedür fi'l-ḥaḳīka bilmeyecek (3) olursa ḥālī ne olur andan ma'lūm ola
ne'uzu (4) billāhi te'ālā ve dağı bir kişiyē müslimānlığıñ şartı nedür (5) diyü
sū'āl olunsa ol da ale'l-fevir cevāb (6) virmese kāfir olur ve tecdīd-i imān ve
tecdīd-i nikāḥ (7) lāzım olur ve eger tecdīd-i imān ve tecdīd-i nikāḥ itmezse
(8) toḳsan yıl gündüz şā'im ve gice kā'im olup (9) ibādet iderse dağı kabūl
olmaz (10) لا اله الا الله محمد رسول الله (11) nicebiñ kerre dağı (12) beyān olunur inşā'-
allāhte'ālā bir kimesne bu mezkūrātı (13) bilmese cehl-i özürlilemek fā'ide
itmez dünyāya

⁶⁴ 32/b ile 34/a varakları arasındaki Arapça metin uzun olduğu için, metnin Türkçesi ekte verilmiştir.

35/a

(1) gelmekden murād ʿibādet itmekdür ve bunlardan kendüyi hıfz (2) eylemekdür ammā bir kāfir bir kerre لا اله الا الله محمد رسول الله (3) dise müslimān olur ve ammā müslimāndan mürteddve kāfir (4)olan لا اله الا الله dimekle müslimān olmaz (5)müslimānlığıñ şartı beşdür evvelkisi محمد رسول الله (6) dimekdür ikincisi beş vakit vakit⁶⁵ (7) namāz kılmakdur üçüncisi zekāt virmekdür nişāba yetmiş (8) mālı varsa dördüncisi oruc tutmakdur ramazān-ı (9) şerīf ayını beşincisi hacc eylemekdür güci yeterse وملائكة (11) altıdur evvelkisi امتنبالله dimekdür ikincisi (12) beşinci dimekdür üçüncisi وكتبه dimekdür⁶⁶dördünci ورسله dimekdür (13) وشرهمنالله تعالى وبقدرخيريه dimekdür bunları böyle bilüp

35/b

(1) ezberlemekdür tecdīd-i īmān böyle olur ki yā rabb (2) eger benden küfür şahdır oldısa tevbe itdüm ve rücu (3) itdüm döndüm اشهد ان لا اله الا الله واشهد ان محمد عبده ورسوله diye ve eger küfür lāzım (5) gelen sözi bilürse eyde ki yā rabb fülān işde (6) ve fülān sözde küfür lāzım gelmiş ol işden ve ol söz- (7) den tevbe itdüm rücu kıldum döndüm اشهد ان لا اله الا الله واشهد ان محمد عبده ورسوله (8) diye (9) امتنبالله وملائكة وكتبه ورسوله اليوم (10) diye (11) الآخر وبالقدرخيريه وشرهمنالله تعالى (12) ve beri gicesi mahşer yeridür dağı şirāt köprüsinüñ öte yakası cennedür (13) üç biñ yıllık yoldur ve kıldan ince kılıcdan keskindür

⁶⁵ yazım tekrarı

⁶⁶ ifade unutulmuş daha sonra sayfanın kenarına eklenmiştir

36/a

(1) ve bu şırāṭıñ altı cehennemdür şırāṭı geçe bilen kişi (2) cennete gider geçemeyen kişi cehenneme düşer **تعالى نعوذ بالله** (3) ve şırāṭ köprüsi üzerinde yedi yerde sū'āl vardır (4) evvel ĩmāndan sū'āl olunur bu ĩmānuñ şartıdır ĩmān (5) ⁶⁷ **اقرار باللسان وتصديق بالجنان** dirler bu üç kısım üzerine- (6) dūr ğaflet olmaya biri ĩmān-ı taḳlīddür ki aña ĩmān-ı taḳlīd (7) dirler biri ĩmān-ı taḳḳīkdür ki buña ĩmān-ı taḳḳīk dirler (8) biri ĩmān-ı istidlāldür ki aña ĩmān-ı istidlāl dirler (9) ve cümleye ĩmān-ı tafşīlī dirler icmālī **امتناب الله** (10) **وبالقدر خير هو شرهمنا لله تعالى** (11) **وملائكة وكتبه ورسوله واليوم الآخر** ĩmān-ı şahīḥdür (12) lakin istidlālı terk itdügiçün eşim olup fāsıqlardan (13) olur ve ĩmān-ı taḳlīdī oldur ki bābāsından anasından

36/b

(1) ve sā'ir maḥalle ḥalkından ve şehir ḥalkından yañlış ve bozğun (2) öğreneler bu aşıl ĩmāna çokluk i'tibār olunmaz ve ĩmān-ı (3) taḳḳīkī oldur ki eger cümle 'ālem ḥalkı şānī'e 'ālemi inkār (4) eyleseler anuñ ḳalbine zerre ḳadar şekk ve şübhe gelmeye (5) işte taḳḳīkī budur ve ĩmān-ı istidlālī oldur ki eserden (6) mü'essere ve maşnū'dan şānī'e ve başardan başire intikāl (7) eyleye ve binā'dan bānīye intikāl eyleye bunca delāletden (8) ma'lūm oldu ki ḥaḳḳ sübhānehu ve te'ālā vardır ve birdür diyü (9) i'tikād itmek gerekdür ve şırāṭ köprüsi üzerinde olan (10) sū'ālīñ ikincisi āb-dest nedür bilmek isterseñ şürūṭı' (11) ş-şalāt a nazar eyle ğusül ve istincā' keزالik andadur (12) ve daḥı şırāṭ köprüsi üzerinde olan sū'ālīñ ü- (13) çüncisi namāzdur ol daḥı şürūṭı'-şalāt -ı mezkūrdur

⁶⁷ Dil ile ikrar, kalp ile tasdik.

37/a

(1) mürācaʿat idüp göre ve bile ve tamām añlayasın ve dağı (2) şırāṭ köprüsi üzerinde olan sūʾālũñ dördüncisi (3) zekāt baḥşindedür ki evvelā deve zükütünüñ evvel mertebe- (4) si beş devede bir koyundur ve bu dağı maʿlũm ola ki (5) sāʾir ḥayvānāt cinsinden olup altı aydan ziyāde (6) yabānda otlamazsa aña zekāt vācib olmaz şıgır ile (7) cāmūs ikisi birdür birer yaşını geçmiş rāʾin şıgır (8) var ise ol otuz rāʾin ḥayvān içün zekāt bir (9)ṭana virmek vācib olur ve erkekli dişili beyabānda (10) at olsa at başına (11) bir altun zekāt virmek vācib olur ve koyun ḥuşuşında bir kişinũñ (12) ednā mertebe kırk rāʾin koyunu olsa bir koyun zekāt (13) virmek gerek bu cümle ḥayvānāt zekātında zikir olınan

37/b

(1) evvel mertebesidür ve eger bu zikir olınanlardan ziyāde (2) olursa onda ḥükũm gayrıdur ve yigirmi mişķāl altunda (3) zekāt yarım mişķāldür ve iki yüz dirhem gümüşde (4) zekāt beş dirhemdür ve kīle ile ölçülür nesnelerde (5) zekāt on kīlede bir kīledür ʿoşir vācib olur (6) ve cümle mīvelerde dağı zekāt on mīvede bir mīve(7) vācib olur ve dağı şırāṭ köprüsi üzerinde olan (8) sūʾallerũñ beşincisi orucdur bir kimesne ramazān ayında kaşd ile (9) yemek yise veyāḥũd şu içse veyāḥũd cimāʿ itse (10) ol bir gün içün altmış gün keffāret ve bir gün każāʾ (11) lāzım gelür elli sekiz günü każāʾ itse ittifāk bir gün (12) ḥasta olsa yine altmış gün tamām birbiri ardınca (13) oruc tutmak lāzım gelür ğaflet olunmaya ve beş nesne

38/a

(1) orucı bozar yalan söylemek ve biri ğıybet itmek (2) ve biri kovucılık ve bũhtān eylemek ve biri yalan yire and (3) içmek ve biri şehvet ile ḥarāma

nazar itmek bu beş (4) nesne ile oruc bozulur gider şöyle ki ol orucdan (5) sivrisiñek kanadı kadar sevāb kalmaz ancak nihāyeti (6) kazā ve kifāyet lāzım olmaz ve şırāt köprüsi üzerinde (7) olan sū`ālīñ altıncısı haccdur ve haccuñ farzı üçdür (8) biri ihrām giymekdür ve biri ʿarafātta vakfeye turmağdur (9) ve biri dağı tavāfve ziyāret itmekdür eger bir kimsene bunlardan (10) birini terk eylese eyledügi hacı fāsıd ve hem bātıll olur ve haccuñ (11) vācibleri dağı altıdur birisi mikātta ihrām giymek (12) ve birisi dağı şafā ile merve mābeyninde saʿy eylemekdür ve birisi (13) müzdelifede vakfeye turmağdur ve birisi dağı cimārdur ve birisi

38/b

(1) tırāş olmağdur veyāhūd kırmağdur ve birisi tavāf-ı (2) şadırdur bunlardan birin terk eyleseler kurbān itmek (3) vācib olur ve şırāt köprüsi üzerinde olan sū`ālīñ (4) yedincisi hūkūk-ı vālideyndür yaʿnī bābā ve ana haqqından sū`āl (5) iderler eger muṭī oldısa geçer gider ve eger ʿaşı (6) oldıysa cehenneme düşer yanar ve bu cümle zikir olanları (7) haqq teʿālā hazretleri جاشانووعمنوله⁶⁸ bilür ve görür (8) velikin sū`āldan murād kullarını ilzām idüp (9) baʿdehu ihsān ve ʿikāb ider ve cehenneme koyduğı zulüm (10) degildür hāşā ʿadl ider ʿadl-ı şarf ve maḥz-ı (11) lūṭuf idügi kamerden zāhir ve güneşden rüşen (12) olup dağı kendinüñ ʿadl-ı ihsānı izhārdur (13) واللهاعلمبالصواب⁶⁹

39/a

(1) meşʿele beyānında teveccüh iledür ki beyān iderler (2) oyuncu ve meymūncu ve maşhara ve cān-bāz ve kuḳlacı (3) zūr-bāz oynar iken şalavāt veyā fātiha okusa- (4) lar ne lāzım olur şerʿan beyān buyur eyle el-cevāb

⁶⁸ Şanı çok yücedir ve lūtfu her yeri kapsar.

⁶⁹ Allah doğru olanı en iyi bilendir.

(5)mutlak kâfir olur el-fakîr Ebû's-Su'ûd (6) der-hakḳ-i zenân ʿavretlere
naṣîḥat budur

(7) diñleñ iy mü'minlerüñ ḥatunları

(8) yâ serden Allâhiçün diñleñ beni

(9) hakḳ te'âlānuñ ʿazābı katıdur

(10) hep bilürsiz ḥûd cehennem issidür

(11) bir güneş issisine yok şabriñuz

(12)açlığa şusuzlığa yok şabriñuz

(13) hakḳ ʿazābına niceşabır idesiz

39/b

(1) rahmet idemezse ṭamuda nidesiz

(2) cennete var ikrāruñuz ḥaşra ḥāşā yokdur

(3) inkāruñuz hep bilürsiz ḥûd kıyāmete vardırır

(4) hep bilürsiz yokdur inkāra mecāl

(5) bî-namāz cennete girmez ḥûd maḥāl

(6) bî-namāzıñ yüzi kara maḥşer ola

(7) rûz-ı ḥaşırde şefâat olmaya

(8) şimdi İstānbül'üñ ḥatunları

(9) biñden biri yokdur muşallā mü'minleri

(10) biñde bir er hakḳını yok gözedir

(11) taşra nā-maḥreme kendin düzedir

(12) birisi uymaz kitāba sünnete

(13) pût gibi hep ṭapdı zenneler şöhrete

40/a

- (1) pādiṣāh kıızı da olsa er haqqın
- (2) tā gözetmezse cehennem bil yerin
- (3) kabir içinde bir olur pādiṣāh gedā
- (4) dimez anda kimse sulṭānum saña
- (5) şimdi °avretler naṣīhat istemez
- (6) Tañrı ve peygamber sözünü diñlemez
- (7) şimdi °avretler sipāhī oldılar
- (8) hanceri қо başına şarık şardılar
- (9) hem yehūduñ kisbetin aldılar
- (10) dīn-i İslāma ihānet kıldılar
- (11) şimdi °avretler erlere hüküm eyledi
- (12) er imāmın aldı erlik eyledi

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3. SÖZLÜK

A

āb-dest أَبْدَسْتُ (Far.): 1. Namaz vesaire için din icabına göre el, ağız, burun, yüz; dirseklere kadar kolları ve aşık kemiklerine kadar ayakları yıkama, kulaklara, boyuna ve başa mes etme. 2. El yıkama suyu. (O.T.A.L. s.4)

ā. 36b/10

ā. + siz 12a/5

[=2]

‘Abdu'l-lāh عَبْدُالله (Ar.): 1. Tanrı'nın kulu. 2. Özel isim. (B.T.S.)

‘A. 18b/12

‘Abdu'l-lāh Senedyūnī عَبْدُالله سَنْدِيُونِي : Özel isim.

‘A. 14b/13

aç أَجَّ : 1. Acıkmış olma. 2. Yemek yemesi gereken. (B.T.S.)

a. 15b/6

açlık(g) أَجْلَقَ : Aç olma durumu. (B.T.S.)

a. + a 39a/12

a. + dan 10a/12

[=2]

ad أَدَّ : Bir kimseyi, bir şeyi anlatmaya, tanımlamaya, açıklamaya, bildirmeye yarayan söz, isim, nam. (B.T.S.)

a. + ma 31b/4

‘adāvet عَدَاوَتُ (Ar.): Düşmanlık, yağılık. (O.T.A.L. s.10)

°a. 12a/11

°add (Ar.): 1. Sayma, sayılma. 2. İtibar etme, edilme. (O.T.A.L. s.10)

°a. 31b/10, 31b/5, 31b/7

[= 3]

°adet (Ar.): 1. Görenek, usul, tabiat, alışkanlık. 2. Vergi, rüsum. (O.T.A.L. s.11)

°ā. 4b/13

ādem (Ar.): 1. Dünyadan ilk yaratılan adam. 2. İlk peygamber. (O.T.A.L. s.11)

ā. 12b/10, 14a/13, 21b/10, 21b/10, 28b/9

[= 5]

°adil (Ar.): 1. Doğruluk gösteren. 2. Doğru. (O.T.A.L. s.11)

°ā. 23b/9, 32a/4

[= 2]

°adl (Ar.): Doğruluk. (O.T.A.L. s.12)

°a. 25b/7, 38b/10, 38b/10

[= 3]

°adl-ı ihsān : Allah'ın lütufkâr adaleti.

°a. + ı 38b/12

āgāh (Far.): bilgili, haberli, uyanık. (O.T.A.L. s.14)

ā. 34a/7

āgac < ağaç : Meyve verebilen, gövdesi odun veya kereste olmaya elverişli

bulunan ve uzun yıllar yaşayabilen bitki. (B.T.S.)

a. + ı 13b/6

āğır : Tartıda çok çeken, hafif karşıtı. (B.T.S.)

a. 22a/6

a. + dur 11b/4

[=2]

ağz أَغْز < ağız: Yüzde, avurtlarla iki çene arasında bulunan, ses çıkarmaya, soluk alıp vermeye yarayan ve besinlerin sindirilmeye başlandığı organ. (B.T.S.)

a. + ı 5b/3

a. + ına 27b/11, 27b/12

a. + uma 28a/2

[=4]

ağsır- أَغْسِرُ : Aksırmak. (B.T.S.)

a.-sa 23b/3

āḥir أَخِرُ (Ar.): 1. Son. 2. Biten, sona eren. (O.T.S. s.54)

ā. 23b/4

ā. + ine 11b/6

[=2]

āḥiret آخِرَتُ (Ar.): Öteki dünya, ahret. (O.T.S. s.54)

ā. 1b/8

ā. + de 24b/10

ā. + e 3a/3

[=3]

Aḥmed bün Kemāl Pāṣā-zāde أَحْمَدُ بْنُ كَمَالٍ پَاشَا زَادَه : Özel isim.

A. 29b/11, 30a/3, 30a/6, 30a/12, 30b/3, 30b/5 31a/5, 31a/8, 31b/1, 31b/4, 32a/10

[=11]

aḥvāl أَحْوَالُ (Ar.): Haller, durumlar. (O.T.S. s.58)

a. + e 9a/1, 9a/3, 9a/3, 9a/4

[=4]

ahvāl-ı kabr أَحْوَالُ الْقَبْرِ : Kabirdeki haller.

a. + e 9a/1

ahz أَخَذَ (Ar.): Alma, kabul etme. (O.T.A.L. s.22)

a. 18a/11

akreb أَقْرَبَ (Ar.): En yakın. (O.T.A.L. s.26)

a. 30b/10

a. + dūr 22a/1

[= 2]

akçe أَقْجَنَة : 1. Küçük gümüş para. 2. Her tür madenî para, akça. (B.T.S.)

a. 14b/7, 18b/11, 18b/9

a. + si 14a/8

a. + yedür 14a/5

[= 5]

akvāl أَقْوَال (Ar.): Sözler, lakırdılar. (O.T.A.L. s.27)

a. + ı 28a/4

al- أَلَّ : 1. Bir şeyi elle veya başka bir araçla tutarak bulunduğu yerden ayırmak, kaldırmak. 2. Satın almak. (B.T.S.)

a. 24a/7, 24a/8

a.-dı 40a/12

a.-dılar 40a/9

a.-dıysa 10a/7

a.-mağla 3b/9

a.-mağ 29b/5

a.-mağdur 21b/13

a.-sa 21b/7

a.-up 12b/6, 27b/11, 28a/1

a.-urun 25b/7

[= 13]

a'la عَلَا (Ar.): 1. En yüksek, en üst. 2. En iyi, pek iyi. (O.T.S. s.70)

a. 14b/2

ala gel- أَلَاكُلْ : ala gelmek, alabilmek. ?

a.-medügi 21b/6

alda- أَلَدَ : Aldatmak, kandırmak. (B.T.S.)

a.-mağ 29a/10

ale'l-fevir عَلَى الْفَوْرِ (Ar.): Derhal, defaten, birden. (O.T.A.L. s.30)

a. 34a/13, 34b/5

[= 2]

alem عَالَم (Ar.): Evren, kâinat. 2. Güneş ile onun etrafında dönen uyduların meydana getirdiği daire. (O.T.S. s.75)

a. 36b/3

a. + i 36b/3

[= 2]

aleyhi's-selām عَلَيْهِ السَّلَام (Ar.): "Ona selam olsun" manasında peygamberin adı anılırken kullanılan bir söz. (O.T.A.L. s.32)

a. 15b/1, 25a/5, 25a/7, 3a/7, 4a/4, 6b/8, 8b/1

a. + a 29a/5, 8a/12, 8a/6

a. + uñ 25a/9, 3b/1, 8a/2

[= 12]

alın- أَلِنَ : 1. Alma işi yapılmak. 2. Elde edilmek. (B.T.S.)

a.-duğı 14b/7

‘ālim عالم (Ar.): Bilgin, bilgili kimse, bilgiç. (O.T.S. s.78)

‘ā. 14a/2, 1b/5, 6b/3

‘ā. + e 12a/10, 16a/2, 16a/8

‘ā. + ler 6b/5

‘ā. + üñ 16a/4

[= 8]

‘ālim-i fāzıl عالم فاضل : fazilet sahibi âlim.

‘ā. 6b/2

‘ālim-i müttakî عالم متقي : Allah'tan korkan âlim.

‘ā. + nüñ 4a/4

Allāh الله (Ar.): Tanrı, Allah, yaradan. (O.T.S. s.79)

A. 10b/12, 18a/10, 22a/7, 23a/7, 23a/8, 23a/9, 24b/1, 24b/3, 25a/12, 25b/4, 25b/6, 25b/9, 26b/5, 26b/8, 28a/6, 2b/2, 2b/8, 39a/8, 3a/13, 8b/12

A. + a 23a/12, 23a/13, 26a/7

A. + dan 19a/11, 19a/9, 23a/11, 23a/13, 23a/2, 26a/7, 4a/7

A. + dandur 27a/8

A. + dur 27a/1, 27a/12, 27a/5, 27a/6, 27b/8, 28a/1, 28a/2, 28a/7

A. + ı 25b/2

A. + uñ 27b/9

[= 4]

Allāhü ekber الله أكبر (Ar.): Allah büyüktür. (O.T.S. s.80)

a. + de 28b/5

alt ألت: Bir şeyin yere bakan yanı, zir, üst karşıtı. (B.T.S.)

a. + ı 17b/3, 36a/1

[= 2]

altı أَلْتِي : Beşten sonra gelen sayının adı. (B.T.S.)

a. 37a/5, 9b/9

a. + dur 17b/10, 18a/7, 35a/10, 38a/11, 3b/3

[= 7]

altıncı أَلْتَنَجِي : Altı sayısının sıra sıfatı, sırada beşinciden sonra gelen. (B.T.S.)

a. + sı 35a/12, 38a/7, 4a/10

[= 3]

altmış أَلْتَمِشْ : Elli dokuzdan sonra gelen sayının adı. (B.T.S.)

a. 37b/10, 37b/12

[= 2]

altun أَلْتُون : Yüksek değerli, yumuşak, kolay işlenen birmaden, altın. (O.T.S. s.82)

a. 37a/11

a. + da 37b/2

[= 2]

amel عَمَلْ (Ar.): İş eylem, kâr, fiil. (O.T.S. s.84)

a. 7a/3, 7a/4

[= 2]

amil عَامِلْ (Ar.): İşleyen, yapan, fail. (O.T.S. s.85)

a. 15b/9, 1b/5, 2b/13, 6b/11

[= 4]

amin أَمِينْ (Ar.): Dua sonunda "Olsun, Allah versin." anlamında söylenir. (O.T.S. s.85)

a. 22b/5

ammā أَمَّا (Ar.): Fakat, lakin, ancak. (O.T.S. s.85)

a. 15b/11, 16a/3, 17a/10, 17a/6, 19a/12, 19b/10, 26b/2, 30b/1, 31b/9, 34a/7,

35a/2, 35a/3, 3b/12, 4b/9, 5a/2, 6a/8, 7a/8

[= 17]

ān (Ar.): Bir an, lahza. (O.T.S. s.86)

ā. + a 18b/13

añ- : Birini veya bir şeyi akla getirerek sözünü etmek veya onu düşünmek, zikretmek, hatırlamak. (B.T.S.)

a.-mamağdur 4b/1

aña : Ona. (O.T.S. s.87)

a. 12b/10, 12b/3, 15a/7, 15a/8, 15a/8, 15b/10, 21b/10, 23b/3, 25b/8, 2a/5, 30a/9, 31b/7, 34a/9, 36a/6, 36a/8, 37a/6, 8a/10, 9b/10

[= 18]

ana (Ar.): 1. Anne. 2. Dişi yaratık. (O.T.S. s.86)

a. 38b/4

a. + larından 2a/1

a. + m 11b/7

a. + sı 13a/11

a. + sından 36a/13

[= 5]

ancak : 1. Tek, yalnız, sade. 2. Sırf, özellikle. (O.T.S. s.88)

a. 27b/1, 27b/7, 28a/6, 38a/5, 4a/2

[= 5]

and : yemin, kasem. (O.T.S. s.88)

a. 23a/12, 23a/12, 23a/13, 23b/1, 38a/2

[= 5]

anda : 1. Orada. 2. O konuda. (O.T.S. s.89)

a. 10b/5, 34a/13, 40a/4

a. + dur 36b/11

[= 4]

andan اَنْدَنْ : Ondan. (O.T.S. s.89)

a. 17a/13, 17b/3, 19b/12, 34b/3, 8b/6

[= 5]

anı اَنِى : Onu. (O.T.S. s.89)

a. 27b/10, 4b/10, 4b/13, 7a/2

[= 4]

anıñ اِنْكَ : onun, onun için. (O.T.S. s.90)

a. 15b/2,

anlar اَنْلَرْ : Onlar. (O.T.S. s.90)

a. 2a/11

a. + a 2a/3, 6a/3

a. + uñ 12b/12, 2b/6

[= 5]

anuñ اَنْكَ : bkz: anıñ.

a. 36b/4, 3b/9

[= 2]

añla- اَكْلَه- : Bir şeyin ne demek olduğunu, neye işaret ettiğini kavramak. (B.T.S.)

a.-duğı 2b/6

a.-yana 28a/12

a.-yasın 37a/1

a.-yup 2b/12

[= 4]

ara اَرَا : İki şeyi birbirinden ayıran uzaklık, açıklık, aralık, boşluk, mesafe. (B.T.S.)

a. + sında 21b/1

°arabī عَرَبِيّ (Ar.): 1. Arapça. 2. Arap kavmi ile ilgili. (O.T.S. s.93)

°a. 5a/7

°Arafāt عَرَفَات (Ar.): Hacıların Kurban Bayramı'nın arife günü toplandıkları Mekke'nin doğusundaki tepe. (B.T.S.)

°A. + da 38a/8

ard أَرْد : Art, arka. (B.T.S.)

a. +ınca 37b/12

a. +ında 4a/1, 4a/3, 4a/5

[= 4]

°arīz عَارِض (Ar.): 1. Sonradan ortaya çıkan. 2. Yanak. (O.T.S. s.98)

°ā. 32a/3

°arş عَرْش (Ar.): 1. Çardak, gölgelik. 2. Hak Teala Hazretlerinin dokuzuncu kat gökte tasavvur olunan kudret ve azamet tahtı. (O.T.S. s.101)

°a. 2b/3

artur- أَرْتُورْ : 1. Yükseltmek. 2. Geriye bırakmak. (O.T.S. s.102)

a.-duñ 11b/8

°arz عَرْض (Ar.): 1. Bir büyük zatın önüne konma, sunma, takdim. 2. Büyük bir zata ifade etme, anlatma. (O.T.S. s.103)

°a. 16a/2, 16a/9

°a. +dur 8b/9

[= 3]

°aseli عَسَلِيّ (Ar.): Yahudilerin ayırt edilmek için, omuz başlarına taktıkları sarı kumaş parçası. (S.S.)

°a. 21a/12

عاصي آؑ (Ar.): 1. Baş kaldıran, itaatsiz, serkeş. 2. G nahk r. (O.T.S. s. 107)

 a. 38b/5

اؑل < اؑل (Ar.): Temel, k k. (O.T.S. s.107)

a. 7b/12, 7b/12, 36b/2

a. + dur 3a/13

[= 4]

اؑاؑا : اؑاؑا. (B.T.S.)

a. 18a/5

اؑ : Atgillerden, binme, y k  ekme, taşıma vb. hizmetlerde kullanılan, tek tırnaklı hayvan. (B.T.S.)

a. 37a/10, 37a/10

[= 2]

اؑا : اؑا : 1. Baba. 2. Dedelerden ve b y k babalardan her biri. (B.T.S.)

a. + larından 2a/1

 av m عو م (Ar.): 1. halk, herkes. 2. e itimsiz, ayak takımı, cahil kimseler.

 a. 5b/12, 6b/7

 a. + a 5a/9

[= 3]

 av m-ı sefele عو م سفلة : sefil halk.

 a. + ye 6a/12

 avret عورت (Ar.): Kadın. (O.T.S. s.123)

 a. 17b/5, 20b/9, 31b/8

 a. + in 13a/3

 a. + i iz 30b/13

 a. + ler 40a/11, 40a/5, 40a/7

°a. + lere 39a/6

[= 9]

āvāze **أَوَازَ** (Far.): 1. Yüksek ses. 2. Şöhret, ün. (O.T.S. s. 121)

ā. + sin 30a/12

ay **أَيُّ** : 1. Dünyanın uydusu, kamer, mah 2. Ayın dünya etrafında bir tur atması ile ölçülen zaman dilimi. (O.T.S. s.124)

a. 22a/5, 22a/6, 22a/6

a. + dan 37a/5

a. + ı 11b/2, 22a/5

a. + ında 37b/8

a. + ını 35a/9

a. + larda 11a/4

[= 9]

ayak(g) **أَيَّاقُ** : 1. Bacakların bilekten aşağıda bulunan ve yere basan bölümü. 2. Bacak. (B.T.S.)

a. 31a/9

a. + ı 5b/3

a. + ın 30b/2

[= 3]

āyet **آيَةُ** (Ar.): 1. Örnek, alamet, nişan, eser. 2. Kuran-ı Kerim'de her bir surede bulunan cümlelerin her biri. (O.T.S. s.127)

ā. + in 10a/2

āyet-i kerīme **آيَةُ كَرِيمَةٍ** : Kuran-ı Kerim'in her bir ayeti. (O.T.S. s.127)

ā. + nün 2b/6

ā. + siyle 2b/5

[=2]

aʿzāʾ (Ar.): Organlar, üyeler. (O.T.S. s.131)

a. + sı 5b/4

ʿazāb (Ar.): 1. Ceza, suç ve kabahate karşı kanunca ön görülen hüküm. 2. Ahirette günahkârlara, şirk ve küfür sahibine verilecek ceza ve eziyet. (O.T.S. s.131)

ʿa. 22a/8

ʿa. + ı 39a/9

ʿa. + ına 39a/13

[=3]

B

bāʾ (Ar.): B harfinin Arapça okunuşu. (O.T.A.L. s.68)

b. + dan 28b/5

bābāʾ (Far.): 1. Baba, ata. 2. Manevi önder, şeyh. (O.T.A.L. s.69)

b. 38b/4

b. + m 11b/7

b. + sı 18b/12

b. + sından 36a/13

[=4]

baʿdehu (Ar.): Ondan sonra. (O.T.A.L. s.71)

b. 13b/3, 2b/13, 34a/7, 38b/9

[=4]

bağla- **بَغْلَ-** 1. Bir şeyi bir yere veya bir şeye tutturmak. 2. Düğümlemek (B.T.S.)

b.-sa 21a/11

b.-yalar 2a/5

[=2]

Bahrü'l-Kelām بَحْرُ الْكَلَامِ : Bir kitap ismi.

B. + da 26b/6

baḥṣ بَحْث (Ar.): 1. Konuşulan şey, söz. 2. İddialaşma. (O.T.A.L. s.74)

b. + indedür 37a/3

baḥ- بَقْ- : Bakışı bir şey üzerine çevirmek. (B.T.S.)

b. 17a/13

bāliḡe بِالْغَةِ (Ar.): Buluğa eren kız, yetişkin kız. (O.T.A.L. s.79)

b. 16b/9

baña بَنَاء : Ben zamirinin yönelme durumu eki almış biçimi. (B.T.S.)

b. 14b/6, 16a/1, 18b/11, 18b/5, 20b/12, 21b/10, 21b/9, 22a/2, 22a/4, 22b/10, 23a/13, 23a/9, 24a/5, 24b/1, 24b/4, 24b/6

[= 16]

bāni بَانِي (Ar.) : Bina eden, yapan, kuran. (O.T.A.L. s.79)

b. + ye 36b/7

bārız بَارِز (Ar.): Aşikâr, meydanda, açık. (O.T.A.L. s.80)

b. 20b/7

başar بَصَرَ (Ar.): 1. Göz. 2. Görme. (O.T.A.L. s. 81)

b. + dan 36b/6

baṣīr بَصِير (Ar.): 1. Görücü, gören, basiret sahibi olan. 2. Allah'ın adlarından biri. (O.T.S. s.60)

b. + e 36b/6

baş بَاش : 1. İnsan ve hayvanlarda beyin, göz, kulak, burun, ağız vb. organları kapsayan, vücudun üst veya önünde bulunan bölüm, kafa, ser. 2. Bir topluluğu yöneten kimse. (B.T.S.)

b. + ın 30b/2, 31b/2

b. + ına 21a/8, 37a/10, 3b/7, 40a/8

b. + ını 18a/5

b. + ıyla 18a/7

b. + ların 31a/11

[= 9]

başka بَشَقَة : Bilinenden ayrı, değişik, farklı, özge. (B.T.S.)

b. 3b/7

bāṭıl بَاطِل (Ar.): Geçersiz, doğru ve gerçeğe aykırır. (O.T.S. s.164)

b. 34b/1, 38a/10

[= 2]

bāyin ṭalāk بَايْنِطْلَاق < ṭalāk-ı bāyin : Boşayan tarafından ricatı mümkün olmayan talak, boşanma. (O.T.A.L. s.83)

b. 16b/10, 17b/4, 20b/4

[= 3]

baʿzı بَعْض (Ar.): Bir şeyin bir kısmı, parçası. (O.T.A.L. s.84)

b. 15b/4, 20a/2, 20a/7, 20b/9, 24a/4, 25b/13, 30a/4, 30b/11, 31a/8, 4b/9

b. + lar 11a/7, 20a/8, 26b/2, 2b/8, 7b/7

b. + sı 15a/12, 15b/11, 6b/1

b. + sına 19b/12

[= 19]

bed-duʿā بَدُّعَا (Far.): Birisi için kötü dua etmek, ah etmek, ilenme, ilenç. (O.T.S. s.170)

b. 18a/9

beʿis بَعْس < beʿs (Ar.): 1. Zarar, ziyan. 2. Zahmet, zorluk. (O.T.A.L. s.101)

b. 29b/7

bel بَلّ : 1. İnsan bedeninde göğüsle karın, sırtla kalçalar arasında daralmış bölüm.

(B.T.S.)

b. + in 30b/2

b. + ine 21a/11, 21a/13

b. + lerin 31a/11

[= 4]

Belh بَلْخ : Afganistan'ın kuzeyinde yer alan eski bir yerleşim yeri.

B. 19b/10

B. + e 19b/11

[= 2]

belki بَلْكَ (Far.): İhtimal, muhakkak, olabilir. (O.T.S. s.177)

b. 15a/13, 15b/9, 17a/7, 25a/2, 3a/11, 7a/1

[= 6]

ben بَنْ : Teklik birinci kişiyi gösteren söz. (B.T.S.)

b. 11a/2, 13a/10, 14a/1, 16a/7, 17a/10, 18b/10, 18b/13, 19b/7, 22a/11, 22a/12, 23a/1, 23a/4, 24b/12, 25b/9, 28a/2, 28a/4, 28a/4, 28a/7, 28a/7, 32a/7, 8a/4, 8b/2, 9b/7

b. + den 35b/2

b. + i 19a/5, 20a/11, 21a/7, 24a/2, 26b/10, 26b/9, 26b/9, 27a/4, 27b/2, 27b/3, 39a/8

b. + üm 11a/11, 13b/5, 14b/6, 15a/6, 21a/1

b. + ümle 13a/7, 19b/7

[= 42]

beni-âdem بَنِيَادَم (Ar.): Ademoğulları, insanlar. (O.T.A.L. s.95)

b. + de 24a/11

berâber بَرَآبَر (Far.): Birlikte bulunan, bir arada, müsavi, bir hizada. (O.T.A.L. s.96)

b. 29a/13, 29b/1

b. + dūr 26b/4

[= 3]

berī بَرِي (Ar.): 1. Salim, kurtulmuş, muaf, azade. 2. Arınmış, pak ve münezzeh. (O.T.S. 182)

b. 35b/12

b. + yin 24b/12

[= 2]

berkişdür- بَرَكِشْدُرْ- : Sağlamlaştırmak, pekiştirmek, sıkıştırmak, sertleştirmek, katılaştırmak. (B.T.S.)

b.-e 3a/1

beş بَش : Dörtten sonra gelen sayının adı. (B.T.S.)

b. 11a/2, 17b/1, 35a/6, 37a/4, 37b/13, 37b/4, 38a/3

b. + dūr 17b/1, 17b/7, 18a/6, 35a/5

[= 11]

beşinci بَشْنَجِي : Beş sayısının sıra sıfatı, sırada dördüncüden sonra gelen. (B.T.S.)

b. 17b/9, 35a/12, 4a/7

b. + si 35a/9, 37b/8

[= 5]

beyān بَيَان (Ar.): Açıklama, bildirme. (O.T.S. s.188)

b. 34b/12, 39a/1, 39a/4, 5b/11

b. + ında 39a/1

[= 5]

beyabān بَيَابَان (Far.): Çöl, sahra. (O.T.S. s.188)

b. + da 37a/9

bırak- بَرَأَ : 1. Elde bulunan bir şeyi tutmaz olmak. 2. Koymak. 3. Bir işi başka bir zamana erteleme. (B.T.S.)

b.-sa 13a/9

bıyık(ğ) بِيْیْ : Üst dudak üzerinde çıkan kıllar. (B.T.S.)

b. 12b/1

b. + ın 12a/12

bī-namāz بَيْنَمَاز (Far.): Namazsız, namaz kılmayan.

b. 39b/5

b. + ın 39b/6

[= 2]

bil- بِلَ : Bir şeyi anlamış veya öğrenmiş bulunma. (B.T.S.)

b. 34a/7, 40a/2

b.-digi 16a/4, 16a/4

b.-e 23a/3, 37a/1

b.-enler 4b/10

b.-gil 1b/4

b.-mediler 2a/3

b.-mek 36b/10

b.-mekdür 3a/12, 4a/7, 4b/6

b.-mem 11b/13, 13a/11, 14a/1, 24a/12, 25a/8

b.-mese 16b/10, 16b/10, 16b/7, 17b/5, 34b/13

b.-mesi 17a/6

b.-meye 16b/5

b.-meyecek 34b/2

b.-meyince 5b/2

b.-meyüp 15b/8, 18a/2, 5a/11

b.-mez 15b/9, 18b/3, 18b/4, 18b/5, 27b/1, 32a/3

b.-mezin 16a/13, 16a/6, 16a/7, 16b/1, 17a/12, 17a/8, 17b/2, 17b/4

b.-mezler 6a/3, 6a/5

b.-mezlerse 17a/4

b.-se 27a/2

b.-üp 22b/4, 34a/11, 34b/2, 35a/13, 3b/9

b.-ür 16a/13, 23a/7, 23a/9, 25a/12, 25b/4, 26b/5, 38b/7, 3a/6

b.-ürken 23a/4, 25b/4

b.-ürse 35b/5

b.-ürsüz 39a/10, 39b/3, 39b/4

[= 67]

bi'l-cümle بِالْجُمْلَةِ (Ar.): Hep, bütün, toptan. (O.T.A.L. s.117)

b. 14a/13, 27a/1, 27a/7

b. + de 10b/11

[= 4]

bildür- بَيِّنُورْ : Herhangi bir şeyi haber vermek. (B.T.S.)

b.-di 13a/5

bile بِيْلَه : 1. Birlikte 2. Da, de, dahi. (B.T.S.)

b. 12b/9, 22b/5, 24b/7, 7b/8

[= 4]

bi'l-ittifak بِالْإِتِّفَاقِ (Ar.): Beraberce, uyuşarak, el birliğiyle. (O.T.A.L. s.119)

b. 30b/3

binā بِنَاء (Ar.): Yapı yapma, kurma, tesis. (O.T.S. s.200)

b. + dan 36b/7

biñ بِيْن : Dokuz yüz doksan dokuzdan sonra gelen sayının adı. (B.T.S.)

b. 34b/10, 35b/13

b. + de 39b/10

b. + den 39b/9

[=4]

bir بِيْر : Sayıların ilki. (B.T.S.)

b. 10a/1, 10a/10, 10a/13, 10a/3, 10a/6, 10a/6, 10a/7, 10a/7, 10b/12, 10b/3, 10b/4, 10b/5, 10b/5, 10b/7, 10b/9, 11a/1, 11a/11, 11a/3, 11a/9, 11b/10, 11b/12, 11b/5, 12a/1, 12a/10, 12a/10, 12a/12, 12a/12, 12a/13, 12a/3, 12a/4, 12a/6, 12b/1, 12b/10, 12b/11, 12b/12, 12b/2, 12b/2, 12b/5, 12b/8, 13a/10, 13a/12, 13a/12, 13a/2, 13a/5, 13a/5, 13a/7, 13a/9, 13b/1, 13b/1, 13b/1, 13b/12, 13b/3, 13b/3, 14a/1, 14a/10, 14a/10, 14a/2, 14a/2, 14a/3, 14a/3, 14a/4, 14a/7, 14a/8, 14a/8, 14a/9, 14b/7, 14b/8, 15a/3, 15a/4, 15a/7, 16a/1, 16a/1, 16a/11, 16a/13, 16a/5, 16a/6, 16b/5, 16b/9, 17a/10, 17b/13, 17b/7, 18a/10, 18a/10, 18a/2, 18a/9, 18a/9, 18b/7, 18b/9, 18b/9, 19a/10, 19a/3, 19a/5, 19a/8, 19b/1, 19b/2, 19b/3, 19b/5, 19b/5, 19b/6, 19b/8, 19b/8, 1a/1, 1b/7, 20a/11, 20a/13, 20a/13, 20a/3, 20a/6, 20a/6, 20a/8, 20a/9, 20a/9, 20b/11, 20b/11, 20b/13, 20b/13, 20b/2, 20b/6, 20b/6, 20b/7, 21a/11, 21a/12, 21a/13, 21a/2, 21a/8, 21b/1, 21b/10, 21b/10, 21b/2, 21b/4, 21b/6, 21b/6, 21b/7, 21b/8, 21b/8, 21b/9, 22a/10, 22a/3, 22a/5, 22a/7, 22b/1, 22b/1, 22b/11, 22b/2, 22b/6, 22b/8, 22b/8, 22b/9, 22b/9, 23a/1, 23a/7, 23a/7, 23a/9, 23a/9, 23b/10, 23b/3, 23b/3, 23b/4, 23b/5, 23b/5, 24a/12, 24a/2, 24a/4, 24a/4, 24a/8, 24a/9, 24b/1, 24b/11, 24b/13, 24b/3, 24b/9, 25a/11, 25a/11, 25a/11, 25a/3, 25a/5, 25a/7, 25a/8, 25b/10, 25b/11, 25b/13, 25b/3, 25b/6, 25b/8, 25b/9, 26a/10, 26a/10, 26a/4, 26a/7, 26a/8, 26a/8, 26b/1, 26b/9, 27a/1, 27a/3, 27b/11, 27b/11, 27b/7, 27b/8, 28a/10, 28a/5, 28a/5, 28a/9, 28a/9, 28b/1, 28b/12, 28b/5, 28b/8, 29a/12, 29a/5, 29a/6, 29b/12, 29b/9, 2a/12, 2a/7, 2b/2, 30a/1, 30a/4, 32a/3, 32a/7, 34a/11,

34b/12, 34b/4, 35a/2, 35a/2, 37a/11, 37a/11, 37a/12, 37a/4, 37a/8, 37b/10, 37b/10, 37b/11, 37b/5, 37b/6, 37b/8, 38a/9, 39a/11, 39b/10, 3a/5, 3a/7, 3b/11, 3b/6, 40a/3, 4a/4, 4a/4, 6b/9, 7a/1, 7a/10, 7a/12, 7a/8, 7b/11, 7b/12, 7b/13, 7b/3, 7b/5, 7b/6, 7b/9, 8a/11, 8a/4, 8a/6, 8a/9, 8b/10, 8b/11, 8b/11, 8b/13, 8b/2, 9a/10, 9a/11, 9a/13, 9a/6, 9b/1, 9b/10, 9b/11, 9b/11, 9b/12, 9b/13, 9b/3, 9b/3, 9b/3, 9b/5, 9b/5, 9b/6, 9b/9

b. + dūr 11b/9, 21a/1, 36b/8, 37a/7

b. + er 37a/7

[= 289]

birbiri بِرْبِرِي : Karşılıklı olarak bir diğeri. (B.T.S.)

b. 37b/12

b. + ne 20b/9

[= 2]

Birgīlī بِرْكِلي : Özel isim.

B. + nūñ 5a/10

biri بِيرِي : 1. Bir tanesi. 2. Bilinmeyen bir kimse. (B.T.S.)

b. 10a/10, 10a/3, 10a/9, 14a/3, 18b/9, 22a/4, 23a/2, 2b/10, 2b/2, 36a/6, 36a/7, 36a/8, 38a/1, 38a/2, 38a/2, 38a/3, 38a/8, 38a/8, 38a/9, 39b/9, 9a/11

b. + n 11b/11, 13b/13, 14b/4, 16b/7, 23b/7, 38b/2, 9a/5, 9a/8

b. + nde 11b/12, 14b/1, 16a/11, 24a/1, 24b/8

b. + ni 38a/10, 4b/1, 4b/2

b. + nūñ 2a/12, 4a/5

b. + si 12b/10, 38a/11, 38a/12, 38a/12, 38a/13, 38a/13, 38b/1, 39b/12, 3a/2

b. + sidūr 27a/5

[= 49]

birlik(g) بِيْرَلِك : 1. Tek, bir olma durumu, vahdaniyet. 2. Bir arada olma durumu, vahdet. (B.T.S.)

b. + ine 3a/13

bismillāhi'r-rahmani'r-rahīm بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ (Ar.): besmele; rahman ve rahim olan Allah'ın adıyla.

b. 1b/2, 34a/6

[= 2]

bi-ṭarīkū'l-istihzā بِطَرِيقِ الْاِسْتِهْزَاءِ (Ar.): Alay etme maksadıyla.

b. 12b/3

bi-ṭarīkū'l-mizāh بِطَرِيقِ الْمِزَاحِ (Ar.): Mizah maksadıyla.

b. 10a/2

biz بِيْز : Çokluk birinci kişiyi gösteren söz. (B.T.S.)

b. + üm 11a/8, 22a/7, 22a/7

[= 3]

boğazla- بُوْغَزَلَه : Hayvan veya insanı boğazından keserek öldürmek. (B.T.S.)

b.-mağa 15a/3

b.-masın 15a/6

[= 2]

boğazlat- بُوْغَزَلَتْ : Hayvan veya insanı boğazından kestirterek öldürtmek. (B.T.S.)

b.-dı 15a/9

b.-madı 15a/7

[= 2]

borc بُورْج : Geri verilmek üzere alınan veya ödenmesi gerekli para veya başka bir şey. (B.T.S.)

b. + uñı 24a/4

boş بُوْش : İçinde, üstünde hiç kimse veya hiçbir şey bulunmayan, dolu karşıtı. (B.T.S.)

b. 13a/3, 16b/11, 16b/8, 17b/2, 17b/4, 20b/5, 28b/13

b. + dur 30b/13

[= 8]

boşan- بُوْشَن : Karı ve koca mahkeme kararı ile birbirinden ayrılmak. (B.T.S.)

b.-mağa 20b/2

boz- بُوْز : 1. Bir şeyi kendisinden beklenen işi yapamayacak duruma getirmek. 2. Bir yerin, bir şeyin düzenini karıştırmak.

b.-ar 38a/1

b.-mağ 3a/2

[= 2]

bozgun بُوْزْغُون : 1. Bir toplulukta karşılıklı güvenin bozulması ile beliren karışıklık. 2.

Yenilgi. (B.T.S.)

b. 2a/2, 36b/1

[= 2]

bozul- بُوْزُول : Bozma işine konu olmak. (B.T.S.)

b.-maya 3a/3

b.-ur 38a/4

[= 2]

böcek(g) بُوْجَك : Eklem bacaklıların, altı bacaklı, çoğu kanatlı ve vücutları baş, göğüs,

karın olarak eklemlerden oluşmuş hayvan sınıfı, haşere. (B.T.S.)

b. 28a/9

b. + i 28a/10

[= 2]

bölük بُوْلُك : Bir bütünden ayrılmış olan parça, kısım. (B.T.S.)

b. 2b/2

böyle بُوَيْلَةً : Bunun gibi, buna benzer. (B.T.S.)

b. 15a/7, 21a/4, 23b/4, 24a/11, 25a/4, 28a/8, 29a/10, 35a/13, 35b/1, 5a/3 :

b. + dūr 28b/3

[= 11]

bu بُو : Yerde, zamanda veya söz zincirinde en yakın olanı gösteren bir söz. (B.T.S.)

b. 10a/7, 10b/2, 11a/11, 11a/5, 11b/1, 11b/6, 11b/9, 12b/10, 14a/13, 14a/3, 14b/4, 14b/7, 15a/10, 15a/10, 15b/7, 15b/9, 16a/10, 16b/10, 17a/6, 18a/1, 18a/8, 18b/1, 18b/13, 18b/5, 19a/11, 19a/12, 19a/9, 1a/1, 21b/12, 21b/13, 22a/7, 22b/10, 22b/12, 22b/5, 22b/5, 23b/1, 24a/1, 24b/8, 26a/2, 27b/5, 28a/12, 28a/8, 2b/5, 34b/1, 34b/11, 34b/12, 36a/1, 36a/4, 36a/5, 36b/2, 37a/13, 37a/4, 37b/1, 38a/3, 38b/6, 4b/8, 5a/8, 5b/1, 5b/12, 5b/13, 5b/5, 5b/9, 6a/1, 6a/4, 6a/7, 6a/8, 8b/3, 9a/5

b. + dur 17a/9, 21a/6, 25b/5, 36b/5, 39a/6, 3b/12

b. + nuñ 2b/10

b. + nuñla 13b/7

[= 76]

buğz بُغْزٌ (Ar.): Gizli kin, geriden geriye nefret etme. (O.T.S. s.214)

b. 12a/11

Buḥārā بُخَارَا : Bir şehir ismi.

B. 19b/11

bul- بُولَ- : 1. Arayarak veya aramadan bir şeyle, bir kimse ile karşılaşmak. 2. Bir şeyi elde etmek. 3. Kaybedilen bir şeyi yeniden ele geçirmek. (B.T.S.)

b.-sa 3a/8

b.-up 5b/8

b.-ursın 24a/2

[= 3]

bulun- بُولُنْ : Bulma işine konu olmak. (B.T.S.)

b.-maz 24a/5

bunca بُونُجَه : 1. Epey, çok. 2. Bu kadar, bu denli. (B.T.S.)

b. 36b/7

bunda بُونْدَه : 1. Buraya. 2. Burada. (B.T.S.)

b. 13b/4, 25b/4

[= 2]

bundan بُونْدَنْ : Bu nedenle. (B.T.S.)

b. 29a/10

bunlar بُونْلَر : Bu zamirinin çokluk biçimi. (B.T.S.)

b. 17b/10

b. + a 16b/13

b. + dan 22a/4, 35a/1, 38a/9, 38b/2, 4b/1

b. + ı 17b/5, 34a/10, 35a/13, 6b/7

[= 11]

buña بُونَا : Bu işaret zamirinin yönelme hal eki almış hali; buna.

b. 18b/12, 36a/7

[= 2]

buyur- بُوَيْرْ : Bir şeyin yapılmasını veya yapılmamasını kesin olarak söylemek, emretmek. (B.T.S.)

b.-dı 4a/4, 6b/8

b.-dılar 3a/9

b. -eyle 39a/4

b.-mışdur 15b/2

b.-muşdur 6b/9

b.-ur 15b/3, 15b/5

[= 8]

bühtān بُهْتَان (Far.): Kara çalma, iftira. (O.T.S. s.221)

b. 38a/2, 5b/4

[= 2]

bük- بُكْ : Sertçe çevirmek, kıvrırmak. (B.T.S.)

b.-üp 30b/2

büt بُت (Far.): Heykel, put, sanem. (O.T.S. s.224)

b. 20a/8

büyü- بُيُوْ : Organizmanın bütününde veya bu bütünün bir bölümünde, boyutlar artmak, irileşmek, eskisinden büyük duruma gelmek. (B.T.S.)

b.-se 16b/6

C-Ç

cāhil جَاهِل (Ar.): Bilmeyen, bilmez, nâdân. (O.T.S. s.228)

c. + üñ 16a/4

cā'iz جَائِز (Ar.): İşlenmesinde veya yapılmasında sakınca olmayan, uygun.

(O.T.S. s.229)

c. 15b/13, 17a/4, 28b/4, 29a/11, 31b/3, 31b/3, 4a/10, 4a/8

[= 8]

cāmūs جَامُوس (Ar.): Manda, su sığırısı. (O.T.S. s.232)

c. 37a/7

cān-bāz جَانِبَاز (Far.): Akrobat. (O.T.S. s.233)

c. 39a/2

cānib جَانِب (Ar.): Yön, taraf. (O.T.S. s.234)

c. + e 12a/7, 31b/2

c. + inden 3b/1

[= 3]

cārī جَارِي (Far.): 1. Akan, akıcı. 2. Yürürlükte olan, geçmekte olan. (O.T.S. s.235)

c. 5b/8, 6a/4

[= 2]

cāriye جَارِيَةٌ (Ar.): Halayık, akçe ile satılıp alınan hizmetçi kız. (O.T.S. s.235)

c. + ye 22b/8

cehele جَهْلَةٌ (Ar.): Cahiller. (O.T.S. s.240)

c. + dür 17a/7

cehennem جَهَنَّمَ (Ar.): Ahirette günahkârların azap gördükleri yer, tamu. (O.T.S. s.240)

c. 39a/10, 40a/2

c. + de 18a/13, 2a/8

c. + dür 36a/1

c. + e 36a/2, 38b/6, 38b/9

c. + i 23b/11

[= 9]

cehl-i جَهْلُ : özü cehaleti.

c. 34b/13, 5a/11

[= 2]

celālī جَلَالِي (Ar.): 1. Çabuk parlar, sert tabiatlı. 2. Asi, serkeş. (O.T.S. s.241)

c. + nüñ 4b/5

cem جَمْع (Ar.): Toplama, biriktirme, devşirme. (O.T.S. s.242)

c. 10a/3, 10a/3, 5a/7, 6b/5

[= 4]

cemāʿat جَمَاعَات (Ar.): 1. Bir yere toplanmış insanlar, güruh, takım, bölük. 2. Bir imama uyup namaz kılan insanlar. (O.T.S. s.242)

c. 3a/6, 3b/5, 4a/2, 9b/6

c. + den 2a/10, 4b/7

c. + dendür 3a/8

c. + i 3b/7, 4b/6

[= 9]

cemī جَمِيع (Ar.): Bütün, hep, cümle. (O.T.S. s.243)

c. 16b/7, 17a/2, 1b/6, 27b/7, 2b/12, 34b/1, 5b/3

[= 7]

cemīyyet جَمْعِيَّة (Ar.) : Topluluk, bir yere toplanma, bir araya gelme. (O.T.S. s.243)

c. + in 21b/4

cennet جَنَّة (Ar.): 1. Bahçe. 2. Ahrette müminler için ayrılan yüce mekan, uçmak. (O.T.S. s.242)

c. 24b/7

c. + dür 35b/11

c. + e 24b/2, 36a/2, 39b/2, 39b/5

c. + i 23b/11, 24b/4, 24b/5

c. + te 25b/2

[= 10]

cevāb جَوَاب (Ar.): Bir soruya karşı söylenilen söz, karşılık. (O.T.S. s.248)

c. 17a/3, 34a/13, 34b/5

c. + ın 34b/2

[= 4]

cevāhir جَوَاهِر (Ar.): Cevherler, kıymetli taşlar. (O.T.S. s.249)

c. + den 6b/10

[= 1]

Cevāhir جَوَاهِر (Ar.): bk. Cevāhirü'l-Fetāvā.

C. + de 18a/10, 18b/1, 19a/5, 19b/4, 20b/7, 21b/9, 22a/3

[= 7]

Cevāhirü'l-Fetāvā جَوَاهِرُ الْفَتَاوَا : Bir fetva kitabının adı.

c. + da 11a/13, 11b/10, 12a/3, 12b/13, 16a/4, 22b/11, 24a/13, 8b/13, 9a/9

[= 9]

cevāmi'-i kelimī جَوَامِعُ كَلِمِي : Vecize, kısa olup çok manaya gelen söz.

c. + dendür 28a/13

cihet جِهَت (Ar.): 1. Taraf, yan, yön, 2. Yer, mahal. (O.T.S. s.256)

c. + e 10b/13

cimā جِمَاع (Ar.): İnsanda çiftleşme. (O.T.S. s.257)

c. 29a/6, 37b/9

c. + da 17b/5

[= 3]

cimār جِمَار (Ar.): Kurban bayramında Mina'da bulunan üç şeytanın yaşlanması.
(O.T.S. s.257)

c. + dur 38a/13

cinn جِن (Ar.): Gözle görünmez, latif cisimlerden ibaret bir yaratık. (O.T.A.L. s.162)

c. 25a/8

cinn düşürücü جِنْدُشُورُجِي : Cin çıkartan kimse.

c. 25a/4

cins جِنْس (Ar.): nevi, çeşit, tür. (O.T.A.L. s.162)

c. + inden 37a/5

cisim جِسْم < cism (Ar.): 1. Beden, gövde. 2. Madde. (O.T.A.L. s.162)

c. + dür 2b/9, 8b/9

[= 2]

cümle جُمْلَة (Ar.): Bütün, hep, birikiş. (O.T.A.L. s.166)

c. 10b/2, 18b/5, 24b/8, 34b/11, 36b/3, 37a/13, 37b/6, 38b/6, 6a/6

c. + de 11b/9, 18b/1, 21b/12, 27b/5

c. + den 23b/1, 2b/2, 9a/5

c. + nüñ 16a/10

c. + si 12b/9, 19b/13, 4a/9, 7b/4, 7b/6, 7b/7

c. + sinde 11b/4

c. + ye 36a/9

[= 25]

çağır- جَاغَرُ : Birinin gelmesini kendisine yüksek sesle söylemek, seslenmek. (B.T.S.)

ç.-sa 19b/5

çal- جَالُ : 1. Başkasının malını gizlice almak, hırsızlık etmek, aşırmaq. 2. Vurarak veya sürterek ses çıkartmak. (B.T.S.)

ç.-arken 8b/10

çanak(ğ) چَنَاقُ : Topraktan yapılan yayvan kap. (O.T.S. s.275)

ç. + da 10b/1

ç. + ı 13a/6

çavuş چَاوُشُ : Orduda, divanda veya devlet dairelerinde hizmet eden kimselere verilen ünvan. (O.T.S. s.282)

ç. 14a/13

çehār چَهَارُ (Far.): Dört. (O.T.A.L. s.174)

ç. 29a/7

çık- جُئ- : İçeriden dışarıya varmak, gitmek. (B.T.S.)

ç.-arın 14b/10

çıkār- جُئَار- : Birinin veya bir şeyin çıkmasını sağlamak, çıkmasına sebep olmak. (B.T.S.)

ç.-ın 14b/11

ç.-sın 18a/11

[= 2]

çirkin جُرْكُن (Far.): 1. Pek kirli. 2. Güzel olmayan. (O.T.A.L. s.179)

ç. 12a/13

ç. + dūr 12b/1

[= 2]

çok جُوق : Sayı, nicelik, değer, güç, derece vb. bakımından büyük ve aşırı olan, az karşıtı. (B.T.S.)

ç. 11a/12, 20b/12

ç. + dur 11a/5, 2b/10, 6a/6

[= 5]

çokluk جُوقْلُك : Sayı veya ölçü yönünden çok olma durumu, çoğul, kesret, ekseriyet, teklik karşıtı. (B.T.S.)

ç. 36b/2

çölmek(g) جُؤْلَمَك : 1. Çömlük. 2. Bir çeşit bakır kap. (B.T.S.)

ç. 10a/7

ç. + i 9b/5

çubuk جُوبُق : 1. Körpe dal. 2. Değnek biçiminde ince, uzun ve sert olan şey. (B.T.S.)

ç. 12b/6

D

dāḥil دَاخِل (Ar.): 1. Giren, duhul eden. 2. Bir şeyin içinde bulunma, yer alma. (O.T.S. 310)

d. 11b/3, 4a/2

[= 2]

dāḥi دَاخِي : 1. Başka, gayrı, diğer. 2. Dahi, de. (O.T.S. s.310)

d. 11a/5, 11b/5, 12b/12, 14a/12, 14a/3, 14b/3, 14b/5, 15a/2, 15a/5, 15a/7, 15a/7, 15b/3, 15b/5, 16a/13, 16a/2, 16a/5, 16b/10, 16b/4, 17b/1, 17b/5, 18a/3, 18a/3, 18a/6, 18a/7, 18b/10, 19a/4, 19a/9, 19b/6, 19b/7, 19b/9, 20b/2, 20b/3, 20b/5, 21b/9, 22a/12, 22a/2, 22b/12, 22b/12, 22b/13, 22b/4, 23a/3, 23b/4, 24a/11, 24a/6, 24a/7, 24a/8, 25a/4, 25a/4, 25b/10, 25b/7, 26a/1, 26a/3, 26b/11, 27a/6, 27b/13, 28b/3, 28b/5, 29b/8, 2a/11, 2b/8, 30a/11, 30a/11, 30b/1, 34a/12, 34b/10, 34b/11, 34b/4, 34b/9, 35b/11, 35b/12, 36b/12, 36b/13, 37a/1, 37a/4, 37b/6, 37b/7, 38a/11, 38a/12, 38a/13, 38a/9, 38b/12, 3a/12, 4b/10, 5b/12, 5b/8, 6a/3, 6b/9, 7b/2, 8a/4, 8a/7, 8b/2, 9a/10, 9a/11, 9b/10, 9b/13, 9b/7

[= 96]

ḍarb ضَرْب (Ar.): Dövme, vurma. (O.T.A.L. s.187)

d. 12b/4, 12b/7

[= 2]

dāyye دَائِي < dāye (Far.): Taya, süt nine, çocuğa bakan dadı. (O.T.A.L. s.192)

d. + sine 20a/3

de- دَءَ : Söylemek, söz söylemek. (B.T.S.)

d.-di 13b/6, 17a/1, 25a/11

d.-diyse 29a/3

d.-düginden 1a/1

d.-r 29a/2, 29a/4

d.-yecek 10b/6,

[= 8]

def دَفْ (Ar.): Tef, zilli ve pullu bir çembere gerilmiş deriden ibaret çalgı. (O.T.A.L. s.193)

d. 8b/10

def دَفْ (Ar.): Öteye itme, savma, savulma. (O.T.A.L. s.193)

d. 26b/8

d. + e 26b/7

[= 2]

defin دَفِن < defn (Ar.): Gömme, gömülme. (O.T.A.L. s.193)

d. 5a/2

deg- دَكَّ : Aralık kalmayıncaya kadar birbirine yaklaşmak, dokunmak, temas etmek. (B.T.S.)

d.-meyüp 18b/12

d.-mez 14a/8

[= 2]

degil دَكِل : Cümle içinde art arda kullanılan iki veya daha çok özneyi, tümleci, yüklemi, aralarından bazılarına olumsuzluk kavramı vererek birbirine bağlayan veya yüklem olumsuz çekimini sağlayan kelime. (B.T.S.)

d. 11a/6, 17b/1, 17b/3, 19b/2, 31a/7

d. + dür 10a/11, 10b/10, 10b/11, 11b/11, 13b/5, 14a/3, 14a/4, 14b/12, 14b/6, 15a/13, 15b/5, 15b/8, 26b/13, 27b/12, 27b/7, 28a/6, 28a/9, 29a/11, 29b/1, 2b/6, 30a/9, 31b/11, 31b/3, 31b/8, 31b/9, 38b/10, 4a/3

d. + in 19b/2

[= 33]

degül دَكُل : bkz: degil.

d. 19a/3, 19a/5

d. + in 19a/4, 19a/6, 19a/8, 32a/7

[= 6]

dek دَك : Bir işin, bir durumun sona erdiği zaman veya yer, kadar, değin. (B.T.S.)

d. 4b/12

delālet دَلَالَت (Ar.): 1. Gösterme, yol gösterme. 2. İz, işaret. (O.T.A.L. s.195)

d. + den 36b/7

derlet- دَرَلَتْ < terlet- : Terlemesine sebep olmak. (B.T.S.)

d.-di 27b/3

d.-eni 27b/4

[= 2]

destere دَسْتَرَة (Far.): El bıçkısı, testere. (O.T.A.L. s.203)

d. 13b/5, 13b/7

d. + ñi 13b/2, 13b/4

[= 4]

devā دَوَاء (Ar.): 1. İlaç. 2. Çare, tedbir. (O.T.A.L. s.204)

d. 27a/6

deve دَوَة : Geviş getiren memelilerden, boynu uzun, sırtında bir veya iki hörgücü olan, yük taşımakta kullanılan hayvan. (B.T.S.)

d. 37a/3

d. + de 37a/4

[= 2]

devrān دَوْرَان (Ar.): Dünya, felek, zaman, talih. (O.T.A.L. s.206)

d. 30a/13, 30b/5, 31a/3, 31a/6, 31b/10, 31b/5, 32a/5

d. + ı 31b/5, 31b/6

d. + ına 30b/6

d. + la 31b/13

[= 11]

ḍāḳ ضَيْقٌ (Ar.): Dar olma, darlık. (O.T.A.L. s.210)

d. 22a/6

dīn دِينَ (Ar.): Allah'a inanma ve bağlanma. (O.T.A.L. s.212)

d. + i 16b/3

d. + iñden 19a/2

d. + lerden 16b/7

[= 3]

dīn-i İslām دِينَاسْلَام : İslam dini.

d. 1b/8

d. + a 40a/10

[= 2]

di- دِي- : Söylemek, söz söylemek. (B.T.S.)

d. 21a/3

d.-di 13b/5, 13b/8, 15a/5, 15a/6, 15a/8, 16a/3, 16b/5, 26a/11, 8b/3, 8b/6, 9b/8

d.-digümüz 34b/1

d.-dikde 10a/10, 19a/6, 24a/6

d.-dikleri 15a/12, 29a/9

d.-diklerinde 19b/2

d.-diklerinden 19b/11

d.-diler 26b/3, 26b/4

d.-diyse 14b/11

d.-dügi 7a/1

d.-dügin 12b/13

d.-dügiñ 19b/3

d.-dükde 19b/3

d.-düklerinde 11a/5, 11b/5, 14b/9

d.-düm 28a/4

d.-mege 28a/5

d.-mek 14b/12, 17b/6, 17b/7, 30a/7

d.-mekdür 17b/6, 35a/10, 35a/11, 35a/11, 35a/11, 35a/12, 35a/13, 35a/6, 3a/11,
6b/13

d.-mekle 31a/1, 34b/11, 35a/4

d.-mekleri 31a/13

d.-mese 21a/3

d.-meye 4b/3

d.-meyesin 17a/12

d.-meyüp 31a/1

d.-mez 21a/4, 40a/4

d.-mişdür 16a/1

d.-mişler 15b/13, 18a/8, 7b/8

d.-r 23b/9

d.-rken 27a/9

d.-rler 28b/8, 2a/12, 2b/9, 30b/1, 34a/10, 36a/5, 36a/7, 36a/7, 36a/8, 36a/9

d.-rse 11a/7, 17b/2, 17b/4

d.-rsem 17a/11

d.-se 10a/11, 10a/12, 10a/5, 10a/8, 10a/8, 10b/1, 10b/10, 10b/10, 10b/11, 10b/4, 10b/6, 10b/8, 11a/1, 11a/10, 11a/12, 11a/3, 11a/5, 11a/8, 11b/1, 11b/11, 11b/13, 11b/2, 11b/4, 11b/7, 11b/8, 11b/8, 11b/9, 12a/13, 12a/2, 12b/11, 12b/12, 12b/13, 12b/2, 13a/1, 13a/10, 13a/11, 13a/12, 13a/13, 13a/3, 13a/4, 13a/6, 13a/6, 13a/8, 13b/2, 14a/1, 14a/10, 14a/11, 14a/11, 14a/13, 14a/3, 14a/4, 14a/5, 14a/7, 14a/8, 14b/10, 14b/3, 14b/4, 14b/4, 14b/5, 14b/6, 14b/8, 16a/10, 16a/2, 16a/2, 16a/6, 16a/7, 16a/8, 16a/9, 16b/1, 16b/2, 18a/11, 18a/12, 18a/12, 18a/13, 18a/13, 18b/1, 18b/11, 18b/2, 18b/2, 18b/5, 18b/8, 19a/1, 19a/10, 19a/12, 19a/13, 19a/2, 19a/4, 19a/6, 19a/8, 19b/2, 19b/4, 19b/6, 19b/7, 19b/8, 19b/8, 20a/10, 20a/11, 20a/2, 20a/4, 20a/7, 20b/10, 20b/11, 20b/13, 20b/5, 20b/8, 21a/13, 21a/2, 21a/5, 21a/6, 21a/8, 21b/1, 21b/10, 21b/12, 21b/13, 21b/5, 22a/11, 22a/12, 22a/2, 22a/4, 22a/5, 22a/6, 22a/6, 22a/8, 22b/10, 22b/12, 22b/5, 22b/7, 22b/7, 22b/9, 23a/1, 23a/2, 23a/5, 23a/7, 23a/8, 23a/9, 23b/1, 23b/3, 23b/4, 23b/5, 23b/6, 23b/6, 23b/7, 24a/1, 24a/13, 24a/3, 24a/7, 24a/8, 24b/11, 24b/12, 24b/2, 24b/4, 24b/5, 24b/6, 24b/7, 24b/8, 25a/10, 25a/12, 25a/6, 25a/6, 25a/8, 25b/10, 25b/11, 25b/13, 25b/3, 25b/4, 25b/7, 25b/9, 26a/11, 26a/5, 26a/5, 26b/10, 26b/11, 26b/5, 27a/13, 27a/3, 27a/4, 27b/2, 27b/4, 28a/2, 28a/8, 28b/13, 28b/6, 29a/1, 29a/1, 29a/2, 29b/10, 29b/13, 30a/2, 30a/5, 30b/13, 32a/8, 35a/3, 7b/11, 8a/10, 8a/12, 8a/5, 8a/7, 8a/8, 9a/10, 9a/12, 9b/11, 9b/12, 9b/13, 9b/2, 9b/4, 9b/6, 9b/8

d.-seler 10a/4, 11a/13, 11a/9, 12a/1, 16a/13, 16a/5, 18b/7, 19a/11, 19a/4, 19a/9, 21a/3, 21b/9, 22a/2, 22b/11, 22b/13, 25b/13, 9a/10, 9b/7

d.-ye 17b/1, 17b/3, 18a/7, 19b/1, 21a/7, 35b/11, 35b/4

d.-yecek 19a/7, 26a/4

d.-yememekdür 3a/11

d.-yen 10b/5, 2a/7, 31a/12, 31a/3, 31a/4, 32a/1

d.-yenleri 8b/9

d.-yesin 17a/11, 17a/13

d.-yü 10b/8, 12a/11, 15a/5, 15b/11, 17a/11, 18a/5, 18a/5, 18a/9, 19b/12, 19b/5,
20a/1, 2a/8, 31a/6, 34a/12, 34b/5, 36b/8, 3a/9, 8a/7, 8b/4

d.-yüp 17a/8

[= 340]

dil دِل : Ağz boşluğunda, tatmaya, yutkunmaya, sesleri boğumlamaya yarayan etli, uzun, hareketli organ, tat alma organı. (B.T.S.)

d. + i 5b/3

d. + iyle 7a/8

d. + le 3b/2

d. + lerine 5b/8, 6a/4

[= 5]

dile- دِلْ- : Birinden bir şeyin yapılmasını istemek, rica etmek, arzu etmek. (B.T.S.)

d.-dükde 3a/2

d.-mek 34b/13

d.-rem 24b/7

d.-rseñ 20b/13, 21a/1

d.-se 34a/8

[= 6]

dinil- دِينَ- : 1. Ad verilmek. 2. Söylenmek, sözü edilmek. (B.T.S.)

d.-di 24b/12, 8b/2

d.-dikde 3a/10

d.-dükde 22a/10

d.-mek 6a/1

d.-mez 23b/4

d.-ür 31a/10, 31a/104b/9

[= 9]

diñle- دِنْـلَ : İşitmek için kulak vermek. (B.T.S.)

d.-mez 40a/6

d.-mezin 19a/10

d.-ñ 39a/7, 39a/8

d.-yüp 2a/5

[= 5]

dirhem دِرْهَم (Far.): 1. Eski okkanın dörttyüzde biri. 2. Gümüş para. (O.T.A.L. s.213)

d. 24a/5, 37b/3

d. + dür 37b/4

d. + e 14a/6

d. + leredür 14a/5

[= 5]

dişi دِشِي : Yumurta oluşturan veya yavru doğuran (birey). (B.T.S.)

d. + li 37a/9

dög- دُوكْ : Dövmek. (B.T.S.)

d.-ersin 19a/6

dön- دُونْ : Kendi ekseni üzerinde veya başka bir şeyin dolayında hareket etmek.

(B.T.S.)

d.-dükleri 30b/12

d.-düm 35b/3, 35b/7

d.-mezse 29a/11

[= 4]

dönder- دُونْدَرْ : Döndürmek, çevirmek. (B.T.S.)

d.-dikden 1b/11

dördünci دُورْدُنْجِي < dördüncü: Dört sayısının sıra sıfatı, sırada üçüncüden sonra gelen.

(B.T.S.)

d. 35a/11, 4a/6

d. + si 17b/8, 35a/8, 37a/2

[= 5]

du'ā' دُعَاءْ (Ar.): 1. Yakarış. 2. Tanrı'ya yalvarma, yakarış için söylenen dinî metin.

(B.T.S.)

d. 22b/4, 22b/4

d. + yı 1a/1

[= 3]

dülger دُولْجَر (Far.): Yapıların kaba ağaç işlerini yapan kimse. (B.T.S.)

d. + ler 13b/6

dükkān دُكَّانْ (Ar.): İçinde öteberi satılan oda, yer. (O.T.A.L. s.219)

d. 13b/4

d. + a 13b/4

d. + da 13b/3

[= 3]

dünyā دُنْيَا (Ar.): İçinde yaşadığımız âlem, yer yuvarlağı. (O.T.A.L. s.220)

d. + da 14b/10, 24a/5, 24b/9

d. + dan 18a/11, 3a/3

d. + ya 34b/13

[= 6]

dürlü دُورْلُو : Türlü, çeşitli. (B.T.S.)

d. 30a/10

düş- دُوشَ : Yer çekiminin etkisiyle boşlukta, yukarıdan aşağıya inmek. (B.T.S.)

d.-er 36a/2, 38b/6

[= 2]

düzed- دُوَزَدَ : 1. Yoluna koyma, tanzim etmek, tertip etmek. 2. Düzeltmek, tesviye etmek. (B.T.S.)

d.-ir 39b/11

E

ebleh اَبْلَهْ (Ar.): Pek akılsız, ahmak, bön. (O.T.A.L. s.225)

e. 28b/13

ecil اَعِلْ < ecl(Ar.): Sebep, illet. (O.T.A.L. s.228)

e. + den 15b/12, 28a/7, 2b/9, 5a/3, 5a/8

[= 5]

ecnebī اَجْنَبِيْ (Ar.): Yabancı, taşralı. (O.T.A.L. s.229)

e. 22b/9

ecr اَجْرْ (Ar.): 1. Bir iş karşılığında verilen şey, karşılık, ücret. 2. Mükafat, sevap. (O.T.S. s.380)

e. + i 26b/2, 26b/2

[= 2]

edeb اَدَبْ (Ar.): İyi terbiye, naziklik, usluluk. (O.T.A.L. s.230)

e. 31b/4

ednā اَدْنَا (Ar.): Pek aşağı, en bayağı, çok alçak. (O.T.A.L. s.231)

e. 37a/12

edük اَدُكْ : Patik, çocuk ayakkabısı. (B.T.S.)

e. 4a/7, 4a/9

[= 2]

ef'āl أَعْمَال (Ar.): İşler, ameller. (O.T.A.L. s.232)

e. 28a/4

ef'āl-ı küfür أَعْمَالُ الْكُفْرِ : üfür olan fiiller, davranışlar.

e. 4b/9

ef'dal أَفْضَل (Ar.): 1. Daha faziletli. 2. En âlâ, en üstün. (O.T.A.L. s.232)

e. 3b/12

e. + dur 4a/1

[= 2]

efendî أَفَنْدَى (Rum.): 1. Günümüzde bey unvanından farklı olarak özel adlardan sonra kullanılan ikinci derecede bir unvan. 2. Buyruğu yürüten, sözü geçen kimse. (B.T.S.)

e. + müñ 11a/3

eg- أَكْ : Düz olan bir şeyi eğik duruma getirmek. (B.T.S.)

e. 18a/5

e.-üp 30b/2

[= 2]

eger أَكْر (Far.): Şart edatıdır; eğer, şayet manasındadır. (O.T.A.L. s.236)

e. 11a/6, 11a/6, 11a/8, 14b/10, 17b/1, 17b/2, 17b/4, 18a/2, 18a/3, 19a/6, 19b/7, 20a/4 20a/5, 20b/7, 21a/4, 21b/2, 22a/8, 23a/1, 23a/4, 23b/3, 23b/5, 24b/1, 24b/13, 25a/1, 25a/13, 25a/6, 25b/1, 25b/10, 25b/12, 25b/2, 25b/8, 25b/9, 26a/11, 26a/12, 28b/13, 28b/4, 28b/5, 28b/6, 28b/7, 29a/1, 29a/11, 29a/3, 31a/11, 32a/8, 34b/7, 35b/2, 35b/4, 36b/3, 37b/1, 38a/9, 38b/5, 38b/5, 3b/9, 6b/6, 7a/1, 7b/3

[= 55]

egerçi أَكْرْچِه (Far.): Her ne kadar, olsa da, ise de. (O.T.A.L. s.236)

e. 30b/8

ehādīs-i şerīfe أَحَادِيثُ شَرِيفَة : Mübarek hadisler.

e. + nüñ 15b/7

e. + yi 15b/9

[=2]

ehemm اهم (Ar.): çok mühim olma, daha mühim.

e. 17a/6

e'imme ائمة (Ar.): İmamlar. (O.T.S. s.390)

e. + sinüñ 19b/11

ehl اهل (Ar.): 1. Sahip, malik. 2. Maharetli, usta. (O.T.A.L. s.237)

e. + im 11a/10

ekbād اكْبَاد : ?

e. 28b/8

ek(i)l اكل (Ar.): Yeme. (O.T.S. s.391)

e. 22a/1

e. + i 31b/9

ekşer اكْثَر (Ar.): En çok, daha ziyade. (O.T.S. s.392)

e. 25b/1

el آل : Kolun bilekten parmak uçlarına kadar olan, tutmaya ve iş yapmaya yarayan bölümü. (B.T.S.)

e. + e 27a/3

e. + i 5b/3

e. + in 27b/12, 30b/2

e. + ine 12b/6

e. + iyle 27b/11

e. + üm 28a/1

[= 7]

el-ān الْآن (Ar.): Şimdi, şimdiki halde. (O.T.A.L. s.243)

e. 17a/1, 21a/4

[= 2]

elem أَلَمَ (Ar.): Sııntı, ıstırap, keder. (O.T.S. s.395)

e. + ümden 20b/10

elfāz-ı küfür الْفَاطِكُفْرُ : 1. Bir kitap ismi. 2. Küfür lafızları.

e. 1b/1, 4b/9, 5a/6, 5b/11, 5b/13, 6b/4

e. + e 4b/11

e. + i 5a/11, 5b/8

e. + üñ 6b/1

[= 10]

elli أَلْئى : Kırk dokuzdan sonra gelen sayının adı. (B.T.S.)

e. 37b/11

el-cevāb الْجَوَابُ (Ar.): Cevap.

e. 29b/1, 29b/11, 29b/6, 30a/1, 30a/10, 30a/12, 30a/3, 30a/5, 30a/8, 30b/4,

30b/8, 31a/1, 31a/10, 31a/5, 31a/8, 31b/3, 31b/6, 32a/2, 32a/6, 32a/8, 39a/4

[= 21]

el-fakīr الْفَقِيرُ (Ar.): Fakir.

e. 39a/5

elzem أَلْزَمَ (Ar.): daha lazım, lüzumlu. (O.T.A.L. s.246)

e. + dür 17a/6

emīn أَمِينُ (Ar.): Emniyet sahibi, korkusuz, birine emniyet eden, güvenen. (O.T.A.L. s.247)

e. 15b/3, 15b/4, 15b/4

[= 3]

emīr أَمِير (Ar.): Bir kavmin, bir şehrin başı, beyi. (O.T.A.L. s.248)

e. + e 13a/13

emīrcik أَمِيرْجِك : Emircik, küçük bey.

e. 13a/13

em(i)r أَمْر (Ar.): 1. Buyurma, buyruk, ferman. 2. İş, konu. (O.T.A.L. s.249)

e. 10b/10, 10b/12, 13a/1, 13b/10, 20b/6, 24b/2, 8b/4

e. + i 11b/1, 11b/6, 27b/9

e. + üñ 11a/7

[= 10]

emr-i āhīret أَمْرِ آخِرَت : Ahret işi.

e. + i 5b/7

emr-i dūnyā أَمْرِ دُنْيَا : Dünya işi.

e. + ya 5b/7

emṣāl أَمْثَال (Ar.): Benzerler, örnekler. (O.T.S. 401)

e. + i 2b/10

e. + inde 14b/5

[= 2]

enbiyā أَنْبِيَاء (Ar.): Nebiler, peygamberler. (O.T.S. s.403)

e. + dan 4a/5

ensāb أَنْسَاب (Ar.) : Nesepler, soylar. (O.T.S. s.406)

e. + ma 2b/13

enseb أَنْسَب (Ar.): 1. Uygun, yaraşır. 2. Çok asil, soylu. (O.T.S. s.406)

e. + dūr 30b/10

er أَرْ : Erkek. (B.T.S.)

e. 20b/9, 39b/10, 40a/1, 40a/12

e. + inden 20b/2

e. + ine 20a/11

e. + iñden 20b/4

e. + lere 17a/2, 40a/11, 7b/10

e. + leri 17a/8

[= 11]

erkek أَرْكَكٌ : İnsan, hayvan ve bitkilerin dişiye dölleyecek cinsten olanı. (B.T.S.)

e. + li 37a/9

erlik أَرْكَكٌ : Erkeklik, yiğitlik. (B.T.S.)

e. 40a/12

eşahh أَصَحُّ (Ar.): Daha sahih, doğru. (O.T.A.L. s.263)

e. 25b/5

eşer أَثَرٌ (Ar.): 1. Nişan, iz, alamet. 2. Basılmış kitap. (O.T.A.L. s.264)

e. + den 36b/5

eşim أَثِيمٌ (Ar.): Günahkâr, yalancı, kabahatli. (O.T.A.L. s.266)

e. 3b/10, 36a/12

eşedd أَشَدُّ (Ar.): Şiddetli, çetin, sert. (O.T.A.L. s.269)

e. + dür 21a/7, 23a/12

eşyā أَشْيَاءٌ (Ar.): 1. Nesneler, mevcut olan şeyler. (O.T.A.L. s.272)

e. 27b/7

et- أَتَ : Bir işi yapmak. (B.T.S.)

e.-mek 24b/10

e.-sem 17a/10

[= 2]

ev ؤ: Yalnız bir ailenin oturabileceği biçimde yapılmış yapı. (B.T.S.)

e. 9b/3

e. + de 13a/11

e. + inde 3b/7

[= 3]

evlā ؤلاء : Daha uygun, daha layık. (O.T.A.L. s.275)

e. + dur 31a/2

evlād ؤلاد (Ar.): Çocuklar. (O.T.A.L. s.276)

e. 2b/13

e. + ı 16b/4, 20a/2

e. + ım 11a/10

e. + ımdan 23a/9

e. + ına 20a/2

[= 6]

evli ؤلی : Evlenmiş olan kadın veya erkek. (B.T.S.)

e. 18b/4, 29b/10

evvel ؤل (Ar.): Birinci, ilk. (O.T.S. s.426)

e. 20b/1, 22b/9, 28b/3, 36a/4, 37a/3, 37b/1, 5a/13

[= 7]

evvelā ؤلاء (Ar.): Birinci olarak, her şeyden evvel. (O.T.S. s.426)

e. 6a/3, 17b/7, 34a/8, 34a/9, 37a/3

[= 5]

evvelki ؤلکی : Önce olan, önceki. (B.T.S.)

e. + si 35a/10, 35a/5, 3a/9

[= 3]

ey أَى : Seslenme ünlemi.

e. 17b/3

eyd- أَيْدَ : bkz: eyit-.

e.-e 17a/10, 35b/5

e.-ür 10b/2, 10b/7, 11b/10, 12a/10, 12a/3, 12a/4, 12a/6, 12b/1, 12b/10, 12b/11, 12b/2, 12b/8, 13a/1, 13a/2, 13a/4, 13b/11, 14a/2, 14a/7, 15a/12, 16a/1, 16a/11, 16a/12, 16a/5, 16b/2, 19b/9, 22a/9, 22b/1, 22b/11, 22b/8, 23a/1, 23a/11, 23a/6, 23b/2, 23b/9, 24a/9, 24b/1, 24b/11, 24b/13, 24b/3, 24b/9, 25a/5, 26b/4, 26b/6, 28a/13, 28b/12, 29a/5, 3a/4, 3a/5, 4a/8, 7a/8, 8a/6, 9a/13, 9a/6, 9a/9, 9b/1, 9b/2, 9b/5

e.-ürsin 20b/10

[= 60]

ey(i)t- أَيْتَ : Demek. (B.T.S.)

e.-di 3a/7, 13b/5, 13b/6, 17a/1, 32a/3, 8b/3, 8b/4

e.-memekdür 3a/10

[= 8]

eyle أَيْلَه : Öyle. (B.T.S.)

e. 11b/2

eyle- أَيْلَه : Etmek, yapmak. (B.T.S.)

e. 6a/10, 16a/2, 16a/8, 20b/4, 22a/10, 22a/11, 36b/11, 7a/4, 8a/7

e.-di 10a/12, 13b/10, 13b/11, 13b/9, 15a/7, 15a/8, 24a/13, 40a/11, 40a/12

e.-dügi 38a/10

e.-dügümde 5b/12

e.-düm 22a/12, 8a/10

e.-me 7a/7

e.-mek 17b/10, 27b/6, 29b/6, 31a/2, 38a/2

e.-mekdür 35a/2, 35a/9, 38a/12, 4a/13, 6a/3

e.-mezse 4b/11

e.-mişdür 5a/7

e.-mişlerdür 5b/11

e.-r 24b/2

e.-se 11b/11, 12a/11, 12b/7, 13b/12, 13b/13, 14a/2, 14a/4, 18a/9, 19b/9, 20a/13, 20b/1, 21a/10, 21a/12, 21a/9, 21b/3, 22b/1, 22b/3, 22b/4, 23a/10, 23b/13, 24a/10, 25a/3, 26a/2, 26a/9, 27a/13, 27a/3, 27a/9, 27b/3, 27b/4, 28a/8, 28b/13, 28b/2, 29a/6, 29a/7, 31b/5, 38a/10, 7a/13, 7b/10, 7b/12, 8a/1, 8a/4, 8b/12, 9a/5, 9a/7, 9a/7, 9a/9

e.-seler 36b/4, 38b/2

e.-sün 18a/13, 18b/1

e.-ye 18a/8, 36b/7, 36b/7, 7a/1

e.-yen 32a/5

e.-yüp 17a/1

[= 93]

eyü أَيُّ: İyi. (B.T.S.)

e. + ce 30a/4

e. + dür 16a/4

[= 2]

ezber أَزْبَرَ (Far.): Bir metni veya bir sözü eksiksiz tekrarlayabilecek biçimde akılda tutma. (B.T.S.)

e. 29b/13

ezberle- أَزْبَرْلَه : Bir şeyi olduğu gibi akılda tutmak, ezber etmek, hıfz etmek. (B.T.S.)

e.-mek 34a/11

e.-mekdür 35b/1

[= 2]

F

fācīr فَاعِرٌ (Ar.): Kötü huylu, yaramaz, günahkâr kimse. (O.T.S. s.431)

f. 31a/1

fahırlan- فَخِرْلُنْ : Övünmek.

f.-mağ 5b/5

fā'idē فَائِدَة (Ar.): Fayda, yarar, kar, kazanç. (O.T.S. s.433)

f. 14b/6, 34b/13, 6a/9, 6b/5, 7a/10

[= 5]

fakīh فَكِيه (Ar.): 1. Fıkıh bilgini. 2. Zeki, kavrayışlı. (O.T.S. s.435)

f. 3b/12, 13b/1, 13b/3, 13b/3, 13b/4, 13b/5, 13b/8, 16a/3, 19b/9

f. + e 12a/12

[= 9]

fakīr فَكِير (Ar.): yoksul, parasız, züğürt.

f. 22b/3

f. + e 22b/1

[= 2]

fakīr-i pūr-takṣīr فَكِيرٌ طُورُ تَكْصِيرٍ : Günahı çok olan yoksul.

f. 5a/8

farq فَرق (Ar.): 1. Ayrılık, ayrılma. 2. İki şeyden her birinin başka türlü olması, başkalık.

(O.T.S. s.438)

f. 5b/6

farz فَرَض (Ar.): 1. İslam dinince özür olmadıkça yapılması zorunlu olan oruç, hac, zekat gibi ibadet. 2. Zaruri, lüzumlu, gerekli. (O.T.S. s.439)

f. 10b/11, 11b/11, 11b/13

f. + dur 34a/8

f. + ı 38a/7

[= 5]

farz-ı 'ayn فَرَضَيْنِ : Her Müslüman'ın yerine getirmesi gereken Allah buyruğu.

f. 2a/4

f. + dur 34a/11

[= 2]

fāsık فَاسِقٌ (Ar.): Allah'ın emirlerine uymayan veya bunları inkâr eden, sapkın, günah işleyen. (O.T.S. s.440)

f. 31a/1, 3b/11

f. + dur 31b/11

f. + lardan 36a/12

[= 4]

fāsîd فَاسِدٌ (Ar.): 1. Çirkin, kötü, fena. 2. Yanlış, bozuk. (O.T.S. s.441)

f. 28b/2, 28b/8, 38a/10, 5b/2, 5b/4

[= 5]

fātiha فَاتِحَةٌ (Ar.): 1. Giriş, başlangıç. 2. Kur'anı Kerim'in birinci suresi. (O.T.S. s.442)

f. 39a/3

fāzıl فَاضِلٌ (Ar.): Faziletli, erdemli. (O.T.S. s.443)

f. 1b/5, 6b/3

[= 2]

fe-emma فَامَّا (Ar.): Kaldı ki, gelince. (O.T.A.L. s.291)

f. 5a/11

feḥm فَهْمٌ (Ar.): Anlama, anlayış. (O.T.A.L. s.291)

f. 5a/7

feḥmī فَهْمِيّ (Ar.): Fehme mensub, feḥm ile ilgili. (O.T.A.L. s.291)

f. 28a/12

ferāġat فَرَاعَتْ (Ar.): Vazgeçme, El çekme. (O.T.A.L. s.294)

f. 8b/7

feseķa فَسَقَة (Ar.): Günah işleyenler, sapkınlık. (O.T.A.L. s.300)

f. 31b/12o.

fetāvā فَتَاوَا (Ar.): Müftünün verdiği şer'î cevaplar. (O.T.A.L. s.300)

f. 6b/4

Fetāvā-yı Bedī فَتَاوَا أَبَدِيَّة : Bir fetva kitabının adı.

F. + de 28b/12

Fetāvā-yı Cevāhir فَتَاوَا أَجْوَاهِر : Bir fetva kitabının adı.

F. + de 20a/12

Fetāvā-yı Hāvī فَتَاوَا أَحْوَاي : bkz: Fetāvā-yı Hāvīyye

F. + de 16a/12, 24a/9

[= 2]

Fetāvā-yı Hāvīyye فَتَاوَا أَحْوَاي : Bir fetva kitabının adı.

F. + de 21a/2

Fetāvā-yı Kāḍī-ḥān فَتَاوَا أَقْضَايْخَان : bkz: Fetāvā-yı Kāḍī-ḥāne.

D. + da 23a/6

Fetāvā-yı Kāḍī-ḥāne فَتَاوَا أَقْضَايْخَانَة : Bir fetva kitabının adı.

F. + de 26b/4, 9b/4

[= 2]

Fetāvā-yı Muḥīṭ فَتَاوَا أَيْمُحِيط : Bir fetva kitabının adı.

F. + de 10b/7, 12a/6, 12b/2, 13a/10, 14a/2, 15a/11, 20a/12, 22a/12, 22a/13,

24b/11, 9b/8

[= 11]

Fetāvā-yı Şuğrā فِتَاوْ أَبْصُرَا : Bir fetva kitabının adı.

F. + da 12a/2, 13a/4, 20a/12, 23b/8

[= 4]

Fetāvā-yı Tetimme فِتَاوْ أَبْتَنِمْمَة : Bir fetva kitabının adı.

F. + de 21a/3

Fetāvā-yı Zahriyye فِتَاوْ أَبْظَهْرِيَّة : Bir fetva kitabının adı.

F. + de 10a/9, 11a/1, 11a/11, 11a/2, 12a/12, 12b/11, 12b/7, 13a/7, 14a/7,
14b/11, 14b/7, 16a/11, 23b/2, 24b/13, 24b/9, 8a/1, 8b/7, 9a/12

[= 18]

Fetāvī-i Tatar-ḥāniyye فِتَاوْ بِنَاتَارْ خَانِيَّة : Bir fetva kitabının adı.

F. + de 3a/4

fetvā فِتْوَا (Ar.): Müftü tarafından verilen şer'î hüküm veya karar. (O.T.A.L. s.301)

f. 13b/10, 19b/12, 30b/9

f. + sina 19b/13

f. + yı 13a/9

[= 5]

Fevzü'n-necāt فَوْزُ النَّجَات : Bir kitap ismi.

F. + da 11a/9, 12a/1, 19a/3, 20b/13, 23a/6, 9b/2

[= 6]

fırak-ı dālle فَرَقَضَالَّة : Dalalete gitmiş fırkalar.

f. + den 3a/1

f. + dür 2a/11

[= 2]

fīl فِعْل (Ar.): İş, kâr, eylem. (O.T.A.L. s.306)

f. + de 19a/10

f. + den 19a/11

f. + leri 5a/6

[= 3]

fī-zemānina فِيزْمَانِينَا (Ar.): Zamanımızda, devrimizde. (O.T.A.L. s.305)

f. 6a/6, 30a/11, 30b/6, 31a/9, 32a/5

[= 5]

fūlān فُلَانٌ (Ar.): Herhangi bir şahıs, belirsiz bir şey. (O.T.A.L. s.311)

f. 10b/13, 16a/2, 16a/8, 16a/8, 20b/7, 21a/7, 23a/1, 23a/4, 24a/12, 24b/1, 24b/4,

25b/8, 26b/5, 27a/3, 27a/4, 35b/5, 35b/6

f. + ı 19a/5

f. + ñ 18b/2

f. + uñ 18b/5

[= 20]

fūrce فُرْجَة (Ar.): İki şey arasındaki açıklık, yarık, aralık. (O.T.A.L. s.311)

f. 5b/8

G-Ğ

gāfil غَافِلٌ (Ar.): Gaflette bulunan, ihmal eden. (O.T.A.L. s.315)

ğ. + lerdür 15a/10, 17a/6, 22b/6

[= 3]

gaflet غَفْلَتٌ (Ar.): Gafillik, boş bulunma, ihmalsizlik. (O.T.A.L. s.315)

ğ. 36a/6, 37b/13

[= 2]

garāmet غَرَامَتٌ (Ar.): Borç, diyet gibi şeyleri ödeme. (O.T.A.L. s.319)

ğ. + i 22b/12

garaz غَرَضٌ (Ar.): Hedef, gaye, maksat. (O.T.A.L. s.319)

ğ. + ı 25b/12

ğayrı غَيْرِي < ğayr (Ar.): Ayrı, başka, özge. (O.T.A.L. s.322)

ğ. 2a/10, 11a/4, 20a/13, 23a/11, 28a/9, 8a/5

ğ. + dur 37b/2

ğ. + lar 18b/6, 7b/4, 7b/7

ğ. + sı 19b/10

ğ. + ya 12a/7, 23b/1, 26a/7

[= 13]

ğazā غَزَاء (Ar.): Din uğruna savaş. (O.T.A.L. s.326)

ğ. + da 10b/7

ğazab غَضَب (Ar.): Dargınlık, kızgınlık, hiddet, öfke. (O.T.A.L. s.326)

ğ. 21b/1

geç- كَجْ : 1. Bir yerden başka bir yere gitmek. 2. Bir şeyi bundan böyle yapma durumunda olmamak. (B.T.S.)

g. 19a/11

g.-ebilen 36a/1

g.-emeyen 36a/2

g.-er 38b/5

g.-miş 37a/7

[= 5]

gedā كَدَاء (Far.): Dilenci, yoksul. (O.T.A.L. s.327)

g. 40a/3

gel- كَلْ : Ulaşmak, varmak. (B.T.S.)

g. 10b/6, 14a/11, 14a/11, 14b/3, 22a/10, 9b/6

g.-di 13b/4, 22a/5, 22a/6, 22a/6, 8a/12

g.-düğine 7a/11

g.-dükde 22a/5

g.-en 35b/5, 5a/6

g.-ince 18b/13

g.-mekden 35a/1

g.-mesi 29b/7

g.-meye 36b/4

g.-mez 19a/8, 25a/7, 27a/10, 8a/10

g.-miş 35b/6

g.-se 12b/10

g.-sün 11b/2

g.-üp 13b/9, 19b/11, 30a/13, 3a/2

g.-ür 12b/11, 29a/3, 29b/11, 30a/3, 30a/5, 37b/11, 37b/13

g.-ürse 1a/1

g.-ürsin 13a/5

[= 39]

gelin كَلِيْنٌ : Evlenmek için hazırlanmış, süslenmiş kız, evlenmiş kadın. (B.T.S.)

g. 18a/7

g. + e 18a/3, 18a/4

[= 3]

ger كَر (Far.): bkz: eger.

g. 14b/3

gerçek كَرَجَكْ : Yalan olmayan, doğru olan şey, hakikat. (B.T.S.)

g. 23b/1

g. + den 13a/4

[= 2]

gerdek(g) كَرْدَك (Far.): Gelin ve damadın düğün gecesi baş başa kalmaları ve ilk kez birlikte olmaları. (B.T.S.)

g. + e 17b/13

gerek كَرَك : 1. İcap. 2. Gerçekleşmesi zorunlu olarak beklenen, lazım. (B.T.S.)

g. 13a/11, 21b/13, 21b/13, 23b/2, 29b/6, 31b/4, 37a/13

g. + dür 17a/10, 17b/13, 27b/7, 29b/11, 36b/9

[= 12]

getür- كَتُور - getir- : Gelmesini sağlamak. (B.T.S.)

g. 21b/10, 21b/10, 24a/6, 9b/10

g.-düğine 3b/1

g.-e 27a/10

g.-en 28a/1, 28a/2

g.-eyim 21b/11

g.-di 15a/4

g.-düm 28a/2

g.-iverür 27b/13

g.-medüm 8a/8

g.-mege 27b/11, 27b/12

g.-meyince 14a/12, 14a/13

g.-mezdüm 25b/9

g.-miş 7b/9

g.-mişdür 7b/3, 8a/13, 8a/2, 8b/8

g.-müşdür 7b/13, 8b/10, 8b/13

g.-se 7a/11

g.-üñ 8b/4

g.-üp 28b/5, 8a/9, 9b/12

[= 31]

gey- كَى : Bkz: giymek.

g. + mek 7b/11

gıybet غَيْبَت (Ar.): 1. Kaybolma. 2. Aleyhte bulunma, arkasından söyleme. (O.T.A.L. s.333)

ğ. 38a/1

gibi كَبِي : E benzer. (B.T.S.)

g. 2b/6, 39b/13, 4a/3, 4a/6, 7b/11, 9b/3

g. + dür 14a/10, 26a/11, 29a/10, 31b/12

g. + yin 19b/3

[= 11]

gice كِجَة < gece : Genellikle saat 22'den itibaren gün ağarınca kadar geçen süre, tün, şeb. (B.T.S.)

g. 15b/5, 34b/8

g. + si 35b/12

[= 3]

gir- كِرْ : Dışarıdan içeriye geçmek. (B.T.S.)

g.-mege 24b/2

g.-mez 27a/3, 39b/5

g.-mezem 24b/2

g.-se 17b/13

[= 5]

git(d)- كَيْتَ : 1. Bir yere doğru yönelmek. 2. Bir yerden veya bir işten ayrılmak.

(B.T.S.)

g.-di 13b/3

g.-dikde 13b/1

g.-eler 3a/4

g.-elüm 12b/12, 14a/11, 14b/3

g.-er 36a/2, 38a/4, 38b/5

g.-ersen 13a/3

g.-me 13a/3

g.-mezin 14a/13, 14b/4

[= 13]

giy- كَى- : Örtünüp korunmak için bir şeyi vücuduna geçirmek. (B.T.S.)

g.-mek 26b/6, 26b/7, 38a/11

g.-mekdür 38a/8

g.-se 21a/9

[= 5]

gök كُوكْ : İçinde gök cisimlerinin hareket ettiği sonsuz boşluk, uzay, sema, asuman, feza. (B.T.S.)

g. + de 25a/12

göñ(ü) كُوكْ : Sevgi, istek, düşünüş, anma, hatırlama vb. kalpte oluşan duyguların kaynağı.

(B.T.S.)

g. + üne 7a/11

gör- كُور- : Göz yardımıyla bir şeyin varlığını algılamak, seçmek. (B.T.S.)

g.-düm 5a/10, 8a/5

g.-düñ 19a/2

g.-e 37a/1

g.-eyin 25b/3

g.-medüm 8a/5

g.-mekdür 4a/8

g.-miş 14b/2

g.-üp 10b/8, 12a/13, 21b/5, 26a/3, 3b/9

g.-ür 38b/7

g.-ürlerdi 4a/10

g.-ürsin 24a/3

[= 16]

göre كُورَ : Bir şeye uygun olarak, bir şey uyarınca, gereğince. (B.T.S.)

g. 2a/5

göster- كُوسْتَرُ : Birini veya bir şeyi işaretle belirtmek. (B.T.S.)

g. 25b/11

göz كُوزُ : Görme organı. (BT.S.)

g. + i 5b/3

gözet(d)- كُوزْتُ : 1. Korumak, bakmak, özen göstermek, himaye etmek. 2. Önem vermek, göz önünde bulundurmak, ayrı tutmak. (B.T.S.)

g.-ir 39b/10

g.-mezse 40a/2

[= 2]

ğusül غُسلُ < ğusl (Ar.): Cünüplük, hayız ve nifas hallerinden sonra din gereğince yıkanma, arınma. (O.T.A.L. s.339)

ğ. 36b/11

ğ. + den 11b/11

[=2]

güç(c) كُؤ : Fizik, düşünce ve ahlak yönünden bir etki yapabilme veya bir etkiye direnebilme yeteneği, kuvvet. (B.T.S.)

g. + dür 12a/2

g. + i 17b/9, 35a/9

g. + üm 5a/8

[=4]

göl- كُول : İnsan, hoşuna veya tuhafına giden olaylar, durumlar karşısında, genellikle sesli bir biçimde duygusunu açığa vurmak. (B.T.S.)

g.-dükleriçün 4b/11

g.-enler 26a/3, 4b/10, 7b/2

g.-se 12b/4, 12b/8

g.-seler 12b/9, 7b/4

[=8]

gümiş كُؤش : Gümüş. (B.T.S.)

g. + de 37b/3

gün كُون : Yer yuvarlağının kendi eksenini etrafında bir kez dönmesiyle geçen 24 saatlik süre. (B.T.S.)

g. 37b/10, 37b/10, 37b/10, 37b/11, 37b/12

g. + de 21b/8

g. + i 21b/4, 37b/11

g. + inde 21b/2, 21b/6, 24a/5, 24a/7, 24a/9, 25b/6

g. + ine 21b/7

g. + inüñ 24a/3

[=16]

günāh كُنَاة (Far.): Dinî bakımdan suç sayılan iş veya davranış, vebal. (B.T.S.)

g. 4b/2

g. + 1 26b/2

[= 2]

günāh-kār كُنَاهُكَار (Far.): Günaha giren veya günah işleyen, kabahatli. (O.T.S. s.535)

g. 26b/2

günāh-ı şağā'ir كُنَاهُصَغَائِر : Küçük günahlar.

g. 22a/10

gündüz كُونُوز : Günün sabahtan akşama kadar süren aydınlık bölümü. (B.T.S.)

g. 34b/8

güneş كُونُش : Gezegenlere ve yer yuvarlağına ışık ve ısı veren büyük gök cismi.

(B.T.S.)

g. 39a/11

g. + den 38b/11

[= 2]

güyegü كُيُكُو : Damat, güveyi. (O.T.S. s.539)

g. 18a/4, 18a/6

[= 2]

H

haber خَبَر (Ar.): Yeni bilgi, son olarak duyulan söz veya havadis. (O.T.S. s.543)

h. 26a/13

habīs حَبِيب (Ar.): Kötü, fena, çirkin. (O.T.S. s.546)

h. 30a/5

hacc حَج (Ar.): İslam'ın beş şartından biri olan, Müslümanlarca zilhicce ayında

Mekke'de yapılan Kâbe'yi ziyaret ve tavaf ibadeti. (B.T.S.)

h. 17b/9, 35a/9

h. + dur 38a/7

h. + ı 38a/10

h. + uñ 38a/10, 38a/7

[= 6]

ḥāce خواجه (Far.): Efendi, ağa, çelebi. (O.T.S. s.546)

h. + lerine 26a/2

h. + sine 12b/5

[= 2]

ḥadīs-i mütevâtir حَدِيثُ مُتَوَاتِرٍ : Doğru kabul edilen yaygın hadis.

h. + i 7b/9

ḥadīs-i şahīh حَدِيثٌ صَحِيحٌ : Sahih, doğru hadis.

h. 14a/3

ḥadīs-i şerīf حَدِيثٌ شَرِيفٌ : Mübarek hadis.

h. + de 2a/8, 6b/9

h. + i 8a/1

h. + ini 8a/3

[= 4]

ḥāiz حَائِضٌ (Ar.): 1. Hayzını, adetini gören kadın. 2. Namazsız kadın. (O.T.S. s.556)

h. 22b/6

ḥakāret حَقَارَتٌ (Ar.): Saygısızca davranma, hürmetsizlik etme. (O.T.S. s.558)

h. 6b/11

h. + ine 6b/13

[= 2]

ḥakīr حَقِيرٌ (Ar.): Hor, bayağı, adi. (O.T.S. s.561)

h. 5b/12, 7a/2

[= 2]

ḥakk حَقّ (Ar.): Doğruluk, doğru ve gerçek olan şey. (O.T.S. s.557)

h. 24a/12, 25b/6, 27b/10, 27b/13, 27b/5, 29a/9, 36b/8, 38b/7, 39a/13, 39a/9,
3b/1, 4b/6, 7a/5, 9b/7

h. + ımı 25b/7

h. + ın 40a/1

h. + ında 15b/1

h. + ından 38b/4

h. + ımı 13b/7, 39b/10

[= 20]

ḥāl حَال (Ar.): 1. Şimdiki zaman. 2. oluş, bulunuş, durum. (O.T.A.L. s.363)

h. 32a/3, 4b/8, 5b/9

h. + de 20a/6

h. + i 34b/3

[= 5]

Ḥalāṣatü'l-Fetāwā خُلَاصَةُ الْفَتَاوَا : Bir fetva kitabının ismi.

H. + da 8b/10

ḥālbuki حَالْبُكِي : Öyle iken, hakikat şudur ki. (O.T.A.L. s.364)

h. 23a/10, 23a/3, 28a/5, 2b/5, 6b/7

[= 5]

ḥalef خَلَف (Ar.): 1. Babadan sonra kalan oğul. 2. Birinin yerine sonradan geçen kimse.

(O.T.A.L. s.364)

h. + inde 3b/11, 3b/13, 4a/6

[= 3]

ḥalīk خَالِق (Ar.): Yaratan, yoktan var eden. (O.T.A.L. s.366)

ḥ. + a 23b/6

ḥ. + ındur 28a/11

[= 2]

ḥalīfe خَلِيفَة (Ar.): Birinin yerine geçen kimse. (O.T.A.L. s.365)

ḥ. 8b/1

ḥalk خَلْق (Ar.): 1. Yaratma, yaratılma. 2. İnsanlardan bir bölük. (O.T.A.L. s.366)

ḥ. 11a/8, 12b/4, 15a/10, 15b/9, 22b/5, 24a/13, 2b/12, 5b/5, 6a/4, 6a/8

ḥ. + dan 2a/2

ḥ. + ı 36b/3

ḥ. + ın 1a/1, 5b/2

ḥ. + ından 36b/1, 36b/1

ḥ. + uñ 13b/7, 5b/9

[= 18]

ḥanāzīr خَنَازِير (Ar.): Domuzlar. (O.T.A.L. s.372)

ḥ. + den 6b/10

ḥancer خَنْجَر (Ar.): Ucu sivri, iki tarafı keskin büyük bıçak, hançer. (O.T.A.L. s.372)

ḥ. + i 40a/8

ḥarām حَرَام (Ar.): Şeriatça, dince yasak edilen şey. (O.T.A.L. s.376)

ḥ. 10b/4, 14a/1, 19a/10, 19a/12, 21b/13, 21b/9, 21b/9, 22a/2, 22b/1, 22b/2, 22b/4, 30a/10, 30b/4, 5b/6

ḥ. + a 38a/3

ḥ. + dur 17a/4, 29a/10, 30a/10, 30a/11, 30b/3

[= 20]

ḥarām-ı la'īne حَرَامُ لَعْنَةٍ : Lanetlenmiş haram.

h. + dūr 10b/4

hareket حَرَكَتْ (Ar.): 1. Sarsıntı, deprem. 2. Davranış, tarz. (O.T.A.L. s.377)

h. 31b/2

h. + dūr 30b/4

[= 2]

hāric خَارِجْ (Ar.): 1. Dış, dışarı. 2. Dışarı çıkan. (O.T.A.L. s. 381)

h. 31b/11

h. + den 18a/2

[= 2]

harir حَرِيرْ (Ar.): İpek. (O.T.A.L. s.382)

h. 7b/10

hāşıl حَاصِلْ (Ar.): Husule gelen, husul bulan ortaya çıkan. (O.T.A.L. s.385)

h. 29a/10

haşlet خَصَلَّتْ (Ar.): İnsanın yaratılışındaki huyu, tabiatı, mizacı. (O.T.A.L. s.386)

h. 3a/8

h. + üñ 3a/9

[= 2]

haşm خَصْمْ (Ar.): 1. Düşman. 2. Muhalif. (O.T.A.L. s.386)

h. + uñ 10a/9

hasta خَسْتَه < haste (Far.): Hasta, rahatsız. (O.T.A.L. s.387)

h. 37b/12

haşr حَشْرْ (Ar.): 1. Toplama, cem etme. 2. Ölülerini diriltip mahşere çıkarma. (O.T.A.L. s.389)

h. 24a/10, 24a/11

h. + a 39b/2

h. + ı 23b/12

[= 4]

ḥaṭā حَطَأَ (Ar.): 1. Yanlış, yanlışlık. 2. Günah. (O.T.A.L. s.389)

h. 18a/2, 23b/1

[= 2]

ḥāṭır حَاطِرٌ (Ar.): Zihin, fikir. (O.T.A.L. s.390)

h. + ıma 8a/11, 8a/8, 8a/9

h. + ına 27a/10, 7a/10, 9b/10

[= 6]

ḥaṭīb حَاطِبٌ (Ar.): 1. Camide hutbe okuyan. 2. Güzel, düzgün konuşan kimse. (O.T.A.L. s.391)

h. + ler 26a/1

ḥatun حَاتُونٌ : 1. Kadın. 2. Bayan, hanım. (B.T.S.)

h. 13a/12, 17a/13, 17b/1, 17b/3, 18a/4, 20a/11, 20b/2, 22b/10

h. + a 18a/2

h. + ı 22b/10

h. + ına 17a/9, 17b/13

h. + ları 17a/7, 39a/7, 39b/8

h. + larına 17a/2

[= 16]

ḥattā حَتَّى (Ar.): Bundan başka, dahi, bile. (O.T.A.L. s.395)

h. 20b/12, 22a/12, 3b/6

[= 3]

ḥavali حَوَالِي (Ar.): Etraf, civar, çevre. (O.T.A.L. s.396)

h. + sini 26a/9

ḥavāṣṣ حَوَاصِّ (Ar.): 1. Hassaslar, keyfiyetler. 2. Muhterem, saygın olanlar. (O.T.A.L. s.396)

ḥ. 5a/9

ḥāvīyye حَاوِيَّة : Bkz: Fetāvā-yı Ḥāvīyye

ḥ. + de 21a/12

ḥavf خَوْف (Ar.): Korku, korkma. (O.T.A.L. s.396)

ḥ. 17b/6

ḥayr خَيْر (Ar.): İyi, faydalı, hayırlı, yarar. (O.T.A.L. s.400)

ḥ. + ı 4a/6

ḥayvān حَيَوَان (Ar.): 1. Canlılık, dirilik. 2. Canlı şey. (O.T.A.L. s.401)

ḥ. 37a/8

ḥayvānāt حَيَوَانَات (Ar.): Hayvanlar. (O.T.A.L. s.401)

ḥ. 24a/10, 37a/13, 37a/5

[= 3]

ḥazā هَذَا (Ar.): Bu, o, şu. (O.T.A.L. s.402)

ḥ. 1b/1

ḥazar حَضَرَ (Ar.): Barış ve güven. (O.T.A.L. s.402)

ḥ. + da 4a/7

ḥazret حَضَرَتْ (Ar.): 1. Ön, huzur. 2. Kutsal ve saygıdeğer kimselerin adlarının başlarına getirilen ünvan. (O.T.S. s.611)

ḥ. + inüñ 3a/13

ḥ. + leri 13b/9, 13b/9, 16b/2, 38b/7, 5a/5, 6b/2

ḥ. + leridür 7a/5

ḥ. + lerini 2b/3, 2b/8

[= 10]

hedīyye هَدِيَّة (Ar.): armağan, peşkeş. (O.T.S. s.612)

h. 21b/8

Hedīyyetü'l-Mehdiyyīn هَدِيَّةُ الْمَهْدِيِّينَ : Bir kitap adı.

h. + de 25a/4, 26a/13

[= 2]

ḥekīm حَكِيم < ḥakīm (Ar.): 1. Bilgin, her şeyi bilen. 2. Doktor, tabip. (O.T.A.L. s.360)

h. 27a/4

ḥelāl حَلَال (Ar.): Kullanılması şeran caiz olan. (O.T.A.L. s.407)

h. 14a/1, 21b/10, 21b/13, 22a/1, 22a/4, 31b/6, 5b/6

h. + dur 18b/2, 18b/5, 18b/7, 22b/10, 22b/6, 22b/7, 22b/9, 25a/3, 31a/12,

31a/13, 31a/3, 31a/6, 32a/1, 4b/3, 7b/11

[= 22]

hemān هَمَان (Far.): 1. Derhal, çabucak. 2. Aynı, bir önceki. (O.T.S. s.615)

h. 14a/6, 14a/9, 17a/11, 18a/5, 20b/8, 24b/9, 25a/3, 27b/7, 31b/11

[= 9]

hep هَبْ: 1. Hiçbiri dışta tutulmamak veya eksik olmamak üzere, bütün, tüm olarak. 2.

Sürekli olarak, her zaman, daima. (B.T.S.)

h. 39a/10, 39b/13, 39b/3, 39b/4

[= 4]

her هَر (Far.): Cümle, hep, beher. (O.T.S. s.618)

h. 11b/12, 14b/1, 16a/11, 17a/11, 18a/4, 23b/9, 24a/1, 24b/8, 27a/12, 27a/8,

27b/2, 27b/3, 27b/8, 27b/9, 28a/1, 28a/11, 28a/3, 2a/12, 2b/10, 30a/10, 30a/8, 34a/7,

34a/9, 3b/10, 3b/2

[= 25]

herkes هَرَكْس (Far.): İnsanların bütünü. (B.T.S.)

h. 5a/7

ḥıfız حِفْظٌ (Ar.): 1. Saklama, korunma. 2. Ezberleme. (O.T.S. s.626)

ḥ. 5b/1, 35a/1, 5b/10

[= 3]

ḥinzīr خِنْزِيرٌ (Ar.): Domuz. (O.T.S. s.628)

ḥ. 29a/1

ḥ. + e 14a/9

[= 2]

hibe هِبَةٌ (Ar.): Bağışlama, bağış. (O.T.S. s.633)

h. 21b/3

ḥikāyet حِكَايَةٌ (Ar.): 1. Anlatma. 2. Hikaye. (O.T.A.L. s.423)

ḥ. 13b/2, 25b/2

[= 2]

ḥilāf خِلَافٌ (Ar.): 1. Karşı, zıt. 2. Yalan. (O.T.A.L. s.424)

ḥ. 23a/10

ḥisāb حِسَابٌ (Ar.): Hesap, sayma. (O.T.A.L. s.427)

ḥ. + ı 23b/12

ḥod خُودٌ (Far.): 1. Kendi. 2. Baş zırhı. (O.T.A.L. s.430)

ḥ. 27b/1, 39a/10, 39b/3, 39b/5

[= 5]

ḥoşca خَوْشَجَةٌ : 1. Hoş bir biçimde olan. 2. Hoş olarak, iyice, güzelce. (B.T.S.)

ḥ. 21b/5

ḥor خُورٌ (Ar.): Ehemmiyetsiz, değersiz, bayağı. (O.T.A.L. s.431)

ḥ. 7a/1

ḥubb-ı dünyā حُبُّ الدُّنْيَا : Dünya sevgisi.

h. 5b/4

ḥubuz حُبُز < ḥubz (Ar.): Ekmek. (O.T.A.L. s.433)

h. 24b/9

ḥuḳṭūḳ-ı vālideyn حُقُوقُوَالِدَيْنِ : Anne baba hakları.

h. + dūr 38b/4

ḥuṣṣūṣ حُصُوصُ (Ar.): Bakım, iş, şekil, konu. (O.T.A.L. s.442)

h. + da 20a/9, 25a/11

h. + ında 37a/11

[= 3]

ḥuẓeyr حُضَيْرُ : ?

h. + i 8a/4

ḥük(ü)m حُكْمُ (Ar.): Hüküm, emir. (O.T.A.L. s.446)

h. 17a/1, 32a/9, 37b/2, 40a/11

h. + üne 32a/7

[= 5]

ḥüküm-i şer'î حُكْمُ شَرْعِي : şer'i hüküm.

h. 32a/8

Ḥülāṣa خُلَاصَة : bkz: Ḥülāṣatü'l-Fetāvā.

Ḥ. + da 18a/8, 18b/7, 20a/1, 21a/7, 21b/2, 22a/9, 23a/1

[= 7]

Ḥülāṣatü'l-Fetāvā خُلَاصَةُ الْفَتَاوَا : Bir fetva kitabının adı.

Ḥ. + da 10b/11, 12a/10, 12b/1, 12b/9, 13a/8, 14b/8, 16a/1, 22b/2, 23b/7, 24b/3,

7a/7, 7b/13, 8a/13

[= 13]

Hümām-ı akdem هُمَامُ أَقْدَمُ : Özel isim.

h. 2b/7

hürmet حُرْمَتْ (Ar.): 1. Saygı. 2. Haramlık. (O.T.A.L. s.449)

h. 14a/6

h. + inde 30b/1

h. + ine 7a/7

[= 3]

I

ışıld- اِیْصِیْدْ < ıştır- : Sıcak duruma getirmek. (B.T.S.)

1.-an 27a/1

ıştır- اِیْصِیْتْ : bkz: ışıld-.

1.-mağa 26b/13

İ

i- ی: Cevheri fiil; i-sa, i-miş, i-di vb. (B.T.S.)

i.-di 14b/8, 25a/10

i.-dügi 38b/1

i.-dügin 11b/13, 25a/3, 3a/6

i.-dügine 30b/9

i.-dügini 22b/4

i.-düm 20a/6, 29b/9

i.-ken 12a/9, 18b/3, 18b/4, 18b/5, 22b/6, 39a/3, 3b/7

i.-mese 9b/10

i.-se 11a/6, 16b/12, 17a/9, 23a/2, 23a/5, 23a/5, 23b/9, 24b/2, 25a/11, 25a/13,

25b/12, 26a/12, 26a/12, 28b/6, 28b/7, 29a/2, 29a/4, 32a/2, 32a/4, 32a/9, 37a/8, 3b/2,

6b/5

i.-sem 19b/7

i.-señ 25b/11

[= 43]

‘ibādāt عِبَادَات (Ar.): İbadetler, tapınmalar. (O.T.S. s.678)

i. + in 3a/12

‘ibādet عِبَادَت (Ar.): Tanrı buyruklarını yerine getirme, tapınma. (O.T.S. s.678)

‘i. 30b/9, 31b/5, 31b/6, 31b/9, 34b/9, 35a/1

‘i. + leri 34b/1

[= 7]

İbni ‘Ömer ابْنُ عُمَرَ : Özel isim.

İ. 15a/4, 15a/9, 15a/3, 15a/6

İ. + den 15a/2

[= 5]

İbni Ma‘ūd ابْنُ مَعُود : Özel isim.

İ. 23a/11

İbrāhīm-i Halebī اِبْرَاهِيْمَ حَلَبِي : Özel isim.

İ. 28a/13

ibtidāʾ اِبْتِدَاء (Ar.): Başlangıç, ilk, ilklik. (O.T.S. s.683)

i. 17b/13

ibtidāʾen اِبْتِدَاءً (Ar.): Başlangıç olarak, önceden. (O.T.S. s.683)

i. 16b/12, 2a/3

[= 2]

īcāb اِجَاب (Ar.): Gerek, gereklilik, lüzum. (O.T.S. s.684)

ī. 2a/13, 6a/13, 7a/10

[= 3]

icmālī اِجْمَالِي (Ar.): Toplu olarak, kısa ve özlü. (O.T.S. s.687)

i. 36a/9

îç اِيْجُ : Herhangi bir durumun, cismin veya alanın sınırları arasında bulunan bir yer, dâhil, dış karşıtı. (B.T.S.)

i. + inde 10a/7, 28b/2, 3a/13, 40a/3, 5b/5

[= 5]

îç- اِيْجُ- : Bir sıvıyı ağza alıp yutmak. (B.T.S.)

i.-mek 23a/12, 23a/13, 27b/1, 38a/3

i.-mekden 23a/12, 23b/1

i.-se 37b/9

[= 7]

îçün اِيْجُوْنُ < için : Amacıyla, maksadıyla. (B.T.S.)

i. 11a/10, 11a/8, 11b/7, 22a/7, 24a/10, 25a/10, 25a/12, 25a/7, 27b/6, 30b/12, 37a/8, 37b/10, 39a/8, 5b/10, 6b/4

[= 15]

îçür- اِيْجُوْرُ- < içir- : İçmesine yol açmak, içmesini sağlamak. (B.T.S.)

i.-seler 27a/7

id- اِيْدُ- : bkz: it-.

i.-e 18a/2, 18a/3, 18a/6

i.-eler 17a/3, 17a/5

i.-em 22a/12

i.-emezse 39b/1

i.-en 15a/6, 16a/7, 20b/1, 22a/10, 24a/11, 26b/8, 27a/6, 30b/7, 31a/7, 4b/4

i.-ene 29a/7

i.-eni 15a/9

i.-enlerdür 6b/12

i.-enüñ 30b/8

i.-er 10a/6, 10a/9, 10b/9, 15a/3, 18a/8, 26b/1, 27b/12, 28a/4, 2a/13, 38b/10, 38b/9, 6a/13, 9b/9

i.-erken 10b/3, 10b/3, 10b/3, 22b/4, 30b/12, 30b/6, 31b/2

i.-erler 2b/4, 2b/5, 30b/5, 38b/5, 39a/1, 5a/2, 6a/13, 6b/7

i.-erlerse 3b/10, 6b/6

i.-erse 15b/13, 18a/2, 18a/5, 22a/9, 25a/1, 25b/7, 27b/10, 28b/4, 31b/10, 34b/9

i.-ersen 7a/3

i.-erseñ 30a/9

i.-esin 17a/12

i.-esiz 39a/13

i.-eydi 10b/12

i.-eyin 21b/11, 21b/11

i.-icek 31b/7

i.-üp 10a/3, 11a/6, 12b/6, 12b/8, 18b/6, 19a/7, 19b/13, 22b/3, 22b/3, 30a/9, 30b/12, 31a/3, 31b/10, 31b/13, 31b/5, 32a/1, 37a/1, 38b/8, 3a/1, 3b/2, 3b/7, 4b/13, 5b/13, 5b/7, 5b/9, 6a/5, 7b/8

[= 96]

idin- ايدِينْ < edin-: Almak, sahiplenmek. (B.T.S.)

i.-üp 2b/12

ihānet اِهَانَتْ (Ar.): 1. Hainlik, hıyanet. 2. Sevgide aldatma. (O.T.S. s.702)

i. 13b/12, 13b/13, 40a/10

[= 3]

ihrām اِحْرَامْ (Ar.): Kabe'ye giderken hacıların örtündükleri dikişsiz bürgü. (O.T.S. s.704)

i. 38a/11, 38a/8

[= 2]

iẖsān اِحْسَان (Ar.): 1. İyilik etme, iyi davranma. 2. Bağışlama, bağışta bulunma. (O.T.S. s.705)

i. 38b/9

iẖtilāf اِخْتِلَاف (Ar.): Ayrılık, anlaşmazlık, uyuşmazlık. (O.T.S. s.707)

i. 30b/1

i. + 1 25b/5

[= 2]

iẖtiyāṭ اِخْتِيَاط (Ar.): Herhangi bir konuda ileriye düşünerek ölçülü davranma, sakınma. (O.T.S. s.711)

i. + a 30b/10

iẖtiyār اِخْتِيَار (Ar.): 1. Yaşlı kimse. 2. Seçme, tercih etme. (O.T.S. s.710.)

i. 31a/3, 31a/6

[= 2]

iẖtiyāṭen اِخْتِيَاظًا (Ar.): Her durumda, her ihtimale karşı. (O.T.S. s.711)

i. 6a/3

iḵbāb عِقَاب (Ar.): Ceza, azap. (O.T.S. s.712)

°i. 38b/9

°i. + dan 24b/12

[= 2]

iḵfār اِكْفَار (Ar.): Birisine kâfir deme, kâfir diyerek hakaret etme. (O.T.S. s.714)

i. 4b/2, 8b/9

[= 2]

iḵrār اِفْرَار (Ar.): Saklamayarak söyleme, açıkça söyleme. (O.T.S. s.717)

i. 25a/3, 3b/2

i. + uñuz 39b/2

[= 3]

iki اِكِي : Birden sonra gelen sayının adı. (B.T.S.)

i. 10a/9, 31b/2, 5b/1

i. + si 20b/5, 21a/1, 22b/5, 37a/7

[= 7]

ikinci اِيكِينْجِي : İki sayısının sıra sıfatı. (B.T.S.)

i. 17b/8

i. + si 35a/10, 35a/6, 36b/10, 3b/5

[= 5]

ikrāh اِكْرَاه (Ar.): İğrenme, nefret etme, tiksınme. (O.T.S. s.716)

i. 8a/7

i'lām اِغْلَام (Ar.): Duyurma, bildirme, anlatma. (O.T.S. s.722)

i. 6b/6, 6b/6

[= 2]

ile اِيْلَه : Cümle içinde aynı görevde bulunan iki ögeyi birbirine bağlamaya yarayan bir söz. (B.T.S.)

i. 11a/7, 12a/7, 12a/9, 13b/7, 14b/11, 16b/8, 17b/2, 21a/10, 22a/9, 24b/1, 24b/7, 25b/6, 25b/7, 26b/12, 26b/3, 27b/9, 28a/1, 28b/1, 28b/4, 29a/12, 29a/13, 29b/6, 2a/2, 30a/13, 30b/5, 31a/3, 31a/6, 31b/1, 37a/6, 37b/4, 37b/8, 38a/12, 38a/3, 38a/4, 39a/1, 3a/3, 3b/5, 3b/8, 4a/11, 4b/1, 5b/12, 5b/5, 6a/10, 6a/10, 6a/11, 6b/12, 8b/1, 9a/13, 9b/13, 9b/5, 9b/6

[= 51]

‘ilim اِلْم (Ar.): bkz: ‘ilm.

°i. 13a/5, 14a/5

°i. + den 13a/6

°i. + dūr 6b/10

[=4]

°ilm-i **kelām** عِلْمُ كَلَامٍ : Kelam ilmi.

°i. + da 1b/7, 15a/11

[=2]

°ilm (Ar.): 1. Bilme, biliş; bir şeyin doğrusunu bilme. 2. Okuyarak öğrenilen bilgi.

(O.T.S. s.725)

°i. 13a/7

°i. + e 6a/9, 7a/1

°i. + i 6b/11

[=4]

°ilm-i **dīn** عِلْمُ دِينٍ : Din ilmi.

5. 6b/13

ilzām إِلْزَامٌ (Ar.): Cevap veremez duruma getirme, susturma. (O.T.S. s.730)

i. 38b/8

imām إِمَامٌ (Ar.): Cemaatte namaz kıldırان kimse, en önde bulunan. (O.T.S. s.731)

i. 15b/12, 16b/13, 3b/12

i. + in 40a/12

[=4]

imāmet إِمَامَتٌ (Ar.): İmamlık, namazda kendisine uyulan kişinin hal ve vasfı. (O.T.S. s.731)

i. + i 15b/13

İmām Muḥammed bin İsmāʿīl إِمَامُ مُحَمَّدَ بْنِ إِسْمَاعِيلَ : Özel isim.

İ. 6b/2

İmām-ı Aẓam إِمَامًا عَظَمًا: Özel isim

i. 2b/6

İmān إِيْمَانٌ (Ar.): Dinin ortaya koyduğu dogmalara inanma, din inancı, kutsal inanç.

(O.T.S. s.731)

İ. 16a/5, 17b/3, 21b/11, 25b/8, 34a/10, 34a/11, 34a/9, 36a/4, 3a/13, 7a/9

İ. + a 36b/2

İ. + dan 22a/1, 36a/4

İ. + ı 7a/12

İ. + ında 15a/12, 15a/6, 15a/9, 15b/12, 15b/6, 15b/8, 3a/10

İ. + ların 5b/9

İ. + larına 5b/8

İ. + larında 15a/13

İ. + sız 18a/11, 18a/9

İ. + suz 18a/12

İ. + uñ 3b/3, 16b/1, 36a/4

[= 29]

İmān-ı istidlālī إِيْمَانٌ اِسْتِدْلَالِيّ : İslam dininin iman ve ibadet bilgilerini, emir ve yasaklarını bir alimden veya bir kitaptan öğrenerek, iman etmek. (D.T.S.)

İ. 36b/5

İmān-ı kāmīl إِيْمَانٌ كَامِلٌ: Olgun iman. (D.T.S.)

İ. 3a/3

İmān-ı tafşīlī إِيْمَانٌ تَفْصِيلِيّ : İman edilecek şeyleri ayrı ayrı öğrenerek, bilerek iman etmek.

(D.T.S.)

İ. 36a/9

īmān-ı taḥkīk اِيْمَانٌ حَقِيْقٌ : bkz: īmān-ı taḥkīkī.

ī. 36a/7

ī. + dūr 36a/7

[= 2]

īmān-ı taḥkīkī اِيْمَانٌ حَقِيْقِي : Araştırma ile kuvvetlenmiş iman. (D.T.S.)

ī. 36b/2

īmān-ı taḥlīd اِيْمَانٌ تَحْلِيْدٌ : bkz: īmān-ı taḥlīdī.

ī. 36a/6

ī. + dūr 36a/6

īmān-ı taḥlīdī اِيْمَانٌ تَحْلِيْدِي : Bir hocadan veya kitaptan okuyup öğrenmeden ana, babasından ve etrafından görüp işittiği gibi inanmak. (D.T.S.)

ī. 36a/13

imdi اِيْمْدِي : 1. Buna göre, şu hâlde, artık. 2. Şimdi. (B.T.S.)

i. 15b/10, 27b/6, 2b/11, 34a/8, 5a/13, 5a/3

[= 6]

imre اِمْرَةٌ < imre et (Ar.): Kadın, hatun. (O.T.S. s.734)

i. + sine 22b/6

inan- اِيْنَانٌ : 1. Bir şeyi doğru olarak benimsemek. 2. Birini doğru sözlü olarak bilmek, güvenmek.

i.-maḥdur 34a/10, 34a/12, 3b/2

i.-masa 9a/2, 9a/3, 9a/4, 9a/5

[= 7]

ince اِيْنَجَةٌ : Kendi cinsinden olanlara göre, dar ve kalınlığı az olan, kalın karşıtı. (B.T.S.)

i. 35b/13

incin- اِنْجِنَ : 1. Çarpma, sıkışma, burkulma vb. etkenlerle vücudun bir yeri ağrı verir duruma gelmek. 2. Birinin herhangi bir davranışı yüzünden üzüntü duymak, gücenmek, kırılmak. (B.T.S.)

i.-dim 30a/2

i.-düm 29b/12

i.-ürler 6a/7

[= 3]

‘ind عِنْدَ (Ar.): Yan, canib. (O.T.S. s.739)

‘i. + inde 11a/7, 17a/9

[= 2]

‘ind-Allāh عِنْدَ اللَّهِ (Ar.): Allah'ın yanında. (O.T.S. s.740)

‘i. 2a/6

‘inde'n-nās عِنْدَ النَّاسِ (Ar.): İnsanların yanında. (O.T.S. s.740)

‘i. 2a/5

inkār اِنْكَارٌ (Ar.): Yaptığını veya söylediğini saklama, gizleme, yadsıma. (O.T.S. s.745)

i. 11b/11, 23b/13, 36b/3, 7b/10, 7b/12, 8a/1, 8b/12, 9a/5

i. + a 39b/4

i. + uñuz 39b/3

[= 10]

ins اِنْسٌ (Ar.): İnsan, beşer. (O.T.S. s.746)

i. 25a/8

insān اِنْسَانٌ (Ar.): İnsanoğlu, adam, Allah'ın yarattığı varlıklar içerisinde akıl ve düşünme yeteneği olan en gelişmiş varlık. (O.T.S. s.747)

i. + a 21b/8

inşā'-Allāh اِنْشَاءَ اللَّهِ (Ar.): Allah isterse, Allah nasip etti ise. (O.T.S. s.749)

i. 14b/12, 14b/9, 15a/5, 34b/12, 3a/11

[= 5]

intikāl إنتقال (Ar.): Bir yerden başka bir yere geçme, geçiş. (O.T.S. s.751)

i. 36b/6, 36b/7

[= 2]

ip إيب : Dokuma maddelerinin bükülmüş liflerinden yapılan bağ. (O.T.S. s.753)

i. 21a/13

irāde إرادة (Ar.): İstek, dilek, talep. (O.T.S. s.755)

i. 27b/12, 27b/13

[= 2]

ircā الرجاء (Ar.): 1. Eski biçimine sokma, çevirme. 2. Geri çevirme. (O.T.S. s.756)

i. 30a/8, 30a/9

[= 2]

is(i)m اسم (Ar.): Ad. (O.T.S. s.764)

i. 30a/9

i. + i 8a/11

i. + idür 28b/9

[= 3]

İslām إسلام (Ar.): İslamiyet, Müslümanlık. (O.T.S. s.766)

i. 16a/9, 17b/6

i. + a 29b/6

i. + dan 20b/4

i. + ı 16a/2, 18a/11

i. + ña 18b/8

i. + uñ 17a/13

[= 8]

issi ايسى : Yakıcı ve bunaltıcı sıcak, ısı. (B.T.S.)

i. 26b/7, 26b/7

i. + dür 39a/10

i. + sine 39a/11

[= 4]

issilik ايسلك : Sıcaklık, hararet. (B.T.S.)

i. 26b/11

İstānbūl استانبول : Özel isim.

İ + uñ 39b/8

iste- اِستَه- : İstek duymak, arzulamak. (B.T.S.)

i.-dikde 20b/3

i.-mem 24b/4, 24b/5, 24b/6, 24b/8

i.-mez 40a/5

i.-rseñ 36b/10

i.-yen 29b/6

i.-yenler 1b/8, 1b/9

[= 10]

istidlāl اِسْتِذْلَال (Ar.): Bir konuda kanıtlara dayanarak sonuç çıkarma. (O.T.S. s.773)

i. 2b/5

i. + 1 36a/12

[= 2]

istigfār اِسْتِغْفَار (Ar.): Tanrı'dan suçlarının bağışlanmasını dileme; tövbe etme. (O.T.S. s.774)

i. 30a/1

istihfāf اِسْتِخْفَافٌ (Ar.): Küçümseme, hor görme, hafifseme. (O.T.S. s.775)

i. 12b/5, 13a/13, 13b/11, 28b/12

[= 4]

istihfāfen اِسْتِخْفَافًا (Ar.): Hakir görerek, küçümseyerek.

i. 10b/9, 19b/1

[= 2]

istihrāc اِسْتِخْرَاجٌ (Ar.): 1. Çıkarma, çıkarılma. 2. Sonuca varma, netice elde etme. (O.T.S. s.776)

i. 6b/3

istihzā اِسْتِهْزَاءٌ (Ar.): Alay ederek, eğlenerek.

i. 9a/12

istimā اِسْتِمَاعٌ (Ar.): Dinleme, dinlenilme, işitme. (O.T.S. s.779)

i. 15b/10, 5b/13, 6a/9

[= 3]

istincā اِسْتِنْجَاءٌ (Ar.): Kirlilikten arınma, pislikten temizlenme. (O.T.S. s.781)

i. 36b/11

istiṣnā اِسْتِثْنَاءٌ (Ar.): 1. Bir kimse veya bir şeyi benerlerinden ayrı tutma. 2. Genelden ayrı, kural dışı olma. (O.T.S. s.783)

i. 15a/12, 15b/10, 15b/11, 15b/13, 15b/7, 15b/8, 15b/8

[= 7]

iṣ اِشْ : Bir sonuç elde etmek, herhangi bir şey ortaya koymak için güç harcayarak yapılan etkinlik, çalışma. (B.T.S.)

i. + de 35b/5

i. + den 35b/6

i. + i 19a/9

i. + ler 20b/10

[= 4]

işāret إِشَارَة (Ar.): Anlam yükletilen şey, anlamlı iz. (O.T.S. s.786)

i. 18a/8

işit(d)- اِشِيتْ : Kulakla algılamak, duymak. (B.T.S.)

i.-enler 7b/5

i.-irseñ 7a/2

i.-mekdür 30a/13

i.-üp 26a/3, 4b/10, 6b/11, 7a/3

[= 7]

işle- اِشْلَة : 1. Yapmak. 2. İmâl etmek, yapmak. (B.T.S.)

i.-dügi 23a/4

i.-dügin 23a/3

i.-dügini 25b/3

i.-düm 22a/11, 23a/2, 23a/4, 23a/7, 28a/4, 28a/7

i.-me 19a/9

i.-meden 23a/7

i.-medüm 25b/4, 26b/5

i.-mege 13a/1, 28a/10, 28a/5, 28a/6

i.-mekle 4b/2

i.-yecekleri 11b/3

[= 19]

işte اِشْتَه : Bir şey gösterilirken veya bir şeye işaret edilirken söylenen bir söz, aha, ahacık. (B.T.S.)

i. 36b/5

iştirāءِشْتَرَاءُ (Ar.): Satın alma. (O.T.S. s.790)

i. 22b/8

it- اَيْتَ < et- : Bir işi yapmak. (B.T.S.)

i.-di 15a/12, 15a/4, 15a/5, 15b/7, 21a/7, 8b/4, 8b/7, 9b/4

i.-dise 25b/2

i.-dügi 17b/5, 30a/11, 4b/12

i.-dügiçün 13a/13, 36a/12

i.-dügin 18b/4, 18b/4

i.-düginden 8b/12

i.-dügini 13a/1

i.-dükde 28b/1

i.-dükden 4b/8

i.-dükleri 20a/1

i.-dükleriçün 12b/5

i.-düklerine 31a/10

i.-düm 20b/12, 23a/5, 35b/2, 35b/3, 35b/7, 5a/9, 8a/12

i.-meden 22b/8

i.-medügi 5a/7

i.-mege 30b/1, 5b/1

i.-mek 22b/6, 22b/7, 22b/9, 25a/1, 29a/10, 36b/9, 38a/1, 38a/3, 38b/2

i.-mekdür 35a/1, 38a/9

i.-memekdür 4b/2

i.-memişlerdür 15b/10

i.-mese 17b/5, 9a/1

i.-meye 7a/1

i.-meyecek 30b/10

i.-meyince 27a/2

i.-meyüp 15b/10, 31b/10

i.-mez 14b/6, 34b/13, 6a/9, 7a/10

i.-mezler 6b/6

i.-mezse 34b/7

i.-miş 14b/1, 6b/5

i.-mişdür 15b/8, 2b/7, 6b/3

i.-se 12a/5, 12a/5, 20b/6, 25a/13, 26a/7, 28b/3, 37b/11, 37b/9

i.-seler 12b/4, 7b/5, 7b/7

i.-sin 18a/11

i.-sün 16a/9

[= 78]

itdür- اَيْتْدُرْ : ettirmek.

i.-diler 19b/12

i.-mek 31b/3

[= 2]

i'tibār اِعْتِبَارْ (Ar.): Saygı görme, değerli ve güvenilir olma durumu. (O.T.S. s.793)

i. 14a/5, 14a/6, 36b/2

[= 3]

i'tikād اِعْتِقَادْ (Ar.): İnanma, inanç. (O.T.S. s.794)

i. 2a/5, 2b/4, 30b/7, 30b/8, 30b/9, 31a/6, 31b/10, 36b/9, 7b/7

i. + a 2a/9

i. + dan 29a/11, 2b/1

i. + ı 2a/9, 2a/13

i. + in 3a/1, 3a/2, 4b/7

i. + lar 2a/2

i. + ların 1b/10

[= 19]

i'tikādlan- اِعْتَقَادْلَنْ : itikadlanmak, inanç sahibi olmak.

i.-dılar 2a/2

i'timād اِعْتِمَاد (Ar.): 1. Güven, güvenç. 2. Dayanma, destek bulma. (O.T.S. s.795)

i. 9a/1

ittifāk اِتِّفَاق (Ar.): 1. Anlaşma, uyuşma, bağlaşma. 2. Oy birliği. (O.T.S. s.797)

i. 12a/7, 20a/1, 32a/3, 37b/11

[= 4]

iy اِئْ : bkz: ey.

i. 39a/7

izhār اِظْهَار (Ar.): Belirtme, gösterme, ortaya çıkarma. (O.T.S. s.802)

i. + dur 38b/12

izdiḥām اِزْدِحَام (Ar.): Aşırı kalabalıkta sıkışma, yığılma, üst üste gelme. (O.T.S. s.802)

i. + ından 24a/3

izdiḥām-ı nās اِزْدِحَامِنَاس : Aşırı kalabalıktan oluşan insan topluluğu.

i. + da 9b/1

izzet عِزَّة (Ar.): 1. Büyüklük, yücelik, ululuk. 2. Saygınlık, şeref, itibar.

i. 14a/6, 21b/11

i. + ine 7a/7

[= 3]

K

ḳabag قَبَاغ < ḳabaḳ : Kabakgillerden, sürüngen gövdeli, sarı çiçekli, birçok türü olan bir bitki. (B.T.S.)

ḳ. + ı 8b/2, 8b/2

[= 2]

ḳabir قَبْر < ḳabr (Ar.): Mezar. (O.T.A.L. s.549)

ḳ. 40a/3

ḳ. + i 5a/2

ḳ. + inde 5a/1

[= 3]

ḳabūl قَبُول (Ar.): 1. Alma, içeri alma. 2. Rız olma. (O.T.A.L. s.549)

ḳ. 25a/2, 34b/9, 7b/5

[= 3]

ḳaç فَاح < ḳaḥ : Herhangi bir şeyin niceliğini sormak için kullanılan soru sıfatı. (B.T.S.)

ḳ. 17a/10, 18b/9, 34a/10

ḳ. + dur 17b/6

[= 4]

ḳaçan فَجْن : "ne zaman" sorusu. (O.T.S. s.812)

ḳ. 25b/12, 26a/7, 3a/7, 8b/8

[= 4]

ḳadar قَدْر (Ar.): Miktarında, ölçüsünde, derecesinde. (O.T.A.L. s.549)

ḳ. 18a/8, 36b/4, 38a/5

[= 3]

ḳadeḥ فَاح (Ar.) : Bardak, küçük bardak, içki bardağı. (O.T.A.L. s.549)

ḳ. + i 9b/11

ḳāḍī قَاضٍ (Ar.): 1. Yapan, yerine getiren kimse. 2. Şariat hükümlerine göre davalara bakan kimse. (O.T.S. s.814)

k. + dan 14a/12

k. + ya 14b/3

[= 2]

Ḳāḍī-ḥāne قَاضِيْخَانَة : bkz: Fetāvā-yı Ḳāḍī-ḥān.

Ḳ. + de 20a/9, 21a/8

[= 2]

ḳāḍir قَادِر (Ar.): Kudret sahibi, kudretli, kuvvetli. (O.T.A.L. s.551)

ḳ. 10a/11, 11a/6, 11b/1, 11b/6, 12a/9, 12b/13, 13a/1, 26b/13, 27b/11, 27b/7, 28a/10, 28a/11, 28a/6, 28a/9

[= 14]

ḳāfir كَافِر (Ar.): 1. Hakkı tanımayan, bilmeyen. 2. Allah'ın varlığına ve birliğine inanmayan. (O.T.A.L. s.552)

k. 10a/11, 10a/3, 10a/4, 10a/5, 10a/7, 10a/8, 10b/11, 10b/2, 10b/5, 10b/6, 10b/8, 11a/1, 11a/10, 11a/12, 11a/3, 11a/5, 11a/8, 11a/9, 11b/12, 11b/13, 11b/4, 11b/4, 11b/9, 12a/11, 12a/2, 12a/4, 12a/6, 12a/9, 12b/11, 12b/13, 12b/2, 12b/4, 12b/7, 12b/9, 13a/10, 13a/11, 13a/13, 13a/2, 13a/4, 13a/6, 13a/8, 13b/11, 13b/12, 13b/13, 13b/2, 14a/1, 14a/3, 14a/4, 14a/7, 14a/8, 14b/1, 14b/10, 14b/10, 14b/11, 14b/3, 14b/4, 14b/6, 14b/8, 16a/1, 16a/11, 16a/12, 16a/3, 16a/3, 16a/6, 16a/7, 16a/9, 16b/1, 16b/2, 18a/10, 18a/12, 18b/1, 18b/10, 18b/11, 18b/12, 18b/6, 18b/7, 18b/8, 19a/1, 19a/10, 19a/12, 19a/3, 19a/4, 19a/6, 19b/10, 19b/10, 19b/12, 19b/2, 19b/3, 19b/3, 19b/4, 19b/5, 19b/6, 19b/7, 19b/7, 19b/8, 19b/8, 20a/1, 20a/10, 20a/10, 20a/3, 20a/5, 20a/6, 20a/6, 20a/7, 20a/8, 20a/9, 20b/10, 20b/10, 20b/11, 20b/12, 20b/13, 20b/2, 20b/5, 20b/8, 20b/9, 21a/1, 21a/11, 21a/12, 21a/13, 21a/2, 21a/3, 21a/4, 21a/5, 21a/6, 21a/7, 21a/8, 21b/1, 21b/12,

21b/2, 21b/3, 21b/5, 21b/7, 21b/8, 22a/11, 22a/13, 22a/2, 22a/4, 22a/6, 22a/8, 22a/9, 22b/10, 22b/12, 22b/2, 22b/5, 22b/7, 22b/8, 22b/9, 23a/1, 23a/10, 23a/3, 23a/6, 23a/8, 23a/8, 23b/10, 23b/5, 23b/7, 24a/1, 24a/10, 24a/12, 24a/13, 24a/3, 24a/8, 24b/11, 24b/12, 24b/2, 24b/4, 24b/5, 24b/6, 24b/8, 25a/10, 25a/13, 25a/6, 25a/8, 25b/1, 25b/10, 25b/11, 25b/12, 25b/2, 25b/3, 25b/5, 25b/7, 25b/9, 26a/1, 26a/12, 26a/12, 26a/2, 26a/3, 26a/5, 26a/8, 26a/9, 26b/12, 26b/5, 27a/13, 27a/2, 27a/3, 27a/4, 27a/9, 27b/3, 27b/4, 28a/2, 28a/3, 28a/8, 28b/4, 29a/11, 29a/4, 29b/9, 2b/1, 2b/9, 30b/7, 31a/1, 31a/13, 31a/4, 34a/13, 34b/6, 35a/2, 35a/3, 39a/5, 4b/10, 4b/11, 5a/12, 5a/13, 7a/12, 7a/13, 7a/8, 7b/1, 7b/10, 7b/11, 7b/13, 7b/2, 7b/4, 7b/6, 7b/7, 7b/8, 8a/1, 8a/10, 8a/13, 8a/5, 8a/8, 8b/11, 8b/12, 9a/1, 9a/11, 9a/12, 9a/13, 9a/2, 9a/3, 9a/4, 9a/5, 9a/7, 9a/7, 9a/9, 9b/11, 9b/12, 9b/13, 9b/4, 9b/6, 9b/8

k. + den 19a/1

k. + dör 7a/9

k. + e 16a/7, 18b/9, 20a/11, 29b/5

k. + i 8a/9

k. + ler 30a/4, 30b/13

[= 266]

kāfire كَافِرَة (Ar.): Kâfir kızı, Müslüman olmayan kız veya kadın. (O.T.S. s.818)

k. 20a/11

kaftān قَفْطَان : Çoğu ipekten yapılan, bir çeşit uzun, süslü üst giysisi. (B.T.S.)

ķ. 26b/10, 26b/12, 26b/13, 26b/6, 26b/9

[= 5]

ķā'il قَائِل (Ar.): 1. Söyleyen, konuşan. 2. Rıza gösteren, boyun eğen. (O.T.S. s.821)

ķ. 20b/2, 32a/7

[= 2]

ḳā'im قَائِم (Ar.): Ayakta duran, ayakta dimdik sağlam duran. (O.T.S. s.821)

ḳ. 34b/8

ḳal- قَال- : Olduğu yeri ve durumu korumak, sürdürmek. (B.T.S.)

ḳ.-dı 13b/2, 15b/9

ḳ.-dıkda 18b/13

ḳ.-maz 2a/8, 38a/5

[= 5]

ḳalb قَلْب (Ar.): Göğüs boşluğunda, iki akciğer arasında, vücudun her yanından gelen kanı akciğerlere ve oradan gelen temiz kanı da vücuda dağıtan organ, yürek. (B.T.S.)

ḳ. + i 5b/2

ḳ. + ile 3b/2

ḳ. + inde 7a/9

ḳ. + inden 7a/8

ḳ. + ine 1a/1, 36b/4

ḳ. + üme 11a/11

[= 7]

ḳalk- قَالَق- : 1. Gitmek üzere yerinden ayrılmak. 2. Oturma durumundan dik duruma gelmek, doğrulmak. (B.T.S.)

ḳ. 12b/12

ḳ.-up 30a/13

[= 2]

ḳamer قَمَر (Ar.): Ay, mah. (O.T.S. s.831)

ḳ. + den 38b/11

kāmīl كَامِل (Ar.): Eksiksiz, bütün, tam, noksansız. (O.T.S. s.832)

k. 1b/6

kan قَان : Atardamar ve toplardamarların içinde dolaşarak hücrelerde özümleme, yadımlama görevlerini sağlayan plazma ve yuvarlardan oluşmuş kırmızı renkli sıvı. (B.T.S.)

ķ. + 1 25a/3

kan- قَان- : Su ve benzeri şeylere doymak. (B.T.S.)

ķ.-mağa 27b/2

kanad قَنَاد < kanat : Kuşlarda ve böceklerde uçmayı sağlayan organ. (B.T.S.)

ķ. + 1 38a/5

kanda قَنَدَة : Nerede. (O.T.S. s.836)

ķ. 14b/8, 14b/8, 15b/9, 24a/2, 24a/2

[= 5]

kandır- قَانْدِرْ- : 1. Kanmasını sağlamak, inandırmak, ikna etmek. 2. Aldatmak. 3. İçme, yeme isteğini karşılamak.

ķ.-anı 27b/2

ķ.-dı 27b/2

[= 2]

kara قَرَا : En koyu renk, siyah, ak, beyaz karşıtı. (B.T.S.)

ķ. 39b/6

karındaş قَرْنَدَاش : Kardeş. (B.T.S.)

ķ. 27b/6

karīb قَرِيب (Ar.): Yakın, yakın olan, uzak olmayan. (O.T.S. s.849)

ķ. 20a/10, 20b/11

[= 2]

karn قَارْن < karın : İnsan ve hayvanlarda gövdenin kaburga kenarlarından kasıklara kadar olan ön bölgesi. (B.T.S.)

ķ. + ım 27a/12

ķarķu قَرَشُو < ķarķı : Bir ķeyin, bir yerin, bir kimsenin, esas tutulan yūzūnūn ilerisi.

(B.T.S.)

ķ. 4a/11

ķaķd قَصَدَ (Ar.): 1. Hedef, amaç, niyet. 2. Bile bile yapma, bilerek işleme. (O.T.S. s.854)

ķ. 12a/7, 28b/4, 37b/8, 7a/13

[= 4]

ķat قَاتَ : Ön, huzur, makam. (O.T.S. s.858)

ķ + ına 13b/9

ķ. + ında 12a/8, 15b/11, 20a/3, 20a/7, 20a/8, 24a/4, 25b/1, 26a/1

ķ. + umda 14b/6

[= 10]

ķatı قَاتِي : Sert, yumuşak ķarķıtı. (B.T.S.)

ķ. + dur 39a/9

ķat(i) قَتَلَ < ķatlı (Ar.): Öldürme, yok etme, helak etme. (O.T.S. s.861)

ķ. 25a/1, 29a/12, 29a/7, 29a/8

ķ. + i 18b/2, 29a/6, 8b/3

ķ. + inden 8b/7

ķ. + ine 13b/10

ķ. + leri 2b/1

[= 10]

ķatlı-ı nefis قَتَلَ نَفْسَ : Kendini öldürme. (O.T.S. s.861)

ķ. 18b/3, 22a/3

[= 2]

ķavl قَوْلَ (Ar.): Lakırdı, söz. (O.T.A.L. s.572)

k. 10b/8, 12a/11

[= 2]

ḳaynat- قَيْنَاتُ : Kaynamasını sağlamak. (B.T.S.)

k.-dı 9b/6

ḳayyūm قَيُّوْمُ (Ar.): Ebedi ve ezeli olan Allah. (O.T.S. s.868)

k. 23b/6

ḳazā قَضَاءُ (Ar.): Olacağı ezelden Allah tarafından takdir edilen şeylerin vukua gelmesi.

(O.T.A.L. s.573)

k. 25b/7, 37b/10, 37b/11, 38a/6

[= 4]

kāzib كَاذِبٌ (Ar.): Kezbeden, yalan söyleyen, yalancı. (O.T.A.L. s.574)

k. 23a/10

ḳāzif : ?

k. 19b/9

ḳaziyye قَضِيَّةٌ (Ar.): İş, husus, mesele, dava. (O.T.A.L. s.575)

k. + de 24a/2, 29b/9, 30a/1

[= 3]

ke-enne-hu كَأَنَّهُ (Ar.): Güya, sanki, gibi. (O.T.A.L. s.577)

k. 26b/3, 4a/5

[= 2]

keffāret كَفَّارَتٌ (Ar.): Bir günaha karşı tutulmak üzere yapılan veya tutulan şey.

(O.T.A.L. s.578)

k. 37b/10

kefenle- كَفَّنَ : Ölüye kefen sarmak, tekfin etmek. (B.T.S.)

k.-yüp 5a/1

kelime-i küfür كَلِمَةُ الْكُفْرِ < kelime-i küfr : Küfür kelimesi.

k. 20a/13, 7b/3, 7b/5, 7b/6

[= 4]

Kemāl Pāṣā-zāde كَمَالِپَاشَا زَادَه : özel isim.

K. 29a/4

kendi كَنْدِي : Öz, zat, nefis. (O.T.S. s.881)

k. 20a/4, 20a/4, 28a/10, 2b/12, 3a/7, 7b/1

k. + n 39b/11

k. + nüñ 38b/12

[= 8]

kendü كَنْدُو : bkz: kendi.

k. 20a/2, 25b/3

k. + nüñ 3a/6

k. + si 15b/5

k. + sin 32a/3

k. + yi 21a/9, 35a/1, 5b/1

[= 8]

kenīsā كَنْيْسَا < kenīse (Ar.): Kilise. (O.T.S. s.882)

k. + dan 12b/10

kerre كَرَّة (Ar.): Kez, kere, defa. (O.T.S. s.885)

k. 25a/3, 2a/7, 34b/10, 35a/2

[= 4]

kes- كَسْ : 1. Kesici bir alet ile ayırmak. 2. Biçmek. (O.T.S. s.887)

k.-erler 13b/7

k.-ersin 13b/7

[= 2]

kesib كَسِبَ (Ar.): Çalışma, kazanma, alma, elde etme. (O.T.S. s.886)

k. 27a/2

k. + den 27a/2

[= 2]

keskin كَسْكِينُ : 1. Çok keser, bilenmiş. 2. Deler, sivri. (O.T.S. s.887)

k. + dür 35b/13

kezā كَذَا (Ar.): Böylece, böyle, bu da öyle anlamında edat. (O.T.S. s.892)

k. 12a8, 29b/5

[= 2]

kezalik كَذَلِكَ (Ar.): Keza, bu; bu da öyle. (O.T.S. s.892)

k. 16b/8, 36b/11

[= 2]

kible قِبْلَةٌ (Ar.): Namazda Kâbe'ye doğru yönelme. (O.T.S. s.892)

k. 10b/13, 12a/7

k. + den 12a/7

[= 3]

kıl قُلٌّ : İnsanın ve bazı hayvanların vücudunda biten sertçe ve kalınca tüy. (O.T.S. s.893)

k. + dan 35b/13

k. + ına 25a/5

[= 2]

kıl- قُلٌّ- : Etmek, yapmak. (O.T.S. s.895)

k. 9b/6, 11a/9, 11b/5, 12a/1, 25b/13

k.-an 4a/2

ķ.-ar 11a/8

ķ.-arın 9b/7

ķ.-arum 11a/10

ķ.-ayın 11b/2, 11b/7

ķ.-dı 22a/8

ķ.-dılar 40a/10

ķ.-dum 35b/7

ķ.-madı 15a/10

ķ.-mağla 11b/8

ķ.-maķ 11b/9, 3b/13, 12a/2, 17b/8

ķ.-maķdur 35a/7, 3b/12, 3b/6, 4b/4

ķ.-mamaķ 11b/9

ķ.-mamıř 26b/3

ķ.-masa 11a/4

ķ.-mazdım 11a/1

ķ.-mazdum 10b/13

ķ.-mazın 10b/10, 11a/2, 11a/7, 25b/13

ķ.-mazsın 11a/13, 11a/5

ķ.-mış 4a/6

ķ.-sa 12a/4, 12a/7, 12a/9, 26b/1, 3b/8, 4a/5

ķ.-up 11a/4, 5a/1

[= 44]

ķılcağız قُلْجَزْ : Kùçùk kıl.

ķ. 25a/6

kılıç(c) قِلَیْجٌ : Delici ve kesici savaş aleti olan silahlardan en bilineni ve en yaygını.

(O.T.S. s.894)

ķ. 4a/11, 8b/4

ķ. + dan 35b/13

[= 3]

kılm- قِلْمٌ : Kılma işi yapmak. (B.T.S.)

ķ.-an 4a/3

ķ.-maz 4b/5

[= 2]

ķırāʾat قِرَاءَاتٌ (Ar.): 1. Düzgün okuma, bir metni düzgün ve yanlışsız okuma. 2.

Namazın rükünlerinden olmak üzere Kuran-ı Kerim'den belirli parçaları okumazorunluluğu. (O.T.S. s.896)

ķ. 8a/4, 8b/9

[= 2]

ķırķ قِرْقٌ : Kırk rakamı. (O.T.S. s.899)

ķ. 37a/12

ķırķ- قِرْقٌ : 1. Bir şeyin uçlarını kesmek. 2. Saç, sakal veya tüyü kesmek. (B.T.S.)

ķ.-maķ 12b/1

ķ.-maķdur 38b/1

[= 2]

ķırķdır- قِرْقِدِرٌ : Kırkma işini yaptırmak. (B.T.S.)

ķ.-sa 12a/13

ķıs(ı)m قِسْمٌ (Ar.): Parçalara ayrılmış bir şeyin her parçası, parça, bölüm. (O.T.S. s.901)

ķ. 36a/5

ķ. + ı 10b/4

[=2]

kıyāmet قِيَامَتٌ (Ar.): Öteki dünyada bütün ölülerin kalkıp dirilmesi. (O.T.S. s.904)

ķ. 24a/3, 24a/5, 24a/7, 24a/9, 25b/6

ķ. + de 24a/8, 9a/2

ķ. + e 39b/3

ķ. + i 23b/10

[=9]

kıyās قِيَاسٌ (Ar.): Bir şeyi diğer şeye benzeterek veya onu ölçü olarak değerlendirme.

(O.T.S. s.904)

ķ. 27b/6

ķız قُزٌ: Dişi olarak doğan çocuk, erkek karşıtı. (O.T.S. s.906)

ķ. + ı 40a/1

ķızdur- قُزْدُرْ <ķızdır- : 1. Ateşte ısıtarak kızartmak. 2. Hiddetlendirmek, sinirlendirmek. (O.T.S. s.906)

ķ.-dı 26b/11

ķi كِي (Far.): Bir sözü veya cümleyi diğer bir söze veya cümleye bağlayan kelime.

(O.T.S. s.907)

k. 10a/3, 10a/6, 10b/2, 12a/4, 13b/2, 14b/1, 14b/5, 15a/3, 15b/2, 15b/2, 15b/3, 15b/3, 15b/5, 15b/6, 17a/10, 17a/13, 17a/2, 17a/9, 17b/13, 1b/4, 20b/10, 21a/6, 22a/11, 22a/12, 22a/9, 23a/6, 23b/10, 23b/8, 23b/9, 25a/1, 25b/5, 26b/13, 26b/6, 27a/11, 27b/1, 27b/2, 27b/3, 28a/1, 28a/2, 28a/8, 28b/3, 28b/5, 29a/1, 29a/3, 29b/12, 2a/1, 2a/11, 30a/2, 30b/1, 30b/4, 34a/7, 34a/9, 35b/1, 35b/5, 36a/13, 36a/6, 36a/7, 36a/8, 36b/3, 36b/5, 36b/8, 37a/3, 37a/4, 38a/4, 39a/1, 3a/3, 3a/5, 3b/12, 4b/3, 5a/10, 5b/13, 6a/2, 6a/9, 7b/3, 7b/8, 7b/9, 9b/3, 9b/9

[=80]

kibār-ı ʿulemāʾ كِبَارُ ʿUḷmāʾ : Alimlerin büyükleri.

k. + dan 7a/2

kifāyet كِفَايَةُ (Ar.): Yetişme, elverme, yeterlilik. (O.T.S. s.908)

k. 18a/8, 38a/6

[= 2]

kīle كَيْلَة (Ar.): Ölçek. (O.T.S. s.908)

k. 37b/4

k. + de 37b/5

k. + dür 37b/5

[= 3]

kim كِم : Soru zamiri. (O.T.S. s.909)

k. 11b/1, 11b/6, 12b/13, 13a/1, 27a/12, 27a/8, 27b/2, 27b/3, 28a/1, 34a/7, 34a/9

k. + e 22b/12

k. + iñ 11a/10

k. + üñ 11b/7

[= 19]

kim كِم: bkz: ki.

k. 23b/11, 25a/13, 25b/12, 26a/6, 34a/7

kimesne كِمْسَنَة < kimsene : Kimse. (O.T.S. s.909)

k. 10b/12, 10b/9, 11b/10, 12a/12, 12a/13, 12a/3, 12b/1, 12b/10, 12b/11, 12b/5, 12b/8, 13a/10, 13a/7, 13a/9, 14a/1, 15b/5, 15b/6, 16a/11, 18b/7, 19a/2, 21b/1, 21b/2, 21b/6, 21b/7, 22a/3, 22a/5, 22a/7, 22b/1, 22b/2, 22b/6, 22b/8, 22b/9, 23a/1, 23b/10, 23b/4, 24a/12, 24a/9, 24b/1, 24b/11, 25b/3, 26a/10, 26a/4, 26a/7, 26a/8, 26b/1, 27a/1, 27a/6, 27b/11, 27b/12, 28a/5, 28a/9, 28b/1, 28b/12, 29a/5, 29a/6, 29b/6, 30a/4, 31a/3,

34b/12, 37b/8, 38a/9, 3a/5, 3a/7, 3a/8, 4a/4, 7a/10, 7a/8, 7a/9, 7b/11, 7b/12, 7b/3, 7b/5,
7b/9, 8b/10, 8b/13, 8b/2, 9a/11, 9a/13, 9a/6, 9b/1, 9b/10, 9b/11, 9b/12, 9b/3, 9b/5, 9b/9

k. + den 7a/2

k. + dür 15b/3, 2a/10

k. + ler 2a/1, 30b/7, 31a/7, 6a/2, 7b/1

k. + lere 30b/11, 31a/12

k. + niñ 28a/3

k. + niñdür 27b/13

k. + nüñ 32a/1, 3b/11, 3b/13, 3b/6, 4a/1, 4b/4, 6b/13

k. + siz 24b/5

k. + ye 10b/5, 12b/12, 22a/10, 26a/10, 31a/4, 4a/9, 5b/13, 8a/6, 9a/10, 9b/3,
9b/5

k. + yi 24a/12

[= 118]

kimse كِمْسَة : Kim. (O.T.S. s.909)

k. 10a/3, 10a/6, 10a/7, 10b/3, 10b/5, 10b/7, 11a/11, 11a/3, 12a/10, 12a/11,
12a/4, 12a/6, 12b/2, 13a/2, 13a/5, 13b/1, 13b/12, 14a/8, 14a/10, 14a/7, 14b/7, 17b/13,
19b/5, 19b/8, 20a/13, 20a/3, 20a/6, 20a/8, 20a/9, 20b/11, 20b/13, 20b/6, 20b/7, 21a/11,
21a/12, 23a/7, 23a/9, 23b/3, 23b/5, 23b/9, 24a/2, 24a/4, 24b/1, 24b/3, 24b/7, 24b/9,
25a/11, 25a/5, 25a/7, 25a/9, 25b/10, 25b/6, 25b/8, 25b/9, 27a/3, 29a/12, 40a/4, 7a/12,
7b/13, 9b/13

k. + dür 15b/2

k. + nüñ 18b/3

k. + ye 10a/6, 10a/7, 11a/9, 11b/12, 11b/5, 12a/1, 13a/5, 14a/10, 14b/8, 16a/13, 16a/5, 19a/5, 19b/1, 19b/5, 19b/6, 19b/8, 20b/11, 20b/13, 20b/6, 21b/9, 22b/11, 23a/9, 23b/4, 24a/4, 25b/13, 34a/11, 9b/6

[= 86]

kirāmen kātībīn كِرَامَاتِيبِينَ (Ar.): insanların iki omuzunda bulunup, onların sevap ve günahlarını yazan iki melek. (D.T.S.)

k. + üñ 23b/12

kisbet كِسْبَتْ (Ar.): Elbise, özel olarak yapılmış giysi. (O.T.S. s.911)

k. + in 40a/9

kişi كِشِي : Kadın ve erkeğe verilen genel ad, şahıs, zat, nefer. (B.T.S.)

k. 13b/6, 14b/12, 15a/8, 17b/13, 18a/10, 18a/9, 19b/2, 20a/2, 21a/7, 21a/8, 23a/3, 25b/8, 26b/9, 28a/10, 36a/1, 36a/2, 8a/4, 8b/4

k. + nüñ 16b/3, 37a/11, 8b/3, 8b/7

k. + ye 14a/9, 18a/9, 19a/11, 19a/3, 19a/9, 19b/3, 22b/13, 26a/9, 34b/4

[= 31]

kitāb كِتَاب (Ar.): Yazılmış ve basılmış eser, kitap. (O.T.S. s.912)

k. + a 39b/12

k. + ın 13b/1, 13b/3

k. + ında 16b/13

k. + larda 5b/11

k. + larından 6b/4

k. + um 13b/6

[= 7]

kitābet كِتَابَتْ (Ar.): 1. Yazı yazma. 2. Katiplik. (O.T.S. s.912)

k. 8b/8

Kitābü'l-Vaşiyye كِتَابُ الْوَصِيَّةِ : Bir fetva kitabının ismi.

K. + de 2b/7

Kitāb-ı Āmili'l-Fetāvā كِتَابُ عَامِلِ الْفَتَوَا : Bir fetva kitabının ismi.

K. + da 22a/13

Kitāb-ı Keşf كِتَابُ الْكَيْشَفِ : Bir kitap ismi.

K. + inde 15a/1

kizib كِذِبٌ < kizb (Ar.): Yalan söyleme, yalan. (O.T.A.L. s.603)

k. 23a/10, 5b/4

[= 2]

ko- كُو- : Koyuvermek, bırakmak. (B.T.S.)

k. 20a/11, 40a/8

[= 2]

konşu كُونْشُو : Komşu. (B.T.S.)

k. + ları 3b/9

k. + sı 15b/4, 15b/6

[= 3]

korq- كُورِقْ : 1. Korku duymak, ürkmek, dehşete kapılmak. 2. Kaygı duymak, endişe etme. (B.T.S.)

k. 19a/11, 19a/9

k.-mazın 19a/12

[= 3]

korqu كُورْقُو : Bir tehlike veya tehlike düşüncesi karşısında duyulan kaygı, üzüntü. (B.T.S.)

k. 13a/8, 14a/10, 26a/9

k. + sı 26a/6

[= 4]

koş- قَوْشْ : Şart ileri sürmek. (B.T.S.)

k.-duğı 27b/5

k.-duğıçun 28a/3

k.-mış 26a/8

[= 3]

kovucılık قَوْجِيلُ : Dedikoduculuk. (B.T.S.)

k. 38a/2

koy- قَوَى : Bir şeyi bir yere bırakmak, belli bir yere yerleştirmek. (B.T.S.)

k.-duğı 38b/9

koyun قُيُون : Geviş getirenlerden, eti, sütü, yapacağı ve derisi için yetiştirilen evcil hayvan. (B.T.S.)

k. 37a/11, 37a/12

k. + dur 37a/4

k. + ı 15a/3, 15a/7, 15a/8, 37a/12

k. + umı 15a/6

[= 8]

kuddūs قُدُّوس (Ar.): 1. Temiz, pak. 2. Allah adlarındandır. (O.T.A.L. s.604)

k. 23b/5

kudret قُدْرَت (Ar.): 1. Kuvvet, takat, güç. 2. Allah'ın ezeli gücü. (O.T.A.L. s.604)

k. 28a/11

k. + i 6b/4

k. + iyle 27b/13

[= 3]

ḳuḳlaci قُوْڤْلَاجِي : Kukla oynatan veya yapıp satan kimse. (B.T.S.)

ḳ. 39a/2

ḳul قَوْل : 1. Tanrı'ya göre insan, abd. 2. Köle. (B.T.S.)

ḳ. 11a/1

ḳ. + larını 38b/8

[=2]

ḳulağ قَوْلَا <ḳulaḳ : Başın her iki yanında bulunan işitme organı. (B.T.S.)

ḳ. + ı 5b/3

Ḳurʿān قُرْآن (Ar.): Hz. Muhammed'e inen kutsal kitap. (O.T.A.L. s.606)

Ḳ. 10b/7, 8b/11, 9a/10, 9a/11, 9a/13

Ḳ. + da 8b/12

[=6]

Ḳurʿān-ı ʿazīm قُرْآنَ عَظِيم : Yüce Kuran.

Ḳ. 8b/8

Ḳ. + i 9a/6, 9b/9

[=3]

ḳurbān قُرْبَان (Ar.): 1. Allah rızasını kazanmaya vesile olan şey. 2. Eti fukaraya parasız olarak dağıtılmak niyetiyle farz, vacip veya sünnet olarak kesilen hayvan. (O.T.A.L. s.607)

ḳ. 38b/2

ḳurtar- قُورْتَارْ : 1. Bir canlıyı bir felaketten, tehlikeden veya zor durumdan uzaklaştırmak. 2. Kurtulmasını sağlamak. (B.T.S.)

ḳ.-maz 10a/13

ḳuşan- قُوشَانْ : 1. Beline kuşak, kılıç, kemer vb. şeyler bağlamak. 2. Giyinmek. (B.T.S.)

k.-up 21a/13

ḳuṭṭā-i tarīḳ فُطَّا عَطْرِيق : Yol kesenler, haydutlar. (O.T.A.L. s.610)

k. + üñ 4b/5

küçücek كُوجُجَك : bkz: küçücük.

k. 28a/9

küçücük كُوجُجُك : Çok küçük. (B.T.S.)

k. + den 2b/13

küf(ü)r كُفْر (Ar.): Allah'a ve dine ait şeylere inanmama, küfür. (O.T.A.L. s.613)

k. 27a/10, 29a/12, 2a/12, 30a/2, 35b/2, 35b/4, 35b/6, 5a/6, 6a/13, 6a/2, 6a/6, 7a/10, 7b/1

k. + den 14a/10

k. + dür 6a/1, 6a/7

k. + e 22a/1

k. + i 29b/13

k. + ine 16a/12, 30b/8

k. + lerine 17a/1

k. + süz 6a/4

[= 22]

kürk كُورْك : Bazı hayvanların, giyecek yapmak için işlenmiş postu. (B.T.S.)

k. 26b/10, 26b/11, 26b/13, 26b/9, 27b/3, 27b/4

[= 6]

Kütübü'l-Kelāmiyye كُتُبُ الْكَلَامِيَّة : bir kitap ismi.

k. + de 27a/11

Kütüb-i Fetāvā كُتُبُ فِتَوَا : Fetva kitapları.

k. + da 31a/8

k. + de 6b/1

k. + den 5a/5

k. + ya 6b/3

[= 4]

Kütüb-i Kelāmiyye كُتُبُ كَلَامِيَّة : bkz: Kütübü'l-Kelāmiyye.

k. + de 2b/10

k. + i 2a/3

[= 2]

L

lafz لَفْظ (Ar.): Anlamlı veya anlamsız ağızdan çıkan söz. (O.T.S. s.954)

l. + ıyla 29a/7

lafz-ı hū لَفْظُهُو : hu kelimesi.

l. 30a/7, 30a/8

[= 2]

lakin لَكِنْ (Ar.): Ancak, fakat, lakin. (O.T.S. s.957)

l. 5a/7, 6a/9, 13b/7, 15a/13, 26b/7, 27a/12, 30b/9, 36a/12, 6a/13, 6b/5, 7a/11, 8a/12, 8a/7

[= 13]

la^{ne} لَعْنَتْ (Ar.): 1. Allah'ın korumasından , afv ve merhametinden uzak olmaya ilişkin beddua, ilenç, kargış. (O.T.S. s.960)

l. 13a/12, 18b/8

[= 2]

la^{ti} لَطِيفَة (Ar.): Şaka, güldürü, fıkra veya hikâye, mizah yollu söz. (O.T.S. s.961)

l. 21a/10, 9a/13, 9b/13

l. + yle 13a/3, 29a/2

[= 5]

lāyık لَايِقْ (Ar.): Yakışan, uygun düşen, münasip. (O.T.S. s.963)

1. 14b/12, 21a/6, 21b/12, 6a/12

[= 4]

lāzım لَازِم (Ar.): 1. Gerek, terki caiz olmayan. 2. Gereklik. (O.T.S. s.963)

1. 19a/13, 19a/8, 25a/7, 26a/4, 27a/10, 29a/13, 29a/3, 29a/6, 29a/8, 29b/10, 29b/13, 30a/1, 30a/2, 30a/3, 30a/5, 30a/6, 30b/13, 31a/13, 31a/4, 31a/5, 32a/10, 32a/8, 34b/7, 35b/4, 35b/6, 37b/11, 37b/13, 38a/6, 39a/4, 5a/13, 5a/6, 8a/10, 9a/8

1. + dur 15b/11, 17a/2, 24b/10, 24b/10, 25a/1

[= 38]

likā لِقَاء (Ar.): 1. Görme, rast gelip kavuşma. 2. Yüz, çehre, sima. (O.T.S. s.973)

1. 24b/7

livāṭa لَوَاطَة (Ar.): Erkekler arasındaki cinsi sapıklık. (O.T.S. s.975)

1. 10b/3, 22b/7

[= 2]

loḵma لَوْقْمَة (Ar.): Bir defada yutulan yiyecek. (O.T.S. s.976)

1. 27b/11

1. + yı 28a/1

[= 2]

M**mābeyn** مَايَيْن (Ar.): Ara, orta. (O.T.S. s.983)

m. + inde 38a/12

ma'cūn مَعْجُون (Ar.): 1. hamur kıvamında olan nesne. 2. Bu kıvamda yapılmış ilaç. (O.T.S. s.984)

m. 27a/7

m. + dan 27a/8

[= 2]

mādām مَادَام (Ar.): Madem. (O.T.S. s.985)

m. 4b/3

mādde مَادَّة (Ar.): 1. Öz, cevher, maye. 2. El ile tutulur, göz ile görülür şey, cisim.

(O.T.S. s.985)

m. 25a/11

maḍḥek مَضْحَك (Ar.): 1. Gülünç, durum veya nesne. 2. Soyтары, komik. (O.T.S. s.986)

m. 7b/6

mā-ḥaṣala مَا حَصَلَ < mā-ḥaṣal (Ar.): Hasıl olan, oluşan, ortaya çıkan. (O.T.S. s.992)

m. 17a/7

mağfūr مَغْفُور (Ar.): Allah tarafından günahları bağışlanması için dua edilen, ölmüş, yargılanmış kimse. (O.T.S. s.988)

m. 1b/5

maḥall مَحَل (Ar.): Yer, mekan. (O.T.S. s.991)

m. + de 10b/6, 19a/7

m. + e 15a/4

[= 3]

maḥalle مَحَلَّة (Ar.): Bir yerleşim biriminin bölündüğü her bir kısım. (O.T.S. s.991)

m. 36b/1

maḥrūm مَحْرُوم (Ar.): 1. Kısmetsiz, bahtsız. 2. İsteddiğini ve arzu ettiğini elde edemeyen, eli boş kalan. (O.T.S. s.998)

m. 18b/13

maḥşer مَحْشَر (Ar.): Haşroluncak, toplanılacak yer; kıyamette ölülerin dirilip toplanacakları yer. (O.T.A.L. s.658)

m. 35b/12, 39b/6

[= 2]

maḥẓ مَحْض (Ar.): Saf, halis, katıksız. (O.T.A.L. s.660)

m. + dur 7a/12

maḥlūk مَخْلُوق (Ar.): Halk olunmuş, yaratılmış. (O.T.A.L. s.654)

m. + a 23b/5

m. + uñdur 28a/12

[= 2]

maḳām مَقَام (Ar.): 1. Kıyam edilen, durulacak yer, durak. 2. Memuriyet, memurluk yer.

(O.T.A.L. s.661)

m. + ında 18a/7

maḳbūl مَقْبُول (Ar.): Kabul olunan, alınmış, alınan. (O.T.A.L. s.663)

m. 5b/6, 32a/2

[= 2]

maḳbūle مَقْبُولَةٌ (Ar.): bkz: maḳbūl.

m. 32a/6

maḳkūl مَعْقُول (Ar.): 1. Akla yakın, akıllıca, aklın kabul ettiği, mantıklı. 2. Uygun, muvafık. (O.T.S. s.1005)

m. + dur 29b/8

māl مَال (Ar.): 1. Bir kimsenin sahip olduğu kıymetli ve gerekli. 2. Varlık, servet.

(O.T.S. s.1006)

m. 21b/12, 3b/8

m. + dan 22a/1, 22b/1, 22b/3

m. + ı 18b/12, 18b/5, 35a/8

[= 8]

ma'lūm مَعْلُوم (Ar.): 1. Bilinen, bilinmiş, öğrenilmiş. 2. Sözü edilen veya bilinen konu.

(O.T.S. s.1008)

m. 23b/10, 34b/3, 36b/8, 37a/4

m. + dur 23a/8, 28a/8

[= 6]

ma'nā مَعْنَى (Ar.): 1. Anlam, kavram, mefhum, bir sözün ifade ettiği şey. 2. İç, batın,

ruh. (O.T.S. s.1008)

m. + s1 2b/6

m. + sını 5a/7

[= 2]

manşib مَنْصِب (Ar.): 1. Devlet hizmeti, memuriyet. 2. Makam, rütbe, derece. (O.T.A.L.

s.669)

m. 5b/5

marīz مَرِيض (Ar.): Marazlı, hasta, hastalıklı, sayrı. (O.T.A.L. s.671)

m. 27a/5, 27a/6

[= 2]

maşhara مَصْحَرَة (Ar.): Maskara, soytarı. (O.T.A.L. s.673)

m. 39a/2

maşnū مَصْنُوع (Ar.): Sahte, düzme, uydurmaca şeyler. (O.T.A.L. s.674)

m. + dan 36b/6

maṭlab مَطْلَب (Ar.): Taleb olunan, istenilen şey, istek. (O.T.A.L. s.678)

m. 16b/5, 22a/5, 23b/10

[= 3]

ma'tūhe مَعْتُوْهَة (Ar.): Ateh getirmiş, bunamış, bilincini yitirmiş, bunak. (O.T.S. s.1023)

m. 16b/6

mehbaş مَبْحَث (Ar.): 1. Konu, mevzu. 2. İnceleme ve araştırma yeri. (O.T.S. s.1028)

m. + ı 15a/11

mecāl مَجَال (Ar.): Kuvvet, takat, iktidar. (O.T.S. s.1030)

m. 39b/4, 39b/5

[= 2]

meclis-i ʿilm مَجْلِسِ عِلْم : İlim meclisi.

m. + den 12b/10

m. + e 12b/12, 13a/2

[= 3]

meclis-i āḥir مَجْلِسِ آخِر : Son meclis.

m. + ine 16a/10

Mecmaʿü'l-Fetāvā مَجْمَعُ الْفَتَاوَا : Bir fetva kitabının adı.

M. + da 7b/3

Mecmaʿü'n-Nevāzil مَجْمَعُ النَّوَازِل : Bir fetva kitabının adı.

M. + de 21b/3

mecnūne مَجْنُونَة (Ar.): Çarpılmış veya aşk tutulmuş kız veya kadın. (O.T.S. s.1033)

m. 16b/6

mecūsī مَجُوسِي (Ar.): Eski İranlıların inandıkları Zerdüşt dinine bağlı halk. (O.T.S. s.1034)

m. 19b/5, 20a/2, 21a/8, 21b/2, 23a/2

m. + lerüñ 21b/4

[= 6]

medd مَدَّد (Ar.): Uzatma, çekme, yayma. (O.T.A.L. s.691)

m. 28b/3

medd-i hemze مَدَّ هَمْزَة : Hemzeyi uzatma.

m. 28b/1

medyūn مَدْيُون (Ar.): Borçlu. (O.T.S. s.1037)

m. 24a/6

mefhūm مَفْهُوم (Ar.): 1. Anlaşılmış, kavranılmış, algılanmış. 2. Anlam, kavram. (O.T.S. s.1037)

m. + ı 15b/7

m. + ın 2b/12

[= 2]

meger مَكْر (Far.): Meğer, oysa ki, halbuki, ancak. (O.T.A.L. s.696)

m. 19b/1, 27a/9

[= 2]

mekān مَكَان (Ar.): Yer, mahal. (O.T.A.L. s.699)

m. 25a/12

m. + a 12b/3, 25a/13

[= 3]

mekteb مَكْتَب (Ar.): Yazı yazacak yer, okul. (O.T.S. s.1045)

m. 12b/5, 26a/1

[= 2]

melāl مَلَال (Ar.): Bıkkınlık, can sıkıntısı, hüzn, usanç. (O.T.S. s.1046)

m. 11a/12

melekü'l-mevt مَلَكُومُوت : Ölüm meleği, azrail.

m. + e 26a/10

m. + i 26a/11, 26a/12

[= 3]

me'mūr مَأْمُور (Ar.): 1. Devletin emrinde ve hizmetinde ücretle çalışan kimse. 2. Bir iş ile görevlendirilmiş, görevli. (O.T.S. s.1051)

m. + dur 14b/13

Menākīb-ı Ebī-Ḥanīfe مَنَاكِبُأَبِیْحَنِیْفَه : Bir kitap adı.

M. + de 15a/1

menāşīb-ı dünyā مَنَاصِبُدُنْيَا : Dünya makamları.

m. 6a/10

menber مَنْبَر < minber (Ar.): Camilerde hatibin çıkıp hutbe okuduğu merdivenli kürsü.

(O.T.A.L. s.755)

m. + i 8a/5

menkūḥa مَنكُوحَة (Ar.): Nikahlı kadın. (O.T.A.L. s.713)

m. + s1 31b/12

mensūb مَنسُوب (Ar.): Bir kimseye, bir şeye nispeti olan, bir şeyle ilgisi bulunan.

(O.T.A.L. s.714)

m. 6a/9

mergūb مَرْغُوب (Ar.): Ragbet edilmiş, beğenilmiş. (O.T.A.L. s.719)

m. 5b/6

merḥūm مَرْحُوم (Ar.): 1. Allah'ın rahmetine kavuşmuş, Allah'ın rahmeti ile müjdelenenmiş.

2. Ölmüş, ölü. (O.T.A.L. s.720)

m. 1b/5

m. + uñ 2a/4, 2b/11

[= 3]

mermer مَرْمَر : Mermer. (O.T.A.L. s.721)

m. + de 1b/11

mertebe مَرْتَبَة (Ar.): Derece, basamak. (O.T.A.L. s.722)

m. 37a/12

m. + si 37a/3

m. + sidür 37b/1

[= 3]

Merve مَرْوَة (Ar.): Mekke'de bir dağın adı olup, hacılar bununla Safa Ovası'nda say ederler, yani yedi defa gidip gelirler ki hac farızasının rükünlerindendir. (O.T.A.L. s.722)

M. 38a/12

mesā'il مَسَائِلْ (Ar.): Meseleler. (O.T.A.L. s.724)

m. + den 12b/3

mesā'il-i şer'iyye مَسَائِلُ شَرْعِيَّة : Şer'î meseleler.

m. + den 13b/12

meşelā مَثَلًا (Ar.): Misal olarak, şunun gibi. (O.T.A.L. s.726)

m. 27b/10, 7b/10

[= 2]

mes'ele مَسْئَلَة (Ar.): 1. Sorulup karşılığı istenilen şey. 2. Çözülmesi istenilen şey, problem. (O.T.A.L. s.726)

m. 14a/2, 29a/13, 29b/5, 29b/8, 30a/10, 30a/12, 30a/4, 30a/7, 30b/11, 30b/3, 30b/6, 31a/2, 31a/5, 31a/9, 31b/1, 31b/13, 32a/4, 32a/7, 39a/1

m. + den 15a/10, 17a/6, 22b/5

m. + nüñ 15a/11

[= 22]

mescid مَسْجِدْ (Ar.) Secde edilecek, namaz kılınacak yer. (O.T.A.L. s.725)

m. + i 9a/7

m. + iñ 26a/8

[= 2]

meshḥ مَسْح (Ar.): 1. Temizleme, el ile sürme. 2. Abdest sırasında ıslatılan eli başın üst kısmına sürme. (O.T.S. s.1069)

m. + i 4a/10, 4a/8

[= 2]

mesīre مَسِيرَة (Ar.): Gezme yeri, seyrana çıkılacak yer. (O.T.S. s.1069)

m. + dūr 21b/5

meşāyih مَشَايِخ (Ar.): Şeyhler, ulular. (O.T.S. s.1073)

m. 25b/13

m. + inūñ 19b/10

[= 2]

mevşūf مَوْصُوف (Ar.): Nitelenmiş, vasıflandırılmış. (O.T.S. s.1080)

m. 6a/11

meymūncı مَيْمُونَجِي : Maymuncu, maymun oynatan kimse.

m. 39a/2

meyyite مَيِّتَة (Ar.): 1. hayvan leşi. 2. kadın cenazesi.

m. + dūr 31b/8

mezellet مَذَلَّت (Ar.): Bayağılık, basitlik, alçaklık. (O.T.S. s.1085)

m. + de 6b/6

mezḳūr مَذْكُور (Ar.): Adı anılan, sözü geçen, zikredilen. (O.T.S. s.1086)

m. 14b/4, 2a/8, 2a/9

m. + dur 15a/11, 27a/11, 2b/11, 36b/13

[= 7]

mezḳūrāt مَذْكُورَات (Ar.): Adı geçilenler, anılanlar. (O.T.S. s.1086)

m. + ı 34b/12

Mikāt مِقَاتٌ (Ar.): 1. Belirlenmiş zaman süre. 2. Mekke'de hacıların ihrama bürndükleri yer. (O.T.S. s.1092)

M. + da 38a/11

mikdār مِقْدَارٌ (Ar.): Bütünün parçası, bir bölüm. (O.T.S. s.1092)

m. 5a/8

milk مِلْكٌ < mülk (Ar.): Birinin tasarrufu altında bulunun şey. (O.T.A.L. s.754)

m. + inde 20a/4

millet مِلَّةٌ (Ar.): 1. Din, mezhep. 2. Bir dinde veya mezhepte bulunanların topu. (O.T.A.L. s.754)

m. 2a/11

millet-i maḥṣūṣa مِلَّةٌ مَخْصُوصَةٌ : Hususi millet.

m. 16b/12

minvāl مِئْوَالٌ (Ar.): 1. Çulhaların tezgah aletlerinden üstüne bez sardıkları ağaç. 2. Tarz, yol, şekil. (O.T.A.L. s.757)

m. 18a/1

mişkāl مِثْقَالٌ (Ar.): Yirmi dört kırıtlık bir ağırlık birimi. (O.T.A.L. s.759)

m. 37b/2

m. + dür 37b/3

[= 2]

mīve مِوَةٌ (Far.): Meyva. (O.T.S. s.1100)

m. 37b/6

m. + de 37b/6

m. + lerde 37b/6

[= 3]

mizāḥ مَزَاحٌ (Ar.): Şaka, latife, eğlence. (O.T.A.L. s.762)

m. 21a/10

mīzān مِيزَان (Ar.): Terazi, ölçü aleti. (O.T.A.L. s.762)

m. + da 9a/3

m. + ı 23b/11

[= 2]

muʿānide مُعَانِدَة < muʿānnide (Ar.): inatçı, kimseye uymayan. (O.T.A.L. s.766)

m. 14b/1

muʿazzez مُعَزَّز (Ar.): 1. Taziz edilmiş, izzetlendirilmiş. 2. İzzet ve şeref sahibi.

(O.T.A.L. s.769)

m. 6a/11

mubāḥ مُبَاح (Ar.): İşlenmesinde sevap ve günah olmayan şey. (O.T.A.L. s.769)

m. 30b/7, 30b/8, 31b/10

m. + dur 18b/2

[= 4]

muʿcizāt مُعْجَزَات (Ar.): Mucizeler. (O.T.A.L. s.770)

m. 25b/11

muḥālaṭa مُخَالَطَة (Ar.): karışma, güzel uyuşma.

m. 5b/12

muḥalled مُخَلَّد (Ar.): Tahlid olunan, daimi, sürekli kalan. (O.T.A.L. s.776)

m. 18b/1

Muḥammed bin E'l-faẓl مُحَمَّدُ بْنُ الْفَضْلِ : Özel isim.

m. 13b/8

Muḥammed bin İsmāʿīl مُحَمَّدُ بْنُ إِسْمَاعِيلَ : Özel isim.

m. 5a/4

Muḥammed Efendī e'l-Birgilī مُحَمَّدُ أَفَنْدِيَا لِبِرْجِيلِي : Özel isim.

m. 1b/6

muḥaṣṣaṣ مُحَصَّصٌ (Ar.): Tahsis olunmuş, tayin edilmiş, ayrılmış. (O.T.A.L. s.780)

m. 23b/6

Muḥīṭ مُحِيطٌ (Ar.): bkz: Fetāvā-yı Muḥīṭ.

m. 8a/6

m. + de 16b/1, 19a/4, 19b/1, 19b/6, 20b/6, 20b/9, 21a/11, 21a/5, 22a/7, 22b/8

[= 11]

muḥkem مُحْكَمٌ (Ar.): Tahkim edilmiş, sağlam kılınmış, sağlam, berk. (O.T.A.L. s.784)

m. 1b/11, 4b/8

[= 2]

muḥtāc مُحْتَاجٌ (Ar.): İhtiyacı olan, kendisine bir şey lazım olan, bir eksiği olup onu tamamlamak isteyen. (O.T.A.L. s.785)

m. 22a/11

muḥzır مُحْضِرٌ (Ar.): Eskiden şeriat mahkemelerinde mübaşir hizmetini gören kimse. (O.T.A.L. s.788)

m. 14a/12

muḥaddem مُحَدَّمٌ (Ar.): 1. Takdim edilen, sunulan. 2. Önde olan, önde giden. (O.T.A.L. s.789)

m. 17a/10

muḥallid مُحَلِّلٌ (Ar.): 1. Bir şeyi takan, kuşatan, boynuna asan. 2. Taklitçi. (O.T.A.L. s.790)

m. + üñ 36a/11

muḥarrer مُحَرَّرٌ (Ar.): 1. Kararlaştırmış. 2. Şüphesiz, sağlam. (O.T.A.L. s.791)

m. 17a/9, 32a/9

m. + dür 23b/2

[= 3]

muḳteżā مُقْتَضَاً (Ar.): 1. İktiza edilmiş, lazım gelinmiş. 2. Kanun icabına göre yazılan yazı, derkenar. (O.T.A.L. s.794)

m. + sinca 6a/7

murād مُرَادٌ (Ar.): 1. Arzu, istek, dilek. 2. Maksat, meram. (O.T.A.L. s.797)

m. 16a/7, 20b/12, 25a/12, 25b/2, 35a/1, 38b/8, 6b/10, 6b/11

m. + in 22a/8

[= 9]

muṣallā مُصَلَّى (Ar.): 1. Namaz kılmağa mahsus yer. 2. Cami civarında cenaze namazı kılınan yer. (O.T.A.L. s.801)

m. 39b/9

Muṣḥaf-ı Şerīf مُصْحَفُ شَرِيف : Kuran-ı Kerim.

M. + üñ 10a/6

Mūsā ibn Ebī-Bekir مُوسَى ابْنُ أَبِي بَكْرٍ : Özel isim.

M. + den 15a/2

muṭād مُعْتَادٌ (Ar.): İtiyad edilmiş, adet olunmuş, alışılmış. (O.T.A.L. s.805)

m. 32a/2

mutaṣavvıf مُتَصَوِّفٌ (Ar.): Tasavvuf ehli veya sofı olan. (O.T.S. s.1142)

m. + a 30b/6

muṭī مُطِيعٌ (Ar.): 1. Baş eğen, dinleyen, itaat eden. 2. Tabi olan, birinin hükmü altında bulunan kimse. (O.T.S. s.1146)

m. 38b/5

muṭlak مُطْلَقٌ (Ar.): Kayıtsız, şartsız, serbest. (O.T.S. s.1146)

m. 39a/5

muvāfık مُوَافِقٌ (Ar.): Uygun, uyar, yerinde. (O.T.S. s.1147)

m. 2a/9

mübārek مُبَارَك (Ar.): 1. Bereketli, feyizli. 2. Uğurlu, hayırlı, mutlu. (O.T.A.L. s.817)

m. 25a/9

mücerred مُجَرَّد (Ar.): 1. Tecrid edilmiş, soyulmuş. 2. Tek, yalnız. (O.T.A.L. s.822)

m. 26b/11

müdde مُدَّعَى (Ar.): İddia eden, davacı. (O.T.A.L. s.826)

m. 14b/3

mü'ebbed مُؤَبَّد (Ar.): Sonu olmayan, sonsuz, ebedi. (O.T.S. s.1163)

m. 18a/13, 2a/8

[= 2]

mü'esser مُؤَثَّر (Ar.): Kendisine bir şey tesir etmiş olan. (O.T.A.L. s.829)

m. + e 36b/6

müftiyü's-sekaleyn مُفْتًى السَّكَلَيْنِ (Ar.): İnsanlara ve cinlere fetva veren büyük alim. (D.T.S.)

m. 29a/4

mükerrem مُكْرَّم (Ar.): 1. Saygın, muhterem, muazzez. (O.T.S. s.1171)

m. 6a/10

mülākī مُلَاقِي (Ar.): Buluşan, kavuşan, görüşen. (O.T.A.L. s.840)

m. 14a/9, 14a/9, 26a/10, 26a/10

[= 4]

mü'min مُؤْمِن (Ar.): İman etmiş, İslam dinine inanmış, İslam, Müslüman. (O.T.A.L. s.845)

m. 14b/10, 14b/12, 14b/9, 15a/10, 15b/5, 27b/9, 15b/2, 15b/3, 27b/6, 34a/9,

3a/10, 3a/9, 4b/13, 5a/10, 5a/13

m. + in 14b/9, 15a/5, 15a/8, 3a/10

m. + leri 39b/9

m. + lerüñ 39a/7

m. + sin 15a/4

m. + üñ 16b/9

[=23]

mü'min-i hakikî مُؤْمِنٌ حَقِيقِي : Gerçek mümin.

m. 2a/6

mümkîn مُمَكِّن (Ar.): Mümkün, olabilir, olabilen. (O.T.A.L. s.846)

m. 18a/3, 31b/8, 31b/9, 5a/11, 6a/1, 6b/1

[=6]

müncî مُنْجِي (Ar.): İncâ eden, kurtaran. (O.T.A.L. s.849)

m. 3a/3

Müniyetü'l-Muşallā مُنِيَّةُ الْمُصَلَّى (Ar.): Bir kitap adı.

M. 28a/13

mürāca'at مُرَاجَعَتٌ (Ar.): 1. Geri dönme. 2. Başvurma, danışma. (O.T.A.L. s.856)

m. 37a/1

mürtedd مُرْتَدٌّ (Ar.): İrtida eden, İslam dininden dönen. (O.T.A.L. s.861)

m. 18b/3, 20b/6, 31b/11, 35a/3

m. + dür 31b/7

[=5]

mürtedde مُرْتَدَّةٌ (Ar.): İslam dininden dönen kadın.

m. 16b/13, 17a/5, 17a/8, 17b/2, 20b/3

[=5]

mürūr مُرُورٌ (Ar.): 1. Geçme, bir yandan girip öte yandan çıkma. 2. Geçip gitme.

(O.T.A.L. s.861)

m. 15a/4, 15a/7

[=2]

müslimān مُسْلِمَانٌ (Ar.): İslam dinine inanan kimse, Müslüman. (O.T.S. s.1195)

m. 16a/6, 16a/6, 18b/10, 18b/13, 18b/9, 19a/1, 19a/2, 19a/3, 19a/5, 19b/1, 20a/7, 21b/4, 29b/10, 34a/8, 34b/11, 35a/3, 35a/4

m. + a 16a/1, 18a/10, 21a/2

m. + dan 30a/5, 35a/3

m. + dur 34a/9

m. + in 19a/7

m. + lar 4b/13, 5a/1

[=26]

müslimānīg مُسْلِمَانِيَّةٌ < müslimānīk : Müslümanlık.

m. + in 34b/4, 35a/5

[=2]

müslime مُسْلِمَةٌ (Ar.): Müslüman kadın. (O.T.S. s.1195)

m. + den 31b/7

müşerref مُشَرَّفٌ (Ar.): Onurlu, şerefli. (O.T.S. s.1207)

m. 29a/13

müşkil مُشْكِلٌ (Ar.): 1. Sıkıntılı, çetin, zor. 2. Engel, bela, felaket. (O.T.S. s.1208)

m. 5b/9

mütekdimmīn مُتَقَدِّمِينَ (Ar.): 1. Önde veya ileri gelenler. 2. Geçip gidenler, eskiler. (O.T.S. s.1223)

m. + den 15b/6

mütezeyyin مُتَزَيِّنٌ (Ar.): Zinnetlenen, süslenen, bezenen. (O.T.A.L. s.925)

m. 6a/10

müttakî مُتَّقِي (Ar.): 1. İtika eden, sakınan, çekinen. 2. Allah'tan korkan. (O.T.A.L. s.925)

m. 3b/12, 3b/13, 4a/3

[= 3]

Müzdelife مُزْدَلِفَة (Ar.): Kâbe'de Arafat ile Mina arasında bulunan kutsal bir yer. (O.T.A.L. s.928)

M. + de 38a/13

N

nā-bāliġ نَابَالِغ : Baliğ olmayan, ergenlik çağına gelmeyen. (O.T.S. s.1245)

n. + e 16b/5

nā-dān نَادَان (Far.): Bilmez, cahil. (O.T.S. s.1247)

n. 29a/1

nādim نَادِم (Ar.): Pişmanlık duyan, pişman. (O.T.S. s.1248)

n. 29b/9

nāfız نَافِذ (Ar.): 1. Nüfuz eden, delip geçen. 2. Tesir eden, tesirli. (O.T.S. s.1249)

n. 14b/6

nā'ib نَائِب (Ar.): Vekil, bir göreve geçici olarak tayin edilmiş kimse. (O.T.S. s.1253)

n. + e 32a/7

nā-kes نَاكِس (Far.): Eli sıkı, cimri, pinti. (O.T.S. s.1254)

n. 29a/2

naql نَقْل (Ar.): 1. Bir yerden diğer yere götürme, taşıma. 2. Göç, taşınma. (O.T.S. s.1256)

n. 14a/2, 14a/4

[= 2]

nām نَام (Far.): 1. Ad, san, isim. 2. Şöhret, şan, lakap. (O.T.S. s.1259)

n. 5a/6, 8a/9

n. + ında 8a/11

[= 3]

nā-mahrem نَمَحْرَم : 1. Yasaklı olan. 2. Nikah yapılması uygun olmayan. 3. Yabancı erkek tarafından görülmesi uygun olmayan. (O.T.S. s.1259)

n. + e 39b/11

namāz نماز (Far.): Beş vakitte kılınması Müslümanlar için farz olan ibadet. (O.T.S. s.1260)

n. 10b/10, 10b/12, 11a/12, 11a/13, 11a/4, 11a/9, 11b/4, 11b/5, 12a/1, 12a/3, 12a/7, 17b/8, 25b/13, 26b/1, 35a/7, 3b/11, 3b/13, 4a/2, 4a/5, 4b/4, 4b/5, 5a/1, 9b/6

n. + dur 36b/13

n. + ı 11a/2

n. + ın 12a/5

n. + ıñ 26b/1

n. + uñ 4a/3

[= 28]

nās نَاس (Ar.): İnsanlar, adamlar, halk. (O.T.S. s.1264)

n. 15b/2, 15b/4, 17a/6

[= 3]

naṣārā نَصَارَى (Ar.): Nasariler, Hristiyanlar. (O.T.S. s.1264)

n. + dan 8a/11, 8a/9

[= 2]

naṣīḥat نَصِيحَت (Ar.): Öğüt, ders, pend. (O.T.S. s.1266)

n. 39a/6, 40a/5

[= 2]

naşrānī نَصْرَانِي (Ar.): Hristiyan. (O.T.S. s.1266)

n. 23a/5

naşrāniyye نَصْرَانِيَّة < naşrāniyyet (Ar.): Hristiyanlık. (O.T.S. s.1266)

n. 16b/7, 21a/5, 21a/6

n. + lere 21a/10

[= 4]

naẓar نَظَر (Ar.): 1. Bakma, bakış. 2. Göz, nıgah. (O.T.S. s.1269)

n. 36b/11, 38a/3, 6b/12, 7a/1, 7a/1, 7a/7

n. + ı 6b/11

[= 7]

ne نَه : Soru edatı.

n. 10a/12, 10a/8, 11b/8, 12a/1, 13a/5, 17a/11, 18a/4, 19a/2, 19a/6, 21b/5, 24b/10, 29b/10, 29b/13, 29b/6, 30a/2, 30a/5, 30b/13, 31a/13, 31a/4, 32a/8, 34b/3, 39a/4, 3a/6, 3b/2

n. + dūr 13a/9, 16a/5, 16b/1, 30a/10, 30a/12, 30b/4, 34a/11, 34b/4, 36b/10

n. + ye 14a/5, 27b/9, 30a/8, 34a/10, 34a/12

[= 38]

nebi نَبِي (Ar.): 1. Haber veren, bilgi getiren. 2. Peygamber, resul, yalvaç. (O.T.S. s.1273)

n. 8a/2

nefi نَفْعِي (Ar.): Çıkarıcı, faydacı. (O.T.S. s.1277)

n. 5a/9

nefs نَفْس (Ar.): 1. Öz, iç, ruh, can, hayat. 2. Ben, benlik, kendilik. (O.T.S. s.1278)

n. + inde 15b/7, 3a/7

[= 2]

neseb نَسَب (Ar.): Nesil, soy, zürriyet, sülale. (O.T.S. s.1283)

n. 29a/13

nesne نَسْنَة : Varlık, madde, şey. (O.T.S. s.1285)

n. 10a/13, 19a/13, 19a/8, 20b/7, 21b/8, 25a/6, 27b/8, 28a/5, 28a/5, 31a/5,
37b/13, 38a/4, 8a/10, 8a/5

n. + de 28a/11

n. + ler 2b/10

n. + lerde 19a/13, 37b/4

n. + lerden 9a/8

n. + ye 10a/11, 27b/8, 29b/12, 34a/10

n. + yi 10a/1, 23a/1, 23a/4, 23a/7, 26b/5, 27a/10

[= 29]

nev-rūz نَوْرُوز (Far.): 1. Yeni gün. 2. Eski takvimlere göre yılın ve baharın ilk günü sayılan, martın yirmi birinci gününe rastlayan gün. (O.T.S. s.1292)

n. 21b/2, 21b/4, 21b/6, 21b/7

[= 4]

nice نِيْجَة : 1. Kaç, ne kadar. 2. Nasıl. 3. Oldukça. (O.T.S. s.1295)

n. 16a/10, 28a/11, 34b/10, 39a/13, 5b/11, 5b/12, 7a/3

[= 7]

niçün نِيْچُون : Bir olayın sebebini ve amacını anlamak için kullanılır. (O.T.S. s.1296)

n. 11a/13, 11a/4, 22b/11, 24a/13, 27b/4, 9a/10

[= 6]

n'id- نِيْدْ < nit- : Ne etmek. (B.T.S.)

n.-esiz 39b/1

nihāyet نِيْهَيْت (Ar.): 1. Sonuç, netice, son. 2. Sonunda. (O.T.S. s.1297)

n. + i 38a/5

n. + ine 11b/6

[= 2]

nikāh نِكَاح (Ar.): Nikâh, evlilik akdi. (O.T.S. s.1298)

n. 31b/6

n. + ı 16b/4

[= 2]

nikāhlat نِكَاحَلَّتْ < nikāhlandırmak : Nikâh kıymak, evlenmesine sebep olmak. (O.T.S. s.1298)

n.-mak 31b/8

nişāb نِصَاب (Ar.): 1. Asıl, mebde, memba. 2. İstenilen derece, kıvam. 3. Zekat ölçüsü. (O.T.S. s.1300)

n. + a 35a/7

niyyet نِيَّة (Ar.): 1. Kurma, kasıt, maksat. 2. Namaz kılmak veya oruç tutmak amacıyla dua etme ve bu ibadetlere başlama. (O.T.S. s.1303)

n. + i 25a/13

n. + ine 29b/7

[= 2]

n'ol - نَوْلُ < nola : ne olmak, ne olsa gerek. (O.T.S. s.1304)

n.-aydı 18b/10, 18b/13

[= 2]

O

oğ(u)l اُوْغُلْ : bkz: oğlan.

o. + ınuñ 18b/12

oğlan اُوْغُلَانْ : Erkek çocuk. (B.T.S.)

o. 13a/11

o. + larına 28b/9

[= 2]

oku- اُوْكُوْ- : Bir yazıyı meydana getiren harf ve işaretlere bakıp bunları seslendirmek veya düşüncüyü anlamak. (B.T.S.)

o.-dum 29b/13

o.-mazsın 9a/10

o.-p 1a/1

o.-rken 9b/9

o.-sa 10a/2, 9a/11, 9a/13, 8b/11

o.-salar 39a/3

o.-yanları 10b/7

o.-yup 2a/4, 5b/1

[= 11]

ol اُولْ: O gösterme sıfatı. (B.T.S.)

o. 10a/8, 10b/13, 11b/5, 12a/11, 12a/7, 12b/12, 13b/10, 13b/4, 13b/6, 13b/8, 14a/12, 14b/3, 15a/2, 15a/4, 15a/4, 15a/5, 15a/8, 15b/12, 16a/13, 16a/2, 16a/5, 16b/2, 17b/13, 18a/3, 18a/3, 18a/4, 18b/3, 19a/4, 19a/9, 19b/6, 19b/7, 19b/9, 1b/8, 20b/1, 20b/3, 21a/3, 21b/8, 21b/9, 22a/2, 22b/12, 22b/13, 22b/4, 23a/3, 23b/4, 24a/6, 26a/9, 26b/1, 27a/10, 27a/5, 27b/12, 27b/13, 28a/5, 28a/7, 2a/13, 2a/9, 2b/1, 2b/9, 30a/11,

30a/13, 30b/4, 32a/8, 34a/12, 34a/13, 34b/5, 35b/6, 35b/6, 36b/13, 37a/8, 37b/10,
38a/4, 3a/8, 3a/9, 6a/13, 6b/13, 7a/4, 7a/9, 8a/7, 8b/4, 8b/7, 9a/10, 9b/7

o. + dur 36a/13, 36b/3, 36b/5

[= 84]

ol- -اُولَ : 1. Meydana gelmek, varlık kazanmak, vuku bulmak. 2. Gerçekleşmek veya yapılmak. (B.T.S.)

o. 20b/4

o.-a 15b/3, 15b/4, 15b/6, 34b/3, 37a/4, 39b/6, 4a/6, 5a/10

o.-amaz 28a/11

o.-an 14b/4, 14b/5, 15b/12, 19a/1, 19a/11, 21a/6, 21b/12, 22b/13, 23b/7, 27a/6,
27a/9, 27b/6, 28b/2, 29a/10, 2a/10, 2a/4, 2a/8, 2a/9, 30a/10, 30b/4, 30b/6, 31a/12,
31b/4, 35a/4, 36b/12, 36b/9, 37a/2, 37b/7, 38a/7, 38b/3, 3b/11, 5b/11, 6a/3, 6a/4, 9a/1,
9a/2, 9a/3, 9a/4, 9a/8

o.-anlar 12b/9, 6a/10, 6a/11, 6a/11

o.-anları 38b/6

o.-asun 18a/9

o.-aydı 22a/4, 25b/8

o.-aydum 18b/10, 18b/11

o.-ayın 20b/8, 23a/2, 23a/5

o.-dı 13b/11, 2b/2, 36b/8, 8b/3

o.-dılar 40a/7

o.-dışa 35b/2, 38b/5, 5b/2

o.-dıysa 38b/6

o.-duğı 32a/9, 5a/3, 7a/9

o.-duğın 18b/3

o.-duğından 15a/13

o.-duğuçun 6a/1

o.-duğda 11b/13

o.-duğlarıçun 6b/6

o.-duğlarında 6a/8

o.-dum 20a/10, 20a/11, 20a/7, 21b/1, 22a/11, 29b/10, 30a/2

o.-duñ 19a/2

o.-ğıl 34a/7

o.-madum 8a/8

o.-mağa 20a/10, 20b/11, 20b/6, 7a/13

o.-mağıla 5a/7, 14b/2

o.-mağ 14a/10, 14a/9, 15b/9, 16a/6, 20b/12, 26a/10, 26a/11, 26a/6, 26b/12,
31b/4, 34a/8, 34a/8, 5a/10

o.-mağdan 13a/8, 26a/9, 5b/1

o.-mağdur 38b/1, 3b/12

o.-masa 16b/6, 7a/12, 7a/9

o.-masam 19b/3

o.-ması 17a/8

o.-maya 36a/6, 39b/7

o.-mayan 14a/8, 19a/13, 28a/10, 6a/12

o.-mayanlar 6b/4

o.-mayaydum 19a/1

o.-mayup 6b/1, 6b/11

o.-maz 10b/1, 11a/8, 14b/11, 14b/5, 15b/13, 16a/3, 19a/13, 19b/10, 20a/6,
20a/8, 21a/5, 22a/9, 23b/13, 25b/12, 25b/2, 26a/13, 26a/6, 28a/8, 28b/4, 28b/7, 29a/13,

29b/1, 31a/5, 32a/2, 32a/6, 34b/11, 34b/9, 35a/4, 37a/6, 38a/6, 5a/12, 5b/2, 7a/12, 8a/10, 8a/8

o.-mazdum 19b/4

o.-mazlar 11b/3

o.-mazsa 18a/4, 20b/8

o.-muş 12a/13

o.-muşlardur 17a/5, 2b/9

o.-sa 12a/8, 16a/12, 16b/9, 18b/9, 23a/10, 23a/10, 26b/12, 26b/8, 29b/10, 37a/10, 37a/12, 37b/12, 40a/1, 7a/8

o.-saydı 10b/13

o.-sun 21b/13, 23b/10, 24b/11

o.-up 10a/3, 15b/5, 16b/6, 17b/2, 18b/12, 18b/4, 26a/8, 28a/12, 29b/9, 2a/7, 2b/1, 2b/13, 30a/7, 32a/3, 32a/3, 32a/9, 34b/8, 36a/12, 37a/5, 38b/12, 3a/9, 4b/11, 4b/7, 5a/12, 5a/13, 5b/4, 5b/6, 6a/10, 6b/3

o.-ur 10a/11, 10a/3, 10a/4, 10a/5, 10a/7, 10a/9, 10b/11, 10b/2, 10b/5, 10b/6, 10b/8, 11a/1, 11a/11, 11a/12, 11a/3, 11a/3, 11a/5, 11a/9, 11b/1, 11b/10, 11b/12, 11b/4, 11b/4, 11b/6, 12a/1, 12a/11, 12a/2, 12a/4, 12a/6, 12a/9, 12b/11, 12b/13, 12b/2, 12b/4, 12b/7, 12b/9, 13a/1, 13a/10, 13a/11, 13a/13, 13a/2, 13a/3, 13a/4, 13a/6, 13b/12, 13b/13, 13b/2, 14a/1, 14a/3, 14a/4, 14a/7, 14a/8, 14b/1, 14b/1, 14b/10, 14b/3, 14b/6, 14b/8, 16a/11, 16a/12, 16a/3, 16a/6, 16a/7, 16a/9, 16b/1, 16b/11, 16b/2, 16b/8, 17b/3, 17b/4, 18a/10, 18b/1, 18b/11, 18b/6, 18b/8, 19a/1, 19a/10, 19a/12, 19a/3, 19a/4, 19a/6, 19b/10, 19b/12, 19b/2, 19b/4, 19b/6, 19b/8, 20a/1, 20a/10, 20a/12, 20a/3, 20a/5, 20a/8, 20a/9, 20b/11, 20b/13, 20b/2, 20b/9, 21a/1, 21a/11, 21a/12, 21a/13, 21a/2, 21a/3, 21a/4, 21a/6, 21a/8, 21b/12, 21b/2, 21b/3, 21b/5, 21b/7, 21b/8, 22a/11, 22a/13, 22a/2, 22a/4, 22a/6, 22a/8, 22b/10, 22b/12, 22b/2, 22b/7, 22b/8, 22b/9, 23a/1, 23a/11, 23a/3,

23a/6, 23a/8, 23a/8, 23b/10, 23b/5, 23b/7, 24a/1, 24a/10, 24a/12, 24a/13, 24a/4, 24a/9, 24b/11, 24b/12, 24b/2, 24b/4, 24b/5, 24b/6, 24b/8, 25a/10, 25a/13, 25a/6, 25a/8, 25b/1, 25b/10, 25b/11, 25b/3, 25b/5, 25b/8, 25b/9, 26a/1, 26a/12, 26a/2, 26a/3, 26a/4, 26a/7, 26a/8, 26b/12, 26b/2, 26b/5, 27a/13, 27a/2, 27a/3, 27a/4, 27a/7, 27a/9, 27b/3, 27b/4, 28a/11, 28a/2, 28a/3, 28b/13, 28b/2, 28b/4, 28b/8, 29a/11, 29a/4, 29a/6, 29a/8, 29a/9, 29b/13, 30a/1, 30a/2, 30a/6, 30a/8, 30a/9, 30b/3, 30b/8, 31a/1, 31a/13, 31a/4, 31a/4, 31b/6, 32a/10, 32a/2, 32a/4, 32a/6, 32a/8, 34a/13, 34b/1, 34b/3, 34b/6, 34b/7, 35a/3, 35b/1, 36a/13, 37a/11, 37a/9, 37b/5, 37b/7, 38a/10, 38b/3, 39a/4, 39a/5, 40a/3, 4a/2, 4b/12, 5a/13, 5b/9, 7b/1, 7b/10, 7b/11, 7b/13, 8a/1, 8a/13, 8a/5, 8b/11, 8b/12, 9a/1, 9a/11, 9a/12, 9a/13, 9a/2, 9a/3, 9a/4, 9a/5, 9a/7, 9a/7, 9a/9, 9b/11, 9b/12, 9b/13, 9b/4, 9b/6, 9b/8

o.-urın 20b/11

o.-urlar 18b/7, 20b/5, 22b/5, 31a/13, 3b/10, 4b/10, 7b/2, 7b/4, 7b/6, 7b/7, 7b/9

o.-ursa 20b/8, 24b/10, 34b/3, 37b/2, 4b/8

o.-ursın 18a/13, 20b/5

o.-ursun 18a/12

o.-urum 20b/10

[= 492]

olın- اُولُنْ : bkz: olun-.

o.-an 37a/13

o.-anlardan 37b/1

[= 2]

olun- اُولُنْ : Olma işine konu olmak. (B.T.S.)

o.-cağ 32a/4

o.-dı 3a/5, 6a/2

o.-madı 10b/10

o.-mağ 30b/10

o.-maya 37b/13

o.-mayup 5b/6

o.-maz 24a/10, 24a/11, 25a/2, 31b/12, 36b/2

o.-muşdur 23b/8

o.-sa 12b/4, 34a/12, 34b/5, 8a/7, 8b/8, 8b/9

o.-ur 13b/2, 14a/6, 15b/12, 29a/12, 29a/7, 31a/8, 34b/12, 36a/4, 6a/9

o.-ursa 29a/9

[= 29]

omuz أَمُوز : Boynun iki yanında, kolların gövdeye bağlandığı bölüm. (B.T.S.)

o. + ına 21a/11

on اُونُ : Dokuzdan sonra gelen sayının adı. (B.T.S.)

o. 10b/12, 37b/5, 37b/6, 3a/8, 3a/9

[= 5]

onda اُونْدَه : O zaman. (B.T.S.)

o. 37b/2

onuncı اُونُونْجِي : On sayısının sıra sıfatı, sırada dokuzuncudan sonra gelen. (B.T.S.)

o. + sı 4b/5

oruc اَوْرُوجُ : İslamın beş şartından olan ve gün boyunca yiyip içmemem ve kötü davranışlardan uzak durma ilkelerine bağlı inanç. (O.T.S. s.1320)

o. 35a/8, 37b/13, 38a/4

o. + dan 38a/4

o. + dur 37b/8

o. + ı 38a/1

o. + in 17b/9

[= 7]

otla- اَوْتَلَا : Hayvan, dolaşarak yerdeki ot, çimen, yaprak vb.ni yemek, yayılmak.

(B.T.S.)

o.-mazsa 37a/6

otur- اَوْتُر : Vücudun belden yukarısı dik duracak biçimde ağırlığı kaba etlere vererek

bir yere yerleşmek. (B.T.S.)

o.-anlar 7b/8

o.-mayasun 13a/7

o.-sa 12b/3

o.-ur 2b/3

o.-urken 8b/1

[= 5]

otuz اَوْتُوز : Yirmi dokuzdan sonra gelen sayının adı. (B.T.S.)

o. 37a/8

oyna- اَوَيْنَا : Vakit geçirme, eğlenme, oyalanma vb. amaçlarla bir şeyle uğraşmak.

(B.T.S.)

o.-r 39a/3

oynad- اَوَيْنَاد < oynat : Oynamasını sağlamak. (B.T.S.)

o.-ırlarsa 31a/11

oyuncu اَوْيُونْجِي < oyuncu : Herhangi bir oyunda oynayan kimse. (B.T.S.)

o. 39a/2

Ö

öğred- اَوْكُرْد : Bir kimseye bir konuda bilgi ve beceri kazandırmak. (B.T.S.)

ö.-e 18a/3

öğren- اُوْكَرَنَ : Bilgi edinmek. (B.T.S.)

ö.-eler 36b/2

ö.-mezler 6a/5

ö.-üp 1b/10

[= 3]

öl- اُوْلَ : Yaşamaz olmak, hayatı sona ermek, can vermek. (B.T.S.)

ö.-dükde 4b/12

ö.-ünceye 4b/12

[= 2]

ölç- اُوْلُجَ : En, boy, hacim, süre gibi nicelikleri kendi cinslerinden seçilmiş bir birimle karşılaştırıp kaç birim geldiklerini belirtme. (B.T.S.)

ö.-erken 10a/1

ölçül- اُوْلُجُولَ : Ölçme işine konu olmak. (B.T.S.)

ö.-ür 37b/4

öp- اُوْبَ : Sevgi, saygı, bağlılık, teşekkür belirtmek amacıya dudaklarını bir şeye veya birine değdirmek. (B.T.S.)

ö.-üp 22b/10

°öşir<öşür (Ar.): 1. Onda bir, ona bölünen her parçanın biri. 2. Şariat hükümlerine göre devlete verilmesi gereken yıllık ürünlerden onda biri, ondalık. (O.T.S. s.1328)

°ö. 37b/5

öte اُوْتَه : 1. Sonra, ondan sonra, sonunda. 2. Öbür taraf, ileri. (B.T.S.)

ö. 35b/11

ötürü اُوْتُورِي < ötürü : Bir şeyden dolayı, bir şey yüzünden, dolayı, naşi. (B.T.S.)

ö. 1a/1, 2b/1

[= 2]

öyle أُوَيْلَهُ : Onun gibi olan, ona benzer. (B.T.S.)

ö. 26b/8, 7a/4

ö. +dür 17a/11, 17b/1, 18a/5, 18a/7

[= 6]

P

pādiṣāh پَادِشَاهَ (Far.): Hükümdar, büyük hükümdar, sultan. (O.T.S. s.1332)

p. 40a/1, 40a/3

p. + a 4a/10

[= 3]

pek پَكْ : 1. Sert, katı. 2. Sağlam, metin, muhkem. (O.T.S. s.1348)

p. 23b/2, 5b/7

[= 2]

pes پَسْ (Far.): 1. Geri, arka. 2. Bu durumda, bundan böyle. (O.T.S. s.1357)

p. 15a/10, 15b/10, 27b/6, 5a/13, 5a/3, 6b/13

[= 6]

peygamber نَبِيٌّ (Far.): Allah adına haber getirip kullara tebliğ eden kimse, peygamber, nebi. (O.T.S. s.1360)

p. 15b/1, 25a/5, 25a/7, 25a/9, 25b/11, 25b/8, 29a/5, 3a/7, 3b/1, 40a/6, 8a/6, 8b/1

:

[= 12]

pilāvcı پِلَاوَجِي: Pilavcı.

p. + lar 10b/8

pūl پُولْ (Far.): 1. Madenden yuvarlak ve parlak levha. 2. Para, en küçük sikke. (O.T.S. s.1372)

p. + a 14a/8

pūt پُوت (Far.): bkz: büt.

p. 39b/13

R

rabb رَبُّ (Ar.): 1. Allah, Tanrı. 2. Sahip, efendi, malik. (O.T.S. s.1379)

r. 35b/1, 35b/5

[= 2]

rāci رَاجِعٌ (Ar.): 1. Geri dönen. 2. İlgili olan. (O.T.S. s.1380)

r. 30a/9

raḍiyyallāhu ʿanhū رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ (Ar.): Allah ondan razı olasun. (O.T.S. s.1381)

r. 15a/2, 15a/9, 23a/11, 4a/8

[= 4]

raḍiyyallāhu ʿanhümā رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا (Ar.): Allah her ikisinden razı olsun.

r. 15a/3

rahman رَحْمَنٌ < raḥmān (Ar.): Bütün canlılara merhamet eden Allah. (O.T.S. s.1384)

r. 23b/6

rahmet رَحْمَتٌ (Ar.): 1. Esirgeme, koruma, merhamet. 2. Allah'ın günahların af buyurması, bağışlaması. (O.T.S. s.1384)

r. 39b/1

rāʾin رَائِنٌ (Ar.): Muhkem, sağlam yapılı. (L.T.)

r. 37a/12, 37a/7, 37a/8

[= 3]

raḳ(ı)ṣ رَقِصْ (Ar.): Hora tepme, sıçrayarak oynama, dans etme. (O.T.A.L. s.1024)

r. 30a/10, 30a/10, 30b/3, 30b/12, 30b/4, 30b/4, 31a/10, 31a/13, 31a/6, 31b/13

r. + dur 30a/11

[= 11]

ramazān رَمَازَانْ(Ar.): Kamer takviminin dokuzuncusu, üç ayların sonuncusu, oruç ayı.

(O.T.A.L. s.1025)

r. 11b/2, 17b/9, 22a/5, 37b/8

[=4]

ramazān-ı şerīf رَمَازَانِشَرِيف : Mübarek ramazan ayı.

r. 35a/8

r. + de 11a/3

[=2]

rāst رَاسْت(Far.): 1. Doğru. 2. Sağ. (O.T.A.L. s.1026)

r. 3a/2

rāzī رَاضِي(Ar.): Rıza gösteren, kabul eden. (O.T.A.L. s.1029)

r. 16a/12, 7a/11, 8a/8

[=3]

recā رَجَاء(Ar.): 1. Ümit, umma. 2. Yalvarma. (O.T.A.L. s.1029)

r. 22b/3

recül رَجُل(Ar.): 1. Ergin, yetişmiş erkek. 2. Ehil, becerikli, elinden iş gelir. (O.T.A.L. s.1030)

r. 15a/4, 15a/5, 15a/7

r. + e 15a/4

r. + üñ 8a/11, 13b/10

[=6]

resūl رَسُول(Ar.): 1. Elçi. 2. Peygamber, yalvaç. (O.T.A.L. s.1038)

r. + ıyam 25b/10

resūlu'l-lāh رَسُولُالله(Ar.): Allah'ın resulü; Hz. Muhammed. (O.T.A.L. s.1038)

r. 2a/6, 3a/4

r. + dur 7a/6

[= 3]

reṭān : ?

r. 28b/8

rızā رِضَاء (Ar.): 1. Hoşnutluk, memnunluk. 2. Rız olma. (O.T.A.L. s.1042)

r. + sıyla 26a/3, 7b/2

[= 2]

rızq رِزْق (Ar.): Azık, yiyecek içecek şey. (O.T.A.L s.1042)

r. 27a/2

r. + ı 27a/1

[= 2]

ribḥ رِبْح (Ar.): Kâr, kazanç, faiz. (O.T.A.L. s.1043)

r. 29a/10

risāle رِسَالَة (Ar.): 1. Mektup. 2. Kısa yazılmış küçük kitap. (O.T.A.L. s.1045)

r. 1b/7, 6a/1

r. + de 2a/9

r. + sin 2a/4, 6b/5

r. + sinde 5a/6

r. + sini 2b/11

r. + siyle 5a/10

r. + yi 1b/8, 5b/1

[= 10]

risāle-i şerīf رِسَالَة شَرِيف : Mübarek risale.

r. 1b/1

rivāyet رَوَايَت (Ar.): 1. Söylenti, bir haber, söz veya hadisenin hikâyesi. 2. Hikâye edilen bir haber, söz veya hadise. (O.T.A.L. s.1046)

r. 15a/3

r. + de 15b/4

[= 2]

riyāʿen رِيَاءً (Ar.): Gösteriş için.

r. 12a/5, 26b/1

rūṣen رُوشَن (Far.): 1. Aydın, parlak. 2. Belli, meydanda. (O.T.A.L. s.1050)

r. 38b/11

rūz-ı ḥaṣır رُوزِ حَشِير < rūz-ı ḥaṣr : Kıyamet günü. (O.T.A.L. s.1051)

r. + de 39b/7

rūcū رُجُوع (Ar.): 1. Dönme, geri dönme. 2. Cayma, sözünden dönme. (O.T.A.L. s.1052)

r. 19b/13, 20b/4, 35b/2, 35b/7

[= 4]

S

sāʿat سَاعَة (Ar.): 1. Saat. 2. Vakit, zaman. (O.T.A.L. s.1055)

s. 20b/8

ṣābir صَبِير (Ar.): Sabır, dayanma, katlanma. (O.T.A.L. s.1058)

ş. 11b/2, 16a/10, 16a/8, 39a/13

ş. + iñuz 39a/11, 39a/12

[= 5]

sābit ثَابِت (Ar.): Hareketsiz, kımıldamayan, yerinde duran. (O.T.A.L. s.1058)

s. 4b/8

ṣādir صَادِر (Ar.): Çıkan, meydana çıkan. (O.T.A.L. s.1060)

ş. 35b/2

Şafā صَفَاء (Ar.): Mekke'de civarında bir yer olup, hacılar burası ile Merve denilen yer arasında Hz. Hacer'in gidiş geliş hareketini remzederek dört defa gidip, üç defa gelirler. (O.T.A.L. s.1061)

Ş. 38a/12

şagʿ صَاعٌ : 1. Sağlam, esen. 2. Katkısız. (B.T.S.)

ş. 11b/7

şagalt- صَاغَلْتُ : Sağlığa kavuşturmak, iyileştirmek, iyi etmek, tedavi etmek. (B.T.S.)

ş.-dı 27a/4

ş.-an 27a/5

şagire-i müslime صَغِيرَ مُسْلِمَةٍ : Küçük Müslüman kız çocuğu.

ş. 16b/8

şahābe صَحَابَةٌ (Ar.): Sahipler, sahip çıkanlar, tutanlar. (O.T.A.L. s.1064)

ş. + den 4a/9

ş. + nüñ 4a/13

[= 2]

şahāif صَحَائِفُ (Ar.): Sahifeler, yapraklar. (O.T.A.L. s.1064)

ş. + i 23b/13

şāhib صَاحِبٌ (Ar.): 1. Sahip. 2. Bir vasfı olan. 3. Koruyan. (O.T.A.L. s.1064)

ş. + i 13b/4, 7a/5

[= 2]

şāhiḥ صَحِيحٌ (Ar.): 1. Gerçek, doğru. 2. Halis, kusursuz. (O.T.A.L. s.1065)

ş. 28b/7, 31b/6

ş. + dür 15a/13

[= 3]

sāhir سَاحِرٌ (Ar.): Büyücü. (O.T.A.L. s.1066)

s. 25a/3

s. + i 24b/13

[= 2]

ṣā'im صَائِمٌ (Ar.): Oruç tutan, oruçlu. (O.T.A.L. s.1068)

ş. 34b/8

sā'ir سَائِرٌ (Ar.): 1. Seyreden, hareket eden. 2. Bir şeyden kalan başka şey.

(O.T.A.L.s.1068)

s. 2a/1, 2b/10, 31b/12, 36b/1, 37a/5, 3a/12, 4a/12

[= 7]

ṣakın صَقِّنْ : Asla. (B.T.S.)

ş. 17a/12

ṣakın- صَقِّنْ : Herhangi bir korku veya düşünce ile bir şeyi yapmaktan uzak durmak, içtinap etmek. (B.T.S.)

ş.-mağ 23b/2

sākin سَاكِنٌ (Ar.): 1. Hareketsiz olan, oynamayan. 2. Uslu, kendi halinde olan. (O.T.A.L. s.1069)

s. 19b/4

ṣal- صَالَ : Bağımlılığına, tutukluluğuna veya baskı altındaki durumuna son vererek serbest kılmak, bırakmak, koyuvermek. (B.T.S.)

ş.-ıcağ 30b/2

ṣalāt صَلَوةٌ (Ar.): Namaz. (O.T.A.L. s.1070)

ş. 11b/10, 28b/2, 28b/7

ş. + a 28b/1, 28b/6

ş. + ı 16b/3

ş. + ñ 28b/2

[= 7]

şalāt-ı hamse صَلَوَاتُ خَمْسَةٍ : Beş vakit namaz. (O.T.A.L. s.1070)

ş. + den 11b/12

ş. + yi 3b/5

[= 2]

şalavāt صَلَوَاتُ (Ar.): 1. Namazlar. 2. Hz. Muhammed'e memnuniyet ve bağlılık için yapılan dualar. (O.T.A.L. s.1071)

ş. 39a/3

şalın- صَالِنٌ : Yürürken uyumlu hareketlerle hafifçe bir yandan bir yana eğilmek. (B.T.S.)

ş.-mak 31b/2

şālih صَالِحٌ (Ar.): 1. Yarar, elverişli, iyi, uygun. 2. Salahiyet yetkisi ve hakkı olan. (O.T.A.L. s.1071)

ş. 14a/9, 3b/11

[= 2]

saña سَكَ : Sen zamirinin yönelme durumu eki almış biçimi. (B.T.S.)

s. 10a/13, 13a/5, 14a/9, 16a/9, 17a/10, 18a/4, 18b/8, 26a/10, 40a/4

[= 9]

şāni صَانِعٌ (Ar.): 1. Yapan, işleyen, yapıcı. 2. Yaratan, sanat eseri olarak ortaya koyan. (O.T.A.L. s.1074)

ş. 36b/3

ş. + e 36b/6

[= 2]

sar- - صَرَّ : 1. Çevresini çevirmek, çepeçevre dolanmak, çevrelemek. 2. Kuşatmak, çevirmek, ihata etmek. (B.T.S.)

ş.-dılar 40a/8

şarf صَافٍ (Ar.): Harcama, masraf etme, gider. (O.T.A.L. s.1075)

ş. 27b/10, 38b/10

[=2]

şarık صَارِقٌ : 1. Sarılarak meydana getirilen başlık. 2. Kavuk, fes gibi bazı başlıkların üzerine sarılan tülbent, şal vb. (B.T.S.)

ş. 40a/8

şavm صَوْمٌ (Ar.): Oruç. (O.T.A.L. s.1077)

ş. + ı 16b/3

savt صَوْتٌ (Ar.): 1. Seda, ses. 2. Bağırma, haykırma. (O.T.A.L. s.1077)

s. 3b/8

sa'y سَعَى (Ar.): Çalışma, çabalama, gayret etme. (O.T.A.L. s.1077)

s. 38a/12

sebb سَبَبٌ (Ar.): Sövme, sövüp sayma. (O.T.A.L. s.1080)

s. 29a/6

sebeb سَبَبٌ (Ar.): 1. Sebep. 2. Bahane. (O.T.A.L. s.1080)

s. 27a/7, 27a/9, 30a/13

s. + dür 26b/7, 27a/12, 27a/6, 27b/1, 27b/2, 27b/8, 27b/8, 28a/6

s. + i 27b/8

[= 12]

sebeb-i zāhir سَبَبٌ ظَاهِرٌ : Açık, belli sebep.

s. + siz 12a/10

sebkāt-ı lisān سَبَقَاتُ لِسَانٍ : Dil sürçmesi.

s. 19a/7

secde سَجْدَة (Ar.): Namazda alnını, el ayaklarını, dizleri ve ayak parmaklarını yere dayamaktan ibaret ibadet vaziyeti. (O.T.A.L. s.1083)

s. 12a/5, 21b/1

[=2]

sefer سَفَر (Ar.): 1. Yolculuk. 2. Savaşa gitme. (O.T.A.L. s.1084)

s. + de 4a/7

seh سَهُو (Ar.): Yanlış, yanılma. (O.T.A.L. s.1087)

s. 29a/12

sekerātü'l-mevt سَكْرَاتُ الْمَوْتِ (Ar.): Can çekişirken gelen baygınlık, dalgınlık. (O.T.A.L. s.1087)

s. + de 8b/13

sekiz سَكْرُ : Yediden sonra gelen sayının adı. (B.T.S.)

s. 37b/11

sekizinci سَكْرِنَجِي : Sekiz sayısının sıra sıfatı, sırada yedinciden sonra gelen. (B.T.S.)

s. + si 4b/2

sekrān-ı mevt سَكْرَانِمَوْت : Ölüm sorhoşu.

s. 6a/8

selām سَلَام (Ar.): 1. Barış, rahatlık. 2. Sonu iyi ve hayırlı çıkma. 3. Selam, esenleme. (O.T.A.L. s.1087)

s. 29b/5, 29b/5, 29b/7

[=3]

selef سَلَف (Ar.): 1. Bir yerde, bir işte, bir vazifede başka birinden önce bulunmuş olan kimse. 2. Eski adam. (O.T.A.L. s.1088)

s. + den 15a/12

semā سَمَاع (Ar.): İşitme, duyma. (O.T.A.L. s.1090)

s. 30a/12, 30b/1

[= 2]

sen سَنْ : Teklik ikinci kişiyi gösteren söz. (B.T.S.)

s. 11b/8, 13b/7, 17a/11, 7a/2

s. + de 13b/5

s. + den 18a/10, 25b/7

s. + siz 24b/3

s. + üñ 11a/7, 32a/7

s. + üñle 19b/4

[= 11]

ser سَرْ (Far.): 1. Baş, kafa, kelle. 2. Baş, başkan. (O.T.A.L. s.1096)

s. + den 39a/8

serīd ثَرِيد (Ar.): Tirit denilen yemek. (O.T.A.L. s.1100)

s. 10b/1, 13a/6

[= 2]

sev- سَوَ : 1. Sevgi ve bağlılık duymak. 2. Birine sevgiyle bağlanmak, gönül vermek.

(B.T.S.)

s.-diginden 26a/12

s.-erdi 8b/2

s.-mediginden 26a/11

s.-mezem 8b/2

[= 4]

sevāb ثَوَاب (Ar.): 1. Allah tarafından mükafatlandırılan hareket. 2. Hayırlı hareket, hayır işleme. (O.T.A.L. s.1103)

s. 22b/2, 22b/3, 38a/5

ş. + dan 24b/12

ş. + ı 11a/3, 4a/3

ş. + ina 4a/2

ş. + uñdan 24a/6

[= 8]

şevb ثَوْبٌ (Ar.): 1. Bez. 2. Elbise. (O.T.A.L. s.1104)

ş. 26b/6

şevb-i necis ثَوْبٌ نَجِسٌ : Kirli elbise.

ş. 12a/9

şevb-i ṭāhir ثَوْبٌ طَاهِرٌ : Temiz elbise.

ş. + e 12a/8

sevgüli سَوْكُولِي < sevgili : 1. Sevgi ve bağlılık duyulan. 2. Sevilen ve âşık olunan kimse, yavuklu, dost, yâr, canan. (B.T.S.)

ş. + dür 22a/2, 23a/13

ş. + sin 23a/9

[= 3]

şibyān صِبْيَانٌ (Ar.): Çocuklar. (O.T.A.L. s.1107)

ş. + a 12b/7

şifat صِفَتٌ (Ar.): Bir şahsın veya bir nesnenin görünen durumu, suret. (O.T.S. s.1502)

ş. + ı 16b/1, 3b/3

[= 2]

şifat-ı ĩmān صِفَتِ الْإِيمَانِ : İmanın sıfatı.

ş. 17b/10, 35a/9

ş. + dan 17a/3

ş. + ı 16a/7, 16b/4, 17a/8, 18a/1

[= 7]

şîfat-ı İslām صِفَاتِ اِسْلَام : İslam'ın şartları.

ş. 17a/7, 17b/7, 18a/6, 18a/6

ş. + dan 17a/2

ş. + dur 17b/10

ş. + ı 16b/10, 17b/6, 18a/1

[= 9]

şîfât-ı şübûtiyye صِفَاتُ شُبُوتِيَّة : Allah'ın zatında bulunmakla birlikte, başka varlıklarda da sınırlı olarak bulunan sıfatlar. (D.T.S.)

ş. + yi 1b/10

şîfât-ı selbiyye صِفَاتِ سَلْبِيَّة : Allah'ta bulunması caiz olmayan sıfatlar. (D.T.S.)

ş. + i 1b/9

şığır صِغْر : Geviş getirenlerden, boynuzlu büyükbaş evcil hayvanların genel adı. (B.T.S.)

ş. 37a/6, 37a/7

[= 2]

şırâṭ صِرَاط (Ar.): 1. Sırat köprüsü. 2. Yol. (B.T.S.)

ş. + da 9a/4

ş. + ı 23b/12, 36a/1

ş. + ın 36a/1

[= 4]

şırâṭköprüsi صِرَاطُ كُؤْرُسِي : bkz: şırâṭ.

ş. 35b/12, 36a/3, 36b/12, 36b/9, 37a/2, 37b/7, 38a/6, 38b/3

k. + nün 35b/11

[= 9]

sipāhī سپاهی (Far.): 1. Askerlikle ilgili. 2. Orduda bir askeri sınıf. (O.T.S. s.1516)

s. 40a/7

sivirisineḳ سوريسينك : Çift kanatlılardan, insan ve memeli hayvanların kanıyla beslenen, birçok türü bulunan ve bir türü sıtma mikrobunu aşılayan, sulak, bataklık yerlerde çok üreyen ve bulaşıcı hastalıkları yayan uçucu böcek. (B.T.S.)

s. 38a/5

siyāset سياست (Ar.): Hüküm etme, memleket idaresi. (O.T.S. s.1522)

s. + e 29a/8

siz سيز : Çokluk ikinci kişi zamiri. (B.T.S.)

s. 30b/13

şoñra صؤرة : Daha ileri bir zamanda, müteakiben, önce karşıtı. (B.T.S.)

ş. 17a/13, 17b/3, 19b/11, 19b/12, 20b/1, 25a/2, 28b/5, 2a/1, 4b/8, 5a/13, 7a/13, 8b/6

[= 12]

şovuḡ صؤوḡ < soḡuk : 1. Isının üşütecek kadar az veya düşük olması durumu. 2. Isısı düşük olan, sıcak karşıtı. (B.T.S.)

ş. + 1 26b/7, 26b/7

[= 2]

söḡ- سؤوḡ- : Onur kırıcı, çoğu basmakalıp kaba sözler söylemek, küfretmek. (B.T.S.)

s.-düm 8a/7

söyle- سؤيلاء- : 1. Düşündüğünü veya bildiğini sözle anlatmak. 2. Bir düşüncüyü ileri sürmek, ortaya atma. (B.T.S.)

s.-diklerini 6a/2

s.-düm 28a/7

s.-mege 28a/10, 28a/6

s.-mek 38a/1

s.-mese 7a/11

s.-rlerse 5a/11

s.-se 29a/12, 7b/4, 7b/5, 7b/6

s.-yecek 7a/12

s.-yen 7b/1

s.-yenlerüñ 7a/7

s.-yüp 4b/10

[= 15]

söyled- سويلد- < söylet- : Söylemesine yol açmak. (B.T.S.)

s.-en 28a/7

s.-ürse 5b/9

[= 2]

söylen- سُوِيْلَن- : 1. Söyleme işi yapılmak. 2. Kendi kendine konuşmak, kendi kendine bir şeyler söylemek. (B.T.S.)

s.-en 6a/6

söz- سُوْز- : Bir düşüncüyü eksiksiz olarak anlatan kelime dizisi, lakırtı, kelam, laf, kavi. (B.T.S.)

s. 21b/13, 28a/12, 2a/13, 5b/13, 6a/7, 7b/1

s. + de 10b/2, 35b/6

s. + den 35b/6

s. + i 19a/12, 2a/13, 35b/5, 7a/10

s. + ler 6a/13

s. + lerde 18b/6, 6a/6

s. + lerden 14b/4

s. + leri 5a/6, 5b/11, 6a/12, 6a/4

s. + lerüñ 14a/13, 24a/1, 24b/8

s. + üni 40a/6

s. + üñ 7a/5

s. + üñi 19a/10

[= 27]

سَوِيءٌ : Hidrojenle oksijenden oluşan, sıvı durumunda bulunan, renksiz, kokusuz, tatsız madde, ab. (B.T.S.)

ş. 27b/1, 27b/2, 27b/3, 37b/9

[= 4]

سُؤَالٌ (Ar.): Sorma, soru. (O.T.S. s.1529)

s. 11b/13, 12b/4, 15a/5, 15a/8, 17a/10, 17a/3, 17b/5, 18a/1, 18a/4, 34a/12, 34b/5, 36a/3, 36a/4, 38b/4, 3a/5, 6a/5

s. + den 38b/8

s. + iñ 36b/10, 36b/12, 38a/7, 38b/3

s. + lerüñ 37b/8

s. + üñ 37a/2

[= 23]

صُوفِيٌّ (Ar.): Tasavvufa ait, tasavvuf bilimi ile uğraşan kimse, tasavvuf ehli. (O.T.S. s.1530)

ş. 31b/4

ş. + leri 30b/5

ş. + lerüñ 30a/11, 31a/9, 32a/5

[= 5]

şūfiyyūn صُوفِيّوْن (Ar.): 1. Tasavvuf ehli olanlar. 2. Sofular. (O.T.S. s.1531)

ş. + dan 30b/11

Şuğrā صُغْرَا (Ar.): bkz: Fetāvā-yı Şuğrā.

Ş. + da 21b/6

sulṭān سُلْطَان (Ar.): Hükümdar, melik, padişah. (O.T.S. s.1533)

s. 23b/3

s. + a 23b/4

s. + ina 23b/9

s. + um 40a/4

[= 4]

şusuzlîğ صُوسُزْلِغ : Susuzluk.

ş. + a 39a/12

şüret-i mezbûre صُورَتِ مَزْبُورَة : Adı geçtiği şekilde.

ş. + de 31a/11

sükût سُكُوت (Ar.): Susma, söz söylememe. (O.T.S. s.1540)

s. 19b/9, 3b/10, 7b/8

[= 3]

şümme ثُمَّ (Ar.): Sonra, tekrar ve tekrar. (O.T.S. s.1541)

s. 20a/1

sünnet سُنَّت (Ar.): Hz. Muhammed'in ehli İslam için örnek olan veya ders alınan sözleri

ve davranışları. (O.T.S. s.1542)

s. + e 39b/12

şāfi'īyye شَافِعِيَّة (Ar.): Şafiilik, İmamı Şafî mezhebinden olma. (O.T.A.L. s.131)

ş. + den 15b/12

ş. + nüñ 15b/11

[= 2]

şahādet شَهَادَت (Ar.): Şahitlik, şahitlik etme. (O.T.A.L. s.1137)

ş. + i 32a/1

ş. + leri 32a/5

[= 2]

şapka شَيْطَة : Keçe, hasır, kumaş, ip vb. ile yapılan başlık. (B.T.S.)

ş. + sı 21a/9

şart شَرْط (Ar.): Şart, koşul. (O.T.A.L. s.1142)

ş. + dur 16b/12, 34b/11

ş. + ı 17a/13, 34b/4, 35a/5

ş. + ıdur 36a/4

ş. + ları 34b/1

[= 7]

şefā'at شَفَاعَت (Ar.): Birinin suçundan geçilmesi veya dileğinin yerine getirilmesi için edilen aracılık. (O.T.A.L. s.1147)

ş. 39b/7

şehir شَهْر < şehir (Far.): Şehir, büyük belde. (O.T.A.L. s.1150)

ş. 36b/1

şehvet شَهْوَت (Ar.): Aşırı istek, tutku. (O.T.A.L. s.1151)

ş. 38a/3

şekk شَكْكَ (Ar.): Şüphe, zan, tereddüt. (O.T.A.L. s.1152)

ş. 15a/6, 15a/9, 36b/4

ş. + leri 15a/13

[= 4]

Şemsü'l-E'imme شَمْسُ الْأَيْمَةِ (Ar.): Özel isim.

Ş. 16b/2

şer' شَرْع (Ar.): İlahi kanun. (O.T.S. 1571)

ş. 13a/9, 14b/5, 14b/5, 14b/7

ş. + e 14a/11, 14b/1

ş. + i 12b/5

[= 7]

şer'an شَرْعَان (Ar.): Şeriatça, şeriat hükmüne göre. (O.T.S. 1572)

ş. 29b/10, 29b/13, 30a/2, 30a/5, 30b/13, 30b/7, 31a/12, 31a/4, 31a/7, 31b/3,

32a/2, 39a/4

[= 12]

şer'-i Muḥammediyye شَرْعُ مُحَمَّدِيَّة : Hz. Muhammed'in şeriatı.

ş. + den 14b/2

şer'-i şerîfî شَرْعُ شَرِيفِي : İslam şeriatı. (O.T.A.L. s.1154)

ş. + de 9a/8

şerā'it-i İslām شَرَائِطُ الْإِسْلَام : İslam'ın şartları.

ş. + ı 16b/9

şerbet شَرْبَت (Ar.): Şerbet, içilecek tatlı şey. (O.T.A.L. s.1155)

ş. 27a/7

ş. + den 27a/8

[= 2]

şerḥ شَرْح (Ar.): 1. Açma, ayırma. 2. Açıklama. (O.T.A.L. s.1157)

ş. + inde 28a/13

şerīk شَرِيك (Ar.): Ortak. (O.T.A.L. s.1157)

ş. 26a/8, 27b/5, 28a/3

[= 3]

şerī'at شَرِيعَت (Ar.): 1. Doğru yol. 2. Allah'ın emri. (O.T.A.L. s.1157)

ş. + a 13b/12

şerr شَرُّ (Ar.): Kötü iş, kötülük. (O.T.A.L. s.1158)

ş. + i 4a/6

ş. + inden 15b/2

[= 2]

şetm شَتْم (Ar.): Sövme, sövüp sayma. (O.T.A.L. s.1159)

ş. 29a/7, 29a/7, 8a/10, 8a/12, 8a/6

[= 5]

şevk شَوْق (Ar.): Şiddetli arzu, neşe, sevinç. (O.T.A.L. s.1159)

ş. + e 30a/13

şey شَيْء (Ar.): Şey, nesne. (O.T.A.L. s.1161)

ş. 14a/3, 14a/4, 1a/1

ş. + e 27b/7

ş. + i 21b/6, 23a/4

[= 6]

şeyh شَيْخ (Ar.): 1. Yaşını başını almış kimse, ihtiyar. 2. Tarikat kurucusu. (O.T.A.L. s.1161)

ş. 13b/8, 13b/9, 14b/13, 19b/13, 5a/4

ş. + e 16a/9

[= 6]

şeytān شَيْطَان (Ar.): Şeytan. (O.T.A.L. s.1162)

ş. 5b/7

ş. + iñ 28b/8

[= 2]

şifā شِفَاء (Ar.): Hastalıktan kurtulma, iyileşme. (O.T.A.L. s.1163)

ş. 27a/8

ş. + yı 27a/8

[= 2]

şikāyet شِكَايَت (Ar.): Sızlanma, yakınma. (O.T.A.L. s.1164)

ş. 13b/9

şimdi شِمْدِي : Şu anda, içinde bulunduğumuz zamanda. (B.T.S.)

ş. 14a/5, 14a/6, 14a/7, 18b/10, 21a/4, 39b/8, 40a/11, 40a/5, 40a/7, 6a/8

[= 10]

şol شُول : Şu, o. (B.T.S.)

ş. 15b/2, 15b/3, 15b/5, 15b/6, 2a/1, 5b/13, 6a/2

[= 7]

şöhret شُهْرَت (Ar.): Ün, ad yapma. (O.T.A.L. s.1169)

ş. + e 39b/13

şöyle شَوِيلَه : Şunun gibi, şuna benzer biçimde. (B.T.S.)

ş. 23a/8, 29b/12, 30a/1, 38a/4

[= 4]

şübhe شُبْهَة (Ar.): Şüphe, kuşku. (O.T.A.L. s.1171)

ş. 36b/4

şümül شُمُول (Ar.): İçine alma, kaplama. (O.T.A.L. s.1173)

ş. 5a/9

şürb-i hamr شُرْبِ خَمْر : Şarap içme. (O.T.A.L. s.1173)

ş. 10b/3, 22a/3

[= 2]

şürūع (Ar.): Başlama. (O.T.A.L. s.1173)

ş. 28b/1, 28b/4, 28b/7

[= 3]

şürūti's-şalāt شُرُوطُ الصَّلَاةِ (Ar.): Namazın şartları.

ş. 36b/13

ş. + a 36b/10

[= 2]

T

tā (Far.): Kadar, dek, değin. (O.T.A.L. s.1175)

t. 3a/3, 40a/2

[= 2]

taab تعب (Ar.): 1. Yorgunluk. 2. Sıkıntı, zahmet. (O.T.A.L. s.1175)

t. 22a/9

taām طعام (Ar.): Yemek, aş. (O.T.A.L. s.1176)

t. 10b/6, 27a/11, 27a/12, 27a/13, 27b/1

[= 5]

tāat طَاعَت (Ar.): Allah'ın emirlerini yerine getirme, ibadet. (O.T.A.L. s.1177)

t. + dan 31b/11

t. + ı 16b/3, 22a/7

[= 3]

tabīb طبيب (Ar.): Doktor, hekim. (O.T.A.L. s.1180)

t. 27a/4, 27a/5

[= 2]

tafđıl تَفْذِيل (Ar.): Birini ötekilerden üstün tutma. (O.T.A.L. s.1182)

t. 4a/13

taḥāret طَهَارَت (Ar.): 1. Temizlik. 2. Temizlenme. (O.T.A.L. s.1186)

ṭ. + süz 12a/3

taḥfif تَخْفِيف (Ar.): Hafifletme, yükünü azaltma. (O.T.A.L. s.1188)

t. 13b/13

taḥkik تَحْقِيق (Ar.): Doğru olup olmadığını araştırma. (O.T.A.L. s.1189)

t. 15b/11

taḥkikī تَحْقِيقِي (Ar.): Tahkikat, araştırma ile ilgili. (O.T.A.L. s.1189)

t. 36b/5

taḥkīr تَحْقِير (Ar.): Hakaret etme, hor görme. (O.T.A.L. s.1190)

t. 6b/7, 9a/6, 9a/7, 9a/9

[= 4]

taḥt-ı nikāḥ تَحْتِكَاح : Nikāh altı.

t. + ında 16b/5, 16b/9

[= 2]

ṭā'ife طَائِفَة (Ar.): Bölük, takım, kavim, kabile. (O.T.A.L. s.1194)

ṭ. 2b/2

ṭ. + si 6b/7

ṭ. + sine 21b/3

[= 3]

taqlid تَقْلِيد (Ar.): Belli bir örneğe benzemeye çalışma, öykünme. (O.T.S. s.1622)

t. 12b/6, 12b/8, 26a/2

t. + i 26a/2

[= 4]

ṭalāk malāk طَلَّاقٌ مَلَاقٌ : Boşanmak-moşanmak.

ṭ. 13a/10

ṭalāk-ı bāyin طَلَّاقِ بَيِّنٍ : Kadının üç dönem aybaşı süresini geçirmeden yapılamayan boşanma. (O.T.S. s.1624)

ṭ. 16b/8, 17b/2

[= 2]

ta'lim تَعْلِيمٌ (Ar.): Öğrenme, öğretme. (O.T.A.L. s.1201)

t. 18a/2, 18a/5, 3a/1

[= 3]

tamām تَمَامٌ (Ar.): 1. Bitme, son bulma. 2. Olgunlaşma, kemale erme. (O.T.S. s.1627)

t. 26b/11, 37a/1, 37b/12, 4a/9

[= 4]

ṭamu طَامُو : Cehennem. (O.T.S. s.1628)

ṭ. + da 39b/1

ṭana طَانَةٌ < dana : İneğin, süttten kesildikten sonra bir yaşına kadar olan yavrusu. (B.T.S.)

ṭ. 37a/9

Ta'ñrı تَعْنَرِي : Kâinatta var olan her şeyi yaratan, koruyan, tek ve yüce varlık, Yaradan, Allah. (B.T.S.)

T. 28a/3, 40a/6

T. + dan 28a/9

[= 3]

ṭap- طَاطٍ- : İlah olarak tanınan varlığa karşı inancını ve bağlılığını belirli kurallar çerçevesinde göstermek. (B.T.S.)

ṭ.-d1 39b/13

ṭaraf طَرَف (Ar.): 1. Yan, yön, cihet. 2. Yer, memleket. (O.T.S. s.1631)

ṭ. + a 10b/13

ṭarıl- طَارِلَ < darıl- : Hoşa gitmeyen bir tutum, davranış veya söz dolayısıyla gücenip görüşmez olmak, gücenmek, küsmek, ilgiyi kesmek. (B.T.S.)

ṭ.-dı 21a/7

ṭarık طَرِيق (Ar.): Yol, tarz. (O.T.S. s.1634)

ṭ. + i 21a/10

ṭarlık طَارَلِق < darlık : 1. Dar olma durumu. 2. Geçim zorluğu. 3. İç sıkıntısı. (B.T.S.)

ṭ. 11a/12

ṭarṭ- طَارَطَ : Bir şeyin birim cinsten ağırlığını bulmak. (B.T.S.)

ṭ.-arken 10a/1

taṣadduk تَصَدَّق (Ar.): Sadaka verme. (O.T.S. s.1636)

t. 22b/1, 22b/3

[=2]

taṣdīk تَصَدِّق (Ar.): Doğrulama, gerçek olduğunu söyleme. (O.T.S. s.1637)

t. 18b/6

ṭaṣra طَسَّرَ : Bir ülkenin başkenti veya en önemli şehirleri dışındaki yerlerin hepsi, dışarlık. (B.T.S.)

ṭ. 39b/11

ṭavāf طَوَّاف (Ar.): 1. Çevresini dolaşma. 2. Hacıların Kabe etrafında yedi defa dolaşması. (O.T.S. s.1643)

ṭ. 26a/9, 38a/9

[=2]

ṭavāf-ı şadır طَوَّافِشَادِر : Hac esnasında cemrelerin taşlanması bittikten sonra, Mina'dan Mekke'ye inildiği vakit yapılan tavvaf. (L.T.)

t. + dur 38b/1

ta'zīm تَعْظِيم (Ar.): Büyütme, ağırlama, saygı gösterme. (O.T.S. s.1648)

t. + i 9a/8

ta'zīmen تَعْظِيمًا (Ar.): Saygı göstererek, hürmet ederek. (O.T.S. s.1648)

t. 21b/7, 21b/7, 25a/6

[= 3]

ta'zīr تَعْذِير (Ar.): Özür dileme, af dileme. (O.T.S. s.1648)

t. 29a/3, 32a/10, 3b/8

[= 3]

ta'zīr-i belīg تَعْذِيرٌ بَلِیْغ : Çokça özür dileme.

t. 29a/8

te'ālā تَعَالَى (Ar.): "Yüksek olsun" manasına gelen bir söz olup Allah adı ile birlikte kullanılır. (O.T.S. s.1649)

t. 10b/12, 14b/9, 17b/12, 18a/10, 22a/7, 24a/12, 24b/1, 24b/3, 25b/6, 27b/10, 27b/13, 2b/3, 2b/8, 34b/12, 34b/4, 36b/8, 38b/7, 3a/13, 3b/1, 3b/5, 4a/13, 7a/5, 7b/2, 8b/12, 9b/1, 9b/7

t. + dur 26b/8

t. + nuñ 25b/9, 39a/9

t. + ya 27b/5, 28a/3

t. + yı 29a/9

[= 32]

teberri تَبَرَّى (Ar.): 1. Soğuma. 2. Dostluğu ve muhabbeti azaltma. (O.T.S. s.1652)

t. 34b/11

tecdīd تَجْدِيد (Ar.): Yeniletme, tazeleme. (O.T.S. s.1655)

t. 6a/3

tecđid-i ĩmān تَجْدِيدِإِيمَان : ĩman tazeleme. (O.T.S. s.1655)

t. 17a/5, 26a/4, 29a/12, 29b/11, 30a/3, 30a/6, 32a/10, 34b/6, 34b/7, 35b/1, 4b/11, 5a/12

[= 12]

tecđid-i nikāh تَجْدِيدِنِكَاح : Nikah tazeleme. (O.T.S. s.1655)

t. 17a/5, 26a/3, 29b/11, 30a/3, 30a/6, 34b/6, 34b/7, 4b/11, 5a/12

[= 9]

tefrĩk تَفْرِيق (Ar.): Ayırma, seçme, ayırt etme. (O.T.S. s.1665)

t. 31b/12

tekbĩr تَكْبِير (Ar.): Namaza başlarken iki eli kulak memelerine değdirerek "Allahü ekber" demek. (O.T.S. s.1671)

t. 28b/1

t. + inde 28b/3

t. + leri 28b/3

[= 3]

tekellũm تَكْلُم (Ar.): Söyleme, konuşma. (O.T.S. s.1672)

t. 20b/1, 6a/13

[= 2]

tekfĩr تَكْفِير (Ar.): Kũfür isnad etme, kâfir deme. (O.T.S. s.1672)

t. 31a/3, 31a/8

[= 2]

telkĩn تَلْقِين (Ar.): 1. Aşılama, kulağına koyma. 2. Yeniden Müslũman olan kimseye imanın esaslarını anlatma. (O.T.A.L. s.1248)

t. 20a/13, 20b/1

t. + den 16a/4

[= 3]

tenbīh تَنْبِيْهُ (Ar.): Uyandırma, uyarma. (O.T.A.L. s.1255)

t. 17a/12, 6a/13

[= 2]

tercüme تَرْجُْمَةٌ (Ar.): Tercüme, çevirme. (O.T.A.L. s.1262)

t. 5a/9, 6a/2

[= 2]

terk تَرْكٌ (Ar.): Bırakma, salıverme. (O.T.A.L. s.1265)

t. 12a/5, 36a/12, 38a/10, 38b/2, 3b/7, 5b/7

[= 6]

tesmiye تَسْمِيَةٌ (Ar.): Ad koyma, adlandırma. (O.T.A.L. s.1273)

t. 17a/1

teşbīh تَشْبِيْهُ (Ar.): Benzetme, benzetilme. (O.T.A.L. s.1274)

t. 21a/10, 21a/9

[= 2]

Tetimme تَتِيْمَةٌ (Ar.): bkz: Tetimmetü'l-Fetāvā.

T. + de 20a/6

Tetimmetü'l-Fetāvā تَتِيْمَةُ الْفَتَاوَا : Bir fetva kitabının adı.

T. + da 10a/5, 10b/2, 10b/9, 12a/4, 13a/2, 13b/11, 19a/8, 9a/6, 9b/1

[= 9]

tevakḳuf تَوَكُّفٌ (Ar.): Durma, eğlenme, bekleme. (O.T.A.L. s.1280)

t. 30b/10

tevbe تَوْبَةٌ (Ar.): Tövbe, bağışlanma dileme. (O.T.A.L. s.1281)

t. 22a/10, 22a/12, 25a/1, 35b/2, 35b/7

t. + si 25a/2

t. + ye 22a/11

[= 7]

teveccüh تَوَجُّه (Ar.): Bir şeye doğru yönelme, bir tarafa dönme. (O.T.A.L. s.1282)

t. 39a/1

tevḥīd تَوْحِيد (Ar.): Allah'tan başka ilah olmadığına inanma, birleme. (O.T.A.L. s.1284)

t. 30b/6

t. + i 16a/13

[= 2]

teṣvīl تَأْوِيل (Ar.): Kapalı olan bir şeyi açma, izah etme. (O.T.S. s.1715)

t. 11a/6, 22a/9

t. + i 14b/11

t. + ine 11a/6

t. + siz 14b/9

[= 5]

tirāṣ تِرَاش (Far.): 1. tıraş. 2. yontma. (O.T.A.L. s.1293)

t. 38b/1

ṭirnak طَرْنَق: İnsanda ve birçok omurgalı hayvanda parmak uçlarının dış bölümünü örten boynuzsu tabaka. (B.T.S.)

ṭ. + ları 25a/9

ṭoġ طُوْع- < doğ- : Dünyaya gelmek. (B.T.S.)

ṭ.-dışa 20a/5

ṭoḳ طُوْق: Açlığını gidermiş, doymuş, aç karşıtı. (B.T.S.)

ṭ. 15b/5

ṭoksan طُفْسَان < doksan : Seksen dokuzdan sonra gelen sayının adı. (B.T.S.)

ṭ. 34b/8

tokuzuncı طُوقُزْنُجِي < dokuzuncu : Dokuz sayısının sıra sıfatı, sırada sekizinciden sonra gelen.. (B.T.S.)

ı. + sı 4b/3

tolu طُلُو < dolu : İçi boş olmayan, dolmuş, meşbu, pür, boş karşıtı. (B.T.S.)

ı. 9b/11

toy- طُوْى- < doy- : İsteği kalmayınca kadar yemek, açlığı kalmamak. (B.T.S.)

ı.-dum 11b/1, 9a/10

ı.-mağa 27a/11, 27b/1

[= 4]

toyur- طُيُور- < doyur- : Açlığını gidermek. (B.T.S.)

ı.-an 27a/12

ı.-anı 27a/13

ı.-dı 27a/13

[= 3]

tur- طُور- < dur- : 1. Hareketsiz durumda olmak. 2. İşlemez olmak, çalışmamak. (B.T.S.)

ı.-ma 19b/7

ı.-mağdur 38a/13, 38a/8

ı.-up 13b/8, 31a/9

[= 5]

tut- طُوت- : 1. Elde bulundurmak, ele almak. 2. Ele geçirmek, yakalamak. (B.T.S.)

ı.-mağa 12b/13

ı.-mağ 17b/9, 37b/13

ı.-mağdur 35a/8

ı.-salar 24b/13

[= 5]

tutul- طُوتُولُ : Tutma işi yapılmak veya tutma işine konu olmak. (B.T.S.)

t.-dukdan 25a/2

Türkü تُرْكُو < Türkī : Türkçe. (O.T.A.L. s.1298)

t. + ye 5a/9

Türküce تُرْكُجَه < Türkice : Türkçe.

t. 1b/7, 6a/1

[= 2]

U

uḍḥiyye أُضْحِيَّه (Ar.): 1. Kuşluk vakti kesilen kurban. 2. Kurban. (O.T.A.L. s.1300)

u. + yi 7b/12

uğursız أُوْغُرْسِز < uğursuz : Kendinde uğursuzluk bulunan, yomsuz, kadersiz, meymenetsiz, menhus, musibet, meşum, şom. (B.T.S.)

u. 1a/1

uḥrā أُخْرَى (Ar.): 1. Diğer, başka. 2. Ahir, son. (O.T.A.L. s.1301)

u. + sında 31b/1

uḫalā عُقْلَاء (Ar.): Akıllılar, akıllı olanlar. (O.T.A.L. s.1302)

u. 11b/3

uḫbā عُقْبَى (Ar.): 1. Ceza. 2. Ahiret, öbür dünya. (O.T.A.L. s.1302)

u. 1b/9

uḫalā عُلَمَاء (Ar.): Alimler, ilim sahipleri, bilginler. (O.T.A.L. s.1303)

u. 13a/1, 20a/2, 20a/7, 24a/4, 25b/1

u. + dan 6a/5

u. + nuñ 25b/4

u. + ya 6b/11

[= 8]

‘ulemā-ı dīn : دین علماء : Din alimleri.

‘u. 5b/10

‘ulūm : علوم : İlimler, bilgiler. (O.T.A.L. s.1304)

‘u. + da 1b/6

um- : اؤم- : Bir şeyin olmasını istemek, beklemek. (B.T.S.)

u.-a 22b/2

unut(d)- : اؤنؤت- : Aklında kalmamak, hatırlamamak. (B.T.S.)

u.-dı 13b/3

u.-duñ 13b/2, 13b/4

u.-up 13b/1

[= 3]

uy- : اؤى- : Bir inanca, bir anlayışa, bir duruma veya egemen bir güce uygun davranışta bulunmak, riayet etmek. (B.T.S.)

u.-maz 39b/12

uyan- : اؤیائل- : Uyku durumundan çıkmak. (B.T.S.)

u.-urlar 6a/9

uyu- : اؤیؤ- : Uyku durumunda olmak. (B.T.S.)

u.-rlar 6a/8

uzun : اؤزؤن : İki ucu arasında fazla uzaklık olan, kısa karşıtı.. (B.T.S.)

u. 22a/5, 25a/10

[= 2]

Ü

ücret : اؤرئت (Ar.): Hizmet karşılığı verilen para veya mal. (O.T.A.L. s.1311)

ü. + in 10a/6

üç اَوْجُ : İkiden sonra gelen sayının adı. (B.T.S.)

ü. 35b/13, 36a/5

ü. + dūr 38a/7

[= 3]

üçünci اَوْجُنْجِي < üçüncü : Üç sayısının sıra sıfatı, sırada ikinciden sonra gelen. (B.T.S.)

ü. + si 17b/8, 35a/11, 35a/7, 36b/12, 3b/10

[= 5]

ümmet اُمْتْ (Ar.): 1. Bir peygambere inanıp bağlanan cemaat, taife. (O.T.A.L. s.1314)

ü. + lere 6b/5

üst اَوْسْتْ : Bir şeyin yukarı, göğe doğru olan yanı, fevk, alt karşısı. (B.T.S.)

ü. + ünde 2b/3

üşüt(d)- اَوْشُتْ : 1. Üşümesine sebep olmak. 2. Üşüyüp hasta olmak, soğuk almak. (B.T.S.)

ü.-en 27a/1

ü.-medi 26b/10, 26b/9

[= 2]

üzeri اَوْزَرِي < üzer : Bir şeyin yukarı, göğe doğru olan yanı. (B.T.S.)

ü. + lerine 4a/13

ü. + müze 22a/8

ü. + nde 36a/3, 36b/12, 36b/9, 37a/2, 37b/7, 38a/6, 38b/3

ü. + ne 4a/10, 4a/7, 4b/4, 4b/5, 4b/8, 5a/1, 5a/9

ü. + nedür 36a/5

[= 16]

üzre اَوْزَرِهْ < üzere : 1. Amacıyla. 2. Şartıyla. (B.T.S.)

ü. 4b/13, 18a/1, 26b/12, 31a/9, 31b/4, 32a/9

[= 5]

V

vācib وَاجِب (Ar.): 1. Terki caiz olmayan. 2. Yapılması şariat hükümlerine göre gerekli olan. (O.T.A.L. s.1318)

v. 10b/10, 22b/13, 2b/1, 37a/11, 37a/6, 37a/9, 37b/5, 37b/7, 38b/3, 8b/3

v. +dür 3b/8, 8b/9

v. +leri 38a/11

[= 13]

va'd وَعْد (Ar.): Söz verme, üstüne alma. (O.T.A.L. s.1318)

v. + i 8b/11

va'id وَعِيد (Ar.): Kötülükten uzak tutmak için bakı yapma, caydırma. (O.T.A.L. s.1321)

v. + i 8b/11

vā'iz وَاعِظ (Ar.): Dini öğütlerde bulunan. (O.T.A.L. s.1321)

v. + ler 26a/1

v. + lere 12b/8

[= 2]

vakfe وَقْفَة (Ar.): 1. Durak, durulacak yer. 2. Hacıların Arafat'da durmaları. (O.T.A.L. s.1322)

v. + ye 38a/13, 38a/8

[= 2]

vak(i)t وَقْتُ (Ar.): Vakit, zaman. (O.T.A.L. s.1323)

v. 10b/12, 11a/2, 35a/6

[= 2]

vaḳtā ki وَفْتَاكِهِ : Ne vakit, o zaman ki. (O.T.A.L. s.1323)

v. 1b/5, 5b/2

[= 2]

var وَأَرْ : Mevcut, evrende veya düşüncede yer alan, yok karşıtı.(B.T.S.)

v. 10a/8, 37a/8, 39b/2

v. + dır 2a/13

v. + dur 10b/8, 12a/12, 13a/5, 13a/8, 13b/6, 14a/10, 17b/6, 25b/5, 26a/6, 26a/9,

28a/4, 30a/4, 30b/1, 36a/3, 36b/8, 4b/9

v. + mıdur 15b/7

[= 21]

var- وَأَرْ- : Erişilmek istenen yere ayak basmak, ulaşmak, vasıl olmak. (B.T.S.)

v. 16a/10, 16a/2, 16a/8, 16a/9, 20b/3

v.-mağdur 4a/11

v.-sa 35a/8

[= 7]

vardır- وَأَرْدِر- : Varmasına yol açmak, götürmek. (B.T.S.)

v.-ır 39b/3

Vārid-i Ahbār وَأَرْدَاخْبَار : Bir kitap ismi.

V. + da 15b/1

vaṭy وَطَى (Ar.): 1. Ayak altında çiğnemek. 2. Çiftleşme. (O.T.A.L. s.1323)

v. 22b/6, 22b/9

v. + ı 17a/4

[= 2]

vaṣ وَضَعَ (Ar.): Koyma, konulma. (O.T.A.L. s.1328)

v. 21a/12

ve (Ar.): İki kelime veya iki cümle arasına girerek aralarında bir bağ olduğunu anlatan söz. (B.T.S.)

v. 10a/3, 10b/9, 11a/12, 11a/6, 11a/8, 11b/12, 11b/13, 11b/6, 12a/3, 12a/8, 12b/3, 12b/4, 12b/4, 12b/5, 12b/8, 13a/12, 13b/12, 13b/13, 14a/1, 14a/1, 14a/5, 14b/3, 14b/5, 15a/10, 15a/2, 15a/7, 15b/3, 15b/5, 15b/9, 16a/6, 16b/10, 16b/12, 16b/3, 16b/3, 16b/3, 16b/4, 16b/4, 16b/6, 16b/6, 16b/7, 17a/3, 17a/3, 17a/4, 17a/5, 17a/6, 17a/8, 17b/11, 17b/11, 17b/11, 17b/12, 17b/12, 18a/1, 18a/6, 18b/6, 19a/1, 19a/5, 19a/6, 19b/8, 1b/5, 1b/5, 1b/5, 1b/6, 1b/8, 1b/9, 1b/9, 20a/12, 20a/4, 20a/8, 20b/11, 20b/2, 20b/7, 20b/9, 21a/4, 21a/4, 21b/7, 22a/13, 22a/8, 22b/12, 22b/2, 22b/3, 22b/4, 22b/9, 23a/3, 23a/6, 23a/9, 23b/8, 24a/11, 24a/2, 24a/2, 24a/4, 24b/12, 25a/11, 25a/6, 25a/7, 25a/8, 25b/1, 25b/10, 25b/12, 25b/2, 25b/3, 25b/6, 25b/9, 26a/1, 26a/10, 26a/12, 26a/13, 26a/2, 26a/4, 26a/8, 26b/10, 26b/11, 26b/12, 26b/12, 26b/13, 26b/2, 26b/6, 26b/7, 26b/7, 26b/8, 26b/9, 27a/1, 27a/13, 27a/3, 27a/3, 27a/4, 27a/5, 27a/6, 27a/8, 27b/10, 27b/4, 27b/5, 27b/8, 28a/10, 28a/10, 28a/4, 28a/4, 28a/5, 28a/6, 28a/7, 28a/7, 28b/13, 28b/2, 28b/3, 28b/4, 28b/5, 28b/8, 29a/1, 29a/12, 29a/3, 29a/6, 29a/8, 29a/8, 29a/9, 29b/10, 2a/1, 2a/1, 2a/10, 2a/10, 2a/13, 2a/2, 2a/3, 2a/5, 2a/6, 2a/6, 2b/10, 2b/12, 2b/3, 2b/7, 2b/8, 2b/8, 30a/13, 30b/10, 30b/2, 30b/2, 31a/1, 31a/11, 31a/6, 31b/12, 31b/13, 31b/2, 31b/6, 31b/9, 32a/10, 34a/10, 34a/10, 34a/11, 34a/12, 34a/7, 34a/9, 34b/1, 34b/10, 34b/4, 34b/6, 34b/6, 34b/7, 34b/7, 34b/8, 35a/1, 35a/12, 35a/3, 35a/3, 35b/11, 35b/12, 35b/13, 35b/2, 35b/4, 35b/6, 35b/6, 36a/1, 36a/13, 36a/3, 36a/9, 36b/1, 36b/1, 36b/1, 36b/11, 36b/12, 36b/2, 36b/4, 36b/5, 36b/6, 36b/6, 36b/7, 36b/8, 36b/8, 36b/9, 37a/1, 37a/1, 37a/1, 37a/11, 37a/4, 37a/9, 37b/1, 37b/10, 37b/13, 37b/2, 37b/3, 37b/4, 37b/6, 37b/7, 38a/1, 38a/10, 38a/10, 38a/12, 38a/12, 38a/13, 38a/13, 38a/2, 38a/2, 38a/2, 38a/3, 38a/6, 38a/6, 38a/7, 38a/8, 38a/9, 38a/9, 38b/1, 38b/10, 38b/11, 38b/3, 38b/4, 38b/5, 38b/6, 38b/7, 38b/9, 38b/9, 39a/2, 39a/2, 39a/2, 39a/2,

3a/8, 3b/1, 3b/11, 3b/12, 3b/3, 3b/3, 3b/4, 3b/4, 3b/4, 3b/5, 3b/9, 3b/9, 40a/6, 4a/1, 4a/12, 4a/12, 4a/12, 4a/6, 4a/7, 4b/10, 4b/13, 4b/5, 4b/7, 4b/7, 4b/9, 5a/1, 5a/1, 5a/1, 5a/6, 5b/12, 5b/3, 5b/3, 5b/3, 5b/4, 5b/4, 5b/5, 5b/5, 5b/6, 5b/6, 5b/7, 5b/7, 5b/9, 6a/10, 6a/11, 6a/11, 6a/12, 6a/13, 6a/2, 6a/5, 6a/7, 6a/9, 6b/9, 7a/1, 7a/10, 7a/11, 7a/12, 7a/5, 7a/7, 7b/1, 7b/12, 7b/12, 7b/5, 7b/6, 8a/10, 8a/4, 8a/5, 8a/7, 8a/8, 8b/4, 8b/5, 8b/6, 8b/9, 9a/11, 9a/5, 9b/6

[= 346]

vech وَجْهٌ (Ar.): 1. Yüz, çehre. 2. Tarz, üslup. (O.T.A.L. s.1330)

v. 29b/6

vefāt وَفَاتٌ (Ar.): Ölüm, ölme. (O.T.A.L. s.1332)

v. 4b/4

ve-illā وَلَا (Ar.): Olmadığı halde, olmazsa. (O.T.A.L. s.1333)

v. 15b/8

velikin وَلَكِنْ (Ar.): Lakin, amma, fakat. (O.T.A.L. s.1336)

v. 25b/5, 28a/1, 2a/12, 38b/8, 4a/2

[= 5]

vesvese وَسْوَسه (Ar.): şüphe, tereddüt.

v. 28b/9

ve'l-hāşıl وَالْحَاصِلُ (Ar.): Sözüün kızası, kısaca. (O.T.A.L. s.1336)

v. 17a/2

veyā وَيَا : Ayrı olmakla birlikte aynı değerde tutulan iki şeyi anlatan kelimelerden ikincisinin önüne getirilen söz, yahut. (B.T.S.)

v. 10a/1, 10a/13, 10a/3, 10a/5, 10b/3, 10b/3, 10b/4, 11b/1, 11b/8, 11b/8, 12a/5, 13a/12, 13a/9, 14a/11, 14a/13, 14a/3, 14b/4, 14b/6, 16a/10, 16a/8, 16a/8, 18a/11, 18a/12, 18a/12, 18a/13, 18b/4, 18b/5, 18b/8, 19a/10, 19b/3, 20b/8, 21a/10, 21b/11,

21b/11, 22b/7, 23a/2, 23a/5, 23a/5, 24b/4, 24b/5, 24b/7, 25a/12, 39a/3, 3b/8, 7a/6,
8b/11, 9a/3, 9a/4, 9a/8, 9b/12

[= 50]

veyāhūd وَيَاخُودَ: Yahut, ya da. (B.T.S.)

v. 10a/11, 10a/12, 10b/1, 10b/10, 10b/11, 10b/13, 11b/2, 11b/3, 11b/4, 11b/7,
11b/9, 13a/4, 14a/4, 14b/5, 16a/8, 18b/3, 20a/10, 21b/12, 23a/13, 23a/8, 23b/11,
23b/11, 23b/11, 23b/12, 23b/12, 23b/12, 23b/13, 23b/5, 23b/6, 23b/6, 24a/7,
24b/6, 26a/5, 26b/10, 27a/2, 29a/1, 29a/1, 37b/9, 37b/9, 38b/1, 8a/11, 8a/9, 8b/11,
9a/1, 9a/2, 9a/7, 9b/11

[= 47]

vir- وِيرَ- < ver- : Üzerinde, elinde veya yakınında olan bir şeyi birisine erişirmek,
iletmek. (B.T.S.)

v. 22b/13, 24a/5, 24a/7, 24a/8

v.-di 11a/12

v.-diñ 20b/12

v.-elerdi 18b/11

v.-emese 34a/13

v.-eyin 22b/12

v.-mek 17b/8, 37a/11, 37a/13, 37a/9

v.-mekde 29b/7

v.-mekdür 35a/7

v.-mese 34b/6

v.-mez 10a/13, 6b/5

v.-mezin 22b/13

v.-mezse 34b/2

v.-mezsın 22b/11

v.-mişlerdür 30b/9

v.-se 21b/8

v.-seler 18b/9

v.-üp 13b/10, 29b/5

v.-ür 26a/13, 28b/9

v.-ürlerse 17a/4

v.-ürse 24b/4, 24b/5, 24b/6

[= 32]

viril- ویریل- < veril- : Verme işine konu olmak. (B.T.S.)

v.-ür 24a/6

vitr- وتر (Ar.): 1. Tek, yalnız, تنها. 2. Yatsı namazından sonra kılınan üç rekat namaz.

(O.T.A.L. s.1342)

v. + 7b/12

Y

yā یا (Far.): O halde, öyleyse.

y. 13a/6, 19a/5, 19b/3, 19b/5, 19b/5, 19b/5, 19b/7, 19b/8, 20a/2, 20a/4, 20b/10, 21a/10, 21a/11, 21a/9, 21b/10, 22a/3, 22a/3, 22a/6, 23b/5, 23b/6, 23b/6, 26b/9, 27a/7, 28b/13, 29a/1, 29a/2, 35b/1, 35b/5, 39a/8, 3b/8

[= 30]

yabān یابان (Far.): Çöl, sahra. (O.T.A.L. s.1345)

y. + da 37a/6

yāhūd یاخود (Far.): bkz: veyāhūd.

y. 18b/2, 2a/5

[= 2]

yağa يَغَا : Giysilerin boyna gelen, boynu çeviren bölümü. (B.T.S.)

y. + sı 35b/11

yalan يَلَان : Doğru olmayan, gerçeğe uymayan söz, kıştır. (B.T.S.)

y. 23a/12, 23a/13, 26b/4, 38a/1, 38a/2

[= 5]

yalıñuz يَالْنُوز <yalñız : 1. Yanında başkaları bulunmayan. 2. Yanında başkaları olmayarak. (B.T.S.)

y. 9b/7

yan يَان : Bir şeyin ön, arka, alt ve üst dışında kalan bölümü. (B.T.S.)

y. + ında 12b/8, 20a/5, 7b/8

y. + ını 9b/9

y. + umda 21a/1

[= 5]

yan- يَان- : 1. Birleşiminde karbon bulunan maddeler, ısı ve ışık yayarak kül durumuna geçip yok olmak. 2. Ateş durumuna geçmek, tutuşmak. (B.T.S.)

y.-ar 38b/6

yañı يَانِي (Ar.): 1. Demek, şu demek. 2. Sözün kısası, doğrusu. (O.T.A.L. s.1347)

y. 11b/11, 20b/4, 23a/10, 24b/10, 26b/6, 27a/7, 29a/2, 31a/4, 31b/9, 38b/4,

3a/10, 4b/6

[= 12]

yañlış يَانْلَش : Bir kurala, bir ilkeye, bir gerçeğe uymama durumu, yanılğı, hata. (B.T.S.)

y. 2a/2, 36b/1

[= 2]

yap- يَآپ- : Ortaya koymak, gerçekleştirmek, oluşturmak, meydana getirmek. (B.T.S.)

y.-aydı 9b/3

y.-sa 20a/9

[= 2]

yapış- يَإِشْ : 1. Yapışkan bir maddeye bulanmış olan bir şey ayrılmayacak bir biçimde bir yere tutunup kalmak. 2. İyice yaklaşmak, sokulup değmek. (B.T.S.)

y.-up 5b/7

yara- يَارَا : Bir şey yararlı olmak, yarar sağlamak. (B.T.S.)

y.-r 14a/5

yarat(d)- يَارَاتْ : Allah, olmayan bir şeyi var etmek. (B.T.S.)

y.-mağa 28a/10, 28a/9

y.- ıvirür 27b/10

[= 3]

yarım يَارِم : 1. Bütün bir şeyin ayrıldığı iki eşit parçadan her biri. 2. Tam ve istenildiği gibi olmayan, eksik, noksan. (B.T.S.)

y. 37b/3

yaş يَاش : Doğuştan beri geçen ve yıl birimi ile ölçülen zaman, sin. (B.T.S.)

y. + ını 37a/7

yār يَار (Far.): Dost, sevgili. (O.T.A.L. s.1347)

y. + a 29a/7

yaz- يَازْ : 1. Söz ve düşüncüyü özel işaret veya harflerle anlatmak. 2. Yazı ile anlatmak, yazıya dökmek. (B.T.S.)

y.-dukları 23b/13

y.-up 1b/8

[= 2]

yazıl- يَازِلْ : Yazma işi yapılmak. (B.T.S.)

y.-mış 1b/11

yazu يَازُو < yazı : Düşüncenin belli işaretlerle tespit edilmesi, yazma işi. (B.T.S.)

y. + ya 1b/11

yehūd يَهُود : bkz: yehūd.

y. + uñ 40a/9

yehūdī يَهُودِي : Yehuda'ya mensup olanlar, yahudi. (O.T.A.L. s.1350)

y. 19b/5, 21a/1, 23a/5

y. + den 21a/5, 21a/6

y. + lere 21a/9

[= 6]

ye- يَه- : Yemek yeme, karın doyurma işi. (B.T.S.)

y.-me 21b/9

y.-mesi 31b/9

y.-mez 21b/10

y.-r 21b/10

y.-rken 10b/4

[= 5]

yedi يَدِي : Altıdan sonra gelen sayının adı. (B.T.S.)

y. 36a/3

yedinci يَدِينَجِي : Yedi sayısının sıra sıfatı, sırada altıncıdan sonra gelen. (B.T.S.)

y. + si 38b/4, 4a/11

[= 2]

yedür- يَدُر- < yedir- : 1. Yemesini sağlamak. 2. Ağzına yiyecek vermek, beslemek, karnını doyurmak. (B.T.S.)

y.-seler 27a/7

yeg يَكْ : Daha iyi, yeğ. (B.T.S.)

y. + dūr 13a/6, 21a/5, 30a/5

[= 3]

yemek يَمَك : Günün belli saatlerinde yenilen besin. (B.T.S.)

y. 37b/9

yemīn يَمِين (Ar.): 1. Yemin, kasem. 2. Sağ, sağ taraf. (O.T.A.L. s.1352)

y. 26a/6, 26a/7

[= 2]

yen- يَن : Yemek işine konu olmak. (B.T.S.)

y.-mesi 31b/9

y.-ür 31b/13

[= 2]

yenābi يَنَابِ (Ar.): Kaynaklar, pınarlar, çeşmeler. (O.T.A.L. s.1352)

y. 26a/13

yer يَر : Bir şeyin, bir kimsenin kapladığı veya kaplayabileceği boşluk, mahal, mekân.
(B.T.S.)

y. + de 13b/1, 26a/5, 36a/3

y. + e 23a/12, 23a/13, 23b/1, 26b/5

y. + idür 35b/12

y. + in 40a/2

[= 9]

yet- يَت : Bir gereksinimi karşılayacak, giderecek nicelikte olmak. (B.T.S.)

y.-dügi 5a/8

y.-er 28a/12

y.-erse 35a/9

[= 3]

yetişdür يَتِيْشْدُرُ < yetiştir- : Birini, bir şeyi gitmekte veya gitmek üzere olan bir kimse veya şeye ulaştırmak, ulaşmasını sağlamak. (B.T.S.)

y.-düm 4a/9

y.-mege 11b/6

[= 2]

yetmiş يَتْمِشُ : Altmış dokuzdan sonra gelen sayının adı. (B.T.S.)

y. 35a/7, 4a/9

[= 2]

yıl يِلْ : Dünya'nın, Güneş çevresinde tam bir dolanım yapması için geçen 365 gün, 5 saat ve 49 dakikalık zaman. (B.T.S.)

y. 34b/8

y. + dan 7a/13

y. + lık 35b/13

[= 3]

yi- يِ- : bkz: ye-.

y.-se 37b/9

yigirmi يِكْرَمِي < yirmi : On dokuzdan sonra gelen sayının adı. (B.T.S.)

y. 37b/2

yine يِنِيْه : Yeniden, bir daha, tekrar, gene. (B.T.S.)

y. 21a/4, 22b/7, 25b/1, 26a/13, 37b/12, 7a/4, 8a/10, 9a/9

[= 8]

yir يِرْ : bkz: yer.

y. + den 24a/8

y. + e 10a/3, 13a/9, 38a/2

[= 4]

yit- - يِتْ bkz: yet-.

y.-erse 17b/9

yohsa يُوْحْسَا < yoksa : Aksi takdirde anlamında kullanılan bir söz. (B.T.S.)

y. 31a/7

yok يُوْق : Olmayan, bulunmayan şey. (B.T.S.)

y. 11a/10, 25a/13, 39a/11, 39a/12, 39b/10, 3b/6

y. + dur 16b/3, 16b/3, 16b/4, 24a/5, 26b/2, 26b/3, 29b/7, 39b/2, 39b/4, 39b/9

[= 16]

yol يُول : Karada, havada, suda bir yerden bir yere gitmek için aşılacak uzaklık, tarık.

(B.T.S.)

y. + dur 35b/13

yu- يُو- : Yıkamak. (B.T.S.)

y.-yup 4b/13

yumurda يُمُورْدَه : Yumurta. (B.T.S.)

y. 21b/3

yüksek يُوْكْسَك : Yukarıda, üst tarafta olan yer. (B.T.S.)

y. 12b/3, 9b/4

[= 2]

yürüt- يُرُوتْ : Yürüme işini yaptırmak, yürümesini sağlamak. (B.T.S.)

y.-mege 11b/1

yüz1 يُوْز1 : Doksan dokuzdan sonra gelen sayının adı. (B.T.S.)

y. 7a/13

yüz2 يُوْز2 : Başta, alın, göz, burun, ağız, yanak ve çenenin bulunduğu ön bölüm, sima,

çehre, surat. (B.T.S.)

y. + i 39b/6

Z

zābitān ضَابِتَيْن (Ar.): Zabitler, subaylar. (O.T.A.L. s.1356)

z. + den 14a/12

zabıtcı صَبْطُجِي : Zabteden, zabıta.

z. + ların 14b/2

zāhir ظَاهِر (Ar.): Görünen, belli olan. (O.T.A.L. s.1358)

z. 38b/11

Zāhir-i Ahbār ظَاهِرُ أَخْبَارٍ : Bir kitap ismi.

Z. + dan 25b/1

Zahriyye ظَهْرِيَّة bkz: Fetāvā-yı Zahriyye.

Z. + de 20a/3, 21b/1, 22a/1

[= 3]

zahmet زَحْمَت (Ar.): Sıkıntı, eziyet. (O.T.A.L. s.1359)

z. 20b/12

zākirīn ذَاكِرِينَ (Ar.): Zikredenler. (O.T.A.L. s.1360)

z. 31b/1

zamān زَمَان < zemān (Ar.): Zaman, devir. (O.T.A.L. s.1361)

z. + da 14b/7, 21b/6, 27a/10, 3a/6

z. + umuz 23b/9

[= 5]

zamāne زَمَانَةٌ (Ar.): Şimdiki zaman. (O.T.A.L. s.1361)

z. 17a/7, 30b/5

[= 2]

zamīr ضَمِير (Ar.): 1. İç yüz. 2. Kalb, vicdan. (O.T.A.L. s.1361)

z. + dūr 30a/8

ẓann ظَنَّ (Ar.): 1. Sanma, sanı, sezme. 2. Şüphe, işkil. (O.T.A.L. s.1362)

z. 27a/13, 27a/3, 27a/9, 27b/3, 27b/4, 28a/4, 28a/8, 4b/13

z. + ı 26b/11

[= 9]

ẓarar ضَرَرٌ (Ar.): 1. Bir menfaatin bozulması veya kaybolması. 2. Zıyan, eksiklik.

(O.T.A.L. s.1362)

z. 19a/2

zebiha ذَبِيحَةٌ (Ar.): Kurbanlık hayvan. (O.T.A.L. s.1369)

z. 31b/6

z. + sı 31b/12, 31b/8

[= 3]

zacr زَجَرَ (Ar.): Önleme, yasak etme. (O.T.A.L. s.1369)

z. 31a/2

zekāt زَكَاةٌ (Ar.): İslam'ın beş şartından biri. (O.T.A.L. s.1371)

z. 11b/10, 17b/8, 22b/11, 22b/12, 35a/7, 37a/11, 37a/12, 37a/3, 37a/6, 37a/8,
37b/3, 37b/4, 37b/5, 37b/6

z. + dan 11b/13

z. + ında 37a/13

z. + ını 22b/13

z. + ınıñ 37a/3

[= 18]

zelīl ذَلِيلٌ (Ar.): Hor, hakir, alçak. (O.T.A.L. s.1371)

z. 7a/2

zemm ذَمٌّ (Ar.): Yerme, kınama, ayıplama. (O.T.A.L. s.1373)

z. 4b/1

zenān زَنَان (Far.): Kadınlar. (O.T.A.L. s.1373)

z. 39a/6

zenne زَنَّة : 1. Kadın kısmı. 2. Orta oyunda kadın rolü yapan erkek. (O.T.A.L. s.1375)

z. + ler 39b/13

zerre ذَرَّة (Ar.): Pek ufak parça. (O.T.A.L. s.1377)

z. 36b/4

zevc زَوْج (Ar.): 1. Çift, tek karşılığı. 2. Karı ve kocanın her biri. (O.T.A.L. s.1378)

z. + inden 16b/10, 16b/7

[= 2]

zevce زَوْجَة (Ar.): Nikâhlı kadın, eş. (O.T.A.L. s.1378)

z. + si 28b/13

zeyd زَيْد (Ar.): Fetva kitaplarında erkeği temsil etmek için kullanılan isimlerden biridir.

(L.T.)

z. 29b/12, 29b/9, 30a/1, 30b/11, 31b/5, 32a/7

[= 6]

zikir ذِكْر (Ar.): Anma, hatırlama. (O.T.A.L. s.1383)

z. 10a/6, 10a/9, 10b/9, 23b/8, 26b/1, 2b/7, 30a/12, 31a/10, 31a/12, 37a/13,
37b/1, 38b/6, 8b/12, 9b/9

z. + de 30b/5

[= 15]

zikru'l-lāh ذِكْرُ اللَّهِ : Allah'ın zikri.

z. 30a/8, 30b/12, 31b/2, 32a/1

[= 4]

zimmiye ذِمِّيَّة (Ar.): Anlaşma ile İslam diyarında yaşaması kabul edilmiş gayr-ı müslim kadın. (O.T.A.L. s.1384)

z. + den 31b/7

zinā زِنَاء (Ar.): Nikahsız çiftleşme. (O.T.A.L. s.1384)

z. 10b/3, 18b/4, 22a/3, 4b/12

[= 4]

zinhār زِنْهَار (Ar.): Olmaya, aman. (O.T.A.L. s.1385)

z. 17a/12

zīrā زِيرَا (Far.): Çünkü, şundan dolayı ki. (O.T.A.L. s.1385)

z. 11a/2, 13b/10, 14a/6, 14b/1, 14b/12, 16a/3, 17a/4, 25a/1, 26a/6, 26b/13,

27a/5, 28a/2, 28b/8, 30a/11, 34b/11, 3a/12, 3b/13, 4a/3, 5a/10, 6a/4, 6a/8, 7a/4, 9b/7

[= 23]

ziyāde زِيَادَة (Ar.): 1. Artma, çoğalma. 2. Artan, çoğalan. (O.T.A.L. s.1386)

z. 24a/7, 24a/8, 37a/5, 37b/1

[= 4]

ziyāret زِيَارَت (Ar.): Görmeye gitme, görüşmeye gitme. (O.T.A.L. s.1387)

z. 38a/9

ziyy-i ʿulemā زِيَّعُلَمَاء : Ulema kılığı. (O.T.A.L. s.1387)

z. 6a/10

ẓul(ü)m ظُلْم (Ar.): Zulüm, haksızlık, eziyet. (O.T.A.L. s.1388)

z. 22a/3, 38b/9

z. + ından 15b/4, 15b/4

[= 4]

ẓumʿ زُعْم (Ar.): Batıl zan, şüphe. (O.T.A.L. s.1388)

z. 24a/10

z. + ın 24a/11

[= 2]

zür-bāz زُورْبَاز (Far.): Kuvvetle, zorla, cebirle oynayan, kuvvet oyunları gösteren sanatkâr. (O.T.A.L. s.1389)

z. 39a/3

zübün زُبُون < zībūn (Ar.): 1. Vaktiyle kaftan altına giyilen pamuklu yelek, hırka, mintan.

2. Entari. (B.T.S.)

z. 26b/10, 26b/12, 26b/13, 26b/6, 26b/9

[= 5]

zünnār زُنَّار (Ar.): Hristiyan keşişlerin çıplak tenin üzerine kuşandıkları kıldan kaba ve sert kuşak. (O.T.S. s.1884)

z. 21a/11

z. + dur 21a/13

[= 2]

KAYNAKÇA

- Akgündüz, Said Nuri ve Bulut, Zübeyir, (2017)"Akâid'den Fıkıha: Hanefî Fıkıh Kitaplarında Elfâz-ı Küfür" İnsan Ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi, Cilt: 6, Sayı: 2, s. 297-920.
- Büyük Türkçe Sözlük; http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_bts&view=bts
- Devellioğlu, Ferit, (2013), "Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lügat", Aydın Kitabevi Yayınları, Ankara.
- Dini Terimler Sözlüğü <http://www.ehlisunnetbuyukleri.com/Dini-Terimler-Sozlugu>
- Kılavuz, Ahmet Saim (1995) "Elfâz-ı Küfür", *TDV İslâm Ansiklopedisi*, C. 11, s. 26-27, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, İstanbul.
- Lugat; <https://www.luggat.com/>
- Öztürk, Jale, (2003), "Ses Değişikliği Geçiren Kelimelerin Yazı Dilindeki Eski Şekilleri", *Güneyde Kültür* C: 14 Sayı: 141, http://turkoloji.cu.edu.tr/YENI%20TURK%20DILI/jale_ozturk_ses_degisikligi_arkeik_sekiller.pdf
- Parlatır, İsmail, (2011), Osmanlı Türkçesi Sözlüğü, Yargı Yayınevi, Ankara

EKLER

Ek 1. Orijinallik Raporu

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

YÜKSEK LİSANS TEZ ÇALIŞMASI ORJİNALLİK RAPORU

ÖĞRENCİ BİLGİLERİ	
Adı-Soyadı	İrfan ALAN
Öğrenci Numarası	161 213 110
Enstitü Anabilim Dalı	Türk Dil. ve Edebiyatı
Programı	Yeni Türk Dili
Danışmanın Unvanı, Adı-Soyadı	Dr. Öğr. Üyesi Mehmet ÖZGEN
Tez Başlığı (Türkçe)	Risale-i Elfaz-ı Küfür (İnceleme-Metin-Sözlük)

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ'NE

Yukarıda başlığı belirtilen tez çalışmamın a) Kapak sayfası, b) Giriş, c) Ana bölümler ve d) Sonuç kısımlarından oluşan toplam **276**... sayfalık kısmına ilişkin, **07.11.2018** tarihinde şahsım/tez danışmanım tarafından Turnitin adlı intihal tespit programından aşağıda belirtilen filtrelemeler uygulanarak alınmış olan orijinallik raporuna göre, tezimin benzerlik oranı % **4**... 'tür.

Uygulanan filtrelemeler:

- 1- Kabul/Onay ve Bildirim sayfaları hariç,
- 2- Kaynakça hariç
- 3- Alıntılar hariç/dâhil
- 4- 5 kelimeden daha az örtüşme içeren metin kısımları hariç

Yukarıda bilgileri verilen öğrencinin doktora tezi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yönetim Kurulu tarafından belirlenen azami benzerlik oranlarını aşmadığını ve tez çalışmamın herhangi bir intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Dr. Öğr. Üyesi Mehmet ÖZGEN

Danışmanın Adı-Soyadı
(İmzası)

Prof. Dr. Ahmet BURAN
Anabilim Dalı Başkanı
(İmzası)

Lisansüstü tezler, savunma öncesinde **intihal program raporu** ile birlikte enstitüye teslim edilir.

İntihal raporu ile ilgili olarak etik kurallar dâhilindeki benzerlik oranları ilgili Enstitü Yönetim Kurulu tarafından belirlenir. (Enstitü Yönetim Kurulu tarafından tezin, intihal kapsamı dışında değerlendirilmesi için TURNITIN'den alınan raporda "benzerlik oranı"nın, "alıntılar hariç" en fazla %10, "alıntılar dâhil" % 30'u geçmemesi şeklinde kabul edilmiştir).

Ek 2. 32/a ile 34/a varakları arasındaki Arapça metnin Türkiye Türkçesine çevirisi:

(32/a)

Ahmed b. Kemal Giyasiyye’de zikretti ki, Muhammed es-Siyerul Kebir’de Hasan’dan şunu nakletti: Rasulullah (s.a.v.) zikir esnasında, cenazelerin huzurunda ve Kur’an okunurken yüksek sesle konuşmayı kötü görürdü.

(32/b)

Camiu’l-Fetava Dainiyye’den nakledildi ki: Kuran işitildiğinde sesi yükseltmek veya zikir yapmak mutedilliği düşürür/aykırıdır. Tavla ve santranç oynamak da bunun gibidir. Kadıhan’ın fetvalarında ise Rasulullah’ın şu kavline göre zikir esnasında sesi yükseltmek haramdır: zikir esnasında sesini yükselten kimseyi sağırlık (peşini) bırakmaz, (bu durum) kaybolmaz da. Said b. Müseyyeb’den rivayet edildi ki: Yürüdü, döndü ve düştü onun ahlakı. Rasulullah (s.a.v.) zamanında şöyle dedi: Onu kesmeyiniz şu direğe bağlayınız. O imanını tazeleyene kadar burdan başka bir yere gitmeyeceğim. El-Havi Fatvalarında ve Dekaiku’l-Esrar’da zikredildi ki: Zikirde raks etmek, ayakları yere vurmak, yürümek veyahut deveran etmek küfürdür. Tatarhaniyye’de denir ki: Bil ki sema mühahdır diyen kimseyi Allah teala bu sözünden dolayı cezalandırılacaktır. Bu durum salt akılla bilinemez bilakis sem’(haber/hadis) ve şeriatle bilinir.

(33/a)

Ömer (r.a.) dedi ki: şeytan insanın midesinden ona yaklaşır. Sühreverdi’den rivayet edildiği gibi, o dedi ki: Ebu Abba es-Sakili’nin şöyle dediğini işittim: İnsanların sema ile meşgul oldukları bir mecliste oturuyordum. Bir de gördüm ki şeytanlar çıplak olarak sema edenlerin etrafında dönüyorlar, onların önünde oyun oynuyorlar, onlara üflüyorlar. Bununla kendilerini zorla vecde (tevacüd) getiriyorlardı. Allahuteala şöyle buyurdu: “Şeytanın adımlarını takip etmeyi. Zira o sizin apaçık düşmanınızdır.” Hayvanların neşeli anlarında raks ve zorla vecde gelmek de haramdır. (Bu raksı) ilk ihdas edenler samirilerdir ki onlar etraflarında raks edip kendilerini zorla vecde getirirlerdi. Bu da buzağıya kulluk edenlerin vekafirlerin dininden kalmadır. Bu durumda sultana ve onun naiblerine gereken şey: bu türden insanları mescitlerden ve diğer yerlerde

bulunmaktan men etmelidir. Allah'a ve ahiret gününe iman eden bir kimsenin onların bu yanlış işlerinden dolayı onlarla birlikte bulunması helal değildir.

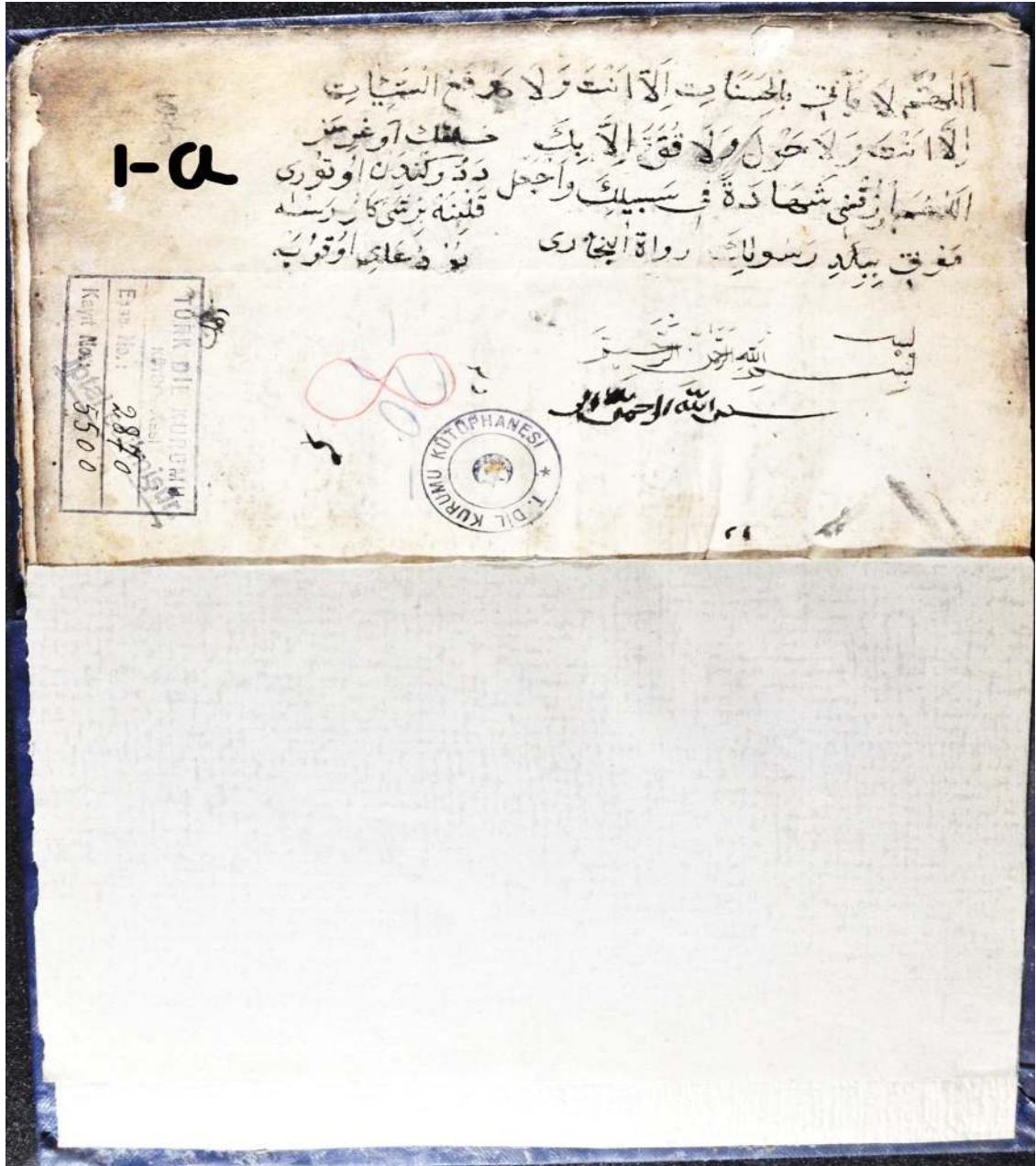
(33/b)

Müslümanların imamları olan İmam Malik, İmam Şafii, İmam Ebu Hanife, İmam Ahmed b. Hanbel ve diğer imamların mezheblerine göre hüküm budur. İmam Razi'den nakledildi ki: Günahkaların raksı ile rakseden, eşsekler gibi birbirini boğazlayan işte bu kimseler zannediyorlar ki kendileri iyilerin yolundadır. Bilakis onlar kafirlerden de aşağıdadırlar. Allahu Teala buyurdu ki: "Müminler müminleri bırakıp da kafirleri birbirine dost edinmesin." Tuhfetul-Mülük'te geçtiği üzere vecd ve muhabbet esnasında sesi yükseltmenin, fena seması sırasında giysileri parçalamanın gerektiğini iddia eden sufilerin engellenmesi gerekir. Bu yaptıkları haramdır, özellikle de bu zamanda. Hazanetil-Fıkh'ta ise "İnsanın kendisini sufiliğe adaması caiz olmadığı gibi Sufinin kendisini buna adaması onun ihanetidir." denir. Bilin ki ey din kardeşlerim! Raks ve zorla vecde gelme, kafirlere has olan eylemlerdir. Olur da bir müslüman kendisine bu fiilleri helal görmeksizin yaparsa, bu fiilinden dolayı kafirlere benzediği için kınanır. Fasıklar ise bu fiilleri kendilerine helal görerek yaparlarsa kafirlerden olurlar. Bundan dolayı imanını yenilemeleri ve nikahlarını tazelemeleri gerekir.

(34/a)

Bu risalenin sonunda Allah'ın yardımı ve tevfikini dilerim. Hamd Alemlerin rabbi olan Allah'adır. Akıbet ise takva sahibi kimseler içindir.

Ek 3.Tıpkı Basım

1-b

هذه رسالة شريف ببيان الفاظ كثر

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين والصلوة والسلام
على رسوله محمد وعلى آله أجمعين
وفاكهة مرقوم ومفقور على وفاضه عايد
وجميع علومه كماله محمد آقاي الكزيلي
عليه راحة العلي عليه كرامة فوجه برسالة
بازن ورسالة دين اسلام استينار وكون
دعوى استينار اوتوب صفت سلبية و
صفت ثبوتية او كرتوب كاه حقه اعتقاد
لربكم مرة بالانبياء ذويه دون در بكن

صكه

2-a

صكه غول كسنة تركه انا لربك انا لربك وسابو
خلفدن بكليش وورغون اعتقاد لربك اعتقاد
لندبار وكسنة كاه مينة بلكر انكره ايتدا
فرض عين اولان موجهك رساله سين اوتوب
ياخود ديكوب كاه كوره اعتقاد بلكر وعنده
الناس وعنده رسول الله وعنده الله مؤمن حقيقي
اولوي بركه لا اله الا الله محمد رسول الله
جهنم مؤيد قائل دوجده بسترين مذکور اول
اوله سالده مذکور اولان اعتقاد اعتقاد في
اولان كسنة دد والا اهل سنت وجماعة دين
تمثيل كسنة كه فرق سالده دد انكره لا اله
الا الله محمد رسول الله ديرو ولكن هر يك كبر
ايجاب ايد سوري اعتقاد واد در اول سو

2-b

اول اعتقاد دن اوتوب كاه كرتوب قائل كرتوب
اولي حله دن بري بول كاه الله سبحانه
وتعالى خلد له عرش اوسن اوتور
اعتقاد ايد كرتوب الرحمن على العرش استوي
ايه بركه سبكه استند لال ايد كاه بركه بركه
كبره نك مئاس اندوه الكدوي كاه بركه ايام
اعظم وهام اقدم كتاب الوصية ده ديكر ايشور
ويعضد دعي الله سبحانه وتعالى خلد له عرش
جلاله جسد ديوبر اولي كاه كاه اولي كاه
وسابو بركه مئاس استند كاه هر يك كرتوب
كلويته ده مذکور دد ايد موجه رساله
جميع خان ايد بركه ومهم مؤمن اكلوب وكند
عالم اوتوب بركه اولان سالده كاه جلدن

عالم

3-a

تعليم ايدوب اعتقادين بركنده كه فرق ساله
دن بري است كرتوب اعتقادين بركنده كرتوب
بوزوكيه ناكه دن يادن كرتوب ايمان كاه ايمان
كيد ده كاه فتاوي انا رعايته ده ايد رسول الله
سلي الله تعالي عليه وآله ايد سوال اولي كاه
كندونك اهل سنت جاهدن ايدونك نه زمانه ميود
بوتوب عليه السلام ايدونك بركنده كرتوب
اوتوب بركه اولي كسنة اهل سنت وجماعة دين
دوبور ديدونك اولان خصلت اوتوب بركه
بازن ايمكدر بركه مؤمن ميسن دينكدر مؤمن
انشاء الله ديمكدر بركه انا مؤمن اعتقاد بركه
دعي صفت ايمان بركه دبر اسار اعتقاد انا
ايمكدر ايمان ايدونك الله تعالي خلد له عرش

شك

5-b

اولمقدن کند وی حفظ آنکه بویکی رساله اویوب
 بلینجه ایشاز و فاعلم خلق قلبی فاسد اولد یسه
 الی وایکی کوری و فو لایغی اغری دلی و جمع
 اعضایی فاسد اویوب کید و بهمان ویت دنیا
 و متعین لباس کایه ابله فخر لغی بو خلق ایچینده
 مقبول و مقبول اویوب حلاله خرقه فرق اویوب
 و کرم نیایه یک یا یسویب و کرم خرقه ترک اویوب
 دخی ایمانلریه فوجیه بویوب دللریه الفاظ کفر و
 ایدر سوبلد حال شکل اوز و بو خلق ایمانلریه
 حفظ ایچون علمایه دین فحیم الله تعالی و سقا
 نیجه کنا لده الفاظ کفر و لان سوزری بیان بلینجه
 و بو خیر دخی عو م ابله حاله ابلد کند نیجه
 الفاظ کفر ایستماع اید و سوز کینسه به که بوسوز

کورد

6-a

کفر در دینیک ممکن اولد و یچون بوساله کور
 ترجمه اولندی و سوز کینسه لکه کفر سوبلد کور
 بلینجه ابله دخی اولی اولان لختیا صا لک کور
 دیر اویوب خلق دللریه جاری اولان کفر سوز کور
 بلینجه و علمادن و علمادن سوز ایدوب او کور
 فذمانا جمله سوزلن سوز کورده کفر سوز جو قدر
 و بوسوز کفر دینسه لختی مرفضا نیجه ایچون
 دیر اویوب خلق شری اویوب لری اما سا کور موت اولدین
 اویا کور لری فایده ایچون و ایستماع اویوب کور
 اولنور و زنی علما ابله متونی اویوب نیجه ابله مکر
 و معیز اولنور و مذکور درس ابله موصوف اولنور
 اذرا ایچله به دعوا رسوله به لایق اویوب سوز کور
 نکور ایدر و اول سوز کور ایجاب ایدر لکن نیجه

6-b

مکن اویوب کین فاعلم و فاعلم کفر کین فاعلم
 عالم فاعلم لانا فاشخ اما فاشخ لسم فاشخ فاشخ
 ایچون فاشخ د عالم فاشخ اویوب کین فاشخ و اینه
 قدر اویوب کین فاشخ فاشخ فاشخ فاشخ فاشخ
 رساله فاشخ فاشخ فاشخ فاشخ فاشخ فاشخ
 مذکور اولد فاشخ فاشخ فاشخ فاشخ فاشخ فاشخ
 سه بونور عو اویوب فاشخ فاشخ فاشخ فاشخ فاشخ
 بیعت علیک السلام بوزدی لیس لیس ان بول فاشخ
 و بیعت فاشخ دخی بوزد فاشخ و لا فاشخ فاشخ
 علی اعناق لمان بر جواهر د فاشخ فاشخ فاشخ
 مر علی فاشخ فاشخ فاشخ فاشخ فاشخ فاشخ
 ابله نظر ایدر کور کمال فاشخ فاشخ فاشخ فاشخ
 ماقال لیس فاشخ اولی فاشخ فاشخ فاشخ فاشخ

نظر

7-a

نظر ایچله بیکه دیکه علمه نظر ایچله و کور
 حقیر دیکه کینسه دن ایشدرک سن لکی کین
 علمادن ایشدرک نیجه عمل ایدرک سن لکی کین
 ایشدرک نیجه عمل ایشدرک بینه اویوبه عمل ابله دیر ایدر
 سوز و صا جین سحانه و فاشخ فاشخ فاشخ
 حلاله و یا رسول الله دصلی الله علیه و سلم
 سوبلد کور فاشخ فاشخ فاشخ فاشخ فاشخ فاشخ
 الفنا و اده ایدر فاشخ فاشخ فاشخ فاشخ فاشخ
 اولسه اولکینسه کور فاشخ فاشخ فاشخ فاشخ
 فاشخ فاشخ و بیکینسه کفر ایجاب سوز فاشخ
 کور سه کین سوبلد کور کور کور کور کور
 اولسه ایمان فاشخ فاشخ فاشخ فاشخ فاشخ
 بوز یلدن صکره کور اولسه فاشخ فاشخ فاشخ

کاؤ اوووز دکور سوز سوبلیک بکسته کوه کندی
 یغاسیله کولتورچی کافر اوووز کور سوز یاینه تکه
 خجق القناوده کور سوز دیکه کور بکسته کله
 کفر سوبلیک غیریلاؤکسه کجه جی کافر اوووز
 ویر بکسته کله کور سوبلیک اشیدناؤبول ایستار
 جله کافر اوووز کور یغاسیله کله کور سوبلیک
 غیریلاؤقادیستار جله کافر اوووز لومبار
 دیشلر کسوت ایدور بکسته اوووز بکسته کور
 اوووز کور قوایط کرده کور بکسته بکسته
 متوری اکار ایلک کافر اوووز متلا کرده حور
 بکسته کور بکسته کور حلا کور دیکه کافر اوووز
 ویر بکسته صیل ویر واصل حقیقه اکار ایلک
 کافر اوووز خلوصه القناوده کور یغاسیله بکسته

جہ

[illegible]

اَبُو سُوْفَ حَلِيْفَهٗ اَيْلَهٗ اُوُوْرُكُنْ بِيْمَتَرِ عِيْلَهٗ اَسْزَلَهٗ
 قَبَايِ سُوْرَدِي دِيْنْدِي بِرُكْسَهٗ دِيْجِيْنْ قَبَايِ سُوْمَرَهٗ
 دِي دِي اَبُو سُوْفَ اَيْتِي بُوْشِيْنْدِ قَتْلِ وَايِلَهٗ اُوْدِي
 وَايِلَهٗ كُوْرَدِ بُوْمَرِ اَيْتِي اُوْلِكْسِي اَيْتِي اَسْتَفْلِهٗ
 مِيَاْدُوْتِ وَايِلَهٗ اُوْجِي اَلْفَرِ اَشْمَدَانِ لَا اِلَهَ اِلَّا اللّٰهُ وَ
 اَشْمَدَانِ جَعْدَ عَبْدَهٗ وَاَسُوْلَهٗ دِي اَدْنِ سَكُو
 اَبُو سُوْفَ اُوْلِكْسِيْنْدِ تَقْدِيْدَنْ قُوْلَتِ اَيْتِي قَبَايِ
 طَهْرِيَهٗ دَهٗ كُوْمِيْشِيْنْ دِرْزَانِ عَجِيْبِ كِمَايَاتِ اُوْلَسَهٗ
 جَسْمِدَرِ وُقُوْتِ اُوْلَسَهٗ عَمِيْرَ دِيْنْدِي اَلْمَاْرُوْجِيْنْ
 خَلَاَصَهٗ اَلْمَاْرُوْدِ كُوْمِيْشِيْنْ بِرُكْسَهٗ دِيْجِيْلَاكُنْ
 دِرْزَانِ اُوْلَسَهٗ كَاوُوْرُ وَاَيِلَهٗ دُوْدِيْ دِيْجِيْلَاوِيْ عِيْدِ
 اِيْكَارِ اَيْسَهٗ اَللّٰهُ تَعَالٰی دِيْكَرِ اَيْتِيْنْدِ كَاوُوْرُ
 جُوْ اَلْمَاْرُوْدَهٗ كُوْمِيْشِيْنْ بِرُكْسَهٗ سَكُوْتِ مَوْنِ

اولاد

اولان آخواله ائمه كافر اولوز و ياخو و خول
قبوه اپائسه كافر اولوز و ياخو و قاتنه اولان
آخواله ائمه كافر اولوز و ياميران اولان آخواله
اپائسه كافر اولوز و يا صراط ده اولان آخواله
اپائسه و وجهه دين اكر ائسه كافر اولوز
تيمه الفنا و ده ايدز بركسته قران عظيمي خخير
ائسه كافر اولوز و ياخو و مسجي خخير ائسه كافر اولوز
و يا سوع سربوعه عظيمي ايدز اولان سئلدن دين
خخير ائسه بيه كافر اولوز و يا اهر الفنا و ده ايدز
بركستنه خيوان اوقومين ديسه اولوز صودره
ديسه كافر اولوز و بركسته قران اونوسه بوي دغا
صوت طره ديسه استهزه كافر اولوز و يا عظيمي
ايدز بركسته نصيبه قران اونوسه كافر اولوز و يا

اولاد

11-b

موبندم دېسه ديا بوم پور ونگه کړ قادر و لوړ
 وياخوږ صبر کله رمضان آي کسون د وکړي دېسه
 وياخوږ عقلا اخله جگړي د اخل او لور
 وياخوږ د نماز غږ د دېسه کافر و لوړ خله سين
 فتوا چې پده برکسته نماز د دېسه اولدني
 بوم چې پده وېها پته نشي دکه کړ قادر و لوړ
 دېسه وياخوږ د بام انا صاع کړک انجون د لور
 دېسه وياستن دېسه که آرور د دېسه ويا
 خود دېسه د قلمق بر د دېسه بوجله که بر
 او لوړ جوهر لقا واده ايد برکسته صلوه کړه
 غسندن بون اکار ايسه پغه دېسه د دېسه
 هر بون کافر و لوړ وېرکسته صلوه خسته دې
 وړکونې سوال اولدني وکړن ايد وېرکسته

12-a

او لوړ نور لقا واده برکسته نماز دېسه لور نه
 کوجدر قلمق دېسه کافر و لوړ فتوا وېرکسته
 و جوهر لقا واده ايد برکسته صهارنور نماز
 فلسه کافر و لوړ نيمه الفتا واده ايد دېسه
 دېسه ايدستېر سحر ايسه ويا لقا واده نماز دېسه
 ايسه کافر و لوړ فتوا وېرکسته ايد برکسته
 دېسه که فېدن غېره نماز دېسه اتفاق دېسه ويا
 اولسه اوجېه فتنه کافر و لوړ وکړا نو پته
 قادر ايدن وېرکسته ايسه نماز دېسه کافر و لوړ
 خلاصه الفتا واده ايد برکسته سېطه هر بون خله
 فتنه دات ايسه اولسه کافر و لوړ دېسه
 واور فتوا وېرکسته دېسه برکسته بېرکسته
 وېرکسته برکسته کور وېرکسته اولسه کافر و لوړ

12-b

خلاصه الفتا واده ايد برکسته بېرکسته بېرکسته
 د دېسه کافر و لوړ فتوا وېرکسته ايد برکسته
 بکسکه بکانه وېرکسته وکړا بېرکسته لقا واده
 سوال اولسه وېرکسته وکړا بېرکسته کافر و لوړ
 شوي استغفار ايد کافر و لوړ وېرکسته مکتب وېرکسته
 سېنه نقل دېرکسته وکړا بېرکسته لقا واده
 صبا نه وېرکسته ايسه کافر و لوړ فتوا وېرکسته دېسه
 ايد برکسته وکړا بېرکسته نقل دېرکسته کافر و لوړ
 اولدني کافر و لوړ وکړا بېرکسته لقا واده
 ايد برکسته بېرکسته دېسه بېرکسته کافر و لوړ
 کور دېسه او لوړ فتوا وېرکسته دېسه ايد برکسته
 وېرکسته فال وېرکسته کېده دېسه وکړا بېرکسته
 دېرکسته موبندم کافر و لوړ دېسه کافر و لوړ جوهر

13-a

الفتا واده ايد رعلما ايد دېرکسته لقا واده
 کافر و لوړ نيمه الفتا واده ايد برکسته بېرکسته
 کتبه کيدرسک عورين بوش او لوړ دېسه لقا واده
 وياخوږ کچکدن دېسه کافر و لوړ فتوا وېرکسته
 وېرکسته برکسته غلام سونه بلدريکه واورکسته
 دېسه کافر و لوړ وکړا بېرکسته بېرکسته دېسه
 او لوړ فتوا وېرکسته دېسه بېرکسته بېرکسته
 دېسه کافر و لوړ وکړا بېرکسته لقا واده
 وېرکسته فتوا وېرکسته بېرکسته کافر و لوړ
 دېسه کافر و لوړ فتوا وېرکسته بېرکسته بېرکسته
 ملاق بېرکسته اولدني ايسه کافر و لوړ دېسه
 وېرکسته لقا واده دېسه کافر و لوړ ويا بېرکسته
 ايد برکسته دېسه کافر و لوړ استغفار ايد بېرکسته

15-b

صنعه مومین عقیده و از دلخار ده بخت بر علی السلام
بموریشی که مومین شوالیسته در که ناس ناک شریک
آمین اوله و دخی بودر که مومین شوالیسته در که
فلکند ناس مومین عین و آید و نوشو سطلندن مومین
و دخی بودر شوالیسته مومین دکدر که کجه کند و حق بود
فوشو سطلن اوله و متقدیمندن شوالیسته که ایمان نین
ایستنا آیت نیندین یوهادیت شریفه مکسم و نیند
بکوبایستنا آیتش در و ایمان نیند ایستنا دکدر و
یوهادیت شریفه و حق بکوبایستنا آیتش دکدر که
ایستنا آیتش در و دخی ایستنا آیتش دکدر که
دیو شوق لارید و ناس آیتیه نک بعضی نیند ایستنا
اولور و ایستنا آیتیه دن اولور ایمان آیت نیند
ایستنا آیتیه ایمان آیتیه به جابر اولور دیشور

حاجه

16-a

دیشور رخلده الفنا واده آیدر بر کافر یوسلانه بکا
ایستنا عین آیه دیشور اولدی فلان عالمه و آیدیه
کافر اولور اما آیتیه بوالکث کافر اولور دیشور
جاهلک بدی تلقین دن عالمک بدی بودر جواهر
الفنا واده آیدر یوسلانه ایمان ندر دیشور اولدی
بایدیه دیشور کافر اولور و یوسلانه سلیمان اولور
مکمل آیه کافره بر صغیر ایمان یوسلانه کافر اولور
و یوهادیت صبر آیه دیشور و یافلان عالمه و آیدیه
سخته و آرسکا ایستنا عین نسون دیشور کافر اولور
و یوهادیت صبر آیه و آیتیه صبر آیه دیشور بوجملک
هر نیند کافر اولور و ناس آیتیه به آیدر کجه
کجه رخلده کافر اولور و ناس آیتیه به آیدر
یوسلانه یوسلانه یوسلانه دیشور اولدی بکجه

16-b

دیشور کافر اولور و خطره ایمانک صغیر ندر دیشور
دیشور کافر اولور و خطره ایمانک صغیر ندر دیشور
کیشان دیشور و خطره ایمانک صغیر ندر دیشور
و دخی کاشی بودر و اولور و اولور و اولور
بایدیه مطلب یوهادیت و خطره ایمانک صغیر
کاجنده اولور و خطره ایمانک صغیر و خطره
جمیع دیشور و خطره ایمانک صغیر و خطره
طریق باین آیه بوش اولور کذلک صغیر و خطره
یوسلانه خطره ایمانک صغیر و خطره
بکجه و خطره ایمانک صغیر و خطره
طریق باین اولور و خطره ایمانک صغیر و خطره
مخصوصه بکجه و خطره ایمانک صغیر و خطره
ایم کجه و خطره ایمانک صغیر و خطره

تسمیه

17-a

تسمیه ای کوبایستنا آیت کفر بکجه حکم ددی
و خطره ایمانک صغیر و خطره ایمانک صغیر
ایستنا و خطره ایمانک صغیر و خطره ایمانک صغیر
و خطره ایمانک صغیر و خطره ایمانک صغیر
مترده اولور و خطره ایمانک صغیر و خطره ایمانک صغیر
یوسلانه دن ناس آیتیه ایمانک صغیر و خطره ایمانک صغیر
ماحصله نمانه خاقونری خطره ایمانک صغیر و خطره ایمانک صغیر
ایستنا و خطره ایمانک صغیر و خطره ایمانک صغیر
عینده مترده خطره ایمانک صغیر و خطره ایمانک صغیر
مقدم آیه که سکا بر سؤال آیتیه و خطره ایمانک صغیر
هر نیند دیشور سن همان آیه دیشور سن دیشور
تسمیه آیه سن صغیر و خطره ایمانک صغیر و خطره ایمانک صغیر
اندن صغیر دیشور سن خطره ایمانک صغیر و خطره ایمانک صغیر

17-b

بشیر کلد رخا فون دخی اویله در بشیر دینه آکر
 آکر بکیرین دیرسه مژده اولوب تلوق باین بایله بوش
 اولور آدن صکره اچخان فون امان آکر کلمبد دیر
 آکر بکیرین دیرسه اعیاذ بایله باین تلوق بوش
 بوشی سوا آغسه عور بند دخی بایسه ایدیکجه
 حوق و آرد دخی سیکلام دیمک اسلام فاجد دیکلد
 صیف سیکلام بشیر دخی اولایری لاله لاله دیمک
 اکیچنار فیک اوجنی کوه ویرمک درد دخی
 موصان اولور حوق بقی بقی بقی بقی بقی
 ایلک بوش صیف سیکلام دیمک صیف سیکلام آکر
 امنت بالله و ملذکینه و کینه و رسوله و اکوم
 الاخو و بالقد رخی و و شیره مراله تکا
 کرکدره بیکسه کرکه کیرسه اولکشی بند خا فون

بوشی

18-a

بوشی اولور دخی صیف سیکلام و صیف سیکلام سوا
 ایدیه آکر بوشی خطا ایدیه خار حید برخان فون
 ایدیه اولور دخی کینه اوکر ده آکر اولور دخی
 اولور دخی اویله دخی کینه اوکر ده آکر اولور دخی
 ایدیه آکر بوشی خطا ایدیه خار حید برخان فون
 ایدیه اولور دخی کینه اوکر ده آکر اولور دخی
 اولور دخی اویله دخی کینه اوکر ده آکر اولور دخی
 ایدیه آکر بوشی خطا ایدیه خار حید برخان فون
 ایدیه اولور دخی کینه اوکر ده آکر اولور دخی
 اولور دخی اویله دخی کینه اوکر ده آکر اولور دخی
 ایدیه آکر بوشی خطا ایدیه خار حید برخان فون

18-b

اولیاد مدیرسه کافر اولور و کافر اولور سیکلام اولور
 کینه دیکدن نه ضرر کور دیک سیکلام اولور دیرسه
 کافر اولور کور اولور ایدیه برکینه سیکلام دیکسین
 دیکسین اولور دیکسین دیرسه کافر اولور خطا دیر
 دیرسه برکینه سیکلام دیکسین سیکلام دیکسین
 نه دیکسین دیکسین دیکسین دیرسه کافر اولور دیر
 خطا سیکلام دیکسین دیکسین سیکلام دیکسین
 دیکسین دیرسه دیرسه دیرسه دیرسه دیرسه دیرسه
 کینه دیرسه دیرسه دیرسه دیرسه دیرسه دیرسه
 سیر دیکسین دیرسه کافر اولور و کافر اولور
 اولور دیکسین دیرسه دیرسه دیرسه دیرسه دیرسه
 کینه دیرسه دیرسه دیرسه دیرسه دیرسه دیرسه
 اولور دیرسه دیرسه دیرسه دیرسه دیرسه دیرسه

اولیاد

19-a

اولیاد مدیرسه کافر اولور و کافر اولور سیکلام اولور
 کینه دیکدن نه ضرر کور دیک سیکلام اولور دیرسه
 کافر اولور کور اولور ایدیه برکینه سیکلام دیکسین
 دیکسین اولور دیکسین دیرسه کافر اولور خطا دیر
 دیرسه برکینه سیکلام دیکسین سیکلام دیکسین
 نه دیکسین دیکسین دیکسین دیرسه کافر اولور دیر
 خطا سیکلام دیکسین دیکسین سیکلام دیکسین
 دیکسین دیرسه دیرسه دیرسه دیرسه دیرسه دیرسه
 کینه دیرسه دیرسه دیرسه دیرسه دیرسه دیرسه
 سیر دیکسین دیرسه کافر اولور و کافر اولور
 اولور دیکسین دیرسه دیرسه دیرسه دیرسه دیرسه
 کینه دیرسه دیرسه دیرسه دیرسه دیرسه دیرسه
 اولور دیرسه دیرسه دیرسه دیرسه دیرسه دیرسه

19-6

تکراتیفاً آیدیه خطیده برینسینه مسلمانان
دکلیسین دیکترین دکلین دیسه کافر اولور برکنی
برکینه یاکا نور دکن دیکر یکنین ویکاکا اولور
سکله ساکن اولور دیسه کافر اولور جواهرده
برکینه برکینه یاکا نور یا جوسی یاکا نور دیسه
سه اولور دیکلین دیسه کافر اولور خطیده
یا کافر دیسه اولور دیکلین کافر اولور
دیسه کافر اولور دیکلین برکینه یاکا نور دیسه
اولور سکوت لکسه فقهه یاکا نور یاکا نور
کافر اولور اما لک مشایخین عربی کافر اولور
دیکر لکدن صکن لک کون بخارا اتمه سینت
بعضینه تها اندر دیکر کافر اولور دیوا اندر
شیخ اوبکرک فواکسه رجوع ایدر جمعه حاشا

تم

20-5

تم کافر اولور دیوا النفاق اندر خلداده
کین کتد اولور دیسه یا جوسی اولور
قین کافر اولور طهریه ده برکینه ده سینه
یاد آیه انکار دیسه اولور دیسه میکنده وکنک
یابنده طوع دیسه کافر اولور ارضاقا دیسه
کافر اولور تهمه ده برکینه برحالد کافر اولور
مسلمان اولور دیسه بعضی کافر اولور کافر
اولور و بعضی کافر اولور کافر اولور برکینه
یا کینه کافر اولور فاضلاند برکینه برکینه
کافر اولور قریب اولور دیسه کافر اولور
برخاوند آینه قوی کافر اولور اولور دیسه کافر
اولور قنای خطیده قنای صغره و قنای
جواهرده برکینه برکینه کلمه کفر تلقین لکسه

20-6

ایکسه اولور کلمه لکسه اولر تلقین ایدر
قنای کافر اولور و دیکر بخاوند ارنای بوشمه
حیله شریقه استدکله اولور دیکر
اولور ایسا لک رجوع ایله باین طلاق ایلر
هیش اولور دیکسه ایکس دی کافر اولور
خطیده برکینه برکینه مرند فقهه امرایسه
قورخاند جواهرده برکینه اکر فادن لک
اولور و یا اولور کافر اولور دیکسه
کافر اولور خطیده ارضاقا برکینه بعضی
ایشل ایدر سکله المند کافر اولور دیکسه
اولور قریب اولور دیسه کافر اولور برکینه
بکاجوق زحمت ویرز لک کافر اولور اولور
دیسه کافر اولور قورخاند برکینه برکینه دیکر

کافر

21-5

کافر اولور دیکلین یهودی نیم یابنده ایکسیده برور
دیسه کافر اولور قنای جواهرده برکینه
لا اله الا الله دی دیسه اولور دیسه کافر اولور قنای
تیمه ده یینه بولک کافر اولور واکو شری واکو
خطیده کافر اولور خطیده قنای نیم یهودی
دیسه کافر اولور لایق اولور بودر کله یهودی
استدکله دیسه خلاصه کادن کین طلاق کافر اولور
دیسه کافر اولور فاضلاند برکینه یا جوسی
شایقه لکسه یا کین نیم یهودی دیسه لکسه
یا کین نیم یهودی لکسه مراح ویا لکینه
کافر اولور خطیده برکینه برکینه یا کینه
عسل و شمع لکسه کافر اولور جواهرده برکینه
کینه براب فوشا و براب دیکر دیسه کافر اولور

21-b

طهرتیه ده بریکسسته عفتباراسین کافر اولمسه
 کافر اولور خلاصه ده اکر بریکسسته نوروز کوننده
 طایفه سینه یورد ه هبه ایلکه کافر اولور جمع
 النور کون نوروز کونی بریکسسته کافر اولور
 کونین نه خوشییه مسیره در دسه کافر اولور
 صغرد بریکسسته برانده اگلدی یون نوروز کوننده
 نقیض ایلکه کافر اولور بریکسسته نوروز کوننده
 اولور بر ایلکته بریکسسته هدیه و برسه کافر اولور
 جوهر ده بریکسسته حرم یه دیسار اولدی کاکرم
 یوزدم کور دسه کاکر بریکسسته برادرم کور کاکر
 ایلک کورده نم و یاسیده ایدیه یون و یاسیده
 دسه بجه ده کافر اولور و یاسیده اولور
 اقدار کوریکسسته کور کاکرم اولسون دسه بوسوز

ایمانی

22-a

ایمانی کفر افریدر طهرتیه ده خلاصه کون ایلک
 دیسار اولدی کاکرم بریکسسته کافر اولور
 جوهر ده بریکسسته بریکسسته کاکرم یون
 کور دسه بریکسسته کافر اولور
 کاکرم بریکسسته بریکسسته کافر اولور
 کاکرم بریکسسته بریکسسته کافر اولور
 کاکرم بریکسسته بریکسسته کافر اولور
 کاکرم بریکسسته بریکسسته کافر اولور
 کاکرم بریکسسته بریکسسته کافر اولور
 کاکرم بریکسسته بریکسسته کافر اولور
 کاکرم بریکسسته بریکسسته کافر اولور

22-b

ایدر بریکسسته حرم مالدن بریکسسته تصدق ایلک
 و یون بریکسسته کافر اولور خلاصه ایلک
 مالدن یون بریکسسته تصدق ایلک
 دجه حرم ایدیه یون بریکسسته تصدق ایلک
 یون بریکسسته ایلک کافر اولور بریکسسته
 عافیه کور دسه بریکسسته حرم یون
 دسه کافر اولور و یون بریکسسته حرم
 کافر اولور و یون بریکسسته حرم
 اولور یون بریکسسته حرم
 حرم یون بریکسسته حرم
 جوهر ایلک و ده ایدیه بریکسسته
 اولور یون بریکسسته حرم
 و یون بریکسسته حرم

دیه

23-a

دیه کافر اولور خلاصه ایدیه بریکسسته
 ایلک بریکسسته حرم یون
 حال یون ایلک کافر اولور
 ایلک بریکسسته حرم یون
 ایلک بریکسسته حرم یون
 کافر اولور و یون بریکسسته حرم
 بریکسسته بریکسسته حرم
 کافر اولور و یون بریکسسته حرم
 بریکسسته بریکسسته حرم
 حال یون ایلک کافر اولور
 اولور ایلک بریکسسته حرم
 ایلک بریکسسته حرم
 و یون بریکسسته حرم

23-b

غیریه کجک برده اند ایخا کدن دسه بوجله ده
مقرز دیک صفیق کرک فنا وای ظهیریه ده ایدز
اویس سلطان اغیسه بیکسه کاکرجه الله دسه
براکو کسته دخی اولکسه سلطان بولک دیکر
کافراولوز اکر بیکسه بیکلوقه یافد بیکلوقه
یا قیوم دسه ویا خود یا حین دسه ویا خود خالق
اولان آسماء شریفین بیوع بیکه کافراولوز خلوصه
الفاواده فنا وای صغره دیکر اولمینی که او صغره
ماویج ایدز هرکسکه نماز کلسا ننه عادل بیکه
کافراولوز مطهر معلوم اولسونیکه بیکسه قیامت
ویا خود کجینی ویا خود کجینی ویا خود میرای بیکه
صوتی ویا خود حنری ویا خود حنری ویا خود کراکا
کاینیک یازد قاری صما بی کاکر بیکه ویا خود اولوز

دسه

24-a

دسه بوسور کورک هر بیکه کافراولوز افساد بایله
تقا ویکسه برقیته ده بی قنده بولورسن وفتد
کورسن قیامت کونیک ازدها میند دیکسه کافر
اولوز بیغیر علما قنده ویکسه بیکسه بیکه
کادیا ده ویر قیامت کونیده درهم بوقد دیون
فایکدن ویر بوردید کیم اولمیدون دخی نور
دخی زیاده ویر قیامت کونیده ایدسه ویا خود
دخی زیاده ویر قیامت کونیده بوردن ایدسه کافر
اولوز فنا ویا خود ایدز بیکسه قیامت کونیده
خیات اکیون حشر اولوز دخی ایدسه کافراولوز
دخی ایدمه دخی بولک حشر اولوز زین ایدن
کافراولوز ویکسه بیکه حشر اولوز ایدن
بیخون خالق ایدک دیکسه کافراولوز جواهر الفاده

24-b

ایدز اکر بیکسه اکر الله تقا کاکر بیکه اید
جنته کیم بیکه کیم بیکه کیم بیکه کیم بیکه
خلوصه الفاده ایدز بیکه الله تقا سنین
جنتی کاکر بیکه کیم بیکه کیم بیکه کیم بیکه
بیکه بیکه بیکه کیم بیکه کیم بیکه کیم بیکه
بیکه بیکه بیکه کیم بیکه کیم بیکه کیم بیکه
کیم بیکه بیکه کیم بیکه کیم بیکه کیم بیکه
ایتم دیکه بیکه کیم بیکه کیم بیکه کیم بیکه
فنا وای ظهیریه ایدز بیکه هان دنیا ده خبر
لاند ریف اتمک لاند ریف اتمک نه اولوز
اولوز دیکه کاکر بیکه کیم بیکه کیم بیکه
بن کاکر بیکه کیم بیکه کیم بیکه کیم بیکه
فنا وای ظهیریه ده ایدز اکر بیکه کیم بیکه

فنا

25-a

فنا اتمک لاند ریف اتمک لاند ریف اتمک
طوقه کدن صکره بیکه بیکه بیکه بیکه
هان بیکه سائر ایدون اکر بیکه کیم بیکه
دخی دوشور دخی بیکه دخی بیکه دخی بیکه
ده ایدز بیکه بیکه بیکه بیکه بیکه
بیکه بیکه بیکه کیم بیکه کیم بیکه کیم بیکه
لاند ریف اتمک لاند ریف اتمک لاند ریف اتمک
بیکه بیکه بیکه کیم بیکه کیم بیکه کیم بیکه
کیم بیکه بیکه کیم بیکه کیم بیکه کیم بیکه
ایتم دیکه بیکه کیم بیکه کیم بیکه کیم بیکه
الاهانت دیکه بیکه بیکه بیکه بیکه بیکه
ایتم کاکر بیکه کیم بیکه کیم بیکه کیم بیکه
ایتم کاکر بیکه کیم بیکه کیم بیکه کیم بیکه

25-b

ده ینه کافر اولور اکر علما قنیده واکو ظاهر ایدر
حکایتی ایدینه کافر اولماز واکو الیچین
کوردون دپسه کافر اولور ویکینه کند وشد
بیلوکن الله بیلور ایشلده دپسه علما نایبون
اختلاف وارددر وکنن افع بودر که کافر اولور
ویکینه الله سبحانه وبقایا متکوننده حقیقه
دخی عدیله قضا ایدر حقیقتی سندن اودین دپسه کافر
اولور اکر برکتی لان کسه سیمین لایک کافرا
کوردردم دپسه کافر اولور واکو برکتی بن الله
نیک رسولی بید دپسه کافر اولور ویکینه دخی اکر
سیمین ایلک برکتی کوسور دپسه کافر اولور
واکر حقیقی اظهار ایشله کافر اولور وبقی کسه
ویکینه نماز فی دپسه کوردن دپسه بعض شایع

قنیده

26-a

قنیده کافر اولور واعطاکره وخطیبکرمه دخی کتب
حواله کوبنه تعلید ایلکسه کافر اولور وبقی
کوردن وایشیدن مینا سیکله کولنلر دخی کافر اولور
یکساح وبقید ایمان لان اولور ویکینه والله دپه
حک بده وحقانک دپسه وناخود بقی دپسه کافر
اولور کوردن سنی اردر دیزا کیمین اولماز الا الله
اولور کون الله کون غیری بیکینه بیکینه الله
شیرک فویش اولور کافر اولور ویکینه برکتی
حوالین کوف ایلکسه اولکیشیه کافر اولور کوردن
ویکینه برکتی سکا کوردن اولک ملک لایک ملام
اولور کوردن دپسه اکر ملک الموقی سوند کندن دپه
ایسه کافر اولور واکو ملک الموقی سوند کندن ایسه
اولور وینه هدیه الهیدی بن ده خبر وبقی شایع

26-b

دیزا اکر برکتی دپه عمارت ایلک اولماز لایک
اجر بوقدر کله کاز اولور اما بعضی اکر کناه
بوقدر لایق و لایق دزد دپه کانه فدا ایش
ایله بوزد دیزا کافر اولور وبقی کانه ایدر لایک
یوه الله بیلور کندن نسنه ایشلده دپسه کافر اولور
کیر کلامده ایدر که فو کیمک بقی قفتان وریبون
کیمک ایش و صوخی دپه سبید وکنن ایش و صوخی
دفع ایدن الله سبحانه وبقایا متکوننده اولسه
برکتی کوردن ایش و صوخی با قفتان وریبون
اوشن دپسه لایق کوردن وریبون و قفتان
تمام کوردن دپسه وبقی دخی ایشلده کوردن
و قفتان وریبون ایله اولور اولسه کافر اولور
دیزا که کوردن و قفتان وریبون ایشلده کوردن

بلیله

27-a

بلیله اوشون وایسند الله دز برکتی دخی
کندن ایلکسه کافر اولور وناخود کسب ایشیه دزیق
اکله کوردن دپسه وبقی ایلکسه کافر اولور ویکینه
حکیم وکلن طبیب بقی ساعلده دپسه کافر اولور
بلیله اول طبیب برکتی دز صاعلده الله دز وبقی
ایدن دخی الله دز وبقی اولان کیمسه دز اسیب
بلیله عربت ایش و صوخی بقی دز سالیله سبید
شفای الله دز دز هر کیم شفای شریک وبقی
طی ایلکسه کافر اولور ایشا دپه مکر دیزا سبید
نسنه خا طریقه کوردن اولر نایک کفر لایک
کتب کلامیه ده مذکور دز که طعام بیک صومعه
سبید دکن طوبورن الله دز هر کیم طعام فارم
طوبور دپسه وبقی طوبورن طعمان ایلکسه کافر اولور

27-ب

بکره طعم آغوش طوبی سبب ز و صوابی حق
فانته سبب هر یک که صوبی فاندردی هسه فانی
صوفی ایلکه کافر اولوز و هر که کورده بی در لک
دبسه و در لک کورده فانی ایلکه کافر اولوز
بوجه ده حق سبحانه و فانی سربک فوشت
ایمون بسایر مؤمن اولان فزداش فاس ایلک
کورد که جمیع آشیای برستی فاندرد کدر آغوش
سبب ز و مستحق فیه در هر شسته بر شسته سبب
الهمان امری ایلکه هر مؤمن اراده و خیریه سن کیه
صرف آیت حق سبحانه و فانی ای برادی و بر و رشاد
برسته ایلکه بر فانی اوب اغزیه کورمه کور
دکدر اولکسته این اغزیه کورمه اراده ایدر
خوفا دخی کوری و بر و رشاد ایلکه اراده اولکسته

نکد

28-ا

بکدر و کن کورن الله در هر یک که فانی ایلکه اوب
فانته سبب هر یک که صوبی فاندردی هسه فانی
صوفی ایلکه کافر اولوز و هر که کورده بی در لک
دبسه و در لک کورده فانی ایلکه کافر اولوز
بوجه ده حق سبحانه و فانی سربک فوشت
ایمون بسایر مؤمن اولان فزداش فاس ایلک
کورد که جمیع آشیای برستی فاندرد کدر آغوش
سبب ز و مستحق فیه در هر شسته بر شسته سبب
الهمان امری ایلکه هر مؤمن اراده و خیریه سن کیه
صرف آیت حق سبحانه و فانی ای برادی و بر و رشاد
برسته ایلکه بر فانی اوب اغزیه کورمه کور
دکدر اولکسته این اغزیه کورمه اراده ایدر
خوفا دخی کوری و بر و رشاد ایلکه اراده اولکسته

28-ب

برکسته صلوة شروع ایدکده معجزه ایلکه کبیر
ایلکه صلوة فاسد اولوز و صلوة تک ایچیده اولده
تکبیر کدی خویله در و اولک تکبیرنده مد اش
شروع جان اولوز و اگر قصد له ایدر کافر اولوز
و اگر که الله اکبره نادن صکره بر این دخی کوری
الله اکبر دلبه اگر افتاح تکبیرده ایلکه صلوة
شروع صحیح اولوز اگر افتاح صلوة ده ایلکه صلوة
فاسد اولوز زبوا کمار و رطبان بر بر بشتانک
ایمیدر آدم اوغلا نکریمه و سوسه و بر ر سفت
مؤمنان دخی مؤمن هدیه اویماله الشرفه مصلی
الذین اعدی الواعظ فی الموضع فاسد کمان یا شیا
فتاوی بدیده ایدر برکسته بر هر علم استحقاق
ایلکه روح بر شوش اولوز و اگر ایلکه دبسه

داو

29-ا

و اگر ایلکه نادن دبسه و یا خویله یا خیر بر دبسه و خور
یا ناکسن دبسه غلطی الزام دبسه فیه لطیفه
دبسه غزیر لایز کور و اگر که علی وجه الحفارت
و ایهانت دبسه کافر اولوز مغنی الشفای کمال
یا شیا اراده حرمه ایلکه علیه ایدر برکسته بر علیه
السلامه بت ایلکه فیل لازم اولوز و برکسته جمیع
لطفیله شتم ایلکه قتل اولوز چهار یاده شتم ایدر
شور بیلیم و تادیر غلط لازم اولوز و سیاسته و قتل
اولوز رنده اولوز و معاملة شرفیه رد کدی خوفا
الذین کبیرد بوندلما صلا و ان ریح هر آمد و بویه ایلک
خاندرد کدر کافر اولوز اگر اول اغیفا ددن در دبسه
قتل اولوز و برکسته سبب ایلکه کور سبب فیل ایلک
لازم اولوز مسئله هر یک علم ایلکه مشهور سبب ایلک

29-b

خبر لکوی کلد بر ابرو نماز هکلیتوی الدین
لا یعلون ابو السعود لان شرف الکلبی اقرین
شرف النسب و هذا قبل ان غابته اقصا من
قائمه دعی الله عنهما لان غابته شرف العلم
کذا فی الحیط مسئله کافر سلام و یزید صلا
استین کسبه نوبیه الیک ترک الجواب سله
کلیس نقیه سلام و یزید کافر الاسلام کلب
و علیک الاسلام دخی معقول در ابوالسعود مسئله
زید برقیته ده نادر و یزید استغفر الله کافر یزید
مسئله اولوم دسه و اولی و لسه شرعانه لازم
کلور الجواب تجدید ایمان تجدید کماج ترکدر اهد
کال با ساداده زید برقیته به شویله تجدید کماج
کفری ابرو نو دم دسه شرعانه لازم اولور

الجواب

30-a

الجواب تجدید ایمان تجدید کماج لازم کلور اهد
کال با ساداده زید برقیته به شویله تجدید کماج
کفری ابرو نو دم دسه شرعانه لازم اولور
مسئله کافر یزید کلد بر ابرو نماز هکلیتوی الدین
لا یعلون ابو السعود لان شرف الکلبی اقرین
شرف النسب و هذا قبل ان غابته اقصا من
قائمه دعی الله عنهما لان غابته شرف العلم
کذا فی الحیط مسئله کافر سلام و یزید صلا
استین کسبه نوبیه الیک ترک الجواب سله
کلیس نقیه سلام و یزید کافر الاسلام کلب
و علیک الاسلام دخی معقول در ابوالسعود مسئله
زید برقیته ده نادر و یزید استغفر الله کافر یزید
مسئله اولوم دسه و اولی و لسه شرعانه لازم
کلور الجواب تجدید ایمان تجدید کماج ترکدر اهد
کال با ساداده زید برقیته به شویله تجدید کماج
کفری ابرو نو دم دسه شرعانه لازم اولور

30-b

انکه دخی ساج دیر لک اناکه اختاره و ارد دخی شیده
باشین و کلین کوب و کوب الین اناک صا الحق
مقبض اولور با لافا و همد را حدین کمال مسئله
دقیض تدز لکوی اجمام اولان دخیض اول کلد
زمانه فقی کری دور اناکه دیکره ایدر لک اجمام کال
مسئله فقیانیا اولان متصوره و فقیید بدکن
دور اناکه مباح اعتقاد ایدن کسبه کوه شرع کافر
اول الجواب کجه مباح اعتقاد ایدر کوه کفر
قوی و برینش لور لکن عبادت ایدر کیه اعتقاد
ایچیک کفر و فقا و الحق احتیاط اقریه و استبد
ابوالسعود مسئله زید صوفی و ندن بعضی کسبه
ذکر الله ایدر کن دخیض یزید دوند کفری اجمام
کافر برینو عود و کلد ده یزید دسه شرعانه لازم

اولور

31-a

اولور الجواب کافر یزید فاسق و فاجر و کله
دخی کمال اولور را ابو السعود مسئله خلقه ذکر
اختیار ایدر دوران حلاله دین کسبه کلد
کماج کافر اولور دین کسبه به شرعانه لازم اولور
الجواب سنه لازم اولماز اهدین کمال مسئله
اختیار ایدر دخیض و دور اناکه لور دخیض اعتقاد
ایدن کسبه شرع اهل سنت دند یوحسه کلد
الجواب فقی کتب فاداده کفری اولور اهدین کمال
مسئله فقیانیا صوفیه و کاباق اوزن هور
ذکر الله کسبه دخیض یزید لکوی الجواب دین اولور
اکولین و با شلورین اوتناد و کسه صوره
ده اولان ذکره حلاله دین کسبه کوه شرع
نه لازم اولور کافر اولور کسبه حلاله دین کماج

31-b

إليه الخبز كمال فتأوا على حسنة مستقلة ذاك يوم
وذكر الله بذكر صالحيه ولباشين الكعبة جنتهم
انيدروا من شرا عابريه ويدر لجوارحهم
أبوابهم وامن تركهم كل ضو كونه ولا
رؤيد دوران أي دور في عبادت عبد الله
بالحج وزيارته كمال أولو في الحجاب ودار
عبد الله كماله ودار كماله وداره وداره
عوت كالحق كماله وداره وداره وداره
كل في حجة وداره وداره وداره وداره
عبد الله وداره وداره وداره وداره
مرد وداره وداره وداره وداره
سأ بوسقة كماله وداره وداره وداره
نور كماله وداره وداره وداره

32

32-a

[illegible]

دیکھو

32- b

وفي الجامع الفناوئيل عن النبي رُفع الصوت
 عند سماع القرآن والذكر وسقط العدة كما
 القُب باليد والشفخ وفي رواية فاصبحت
 رُفع الصوت بالذكر كما رفعه عليه الصلاة
 لم يرفع صوته باليد بل اندفع أصما ولا عابا
 ورؤي عن سيد بن مسيب أني ودار وسقط
 في حلقته فحيتا وأمنيتا فغير رسول الله
 عليه السلام لا تنجوه ولكن أريوه بهذا
 العمود لا أبرح من مكاني هذا حتى حقد ديمانه
 وذكر فينا رطل كوي ودقائق الأسرار الرقص
 وفه الجلال على الزين المشي في الذكر والدور
 كثر في أمانا رحابته أعلم أن قول الصالح
 السماع مباح إن الله تعالى ترفع عليه وهذا

2

33-a

أمر لا يعرف بخود العقيد بل بالشيخ والشيخ آذ
بن عمر جوالله عنهما أن الشيطان يبطل جوده
فأدركهم هزيعاً لم يبلغ أحوالهم
الشيطان يقول كنتم في غيبيهم اشتغلوا بالشرائع
فإن شئت يملأهم غولاً يطوفون أطرافهم
بين أيديهم ويخونونهم فيتوحدوا بذلك
قال الله تعالى ولا تنبعوا هوى الشيطان إنه
كلم عدو مبين وفي جوده الخوان الوقيف التوحيد
خاتم فإذا لم يجدته أصحاب السامري أن يرفعون
حواله ويتوحدون فهو دين الكفار وعبد الأجل
فتبلى للسلطان وقبضه أن ينعوه من جصوره
الساجدين والجلل الحديوم بالله تعالى والو
الأجران يضرر معهم على بالهم هذا مذنب

33

33-b

نابله والسابقين والذين قبلوه واخذوا من بعدهم
من امة المسلمين فقبلوا على الامام الرازي انه قال
لهؤلاء يردون من رضى النهار ويحسون من الجوار
ويظنون انهم على طريق البرار بل هم اصل من الكفار
قال الله تعالى لا يتخذ المؤمنون الكافرين
اولياء من دون المؤمنين فوعدوا المولى يجب
بيع الصوفية الذين يتبعون الواحد والحيثية مع
الصوت وتبقى الشياطين عند سماع الغناء التي
هو خرام خصوصا في هذا الزمان وفي خزانة الفقهاء
الوقف على الصوفية لا يجوز وكذا دفع صوفياته
اغلو انما الاخوان في الدين ان الرقص والنوح
تخص بغير الكفار فاذا افعل المسلم غير استحق
تفديته الكفار بهذا الفعل وكان من الغافلين

فادا

34-a

فاذا افعله باستحالة كان من الكافرين فيجب عليه
تجديدا لایمان وتجدید النكاح تحت الوسايلة
يعون الله تعالى وتوفيقه وتجدد الله
دبت العالمين والعاقيبة
للمؤمنين

بسم الله الرحمن الرحيم
اما بعد بل واکاه اولئك هم كبريتك اهل الجنة
اولئك ديكية اولئك مسلمان اولئك فريد ايماني
هم كبريتك مومن وسلمان اكا اولئك ايمان
وايمان نيه ديور وفتح تشنه به ايمان قد روي
بيلوب وادبرك فريد ديور بركيته ايمان ندر
وتيه ايمان قد روي سوال اولئك اولئك
على الفريد بركيته اولئك اولئك كافر اولئك

34-b

وتجميع عباد تبارك باجل اولئك بوديد كبريتك
بيلوب جواين وبرنسه در في الحقيقة بيلوب
اولئك حاشا له اولئك اذن معلوم اولئك
يا الله تعالى ودي بركيته مسلمانك مشرقي ندر
دوسوال اولئك اولئك على الفريد جواين
وبرنسه كافر اولئك وتجديدا لایمان وتجدد النكاح
لازم اولئك واكر تجديدا لایمان وتجديدا لایمان
طشقا بين كوندور صام وكيفية قائم اولئك
عبادت ايدو ديجيول كز الفياذ بالله تعالى
ديجيه برك كوه دي لا اله الا الله محمد رسول الله
ديجيه ديجي مسلمان اولئك ديور ديور شرط ديور
بيان اولئك انشاء الله تعالى بركيته بومد كراف
بيلك جهل عدو وديك فابده ايماني وديا به

كلد

35-a

كلد كمردي عبادت ايماني ديور ديور كند ودي
ايك كد انا بركا فريد بركيه لا اله الا الله محمد رسول الله
الله ديه مسلمان اولئك واما مسلمانا فريد كد
اولئك لا اله الا الله ديه مسلمان اولئك
مسلمانك مشرقي ندر اوكسي لا اله الا الله
محمد رسول الله ديكدر ايكسي بركيته وقت وقت
نار فليقد اوكسي كوه ديور كد بركيته بركيته
ملا وارسه دور ديجي اوكسي طو قد ديه مسلمان
شريف ايماني بركيته ايك كد كوي بركيه
ايمان الله دد اوكسي بركيته بالله ديكدر ايكسي
وملا بركيه ديكدر دور ديور وديكدر
بشقي واليور لاجور ديكدر البشقي والبشقي
وشقيه من الله تعالى ديكدر ديور بركيه بيلوب

بسم الله الرحمن الرحيم
اما بعد بل واکاه اولئك هم كبريتك اهل الجنة
اولئك ديكية اولئك مسلمان اولئك فريد ايماني
هم كبريتك مومن وسلمان اكا اولئك ايمان
وايمان نيه ديور وفتح تشنه به ايمان قد روي
بيلوب وادبرك فريد ديور بركيته ايمان ندر
وتيه ايمان قد روي سوال اولئك اولئك
على الفريد بركيته اولئك اولئك كافر اولئك

35-b

اگر بگوید که بجز این یار و یار که یاد است
اگر بگوید که بجز این یار و یار که یاد است
اگر بگوید که بجز این یار و یار که یاد است
اگر بگوید که بجز این یار و یار که یاد است
اگر بگوید که بجز این یار و یار که یاد است
اگر بگوید که بجز این یار و یار که یاد است
اگر بگوید که بجز این یار و یار که یاد است
اگر بگوید که بجز این یار و یار که یاد است
اگر بگوید که بجز این یار و یار که یاد است
اگر بگوید که بجز این یار و یار که یاد است

و

36-a

و بگوید که بجز این یار و یار که یاد است
اگر بگوید که بجز این یار و یار که یاد است
اگر بگوید که بجز این یار و یار که یاد است
اگر بگوید که بجز این یار و یار که یاد است
اگر بگوید که بجز این یار و یار که یاد است
اگر بگوید که بجز این یار و یار که یاد است
اگر بگوید که بجز این یار و یار که یاد است
اگر بگوید که بجز این یار و یار که یاد است
اگر بگوید که بجز این یار و یار که یاد است
اگر بگوید که بجز این یار و یار که یاد است

36-b

و بگوید که بجز این یار و یار که یاد است
اگر بگوید که بجز این یار و یار که یاد است
اگر بگوید که بجز این یار و یار که یاد است
اگر بگوید که بجز این یار و یار که یاد است
اگر بگوید که بجز این یار و یار که یاد است
اگر بگوید که بجز این یار و یار که یاد است
اگر بگوید که بجز این یار و یار که یاد است
اگر بگوید که بجز این یار و یار که یاد است
اگر بگوید که بجز این یار و یار که یاد است
اگر بگوید که بجز این یار و یار که یاد است

مرحمت

37-a

مرحمت ایوب کوره دبیله و تمام کلاه سینه و
صورت کوبی و زنده اولان سوال و در زنجی
زکوة بخندید که اولاد و زکوة نیک اولان
پس بفرموده ده برین و در زکوة معلوم اولان
سار و حیوانان و حیوانات اولان و در زکوة
پس بفرموده اولان زکوة واجب اولان و در زکوة
حاکم و حکم و در زکوة و در زکوة و در زکوة
و در زکوة و در زکوة و در زکوة و در زکوة
و در زکوة و در زکوة و در زکوة و در زکوة
و در زکوة و در زکوة و در زکوة و در زکوة
و در زکوة و در زکوة و در زکوة و در زکوة

37

37-b

اول مرتبه سپرد و اگر بود که اولنا نکرده زياره
اول زسه اول دهم غير بذر و بکريه شغال النون
زکوة ياد منقالت دزد و ابي بوز درهم کشيده
زکوة بشور در ديكه ايله ايجو لور سنان دده
زکوة اون کيله ده بركيله در عيشه و ايجو لور
و جله ميور دده دخی زکوة اون ميور ده بريور
و ايجو لور و دخی صراط کور بوسه و در زنه اولان
سوال اولک شيشه و زجدر بکسته رمضان اينده
يک بيسه و يا خود صولچيسه و يا خود چاغ ايسه
اولک کون ايجون التبرکون کفارت و بکون قصا
لازم کور التي سکر و قصا ايسه انفاق بکون
خسته اولسه يته التبرکون تمام بريور اريخه
اورخ طومق لازم کور غفلت اوليه و کيش ننت

اورخ

38-a

اورخ يوز از يلان سويلک و بري غبت ايمک
و بري فوجيلق و نهان ايلک و بري ياره يره آند
ايجاک و بري شونينکه حرامه نظر ايمک و بيش
نسته ايله اورخ يوز يوز کيله شونينکه اول ايجو
سپوري سکر قنادی قدر نواب قالقز ايجو نهان
قصا و کفارت لازم اولق و صراط کور بوسه و در زنه
اولان سوالک التبرکون و زجدر و جله و جله
بري اجونم کيلک و بري غفارت و قفه يه طومق
و بري دخی طواف و زيارت ايمک و کور بکسته بونک
بري يک ايله کيلک و جی ناسد و طومق اولور و
و ايجو دخی التبرکون بري بقا نده اجونم کيلک
و بري صفا ايله مرده مايننده سويک و کيلک و بري
مريله ده و قفه طومق و بري جيجار دخی

38-b

تريش اولمقد و يا خود قفارت و بري جيجار
صدرد و بونکده يرين قک ايلک و نهان ايمک
و ايجو لور و صراط کور بوسه و در زنه اولان سوالک
يک بيسه و يا خود صولچيسه و يا خود چاغ ايسه
اولک کون ايجون التبرکون کفارت و بکون قصا
لازم کور التي سکر و قصا ايسه انفاق بکون
خسته اولسه يته التبرکون تمام بريور اريخه
اورخ طومق لازم کور غفلت اوليه و کيش ننت

39-a

سوله بياشده و وجهله در که بيا ايله لور
او بونجي و ميموني و مغمه و جبنار و قوقلا
و دور باز او بونکين صکوات و يا قالحه و نسته
کر نه لازم اولور شرعا بيا بيور بيله الجواب
مطلق کافرا و لور الفقير و التبرکون
در حق زمان غور بيله و جيجار بوز
و کيلک اي مؤمنلرک سخا و تبرک
يا سر دق الله ايجون و کيلک بيم
حق نعلينک عذابي قاتيد
هيب بلور ستر خود جهم استيد
يز کونش استيسنه بوق صبر کور
اجلغه صوسر لعه بوق صبر کور
حق عذابه بخه صبر ايد و ستر

نکالت

39-b

تَحْتِ اَیْمَن سَه طُودَه بِنْدَه سِز
 جَنَه وَا رَا فَا رُو کُو ز حَشَر حَاشَا بُو فِدَه
 اَکْثَر بِلُو ز هَب بِلُو ز سِز جُو د قِیَامَت وَا رِدِر
 هَب بِلُو ز سِز بُو فِدَه سَرَا نِکَا نِکَا نِکَا
 بِنَهَا ز جَنَه کِز مِز خُو د حَا ل
 بِنَهَا ز ک بُو ز قَا ر حَشَر اَوَلَه
 رُو ز حَشَر د بَقَاعَت اَوَلَه
 سِز دِی اِسْتَا بُو لَک خَا تُو نِی رِی
 یَک دَن بَرِی بُو فِدَه مَعْمِلِ مَوْمِنِی رِی
 یَک دَه بَرِی حَقِی بُو ق کُو ز دِشَر
 طِشَر نَا عَمَرَه کَدِی ن دُو ز دِشَر
 بَرِی اَو نَا ز کَنَا بَه سَنَه
 بُو ن کِی هَب طِی دِی سَر دَر سَه رَه

40-a

یَا دِ شَاه قَرِی ن اَوَلَه اَر سِی رَه
 تَا کُو ز تَوَسَّع حَقِی مِی ل رِی ن
 قِیَامَت بِلُو اَوَلَه دِشَاه کَدَا
 دِشَاه اَنَدَه کِشَه سُلْطَانَه سَکَا
 سِز دِی عَوَز دَر نَصِی حَاشَا
 بَرِی وِی بَقَاعَت سُو ز قِی بُو فِدَه
 سِز دِی عَوَز دَر سِی پَا هِی اَوَلَه
 سِز دِی قُو بَا سَنَه صَا رِی مَعْمِلِ
 هَب بِلُو د کِشَتِی ن اَل دِی لَکِشَر
 دِشَر اِسْلَامَه اَلَا نَتَه قَا ر بِلِشَر
 سِز دِی عَوَز دَر اَر سِی کُو اَل دِی
 اَل دِی اِسْنِ اَل دِی اَل دِی اَل دِی

ÖZ GEÇMİŞ

İrfan Alan 1993 yılında Bingöl’de dünyaya geldi. İlk öğrenim, orta öğrenim ve lise öğrenimini Bingöl’ün Solhan ilçesinde tamamladıktan sonra, 2012-2016 yılları arasında Bingöl Üniversitesi’nde Türk Dili ve Edebiyatı bölümünü okudu. Lisans eğitimini tamamladıktan sonra, 2016 yılında Fırat Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı anabilim dalına bağlı Yeni Türk Dili alanında başladığı yüksek lisansını 2018 yılında başarı ile tamamladı. İyi düzeyde Farsça, orta düzeyde Almanca, İngilizce ve Rusça bilmektedir.

